CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
DIRECŢIA ÎNVĂŢĂMÎNT

PENTRU UZ INTERN

2505936
D 008712, Vol. 1P26

CULEGERE DE ARTICOLE

APĂRUTE ÎN ZIARUL „GLASUL PATRIEI" REFERITOARE LA UNELE ASPECTE ALE ACTIVITĂŢII FOSTEI ORGANIZAŢII LEGIONARE

8712/ Vol. part 26

Seria 0878

1967

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA ÎNVĂȚĂMÎNT

PENTRU UZ INTERN

Aprobată de Comisia centrală de metodică nr. 1 la 13 octombrie 1967.

CULEGERE DE ARTICOLE

APĂRUTE ÎN ZIARUL „GLASUL PATRIEI" REFERITOARE LA UNELE ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII FOSTEI ORGANIZAȚII LEGIONARE

Seria 0873

1967

SUMAR

	Pag.
Prefață	5
Trădători și renegați *de Nichifor Crainic*	17
Sînt în slujba poporului *de Nichifor Crainic*	43
Intre lumea de ieri și cea de azi *de Ion Victor Vojen*	49
Garda de Fier: instrument al politicii naziste in România *de Ion Victor Vojen*	57
Văzute și trăite în organizația legionară *de preot I. Dumitrescu-Borșa*	65
Pervertire, terorism și ticăloșii legionare *de preot I. Dumitrescu-Borșa*	95
Am datoria să spun adevărul *de Iosif I. Costea*	103
Un proces sufletesc și un nou suport moral *de Radu Budișteanu*	111
Șarlatania morală și politică a Gărzii de Fier *de Radu Gyr*	119
De ce condamn legionarismul? *de Viorel Boborodea*	129
Mi-e rușine de a fi fost, cîndva, legionar *de Gh. Parpalac*	137

Pag.

„Frăţia de cruce" — o grotă a crimei şi pervertirii legionare . . 145
de Ion Victor Vojen

Despre „Stindardul" şi stindardişti 153
de Ion Victor Vojen

„Insemnările" lui Codreanu 171
de Romulus Dianu

Criminalii legionari dau tîrcoale românilor americani 177
de Nichifor Crainic

Elucubraţiile fostului ministru de externe legionar 183
de Romulus Dianu

Un mistificator: Gh. Racoveanu 191
de Nichifor Crainic

Vasile Posteucă — cimpanzeu al faunei legionare 197
de Radu Gyr

De la „Crucea de Fier" la haina preoţiei 203
de D. Stăniloaie

„Poeţii" lui Bîrlea 207
de Nichifor Crainic

Mutre şi cutre 211
de Ionel Socaci

Gardiştii mercenari ai lui Chombe 219
de Nichifor Crainic

Monarhia asasină 223
de Petre Ghiaţă

Manechinul regal 231
de Nichifor Crainic

Fauna renegaţilor 237
de Al. Hodoş

Am ieşit din noaptea mistică 241
de Cristofor Duncu

Bucuria de a munci printre ai tăi 247
de M. Stănescu

P R E F A Ţ A

Prin concepţiile şi activitatea ei, profund antipopulare şi antinaţionale, organizaţia legionară a înscris una dintre cele mai negre pagini din istoria poporului român.

Referindu-se la caracterul, conţinutul şi scopurile activităţii ei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu arăta în expunerea la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român că: „Mişcarea legionară, agentura hitlerismului în România, aservită în întregime imperialismului german, a dus o politică profund antinaţională, prejudiciind grav interesele poporului român. In cîrdăşie cu reprezentanţii burgheziei monopoliste, ea a trădat interesele poporului, a subordonat ţara dominaţiei Germaniei hitleriste, punînd în pericol însăşi existenţa României ca stat independent şi suveran" [1].

După 23 August 1944, elementele înrăite din rîndul legionarilor şi-au continuat activitatea îndreptată împotriva intereselor poporului nostru.

Pe măsura înaintării însă a poporului român pe drumul construcţiei socialiste, în conştiinţa multora din aceste elemente, ca şi în aceea a altor membri ai fostelor partide şi organizaţii fasciste, naţionaliste sau burgheze, s-au produs schimbări

[1] Nicolae Ceauşescu: „Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluţionare şi democratice a poporului român, al tradiţiilor mişcării muncitoreşti şi socialiste din România". Expunere la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea P.C.R., pag. 41.

esențiale, datorită influenței exercitate asupra lor de progresul nestăvilit al vieții economice și sociale a țării, de activitatea ideologică educativă a partidului, a societății socialiste. Ca urmare, tot mai puțini sînt acei foști membri ai organizației legionare care continuă să desfășoare activitate dușmănoasă împotriva țării noastre. Aceștia sînt însă, așa cum a rezultat din aprecierile Plenarei C.C. al P.C.R. din 26—27 iunie 1967, dușmanii cei mai înrăiți ai orînduirii noastre sociale și de stat, elementele cele mai pretabile de a fi recrutate de către spionajul străin ca trădători de patrie, sabotori, diversioniști și teroriști.

Aspectele cele mai importante ale activității desfășurate de legionari atît în trecut cît și în prezent, principalele forme și metode folosite în această activitate, precum și concepțiile de bază pe care le-au promovat au fost sintetizate cu prilejul diferitelor analize făcute asupra stadiului muncii de urmărire a elementelor active din rîndul lor, în materialele documentare întocmite cu privire la acțiunile ce le-au întreprins, în lecțiile de specialitate etc.

Prezenta culegere de articole, în care se relevă o serie de aspecte legate mai ales de resorturile intime ale activității legionarilor, în special a vîrfurilor organizației, reprezintă o modalitate de lărgire a cunoștințelor ofițerilor de securitate, mai ales ale celor tineri, în problemele menționate.

Valoarea documentară a articolelor rezidă în aceea că ele aparțin unor oameni care, în general, au participat direct la elaborarea și realizarea majorității acțiunilor întreprinse de fosta organizație legionară și de alte partide sau grupări fasciste. Pe de altă parte, această circumstanță explică și limitele ideologice care afectează tratarea unor fenomene și a cauzelor lor, conținutul articolelor și tonul ce le caracterizează. De aceea, este necesar ca în studierea articolelor respective să se manifeste discernămînt politic, acestea să fie înțelese prin prisma aprecierilor partidului nostru cu privire la perioada în care a activat organizația legionară, la influența ce a avut-o și sprijinul pe care l-a primit.

Autorii articolelor, care în majoritate au deținut grade

sau funcții în organizație și au fost condamnați, s-au hotărît să scrie aceste materiale demascatoare după ce au văzut realitățile noastre socialiste și au reușit să-și dea seama de scopurile profund antinaționale și antipatriotice urmărite de legionari. Totuși, cu toate că autorii fac parte din categoria celor care s-au desolidarizat de organizația legionară, acest fapt nu trebuie să ne determine a-i considera leali fără rezerve, deoarece experiența atestă că unii dintre cei care s-au dezis de legionarism au procedat astfel din oportunism, nerenunțînd în fapt la vechile lor concepții.

Articolele cuprinse în culegere au apărut în ziarul „Glasul Patriei" — organ al Comitetului român pentru repatriere — și se referă mai ales la acei conducători legionari care în prezent trăiesc în străinătate și a căror demascare se impune cu necesitate, deoarece se constată că, pozînd în „eroi" și în „vitregiți ai soartei", ei caută să cîștige aderenți și să dirijeze pe un făgaș potrivnic statului nostru acțiunile emigrației române.

Totodată însă, prin problemele pe care le conțin, articolele atrag atenția și asupra pericolului pe care îl prezintă legionarii din interior, dezvăluind oportunismul acestora și lipsa lor de scrupule, precum și faptul că ei se află în atenția permanentă a elementelor reacționare din emigrație, care nu au renunțat la intenția de a-i reactiviza.

Din conținutul articolelor rezultă și o serie de fațete ale rolului pe care l-au jucat diferitele grupări reacționare, monarhia și religia, în crearea și dezvoltarea acestei agenturi a hitlerismului în România.

Astfel, sînt ilustrate strînsele legături ce au existat în anumite momente între fostul Partid Național Țărănesc și Garda de Fier, și care i-au fost foarte utile acesteia.

Un sprijin substanțial a primit organizația legionară și din partea monarhiei, ale cărei relații cu Garda de Fier — deși sinuoase și intermitente — au fost totuși profitabile amîndurora.

Pe lîngă reazimul politico-moral pe care l-a găsit în cercurile cele mai reacționare ale burgheziei, organizația legionară a fost, în același timp, substanțial finanțată de către aces-

tea, cea mai mare parte a fondurilor de care dispunea provenind din subvențiile acordate cu larghețe — dar cu scopuri oneroase — de Gigurtu, Mociornița, Malaxa, Manoilescu și alții.

De asemenea, un rol de seamă în activitatea legionarilor l-a jucat religia, factorul mistic constituind unul dintre suporturile ideologice ale organizației.

Singurul partid care a demascat cu fermitate caracterul fascist, profund antipopular și antipatriotic al organizației legionare a fost Partidul Comunist Român, sub conducerea căruia clasa muncitoare, masele populare au dus o luptă continuă pentru izolarea legionarilor, pentru contracararea acțiunilor și influenței lor.

Majoritatea articolelor se axează pe relevarea aspectelor celor mai semnificative ale mentalității căpeteniilor legionare, a relațiilor dintre ele, a rolului pe care l-au jucat în diferitele acțiuni întreprinse de fosta organizație, a țelurilor urmărite etc.

Conducerea Gărzii de Fier apare astfel, așa cum a fost în realitate, ca un conglomerat de elemente ariviste, venale, rapace, angajate într-o luptă acerbă pentru acapararea șefiei în diverse perioade. In cadrul acesteia, asasinatul, trădarea, complotul, intriga sînt armele predilecte. Nu a existat mijloc susceptibil de a fi folosit pentru înlăturarea unui rival care să fi fost repudiat de căpeteniile legionare. In acest sens, Codreanu nu a ezitat să-l suprime pe Stelescu, în momentul cînd a constatat că acesta îi periclita supremația, după cum nici Sima, la rîndul lui, nu se simte reținut de vreun scrupul să-i dea pe mîna Siguranței pe eventualii pretendenți la funcția rămasă liberă prin moartea lui Codreanu.

Pentru a-și consolida pozițiile și a nu-și compromite situația viitoare, conducătorii legionari îi sacrifică — fără cea mai mică reticență — și pe acei prieteni sau elemente devotate, care îi ajutaseră în realizarea acțiunilor lor. Codreanu a suprimat în felul acesta (după cum rezultă din articolele menționate) 13 legionari și 5 adversari — cifre depășite cu mult de Horia Sima, a cărui ferocitate era notorie.

Sentimentele dominante ce caracterizau relațiile dintre comandanții legionari erau ura, disprețul și invidia, disimulate însă cu grijă, din dorința apărării reputației de oameni „integri", pe care le-o confecționase și se străduia să le-o mențină propaganda legionară.

Luptele interne reprezintă o caracteristică permanentă a activității conducătorilor legionari. Pe primul plan se află însă acțiunile comune pentru realizarea intereselor organizației. Acestea se concretizează mai ales în asasinarea adversarilor politici, organizarea de masacre, acte teroriste, pogromuri, devastări și incendieri, în producerea de dezordini, comiterea de acte huliganice etc.

Prin numărul lor, aceste acțiuni dețin ponderea în cadrul activității organizației, iar prin specificul pe care îl au, reflectă cu fidelitate bestialitatea conducătorilor legionari, lipsa de scrupule și disprețul lor față de oameni. De altfel, „acțiunea" — și este evident ce înțelegeau legionarii prin acest termen — devenise, datorită lui Codreanu, crezul organizației legionare. Defavorizat de natură în privința dotării intelectuale și posesor al unei pregătiri culturale derizorii, „căpitanul" respingea cu dezgust orice formă de teorie, susținînd că așează la baza organizației fapta, acțiunea și nu concepția teoretică. Cu aceeași ostentație era repudiată și cultura, care era privită ca o „otravă" sau ca o „maladie gravă", ce moleșea „spiritul energic și combativ" al legionarilor.

Totuși, în pofida acestei situații, organizația legionară, folosind intens diversiunea ideologică și desfășurînd o asiduă activitate propagandistică, a reușit să atragă un număr însemnat de aderenți și simpatizanți. Mobilurile adeziunii acestora sînt însă diferite, multe dintre ele chiar diametral opuse.

Astfel, ca urmare a promovării rasismului, a tezei reacționare conform căreia toate neajunsurile de care suferea societatea românească din prima jumătate a secolului al XX-lea s-ar datora penetrației masive a elementului evreiesc în economia țării și în alte domenii de activitate vitale, organizația legionară a atras o serie de elemente naționaliste, șovine, iar datorită caracterului său profund obscurantist, a absorbit și un nu-

mar însemnat de elemente mistice, înapoiate, din rîndul populației, precum și unii preoți și călugări.

Proclamarea, alături de rasism și misticism, a anticomunismului, ca orientare principală a activității ei, i-a dat posibilitatea organizației legionare să atragă și o parte din elementele cele mai reacționare ale burgheziei și moșierimii.

Totodată, prin cultivarea mitului „eroilor", al „conducătorilor", organizația legionară a acționat ca un magnet asupra elementelor aventuriere, huliganice, declasate, criminale, care au întrezărit perspectiva afirmării în cadrul ei, a transformării lor în „personalități" și, mai ales, a obținerii, cu prețul unor eforturi minime, a unor avantaje materiale considerabile.

Ea a mai încorporat, de asemenea, și un număr de elemente lipsite de orizont politic, credule, pe care a reușit să le inducă în eroare cu ajutorul sloganurilor sale agitatorice despre însănătoșirea economică, socială și morală a țării, despre formarea unui om nou, model de virtuți și patriotism, a omului legionar. In acest scop, se operează intens cu termeni sau formule demagogice, capabile să găsească audiență ca: „legea onoarei", „curajul asumării răspunderii", „tribunalul interior", „cinstea", „adevărul", „ura față de lașitate", „austera viață familială" etc., și se depun jurăminte patetice de genul acesta: „jurăm să ducem o viață aspră... să disprețuim luxul și îmbuibarea... să luptăm împotriva exploatării și a corupției..." ș.a.

Organizația legionară a reușit să capteze și o serie de tineri, pe care lipsa de experiență și de discernămînt politic, spiritul de aventură sau educația mistică ori reacționară primită în familie i-au transformat într-o pradă ușoară pentru legionari. Pentru aceasta, propaganda legionară dispunea de un vast arsenal de mijloace și procedee extrem de eficace, capabil să le trezească curiozitatea și să le înflăcăreze imaginația, cum erau: purtarea de uniforme și pistoale, organizarea de marșuri în timpul cărora se intonau cîntece instigatoare, de ceremonii nocturne și de ritualuri stranii, de serbări și orgii, depunerea de jurăminte etc.

Intreaga activitate de atragere desfășurată de organizația legionară a fost favorizată într-o măsură considerabilă și de lipsa unei doctrine cristalizate și a unui program concret, de eclectismul concepțiilor sale, ce satisfăceau numeroase idealuri politice, de nuanțe diferite, ale reacțiunii, precum și de conținutul demagogic al lozincilor pe care le flutura și cu ajutorul cărora a reușit să deruteze un număr însemnat de oameni, privîndu-i, astfel, de posibilitatea de a sesiza nocivitatea activității legionare, de a detecta vidul absolut ce se ascundea în spatele zgomotoasei ei propagande. Este ilustrativ faptul că, în anul 1927, C. Z. Codreanu a dat o circulară prin care îndeamnă să intre în „legiune" pe toți acei ce „cred nelimitat", aceasta însemnînd de fapt consfințirea lipsei de discernămînt drept criteriu de bază în recrutarea membrilor organizației legionare.

Autorii articolelor evidențiază nenumărate aspecte care demonstrează caracterul ipocrit, pur propagandistic, al „crezurilor" legionare. Astfel, deși aproape că nu există împrejurare în care legionarii să nu-și trîmbițeze marea „dragoste de neam", „iubirea de țară", care îi animă, acceptă totuși, fără să schițeze nici cel mai mic gest de protest, cedarea părții de nord a Transilvaniei și militează în permanență pentru alianța cu Reichul, cu toate că erau conștienți că aceasta însemna aservirea țării Germaniei fasciste.

Iată, de pildă, ce mărturisește unul dintre autorii articolelor, Viorel Boborodea, fost șef de județ și comandant-ajutor legionar: „Găsindu-mă la Viena în 1942, am avut prilejul să aud din gura gauleiterului Langenecker, fost șeful național-socialiștilor pașaportari și militari aflați în România în timpul guvernării legionare din toamna lui 1940, care erau planurile scelerate ale hitleriștilor, după război, în legătură cu țara noastră și celelalte state din Europa centrală și de răsărit. Hitler era hotărît să creeze un hinterland german din Rin și pînă în Carpații păduroși polonezi, Carpații României și Dunăre. In urma și pe baza acestui plan, populația românească din Transilvania urma să fie deportată spre Bug, populația maghiară

din Ungaria să fie mutată împreună cu slovacii la nord-est de Smolensk, cehii urmau să fie împrăștiați prin Germania și asimilați, iar poporul polonez exterminat în întregime. Tot la Viena, în același an, l-am auzit pe ministrul „Frontului muncii hitleriste", doctor Robert Ley, spunînd la o manifestație: „Relațiile noastre cu România înseamnă cereale și petrol."

Deși avea cunoștință de toate aceste planuri, Horia Sima acceptă totuși să formeze, spre sfîrșitul anului 1944, guvernul fantomă de la Viena, precum și așa-zisa „armată națională", ce urma să fie trimisă să lupte împotriva trupelor române și sovietice.

Ulterior, dîndu-și seama de falimentul ireversibil al hitlerismului, Horia Sima își caută un nou stăpîn căruia să-i slujească prin trădarea intereselor poporului român. Din declarațiile transfugului Eugen Teodorescu rezultă că, începînd din anul 1945, Horia Sima a dat dispoziție legionarilor din subordine să se lase arestați de către americani, cărora să le spună că sînt gata „să facă orice pentru patrie", dar numai la ordinul lui. Procedînd astfel, transfugii legionari i-au creat lui Horia Sima „atmosfera" necesară care i-a permis mai apoi să se lase, la rîndul lui, „prins" de americani, pentru a-și vinde la un preț cît mai ridicat serviciile.

Duplicitatea conducătorilor legionari este exemplificată și de comportarea lor, aflată într-o flagrantă contradicție cu principiile etice pe care pretindeau că le promovează. Astfel, Codreanu, deși afirmă în permanență că duce un trai în „austeritate" și „cinste", „departe de lux și îmbuibare", cumpără totuși terenuri și oi și își asigură importante venituri din subvențiile „prietenilor legiunii" și ale lui Hitler, iar Horia Sima are grijă ca, în afara stipendiilor pe care le primește de la Moruzov (al cărui agent era), să-și umple casa cu obiecte de artă, casele cu bijuterii și monezi de aur, covoare, stofe și mobile jefuite de poliția legionară.

La rîndul lor, alte căpetenii legionare, devenite „comisari de românizare", confiscă de la proprietarii evrei fabrici și magazine, pe care le trec pe numele lor.

„Infrinarea", „sobrietatea", „corectitudinea familială" și

toate celelalte precepte morale pe care le proclamau, sînt și ele jertfite cu aceeași seninătate. Escapadele erotice, adulterul și orgiile fac parte din preocupările curente ale vîrfurilor legionare.

Falsitatea morală a conducătorilor legionari este atestată și de comportarea lor în timpul războiului civil din Spania. Autorii articolelor arată, astfel, că în inițierea trimiterii în Spania a grupului de legionari condus de Ionel Moța nu au prevalat interesele fascismului internațional, dorința sprijinirii lui Franco, ci calculele conducătorilor legionari cu privire la avantajele de ordin moral și material pe care o asemenea acțiune le putea aduce organizației legionare. Lipsa de scrupule a acestora merge pînă acolo încît nu ezită să planifice și numărul jertfelor în vieți omenești pe care le-ar putea da. „Ar fi bine — spunea Moța — dacă ne-am întoarce în țară cu un mort și doi răniți, să dăm jertfă, căci ce mai propagandă s-ar putea face pentru legionari".

Același Moța însă, imediat după contactul cu războiul, terorizat de spectrul morții, începe să implore clemența divină, cu ajutorul slujbelor religioase, pentru a scăpa cu viață, și, în același timp, lansează, împreună cu celelalte căpetenii legionare aflate în Spania, apeluri disperate către cei rămași acasă să intervină spre a fi readuși în țară.

Intre timp însă este omorît împreună cu Marin de un obuz.

Mistificînd realitatea cu privire la comportarea lor în război, legionarii din țară îi transformă în „eroi", le exaltă „vitejia", le închină poezii și le poartă sicriele prin toată țara.

Dacă contribuția grupului de legionari care a fost în Spania la victoria fascismului în această țară este neglijabilă, în schimb foloasele de ordin propagandistic pe care acțiunea respectivă le-a adus organizației legionare au fost, evident, însemnate.

In pofida eforturilor propagandistice, a acțiunilor de tot felul pe care le întreprinde — printre care asasinatele au o pondere deosebită — și a sprijinului primit din partea reacțiunii, organizația legionară nu a reușit totuși să se instaleze la cîrma țării decît pentru o perioadă de cîteva luni, iar declan-

șarea rebeliunii, în ianuarie 1941, o compromite în mod iremediabil.

Cu toate eșecurile avute și loviturile primite, legionarii fanatici nu au vrut și nu vor să învețe ceva din lecțiile istoriei. Mai mult chiar, atît unii legionari din străinătate cît și unii din țară caută să-și justifice crimele comise în trecut. Aceasta trădează însă, în ultimă instanță, situația puțin favorabilă legionarismului care s-a creat chiar și în țările capitaliste.

Marile succese obținute de România în anii postbelici în toate domeniile de activitate și îmbunătățirea continuă a nivelului de trai material și cultural al poporului, care au demonstrat justețea opțiunii acestuia pentru socialism, singura orînduire capabilă să asigure realizarea aspirațiilor sale spre libertate, bunăstare și echitate socială, n-au găsit deci, după cum se constată, ecou în conștiința unora dintre legionari.

Împotriva tuturor faptelor, aceștia continuă să denigreze regimul nostru și să îndemne la schimbarea lui.

Astfel, legionarii din străinătate, iritați de faptul că apelurile lor nu găsesc audiența sperată în țara noastră și că în înseși statele capitaliste li se acordă din ce în ce mai puțin credit, preconizează, ca soluție pentru restaurarea capitalismului în România, folosirea intervenției armate. În acest scop incită pe toate căile la declanșarea unui război împotriva țărilor socialiste, caută să convingă Occidentul că tergiversarea începerii lui reduce serios șansele sale de succes și propun nenumărate soluții — concepute în spiritul politicii de pe poziții de forță — pentru rezolvarea diferitelor probleme internaționale.

Lipsa de luciditate politică a multora dintre elementele reacționare fugite din țară, absurditatea formulelor pe care le propun și anacronismul concepțiilor lor sînt atît de evidente încît îi deranjează chiar și pe unii dintre exponenții cei mai de seamă ai emigrației reacționare românești. Iată, de pildă, cum sînt ele apreciate de I. Emilian, redactorul șef al „Stindardului", fițuică editată la München: „Rezistența românească nu formează decît niște asociații ridicole, grupări politice depășite, cramponate de instituții care nu mai au nici un ecou și nici o perspectivă în țară".

Nu-i lipsit, de asemenea, de interes, pentru înțelegerea profilului moral al transfugilor legionari, nici faptul că în urmă cu cîțiva ani unii dintre ei au intrat ca mercenari în armata de strînsură a lui Chombe, devenind instructori militari, consilieri etc.

Din lectura articolelor menționate se desprind unele concluzii — în special referitoare la psihologia legionarilor — care întregesc pe cele cunoscute de ofițerii de securitate din diferitele materiale cu caracter documentar pe care le-au studiat, precum și pe cele la care au ajuns ei înșiși în procesul muncii.

O primă concluzie ce se impune este aceea că mulți dintre legionari, în special cei cu o vechime mare în organizație, sau care au fost angrenați la principalele ei acțiuni ori au deținut funcții de conducere sînt, în general, elemente irecuperabile, care continuă să prezinte, datorită fanatismului lor, un pericol potențial ce nu poate fi ignorat.

Acest pericol nu rezidă însă numai în fanatismul de care dau dovadă, ci și în abilitatea lor, pe care și-au format-o în urma unei îndelungate activități ilegale, iar în cazul multora dintre ei, și printr-o pregătire temeinică în școlile spionajului hitlerist și ale serviciilor de spionaj capitaliste.

Abilitatea lor se concretizează în priceperea de a acționa subversiv și de a depista și influența în spiritul concepțiilor legionare elementele nepregătite politic sau instabile, oscilante. În legătură cu activitatea de îndoctrinare se impune a fi arătat faptul că, datorită inconsistenței concepțiilor lor, incapabile să reziste la o examinare logică, legionarii recurg la folosirea unor metode îndelung experimentate, ce constau în crearea unor confuzii sau a unor diversiuni ideologice, în anularea treptată a spiritului de analiză al celor supuși influențării, în depersonalizarea lor și în crearea unei atmosfere de incertitudine, de mister, în care sens operează cu termeni nebuloși, cu o rezonanță bizară, ce pot exercita o anumită influență asupra unor categorii de elemente, cum sînt, de pildă, cele cu concepții mistice, cu un nivel cultural redus etc.

Considerînd că asemenea procedee ar avea o eficacitate mai mare asupra tineretului, legionarii au acordat și continuă să acorde o atenție deosebită îndoctrinării unor tineri.

Din articolele respective mai rezultă și faptul că legionarii caută să se unească cu alte elemente reacționare, de alte nuanțe politice, atunci cînd consideră că acest lucru le este util și că manifestă o preocupare deosebită pentru a le imprima o orientare convenabilă lor.

De asemenea, datorită educării lor în spiritul violenței, al agresivității, al disprețului față de viața oamenilor, legionarii, atunci cînd sînt puși în situația de a alege între mai multe posibilități de a desfășura activitate dușmănoasă care au șanse egale de realizare și sînt la fel de eficiente, optează, de regulă, pentru cele mai dure, mai inumane.

Trebuie, de asemenea, reținut faptul că între conducătorii legionari există în permanență animozități și disensiuni, determinate atît de lupta pentru putere cît și de poziția lor deosebită față de diferitele probleme ale activității pe care o desfășoară, ce pot fi exploatate în interesele statului nostru.

Totodată, se mai desprinde concluzia că unii foști legionari, ca urmare a faptului că au intrat în organizație datorită inducerii în eroare, nu sînt ostili orînduirii noastre și, ca atare, pot fi folosiți în interesele muncii.

Rezultă deci că cunoașterea aspectelor relevate de autorii articolelor menționate este utilă în special ofițerilor operativi, deoarece le facilitează sesizarea, în spatele diferitelor aspecte imediate ale realității, a acelor acțiuni sau idei care aparțin legionarilor, găsirea mijloacelor celor mai adecvate de a le preveni și contracara activitatea dușmănoasă. Din aceste motive este necesar ca toți lucrătorii aparatului nostru de securitate să studieze articolele cuprinse în culegere, să aprecieze cu discernămînt politic și profesional problemele abordate și să-și însușească toate învățămintele utile muncii lor, care se desprind din ele.

Cpt. CÎMPEANU MIRCEA
și
lt. maj. HASNAȘ ALEXANDRU,
redactori în Direcția învățămînt

TRĂDĂTORI ȘI RENEGAȚI

Nichifor Crainic[1]

Oricît de mult, de cald și de documentat s-a scris și se scrie despre transformările fundamentale prin care trece România nouă, e greu să-ți faci de la distanță o imagine potrivită cu măreția istorică a fenomenului românesc ce se desfășoară pe meleagurile Patriei.

Privind România de astăzi, îmi revin în minte stările de lucruri de odinioară, cînd nedreptatea și hoția, mizeria și exploatarea se instăpîniseră aci parcă pentru veșnicie, sub oblăduirea unor legi părtinitoare, întocmite de guvernanți venali. Reflectînd asupra acestor stări de lucruri, inima mă îndeamnă să fac o mărturisire pe care o cred cu atît mai necesară cu cît conștiința mea simte nevoia imperioasă a unei descătușări de sub povara păcatelor pe care le-am săvîrșit.

Gîndindu-mă adînc, trebuie să recunosc măcar acum, la o vîrstă înaintată, că am greșit în felurite chipuri față de propriul meu popor, alăturîndu-mă cu vorba și cu scrisul de acele

[1] Fără a fi membru propriu-zis al organizației legionare, N. Crainic a fost unul dintre cei mai fideli sprijinitori ai acesteia. Prin ziarul „Gîndirea", pe care îl conducea, el a făcut apologia fascismului și a contribuit, în bună măsură, la realizarea propagandei legionare. A sprijinit dictatura militaro-fascistă din țara noastră, făcînd parte din guvernul Antonescu. Timp îndelungat el a fost îndrumător spiritual al lui C. Z. Codreanu.

forțe ale întunericului care au ținut în robie un popor ce de secole năzuia și lupta pentru libertate.

Fie de la catedră, fie din arena publică și mai ales ca ziarist și scriitor, am contribuit din plin la otrăvirea sufletelor tinere îndemnîndu-le să vadă lumea și viața prin prizma acelor curente politice care nu urmăreau nimic altceva decît promovarea intereselor fascismului în țara noastră. Mai mult chiar, o dată cu instaurarea regimului fascist în țara noastră, am acceptat conștient demnități și răspunderi ministeriale, devenind astfel un complice al Antonescienilor și al clicii trădătoare care a tîrît apoi România într-un război criminal. Pentru toate aceste fapte poporul român m-a pedepsit. Pedeapsa lui a fost o pedeapsă dreaptă. N-am fugit din fața judecății, n-am fost un laș. Mi-am ispășit păcatele pe pămîntul scump al țării mele.

De curînd am văzut din nou, în libertate, strălucirea soarelui deasupra României și chipul nou al Patriei cum nu mi l-aș fi imaginat vreodată. Multe s-au schimbat în țara noastră. Dar cea mai importantă înnoire o constituie radicala schimbare a concepției despre om și viață care a creat o nouă mentalitate pe străvechile noastre meleaguri. Eliberați de prejudecățile trecutului și de cătușele robiei și ale inculturii, cetățenii patriei noastre cuceresc noi victorii și pășesc cu încredere în viață spre un viitor fericit.

Am avut posibilitatea să iau cunoștință prin presă încă din anii trecuți de prefacerile mărețe care au avut și au loc în viața țării mele. După ispășirea pedepsei am constatat cu satisfacție că ceea ce am citit corespunde întocmai adevărului și aceasta mi-a dat puteri noi ca să mă alătur cu inimă tînără la lupta de reconstrucție în care este angajat întregul popor român.

O dată cu aceste mari bucurii, am aflat însă și unele lucruri de neînțeles pentru o minte sănătoasă. De pildă, am luat cunoștință de activitatea mîrșavă a unor specimene care, desprinzîndu-se de la matcă, s-au înregimentat în tabăra dușmanilor, devenind cu știință și voință trădători și renegați.

Cine sînt acești încurcă-lume care orăcăesc la felurite posturi de radio ca broaștele nămolite în mlaștina trădării?

Cine sînt acești măscărici care simulează patriotismul și se prefac îndurerați de soarta poporului român ca și cum acest popor liber în sfîrșit, mîndru, entuziast, ziditor de viață și de țară nouă, ar fi nenorocit că muncitorul nu mai e șomer și țăranul nu mai este clăcaș pe moșia boierească?

Sînt în primul rînd legionarii care în țară au lăsat amintirea jafurilor de miliarde și mormanele de cadavre ale masacrelor săvîrșite de ei. Sînt trădătorii de meserie în frunte cu Sima, Papanace, Gîrneață, Iasinschi, Trifa și alți asasini notorii crescuți la școala crimei și a dezmățului politicianist, agenții de ieri ai Gestapoului hitlerist și simbriașii de astăzi ai serviciilor secrete imperialiste. Ucigași nemernici și vînzători de țară, cît de mult regret că v-am cunoscut și nu v-am pus încă de atunci la stîlpul infamiei!

Mai sînt cîteva rămășițe insignifiante, ale partidului liberal, care a exploatat țara timp de o sută de ani și pe care poporul român l-a repudiat.

Sînt cîțiva rebegiți ai partidului național-țărănist, partid care a făcut mari imprumuturi în străinătate, sieterisite în buzunarele lui și care transformase România în pașalîc financiar al bancherilor din occident. Amintirea acestui partid este de asemenea odioasă poporului nostru.

Sînt cîțiva militari dezertori și trădători, strănepoți ticăloși ai lui Ieremia Golia.

Sînt cîteva nulități izolate, transformate subit în „personalități politice".

V-ați întrebat pe cine reprezintă în străinătate sluțenia morală a unor asemenea ipochimene, vărsătură insalubră a sănătosului organism național? In numele cui vorbesc? Cine le-a dat împuternicire acestor transfugi, acestor trădători, acestor renegați să schelălăiască în numele conștiinței naționale?

Dacă-i vom examina pe rînd, vom vedea că nici unul n-are în trecutul său vreo faptă cît de măruntă, care să-i fi făcut una cu conștiința națională și să-i îndreptățească a se înzorzona cu titlul de reprezentanți ai României. Dezertori, trădători, spioni și vînzători, ei singuri știu bine că sînt deșerți de orice autoritate morală și de orice prestigiu intelectual cînd se

agită, făcînd marfă pe piața capitalistă dintr-un patriotism pe care crimele și acțiunile lor îl profanează. Sînt simple paparude despuiate, încinse cu bozii urît mirositoare, care încă mai ies în piața publică, bolborosind incantații calomnioase, invocînd ploaia beneficiilor și privilegiilor pierdute.

Orice trădător e disponibil pentru noi trădări. Orice renegat e disponibil pentru noi tăgăduiri. Orice criminal e disponibil pentru noi crime. Crima continuă a unor elemente din așa-zisa emigrație politică, care și-au ales meseria de calomniatori ai țării și unelte ale dușmanului, este aceea de a se lepăda, din disperare, de propria lor patrie.

Ce deosebire fundamentală există între aceste epave ale unui trecut mort pentru totdeauna și generația de la 1848, care a fost nevoită să ia drumul pribegiei, după ce revoluția fusese sugrumată de forțele absolutismului reacționar!

Aceea era o generație însuflețită de sfînta și curata dragoste de un neam obijduit. O generație progresistă, în termenul consacrat azi pentru orice înnoire revoluționară în folosul mulțimii suferinde. Un Alecsandri scria imnuri sfîșietoare pentru Moldova de care a fost nevoit să se rupă, fără să se înstrăineze. Un Bălcescu cu plămînii sfîrtecați purta pretutindeni visul de mărire al unui neam întreg. Cine dintre ei s-ar fi gîndit să slugărească în slujba dușmanilor țării? Viitorul luminos al neamului lor îi fascina să îndure cu bărbăție martirajul pribegiei. Tragica mucenicie a Bălcescului e definitorie pentru mentalitatea acelei generații eroice, — mucenicie pe care o evocă magistral Camil Petrescu în romanul său „Un om între oameni".

De la ea pînă la „exilul" de azi e căderea din slava cerului în infernul degenerării morale. Sînt epavele renegării și ale apostaziei, pitulate în umbra statuilor de marmură ale zeilor.

Un singur mijloc de ispășire a crimelor săvîrșite și de reabilitare ar fi avut acești nenorociți: să recunoască renașterea primăvăratică pe care o trăiește azi poporul românesc și să-i proclame în largul lumii splendorile cu oricît de sărace puteri sufletești le-ar fi stat la dispoziție. In locul acestui patriotism elementar, la care obligă pe orice om cinstit conștiința lui națională și simțul apartenenței la viața propriului său popor, pretinsele vîrfuri din „exil" dau spectacolul abominabil al lepădării de patrie și al trădării ei pentru cîte un mizerabil blid de linte. Actul dement al unui Emil Cioran, care declară că-i e rușine de-a fi român, e semnificativ pentru toți elevețiitorii, fie că s-au făcut cetățeni americani, fie că nu s-au făcut, dar au devenit slugi ale capitalismului reacționar, căruia poporul român i-a suprimat posibilitatea de a mai exploata bogățiile frumoasei și luminoasei noastre țări.

Poporul român s-a eliberat o dată pentru totdeauna și de jugul banului străin, care-i exploata averea națională și de șleahta paraziților dinlăuntru, care trăiau din vlaga lui. Poporul român este astăzi proprietarul unic al averii sale naționale. Această avere se consumă integral în miracolul de civilizație materială și de cultură spirituală, ceea ce dă României un prestigiu mereu crescînd între țările cele mai dezvoltate ale lumii.

Ce-ar dori oare elementele trădătoare și renegate din fruntea unor pretinse asociații din exil, decît răsturnarea poziției cucerite prin revoluție și subjugarea acestui popor spoliatorilor de care a scăpat prin propria sa energie revoluționară?

Orice pribeag cinstit, cu dragoste de țara sa, va ști să aleagă între mîrîiala aventurierilor, care nu mai au nimic sfînt pe lume și glasul biruitor al Patriei, care strigă în auzul tuturor:

Veniți acasă!

Glasul Patriei, 20 mai 1962.

Horia Sima, asasinul

I

Garda de Fier n-a fost un partid politic ci o adunătură de declasați fără identitate socială, axată pe instinctele ucigașe ale lui Corneliu Codreanu și pe ambiția lui de a se impune prin teroare, prin fascism șovin și extremist. Singura ei armă de luptă a fost revolverul, singura metodă de afirmare, asasina-

tul. A fi legionar însemna a ucide. Faima ei sinistră au făcut-o asasinii. Pe fundalul istoriei, Garda de Fier e o galerie de asasini, începînd cu Corneliu Codreanu și culminînd cu Horia Sima.

Spion, terorist și asasin prin vocație, Horia Sima a fost contestat încă de la început de către legionarii înșiși și declarat ca uzurpator la conducerea Gărzii de Fier. Cel dintîi care s-a ridicat împotriva lui a fost Ion Zelea Codreanu, tatăl celuilalt criminal legionar, demascînd pe Sima ca unealtă, cum era, a lui Mihail Moruzov, faimosul șef al serviciului secret de informație, pe care se bizuia dictatura regelui bandit Carol al II-lea. Nu încape nici o îndoială că Sima era agent secret. La 31 martie 1941 „Universul", ziar care susținea totuși pe legionari, a divulgat actul prin care Mihail Moruzov sustrăgea pe caporalul T.R. Horia Sima de la concentrare pentru a-l menține în serviciul său. Mai mult decît atît, în procesul masacrului de la Jilava, masacru ordonat de Horia Sima, cel ce a adus pe lume pe răposatul „căpitan" Codreanu l-a acuzat că împreună cu Moruzov, punînd la cale cunoscutele atentate din anul 1938, a pregătit atmosfera pentru uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu, pentru a-i lua locul. După asasinarea acestuia, între cei indicați să ia conducerea era Vasile Cristescu. Sima, știind unde e ascuns, l-a divulgat poliției, care l-a împușcat. Astfel a scăpat de un concurent, după cum demonstrează cu lux de amănunte Ștefan Palaghiță în cartea „Garda de Fier", p. 106—108. Sima, după mărturia aceluiași Palaghiță, organizează un atentat neizbutit. Șase complotiști legionari sînt arși de vii la crematoriu, dar Sima fuge la Berlin, unde formează un „comandament" legionar alcătuit din I. Dumitrescu-Borșa, Ion Victor Vojen și el, care, deci, nu era recunoscut ca șef. Capătă de la aceștia însărcinarea să ucidă pe Armand Călinescu care era prim-ministru. Horia Sima s-a înapoiat în țară pe furiș și a omorît pe Armand Călinescu, chipurile pentru a se da drept răzbunătorul lui Codreanu, dar în realitate pentru a cîștiga în felul acesta simpatia legionarilor care îl contestau. A condus asasinatul machiat în chip de babă în costum țărănesc.

De fapt, Horia Sima intrase ca spion și în slujba serviciilor secrete germane, la ordinul cărora a ucis pe Armand Călinescu, precum avea să ucidă și pe Virgil Madgearu, și pe Nicolae Iorga și intenționa să extermine pe alți adversari ai politicii hitleriste, pentru a curăți calea în vederea acaparării României de către puterea germană.

După asasinare, Horia Sima a fugit din nou în Germania, de unde s-a întors cu misiunea de a ucide pe Carol al II-lea. De data aceasta însă Mihail Moruzov l-a captat la graniță, l-a îmbăiat, l-a ferchezuit, l-a îmbrăcat elegant ca pe un manechin și l-a prezentat în audiența regelui. E în primăvara anului 1940. Situația regelui bețiv, cartofor, desfrăbălat și spoliator era extrem de critică. Politica lui dăduse greș. Voia să cîștige favoarea lui Hitler pentru a-și menține tronul. Cum Garda de Fier era socotită la Berlin ca un instrument docil al intereselor germane, Carol îl recunoaște pe Horia Sima șef al organizației și e nevoit să colaboreze cu cel care venise să-l asasineze. Din audiență, Horia Sima iese investit ca subsecretar de stat în guvernul Tătărăscu! După căderea guvernului, regele îl promovează pe Sima ministru plin în guvernul Gigurtu. Dar Horia Sima e în guvern un simplu personaj de teatru de păpuși, care se mișcă după sforile trase de la Berlin. El uneltește subversiv fără întrerupere. Misiunea lui este să întrețină în țară o stare de turbulență favorabilă unei plănuite ocupații germane, în vederea războiului scelerat împotriva Uniunii Sovietice. Demisionează din guvern fără să-și arate motivele, dar se agită subteran. Carol, nemulțumit și îngrijorat, vrea să-l înlocuiască de la conducerea Gărzii de Fier și să impună în locul lui pe Radu Budișteanu. Informat la timp, Sima înlătură lovitura, îmbătînd pe haoticul Zelea Codreanu și smulgîndu-i o recunoaștere provizorie de șef.

Dictatul de la Viena ne răpește Ardealul de Nord. Orice inimă românească sîngeră. „Naționaliștii" Gărzii de Fier, ai cuzismului și reprezentanții partidelor manist și liberal tac. Rana unui întreg popor îi lasă insensibili. Legionarii, subvenționați ai Germaniei nu vor să supere pe Adolf Hitler nici măcar cu umbra unui protest. Horia Sima, dimpotrivă, scoate gloata pe străzi, manifestă împotriva „masonilor" și a „evrei-

lor", incendiază sinagogi ca și cum acestea ar fi vinovate de dezastrul național. Intre 1 și 6 septembrie 1940 nu există guvern. Tulburările legionare se țin lanț zi și noapte numai pentru a provoca haos în țară și pentru a da prilej armatei germane să ne ocupe. In această vreme de adîncă depresiune morală, cînd țara, părăsită total de „marii noștri aliați" occidentali, sîngera sfîrtecată, cînd întreaga burghezie găunoasă, în frunte cu Iuliu Maniu și Brătienii, capitula surdo-mută în fața adevăratului dușman, un singur protest a dat glas durerii acestui popor: el s-a ridicat din adîncul clasei muncitoare, din sindicate și din Partidul Comunist Român! Singur el se dovedea expresia autentică a onoarei, a demnității și a inimii naționale sfîșiate de dezastrul politic.

Vine la guvern Ion Antonescu și abdică regele bandit în huiduiala uriașă a poporului. Generalul, improvizat în „salvator" pentru a fi agreabil lui Hitler, a fost bucuros să-și alcătuiască guvernul cu rămășițele Gărzii de Fier. Horia Sima, ca totdeauna, ședea ascuns. A fost căutat zile întregi în toată țara și, găsit în sfîrșit, s-a pomenit instalat ca vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ridicat cu macaraua germană. Prima grijă a manechinului lui Himmler este să-și consolideze situația ca șef al Gărzii de Fier. E un caz unic în istoria partidelor politice: Horia Sima a fost numit „comandant al mișcării legionare" prin decretul regal al bîlbîitului Mihai I. Lipsit de orice capacitate politică, Horia Sima e un simplu figurant în guvern, la ordinele Berlinului. Misiunea lui permanentă este aceea de a întreține în țară o stare de haos, prielnică plănuitei ocupații germane. Legionarii, formați de Corneliu Codreanu în școala sinistră a omorului, se transformă în bande de teroriști, de jefuitori și de asasini. In cinci luni de „guvernare", fură și jecmănesc cîteva miliarde. Capetele cad unul după altul sau deodată, în hecatombele masacrelor. Ion Antonescu acceptă toate crimele fără să ia măsuri fiindcă nu vrea să indispună Berlinul. Oftînd după cașcavalul guvernamental pe care l-au pierdut, epavele fostei organizații de bandiți și ucigași îl acuză pe Sima ca pe singurul gropar al ei prin incapacitatea lui politică și prin bestialitatea-i teroristă, ca și cum

nulitatea politică n-ar fi aparținut întregii bande, ca și cum bestialitatea n-ar fi fost măduva ei sinistră, impregnată de la început de ucigașul Corneliu Codreanu. Toți fondatorii rămași în viață ca Ilie Gîrneață, Corneliu Georgescu, Mille Lefter și Radu Mironovici sau fruntași ca Vasile Iasinski, Papanace, Biriș, Trifa și alții s-au înfruptat din jaful guvernării, solidari în teroare și măceluri cu Horia Sima.

Dar Ion Antonescu poartă în fața istoriei vina gravă de a fi copărtaș la crimele infernale ale gardiștilor și din alt motiv: cum n-avea partid, el intenționa să ia șefia Gărzii de Fier. Pentru aceasta s-a îmbrăcat ca un măscărici în cămașă verde; s-a făcut ridicol dînd un ordin de zi ca legionarii să serbeze ziua lui Codreanu, ca și cum aceștia n-ar fi făcut-o și fără ordinul lui; și, culmea degradării, s-a așezat în fruntea convoiului care reînhuma osemintele celor 14 fioroși asasini: Corneliu Codreanu, Nicadorii și Decemvirii. Era, din păcate, șeful statului și, în această calitate, consfințea oficial asasinatul ca principiu de guvernare. O decădere mai adîncă n-a cunoscut niciodată autoritatea de stat. Fără să vrea, Ion Antonescu își recunoaște vina acestei multiple complicități cu fărădelegile bandelor legionare, cînd declară în cartea „Pe marginea prăpastiei" că „le-a tolerat toate jafurile și toate crimele".

Cearta pentru șefie duce la rebeliune, manevrați și Sima și Antonescu de aceeași mînă germană. Data de 19 ianuarie 1941 este o zi decisivă. Ion Antonescu e chemat de Hitler la Berchtesgaden pentru a încheia alianța militară împotriva Uniunii Sovietice. Dar în același timp, Horia Sima primește ordin de la Berlin să rămînă în țară și să facă rebeliunea ca șantaj împotriva lui Antonescu, pentru a-l determina să cedeze din plin lui Hitler. E un moment de concurență pentru cîștigarea grației germane. Penibilă situație! Țara gemea sub ocupație militară abia camuflată. Haita prădalnică a lui Hitler dicta măsurile de guvernare și acapara pe rînd întreprinderile economice. Și în acest timp, Antonescu și Sima se băteau în cap ca doi berbeci în rămășag care pe care să cucerească favoarea ocupantului, ce-i asmuțea pentru a profita cu sălbăticie. Antonescu, care cunoștea toate pregătirile lui Sima ca să-l răstoar-

ne, nu se lasă mai prejos: se pune la dispoziția lui Hitler, cu toată armata și cu toate resursele economice ale țării. Hitler, satisfăcut că l-a prins în capcană ca aliat în viitorul război, îl dezleagă în sfîrșit pe Antonescu să facă ce vrea cu Garda de Fier. El se întoarce fulgerător în țară. Totuși, Horia Sima contînd pe trădarea elementelor legionare din oștire și mai ales pe concursul armatei germane din România, dă ordin haidamacilor săi, care încep rebeliunea, necunoscînd noua situație a lui Antonescu. Trei zile țara e zguduită de împușcături. Capitala trăiește sub teroare vandalică. Se dă foc cartierelor Văcărești și Călărași. Se pradă bandițește magazinele. Se ard soldați de vii, stropiți cu benzină. Se ucid oameni în case, noaptea. Un convoi de aproape 100 de bărbați, bătrîni, femei și copii e transportat și masacrat în pădurea Jilava. Alții sînt spînzurați de propriile lor intestine, la Abator.

Sima cade în groapa ce singur o săpase. După rebeliune, o parte dintre legionarii criminali fug în Germania, deghizați în uniforme nemțești și transportați în vehicule cazone. Cealaltă parte înfundă pușcăriile antonesciene. Andreas Schmidt, conducătorul Grupului Etnic German, mîna dreaptă a lui Himmler în România și, pe cît se spunea, rudă cu el, îl ținuse în timpul rebeliunii pe Horia Sima ascuns în locuința sa inviolabilă, din București. După înfrîngere, Andreas Schmidt îl salvează peste graniță, mototolit ca o cîrpă murdară în portbagajul automobilului său. Astfel, mîrșav și josnic, se sfîrșește „cariera politică" în țară a furibundului asasin.

E cunoscut după aceea vicleimul „guvernamental" de la Viena subvenționat de Berlin prin profesorul Ernst Gamillscheg. Sînt cunoscute zvîrcolirile lui Horia Sima prin spionii trimiși în țară, prin voluntarii înrolați în armata lui Hitler agonizantă, lupta pe față, scelerată, împotriva recuceririi Ardealului de Nord de către soldații noștri.

Cînd Hitler și Himmler și Canaris, stăpînii lui, s-au prăbușit, Sima și-a ramificat criminalii în mai toate organizațiile de spionaj ale puterilor occidentale, dușmane României. Astăzi, legionarii fugari în majoritate nu-l recunosc „comandant" cum îl numise nu organizația ci decretul ridicol al lui Mihai,

fostul rege de ilariantă memorie. Rămas cu o infimă minoritate de derbedei în jurul lui, chintesența criminalității legionare, Sima, părăsit, urît și detestat de majoritatea fărîmițată, fiindcă nu mai reprezintă nici o perspectivă de îmbuibare, continuă să se viseze „comandant" și din cînd în cînd secretează din organele sale păreri despre „Legiune" ca și cum ar mai exista, sau despre cimitirul trecutului. Despre „viitor", singur recunoaște că n-are ce să spună. Viitorul lui și al legionarilor zace în cenușa lui Adolf Hitler.

Cel mai recent semn că mai trăiește îl dă prin fițuica „Sentinela" care apare la München. . . . .

. . . .

Cînd cunoști faptele și crimele schițate mai sus e dezgustător să citești lamentația ipocrită a lui Horia Sima că el, sărmanul și îngerașul nevinovat, a fost victima... lui Adolf Hitler! Rebeliunea a provocat-o, închipuiți-vă, Ion Antonescu cu concursul armatei germane din România! Sima se preface uituc că a început războiul civil printr-un manifest studențesc în care acuza pe Antonescu că n-a apărat viața unui maior german, asasinat în București de un grec cu care avea relații sodomiste. Se face uituc că acest manifest, prin care lua apărarea postumă a unui abject homosexual, era semnat de „prea sfințitul episcop Valerian", pe numele lui adevărat Viorel Trifa. Se face uituc că, în aceeași zi, a răspîndit în limba germană un alt manifest către armata hitleristă din România, prin care îi implora ajutorul ca să biruie pe Antonescu. Se face uituc că acest act de incalificabilă trădare îl făcea în serviciu comandat, pentru a aservi total țara. Se face uituc că în toate manifestele și manifestațiile de stradă se proclama prin împușcături, care cutremurau capitala, prim ministru al României. Se face uituc că, în acele zile de groază, a ucis peste două sute de evrei și muncitori români, care nu erau partizanii lui Antonescu și că legionarii borfași i-au umplut casa cu scumpeturi de milioane furate. Se face uituc că a scăpat cu viață în cufărul lui Andreas Schmidt și că ocrotirea și-a găsit-o în Germania hitleristă. Se face uituc că în timpul războiului de eliberare din 1944, cînd un popor întreg s-a ridicat, a sfărîmat

jugul ocupației militare germane și a reîntregit eroic trupul patriei, el, Horia Sima, lupta fățiș împotriva României, înrolîndu-și huliganii ca mercenari în debandada militară a lui Hitler, trimițind pe alții ca spioni în spatele frontului românesc și profanînd prin radio-Donau sfîntul și biruitorul efort național.

Horia Sima crede că toate aceste mișelii ale trădării de țară și toate uciderile și masacrele lui s-au uitat. Incearcă din cînd în cînd să scoată capul descreierat din infamia mlăștinoasă în care s-a scufundat. Ucigașul diabolic, care nu poate vedea decît prin țeava revolverului, încearcă să vorbească în numele „creștinismului", al „spiritualității" ca și cum ar fi un ascet de imaculată puritate. Dar cinismul său e atît de monstruos încît fantomele a sute și sute de cadavre, pe care le-a lăsat în țară, ar fi în stare să se ridice din cimitire și să-l scuipe în față pentru neobrăzarea lui bestială. Inșiși fugarii dezmeticiți, rămășițe supraviețuitoare ale unei bande de ucigași, unică prin grozăvia ei în istoria acestui popor, s-au adunat „în exil" și l-au decapitat ca nedemn din postura de „comandant".

Crimele lui nenumărate îi stau atîrnate de gît ca tot atîtea pietre de moară și îl scufundă în oceanul osîndei ca pe cel mai fioros asasin din cîți au pătat cu sînge pămîntul românesc.

Fie sigur Horia Sima că oasele lui nu se vor odihni în sinul acestui pămînt, pe care l-a stropit cu crime și l-a trădat.

Glasul Patriei, 10 iunie 1962

II

Gardiștii care îl repudiază pe Horia Sima, constatîndu-i nulitatea politică, văd în el pe spionul inveterat, pe ucigașul încarnat și pe trădătorul de țară. Dar în profunda lor dezamăgire, ei caută o mîngîiere gratuită și imaginară în Corneliu Codreanu. Intre Codreanu și Sima a existat însă o perfectă identitate de procedee în ceea ce privește crimele. Dacă Codreanu a fost unul din primii criminali în ierarhia mișcării legionare, Horia Sima a continuat și a amplificat crimele pînă la suprema monstruozitate.

Ar fi timpul să se întrebe acești oameni ajunși la maturitatea vîrstei prin ce s-a afirmat Corneliu Codreanu în viața politică a putredei Românii burgheze. Prin inteligență ? Zigzagurile lui politice și cîrdășiile cînd cu Lupeasca și Carol, cînd cu partidele politice, plus un orgoliu neajutorat de judecată, l-au dus la ștreang. Prin cultură ? Nici un adulator nu l-a ofensat vreodată cu acest atribut. Prin talent de orator ? Toți știu că era afon. Prin talent de publicist ? Toți știu că funesta lui carte, apologia crimelor proprii, au scris-o Puiu Gîrcineanu, Mihail Polihroniade și Nae Ionescu. Prin corectitudine exemplară ? Cine nu știe azi că Garda de Fier a fost subvenționată cu milioane peste milioane de Malaxa, cel mai mare bandit dintre afaceriștii vremii, de Ion Gigurtu, de inginerul Ciulei și corporația secretă care se numea „Prietenii Legionarilor", — adică, de o burghezie care spolia sălbatec poporul și vedea în Garda de Fier un contrafort împotriva socialismului revoluționar ? Cine nu știe azi că Garda de Fier a fost subvenționată, prin Nae Ionescu, de Adolf Hitler cu zeci de milioane, sumă pe care Ion Antonescu a trebuit s-o restituie din tezaurul Statului ? Garda de Fier, care se afișa drept monopolizatoarea naționalismului agresiv, a fost, după faptele răscunoscute azi, un instrument sîngeros, diversionist, cînd la cheremul palatului, ca în cazul uciderii lui I. G. Duca, cînd la cheremul politicienilor ca în cazul lui Al. Vaida, care i-a dat și numele de Garda de Fier și a subvenționat-o, cînd la cheremul mașinațiilor sterile ale lui Iuliu Maniu, pentru a sfîrși, prin Horia Sima, îndeosebi, ca anexă infamă a hitlerismului și pentru a se scufunda în incalificabila trădare de țară.

Corneliu Codreanu s-a afirmat în viața publică printr-o întreită crimă ordinară, din răzbunare personală, ucigînd pe polițistul Manciu și rănind grav pe ceilalți doi : Clos și Husanu. In loc să-și pună cenușă în cap, el își face cu orgoliu cinic, o „virtute națională" din această crimă, o ridică la rangul de principiu politic și face din ea substratul diabolic al organizației, oblojind-o cu o mizerabilă aliție religioasă, el,

care, după propria-i mărturisire, nu credea decît în forța revolverului. Cultul lugubru al morții, al uciderii, e miezul putred al acestei organizații. Codreanu e cel care a înnebunit pe atîția tineri să se creadă „eroi" ucigînd oameni. Gîndească-se cei care îl urăsc pe Horia Sima, dar se pierd în idealizarea absurdă a lui Codreanu, că toată nenorocirea lor își are izvorul în criminalitatea inițială a acestuia, criminalitate pe care Horia Sima a desfășurat-o în rîurile de sînge ale măcelurilor în masă. Gîndească-se că cel pe care îl adoră, transfigurat în ficțiune absurdă, e ucigașul principal al lui Duca, după toate probele ce s-au adus la proces; gîndească-se că „viteazul căpitan" și-a negat crima cu o lașitate care a încremenit pe toată lumea și că a fost salvat numai din ordinul lui Carol II, pentru care făcuse omorul.

Gîndească-se că același „viteaz căpitan" l-a ucis pe Stelescu numai din spirit de rivalitate fiindcă i se simțea inferior și că a fost salvat to! de palat, fiindcă Stelescu îl demascase, cum era, ocrotitul prostituatei regale, Elena Lupescu.

A face un idol dintr-un ucigaș mercenar, cum a fost Corneliu Codreanu, în timp ce te lepezi numai de Horia Sima, înseamnă că te-ai desmeticit abia pe jumătate. Deslegionarizarea totală înseamnă abjurarea totală de la „cultul căpitanului", care, dacă ar fi trăit, exact ca Horia Sima ar fi scufundat organizația în același fluviu de sînge al masacrelor. Nu e oare Codreanu cel care preconiza, pentru cînd ar fi venit la putere, trecerea României „sub sabie" în 24 de ore?

Horia Sima, disprețuit și urît pe bună dreptate, e „fiul spiritual" cel mai autentic al lui Corneliu Codreanu. Ca și Nicadorii, ca și Decemvirii.

Intre ei doi există afinități adînci de criminalitate, de procedee în crimă.

Precum Codreanu își alegea din gloata aderenților pe cei înclinați spre ucidere, îi cultiva și îi instruia în special, ca pe o „elită" diabolică (Niki Constantinescu, I. Caranica, Doru Belimace, Caratanase și toți asasinii manifestați și nemanifestați), tot astfel Horia Sima își recruta complicii, făcîndu-și din ei garda personală a „spărgătorilor de fronturi" și alcătuind

cu mîna proprie, — după mărturisirea lui Palaghiță — lista polițiștilor legionari și a tuturor celor apți pentru crime, care au prădat și au ucis în țară, la Prefectura Poliției, la Jilava și la Abator, în pădurea Băneasa, Snagov și Balota. Sînt peste o suta de ucigași descreierați identificați nominal de autoritățile judiciare, produși de „educația vitejiei" și de cultul morții, care dau acestei organizații îngrozitoarea faimă de spelunca a asasinilor. E caracteristic faptul că majoritatea dintre cei care au ucis în timpul „guvernării" și au izbutit să fugă peste hotare, tocmai aceștia au rămas în jurul lui Horia Sima pînă azi, ca Ovidiu Găina, Grimalschi și atîția alții, alcătuindu-i paza, practicînd spionajul și terorizînd pe legionarii care s-au declarat adversari. Și dacă unii dintre omorîtori, ca odiosul Traian Boeru, s-au transformat în vrăjmași și demascatori, cei care se mai țin landră după el o fac solidari cu el în bestialitatea sîngelui vărsat și în interesul de a vinde împreună calomnii la adresa țării. Și precum adevărata „elită" a lui Codreanu o alcătuiau Nicadorii și Decemvirii, la fel, ultimii aderenți ai lui Horia Sima poartă ca și el în suflet insigna capului de mort.

Sima posedă, ca și Codreanu, meșteșugul rafinat de a pune în scenă crima ca un veritabil regizor al neantului și de a-și calcula sustragerea de la responsabilitate, lăsînd altora tot ponosul pentru ca el să sconteze beneficiile. Plăcerea sadică de a-și sacrifica părtașii le este comună. Victimele lor sînt și ucișii și ucigașii, deopotrivă. Lașitatea, numită în limbaj legionar „onoare și demnitate", îi descalifică pe amîndoi. Precum Codreanu s-a ascuns punînd la cale exterminarea lui Duca, sub pulpana prostituatei Elena Lupescu (adevărul l-a confirmat doamna Cernăianu, verișoara ei și gazda lui), tot astfel Horia Sima, după fiecare lovitură criminală, fugea în Germania sub ocrotirea lui Himmler, iar pînă atunci, la Legația nazistă din București, cum a făcut după nimicirea lui Armand Călinescu și o vreme în timpul rebeliunii, după cum mărturisește Ilie Gîrneață.

Pirpiriu și mărunțel încît încape cu „onoarea și demnitatea" legiunii cu tot într-o valiză de voiaj, ca o adevărată mar-

ță de contrabandă, avea, cînd era încă tînăr, o figură echivocă de fătălău, încît putea fi luat fie fată, fie băiat. Aspectul sec de virilitate îl ajută să se machieze și să se transforme cînd în servitoare, cînd în țigancă cu coșul de flori pe braț, cînd în babă de la țară, mască sub care a condus personal, de sub castanii de la podul Sfîntul Elefterie, împușcarea lui Armand Călinescu. Și un asemenea bandit, lipsit de orice ținută bărbătească, a fost cocoțat de Hitler, în semn de suprem dispreț pentru poporul românesc, semiconducător al statului.

E șiret și mincinos. Mai șiret și mai mincinos decît Codreanu, care se văita de cumplită sărăcie tocmai cînd încasa milioanele marilor afaceriști burghezi. Șiretenia însă nu înseamnă inteligență. E o însușire animalică. O au și viețățile inferioare pentru a se strecura printre primejdii, ca și el. Dar faptul că s-a strecurat nevătămat la trup prin toate mișeliile săvîrșite nu se datorește șireteniei lui, ci hitleriștilor care l-au salvat de la moarte ori de cîte ori a dat o lovitură în favoarea lor și la comanda lor. Singura lui armă mai evidentă e minciuna. Horia Sima minte cu brutalitatea nerușinată cu care ucide. A mințit cînd a ucis fără judecată pe cei 64 închiși în fortul Jilava, spunînd că i-a masacrat echipa care dezgropa oasele criminalilor codreniști pentru ca a doua zi să-și serbeze „triumful" la Casa Verde în delirul legionarilor satisfăcuți de grozăvia răzbunării. A mințit cînd a aruncat rebeliunea ticluită de el prostește, în circa intrușilor. Rebeliunea a făcut-o cu oamenii lui de încredere, Ștefan Zăvoianu, Dumitru Grozea, Viorel Trifa, Iasînschi care a incendiat Văcăreștii și Călărașii. Cît despre cultura și pregătirea lui politică, ele nu-l ajutau pe Horia Sima să spună, cînd era la guvern, decît atît: „să fie așa ca în Italia fascistă!".

Crimele lui Horia Sima s-ar putea împărți în trei categorii:

Unele care, în aparență, dădeau satisfacție legionarilor flămînzi de praznicul sîngeros al răzbunărilor. Așa a fost masacrul celor 64 de așa-ziși „demnitari" de la Jilava pentru vina de a fi aplicat sancțiuni gardiștilor ucigași. Așa a fost încercarea de a suprima mii de oameni, pusă la cale pentru noaptea de Anul Nou 1941, pentru a îndeplini „testamentul" lui Codreanu, aducîndu-i pomană la mormînt miile de cadavre, pe care el, sfîntul martir, n-a avut parte să le aibă personal. Așa a fost masacrarea evreilor și a muncitorilor în pădurea Jilava și la Abator. In realitate, toate aceste masacre și tentative de masacre, pe placul legionarilor, favorabile lui Hitler urmăreau să ne transforme în pașalîc nazist, cum s-a procedat cu Ungaria în timpul războiului.

A doua categorie sînt crimele săvîrșite exclusiv în slujba Germaniei.

Aici intră arestarea foștilor miniștri, care urmau să fie executați și care au fost salvați de subsecretarul de la Interne, Alexandru Roșianu, nelegionar. Aici intră împușcarea din 27 noiembrie 1940 a lui Virgil Madgearu și a lui Nicolae Iorga. Despre uciderea lui N. Iorga vom vorbi separat în articolul următor.

In ce-l privește pe Virgil Madgearu, în alegerile din 1937, cînd Codreanu a făcut pact electoral cu Maniu, el ca reprezentant al național-țărăniștilor colabora mînă în mînă cu legionarii și devenise sfetnic politic al neajutoratului Codreanu. Dar Virgil Madgearu avea o „vină" cu atît mai gravă cu cît nu privea pe gardiști. In parlamentul român, cînd A. C. Cuza, al cărui fiu George, a primit cîteva milioane de la Berlin prin vărul său Radu Lecca, făcea apologia lui Adolf Hitler, Madgearu, care era ministru, a bătut cu pumnul în masă, gata s-o spargă și a strigat: „Nu permit ca acest nume să fie rostit în parlamentul român!".

Acest strigăt i-a fost fatal. El s-a auzit la Berlin ca o profundă jignire a orgoliului nazist și ecoul lui a răbufnit abia în toamna lui 1940, prin gloanțele înfipte în spatele lui Virgil Madgearu. In această ucidere, ca și în aceea a lui Nicolae Iorga, Horia Sima, prin echipa de execuție condusă de Traian Boeru, n-a fost decît instrumentul de răzbunare și curățire a terenului în fața invaziei germane, instrumentul slugarnic al puterii hitleriste.

A treia categorie o formează crimele din interes pur personal al lui Horia Sima. Pentru a se instăpîni la conducerea haitei de ucigași, Sima pregătise moartea lui Codreanu și di-

vulgase poliţiei ca să-l ucidă pe Vasile Cristescu, ca pe un rival temut la şefie. Ajuns la guvern Sima introduce printre arestaţii de la Jilava pe doi poliţişti, fraţii Iulius şi Victor Horwath, pe legionarul medicinist Mihail Vîrfureanu şi pe Mihail Moruzov însuşi. Cîteşipatru au fost împuşcaţi o dată cu ceilalţi, în total 64.

Instrucţia judiciară n-a găsit nici o vină fraţilor Horwath. Dar fraţii Horwath, care ştiau nemţeşte, fuseseră trimişi la Berlin pe urmele fugarului Horia Sima şi-i descoperiră legăturile secrete cu Gestapoul. Ei au fost suprimaţi ca nu cumva taina ticălosului să fie divulgată.

Mihail Vîrfureanu, legionar terorist, format de Codreanu personal, lucrase în spionaj cu Horia Sima şi pusese la cale împreună cu el o serie de mari atentate. Horia Sima l-a executat de teamă să nu-l dea pe faţă fiindcă pierduse încrederea în el. Dar Vîrfureanu, în închisoare, şi-a scris memoriul activităţii de legionar: sînt numai tentative de asasinate, a căror mulţime şi îndrăzneală te îngrozesc. Unele ordonate lui de Codreanu, altele de Horia Sima. Memoriul a fost găsit în hainele mortului de organele judiciare şi e publicat în volumul „Masacrele de la Jilava, Snagov, Strejnic etc.". Din el se vede încă odată identitatea de procedee asasine dintre Codreanu şi Sima.

Cînd Garda de Fier fusese instalată la cîrmă, Mihail Moruzov se găsea în Germania, trimis de Carol să sondeze, prin legăturile lui cu organizaţiile secrete de acolo, care e, în guvernul hitlerist, atmosfera despre el ca rege al României. Surprins de evenimente, Moruzov s-a întors spre ţară bucuros că la guvern e subalternul său Horia Sima. La graniţă însă, un alt colaborator al său, Ştefan Enescu, l-a întîmpinat alarmat, implorîndu-l să nu intre în ţară fiindcă Horia Sima îl va aresta. Vestea aceasta l-a făcut să rîdă pe Moruzov. „Cum? Pe mine să mă aresteze Horia Sima?". Şi a intrat în ţară. Dacă n-ar fi existat legăturile dintre el şi Sima n-ar fi intrat în nici un caz. Totuşi, a fost imediat arestat şi depus la Jilava. Din închisoare cerea necontenit o întrevedere cu Horia Sima. Drept răspuns a fost împuşcat. Moruzov deţinea atîtea secrete ale ucigaşului încît a trebuit să dispară!

Horia Sima e lipsit de scrupule ca orice animal. El sacrifică pe oricine, fie prieten, binefăcător sau adversar, pentru interes personal sau pentru a îndeplini o poruncă.

Precum Corneliu Codreanu a ucis pe Duca în serviciu comandat de Carol şi de Lupeasca, tot aşa el a ucis pe Armand Călinescu, pe Virgil Madgearu şi pe Nicolae Iorga în serviciu comandat de Himmler.

Precum Corneliu Codreanu a ucis pe Mihail Stelescu, care-i făcuse organizaţia, din invidie şi de teamă faţă de un rival superior, care acum îi demasca uciderile, tot astfel Horia Sima a ucis pe fraţii Horwath, pe Vîrfureanu şi pe Moruzov din teama să nu-i divulge secretele infernale.

Intre Horia Sima şi Corneliu Codreanu nu există nici o deosebire de calitate. Există numai o deosebire de cantitate. Codreanu n-a avut parte să sacrifice decît vreo 13 legionari şi 5 „adversari". Horia Sima a sacrificat sute şi sute de legionari şi sute şi sute de „adversari", cu aceeaşi senină bestialitate ca şi cel dintîi.

Acesta e purul şi crudul adevăr.

Cei ce vor într-adevăr să se deslegionarizeze, gîndească-se că sînt deopotrivă victimele amîndurora şi n-o pot face definitiv decît printr-o totală lepădare de amîndoi monştrii.

Glasul Patriei, 20 iunie 1962.

Dezertorul Ion Gheorghe

Printre pretinsele vîrfuri conducătoare ale aşa-zisei „emigraţii române", adăpostite în Germania occidentală, Ion Gheorghe reprezintă laşitatea esenţială, condensată în uniformă de general. A fi militar înseamnă chemare şi o dăruire principială sacrificiului pentru apărarea ţării. A fi militar înseamnă curajul de a lupta privind moartea în faţă şi, la nevoie, supravieţuindu-i prin dăruire totală. Dar pentru Ion Gheorghe milităria, care înseamnă luptă, a fost meserie fructuoasă, iar nu o dedicaţie. Comod şi viclean, cu instinct de vulpe, a ocolit

sacrificiul adulmecînd exclusiv beneficiile uniformei: a refuzat primejdiile, a speculat situațiile pe care le-a vînat. S-a sustras războiului prin manevre de culise și s-a refugiat cu lașitate în cariera de atașat militar. Cînd camarazii lui mureau pe front, el îi contempla de la distanță prin aburul alcoolic al banchetelor oficiale, imaginîndu-se erou național.

Nu este oare Ion Gheorghe generalul care, în șleahta lui Tătăranu, Nicolaide, Păiș și a celorlalți lachei cu slea în frunte, lingea mîinile parfumate ale cocotei regale Elena Lupescu, scontînd avantajele tuturor genuflexiunilor nedemne?

Nu este oare Ion Gheorghe atașatul militar de la Berlin care, profitînd că postul de ministru plenipotențiar devenea liber prin retragerea cenușiului Raoul Bossy, l-a determinat pe Antonescu — sub presiunea intervenției hitleriste — să-l promoveze pe el în locul vacant?

Ce merite personale îl împingeau pe Ion Gheorghe la această reprezentanță? Vreo operă de știință militară? Dar nu scrisese nimic prin care să-și dovedească priceperea! Vreo faptă de bravură? Ion Gheorghe nu era decît un dezertor camuflat cu abilitate! Vreun act de iscusință diplomatică prin care să demonstreze că nu calcă în străchini? Ion Gheorghe era un burtă-verde ahtiat de banchete!

O singură însușire îl recomanda în atenția regimului nazist: soția lui era germană din Reich. Această calitate matrimonială cu totul străină capacității lui neprobate prin nimic, făcea din el o anexă maleabilă a intereselor hitleriste. Ion Gheorghe ca ministru plenipotențiar la Berlin, în timpul războiului, a slujit aventura sîngeroasă a lui Adolf Hitler împotriva propriei lui patrii. Activitatea lui ca „diplomat" improvizat la Berlin e filogermană și antiromânească.

Încă în vara anului 1944, cînd armata germană suferea dezastrele catastrofale pe cîmpiile Rusiei și cînd mitomanul furibund Adolf Hitler, în disperare supremă, se agăța de basmul bombelor atomice, căutînd să amăgească poporul și lumea întreagă cu deșertăciunea acestei iluzii „miraculoase", Ion Gheorghe continua să informeze Bucureștiul că aceste arme fabu-

loase există într-adevăr. „Le-am văzut eu cu ochii mei!" susținea înșelătorul în convorbirile particulare, precum scria și în rapoartele „diplomatice".

Ion Gheorghe mințea. Mințea conștient și calculat fiindcă nu văzuse nici o bombă atomică. Bombele atomice existau numai în fantezia disperată de om nebun a lui Hitler. Germania avea să se prăbușească fără ca văzduhul să fie cutremurat de ficțiunea sinistrului hăbăuc.

Dar Ion Gheorghe, abuzînd de titlul de general, adică de presupus cunoscător în materie de armament, și făcîndu-se ecoul conștient al unei minciuni amăgitoare, inducea în eroare forurile bucureștene ca România să se prăbușească o dată cu Germania.

Ion Gheorghe n-a fost trimisul României la Berlin.

Ion Gheorghe a fost un papagal al lui Adolf Hitler.

Dezertor de război camuflat cu abilitate în diplomație, unde nimic nu-l îndreptățea să figureze, Ion Gheorghe s-a prăbușit prin servilism în trădarea de țară.

Cînd armata română s-a desfăcut din mezalianța cu Hitler, impusă de slugărnicia lui Ion Antonescu și de vanitatea de a se proclama mareșal, și a întors armele pentru a recuceri Ardealul, ce-a făcut Ion Gheorghe?

Calitatea lui de „diplomat" încetase brusc. Obligația lui elementară de soldat era să se întoarcă în țară imediat și să ia comanda alături de generalii care s-au făcut exponenții adevăratului sentiment național. Dar Ion Gheorghe, care avea oroare de front, a rămas la Berlin și s-a ascuns de frică sub poalele germane ale soției sale. De acolo, ridicarea armelor pentru eliberarea pămîntului românesc o numește „o întorsătură dezonorantă" (în cartea *Les petits fils de l'oncle Sam*, pag. 58). Auziți judecată de general: lupta pentru dezrobirea poporului tău e o *întorsătură dezonorantă!* Pentru Ion Gheorghe e onorabil ca, în război, să te ascunzi sub fusta femeii, sub ocrotirea dușmanului țării tale! Nu e de mirare că înșiși ofițerii transfugi în Germania de vest îl disprețuiesc ca pe un ciumat, fiindcă s-a sustras sistematic rigorilor bărbătești ale frontului.

După prăbușirea definitivă a Germaniei acest brav general, îngrozit de ceea ce i s-ar putea întîmpla, fuge cu trei automobile încărcate în zona de ocupație americană. Dar americanii, în loc să asude de admirație în fața unui personaj atît de important, cum se imagina Ion Gheorghe, îl internează în lagăr pentru oarecare vreme, pînă la clarificarea situației. Această neașteptată deținere provizorie capătă în ochii lui proporțiile unui cataclism și ale unui martiraj fără seamă. Omul desfătărilor diplomatice nu-și poate acomoda grandoarea închipuită în realitatea unui lagăr militar. I se pare o degradare, o înjosire, ceea ce-l face să sufere ca nimeni altul pe pămînt. După ce s-a văzut liber, această amărăciune vastă cît un ocean o varsă într-o carte ca să afle lumea întreagă pățaniile marelui general Ion Gheorghe, fostul papagal al lui Adolf Hitler. E singura lui operă în care își dă pe față firea și capacitatea: *Les petits fils de l'oncle Sam*. Cititorul care s-ar aștepta să ia cunoștință de serviciile excepționale pe care Ion Gheorghe le-a adus cauzei românești sau să soarbă reflecțiile lui pe marginea evenimentelor capitale pentru mersul istoriei, s-ar înșela amarnic. Cartea e un dezgustător proces-verbal de constatare pe care un șef de post de jandarmi l-ar fi redactat mai bine decît generalul Ion Gheorghe. E de la început pînă la sfîrșit o răfuială posterioară a generalului deținut cu cine credeți? Cu soldații americani, cu nepoții unchiului Sam, cum sună titlul, care n-au știut să se poarte tocmai respectuos cu un personaj de o importanță mondială cum e autorul. O răfuială posterioară fiindcă atîta vreme cît au fost prezenți, iar el făcea „drepți" în fața lor, viteazul general n-a crîcnit în front. El avea să se răzbune abia după ce s-a asigurat că este la adăpost de o eventuală sancțiune americană.

Care sînt chinurile martirului, spovedite în carte? Nu-l interogau cînd voia el, ci cînd voiau ei. Aceasta ultragia orgoliul găunos al generalului. Il mutau dintr-un lagăr într-altul fără să-l prevină. Aceasta îl incomoda foarte. Ii serveau la dejun ce credeți? Numai „biscuiți și conserve americane" (pag. 67), lui, care era obișnuit cu chiolhanurile diplomatice, pe cînd

ei, soldații americani, — ne informează generalul — serveau numai delicatesuri. „Ne uitam la ei — zice făcînd bale la gură — cu ochii invidioși cum înfulecau menuurile pantagruelice care li se serveau". Și după aceea — culmea necuviinței — mai mîncau și „portocale și mere de California", fără ca lui să-i ofere măcar o coajă! Acesta e martirul Ion Gheorghe redus la esențial: lașitate înghițită în sec, orgoliu rănit, comoditate contrazisă, invidie pe tainul unor bieți soldați și poftă de femeie gravidă. Și cu aceste nimicuri zgîrie cu pană de gîscă o carte întreagă.

Intrebat la interogator cum a ajuns ministru plenipotențiar, răspunde cu modestie: „eu eram cel mai indicat să ocup postul" (adică fiindcă avea soție germană). „L-am primit cu mîndrie" accentuează Ion Gheorghe, dar adaugă cu prudență tardivă: „Apoi, un soldat nu are de ales". E ca și cum un post politic, civil, ar depinde de comandamentele militare!

„De ce nu te-ai întors în țară?" întreabă soldatul anchetator care nu-și închipuia cum un general poate fi dezertor cînd țara lui e încă în război.

Răspunsul e definitoriu pentru lașitatea lui Ion Gheorghe: „Nu se putea. Căile erau închise". Astfel, lasă el să se creadă, ardea de dorul de a se sacrifica pentru țară. In realitate, era pe vremea întorsăturii pe care el, ca să-și ascundă lașitatea de dezertor, o numește *dezonorantă* (paginile 57—58), vreme cînd numai cine n-a vrut nu s-a întors în țară. Precum vedeți, comandamentul militar îl obliga să se camufleze în diplomat, dar nu-l obliga să-și facă datoria elementară de soldat!

Acesta este, precum se vede, felul de a cugeta al lui Ion Gheorghe: se închipuie o capacitate politică (prin soție) dar se declară singur imbecil ca militar.

Cel mai mare chin, pe care îl trăiește însă în viața de lagăr, e altul. Aflase că în țară a fost condamnat la moarte ca transfug și dezertor, după toate regulile militare. Acum începe adevărata lui vînzolire sufletească, tragicomică: dacă cumva americanii îl predau autorităților românești?! Spectrul morții îi apare în față. Degradare în careu de ofițeri și trupă, plu-

ton de execuție, împușcare la zid! Tortura groazei de moarte e atît de covîrșitoare încît Ion Gheorghe, chiar după ce a scăpat teafăr din lagăr, nu se poate înfrîna să nu-și mărturisească lașitatea de ticălos.

Cartea lui, am spus, vrea să denunțe lumii grosolănia soldaților americani. Dar după apariția ei, Ion Gheorghe a băgat de seamă că a făcut o prostie. A regretat-o și a prestat act de pocăință în fața oficinelor americane din Germania de vest, unde trăiește. Asta se cheamă pe românește lichelism. Care a fost rezultatul acestei remușcări? „Gură de om, gură de cîine cere pîine" — cum zice Alexandru Depărățeanu. Fiul lui, Ionel Ion Gheorghe, a fost primit în serviciul lui *„Free Europe"*, oficina din München unde lucrează la secția de selecționare a zvonurilor infame despre România. *Qualis pater talis filius*, așa tată așa fiu sau, mai popular, cum e turcul și pistolul.

Cît despre Ion Gheorghe generalul, el a devenit belicos nevoie mare abia la vîrsta de 70 de ani cînd eroismul se practică în halat și papuci. Se agită pe de lături în sensul militarismului revanșard. Cel care făcea „drepți" în fața soldaților americani, face astăzi „sluj" ca un cățel în fața șefului serviciului de contrainformații de la Düsseldorf, care-și selecționează uneltele dintre transfugi de genul generalului Ion Gheorghe. Vanitatea nu-l lasă de fel să doarmă. A izbutit, cu trecerea pe care o are la stăpînii ocrotitori și după indicația lor, să ajungă președintele discutabil al Uniunii Asociațiilor Române din Germania Federală o alcătuire de legionari și ofițeri dezertori, care totuși îl detestă și ca ofițer și ca beneficiar matrimonial ce nu se îndură să dea de pomană măcar o lețcaie flămînzilor rătăcitori prin cea lume. Visează împreună cu ei cai verzi pe pereții unei revanșe cu termen infinit. Ion Gheorghe se inspiră din nobila criminalitate a lui Horia Sima, e măgulit în societatea ucigașilor lui Nicolae Iorga și ar năzui să fie conducătorul tuturor lepădăturilor stigmatizate de crimă și trădare, care bîțîie „eroic" în mijlocul emigrației. E foarte indignat că cei dinafara Germaniei Federale nu-i înțeleg vanitatea senilă. Dar are dreptate Ion Gheorghe: e un strigoi care posedă

toate stigmatele lașității, dezertării, trădării și bălăbănelii subversive. Ar fi chintesența simbolică a tuturor decăzuților din românism.

Domnule Ion Gheorghe, fără „general", plutonul de execuție nu te mai torturează măcar în vedeniile nocturne?

Glasul Patriei, 1 octombrie 1967.

SINT IN SLUJBA POPORULUI!

Răspuns lui Ion Gheorghe și altor transfugi

Nichifor Crainic

In fața cititorilor noștri de peste hotare am despuiat figura fostului general Ion Gheorghe de zorzoanele aparențelor pentru ca toți să-i vadă sinistrul schelet moral, care mai scirție din oasele uscate zgomotul deșert al calomniei. Nu sintem noi cei care l-am descărnat, ci propriile sale fapte. Dacă țara l-a crescut din sudorile ei pentru vitejia ostășească, el a înșelat-o pitindu-se în subterfugii „diplomatice". Dacă oportunismul i-a pus pe scăfirlie bicornul de plenipotențiar la Berlin, el a înțeles s-o amăgească făcîndu-se papagalul minciunilor lui Hitler. Dacă țara l-a chemat să lupte pentru dezrobirea Ardealului, el a dezertat ca un nemernic, ponegrind războiul de eliberare și declarîndu-l faptă dezonorantă! Lașitatea lui Ion Gheorghe e înfierată de conștiința românească, după legile universale ale milităriei, cu osîndirea la moarte. Istoria națională l-a fixat în galeria lugubră a lui Ieremia Golia, a lui Alexandru Sturza și a fostului colonel Crăiniceanu, executat în 1917 în fața trupelor de pe front.

Și totuși, acest dezertor condamnat la moarte are cutezanța să judece poziția de pe care scriu, — într-un pamflet legionar de la München, — și s-o califice „trădare" și „moarte civilă".

Bietul Ion Gheorghe, fără „general", de vreme ce armata României i-a rupt epoleţii de pe umeri!

El are o minte atît de pervertită încît a pierdut criteriul elementar al judecăţii. De altfel, această trăsătură caracteristică nu-i aparţine în exclusivitate. Ea defineşte pe toţi dezertorii şi transfugii, care s-au rupt din comunitatea vieţii româneşti şi ca nişte lepădaţi ai soartei au invertit în ură neputincioasă tot ceea ce ar fi trebuit să le rămînă sentiment sacru faţă de poporul din care s-au născut. Un nenorocit căzut în patima beţiei îşi face un titlu de fală din decădere şi dispreţuieşte pe cei cumpătaţi a căror prezenţă îl umileşte. Un invertit sexual ca Oscar Wilde sau André Gide ridică aberaţia la rangul de rafinament aristocratic, care îl deosebeşte de vulgul normal. Pervertirea proteiformă desfigurează judecata sănătoasă şi împrumută monştrilor prestigiu de exemplare ale omenirii. Dezertorii şi transfugii se cred exemplare pilduitoare de români şi, din mizeria decăderii lor, împroaşcă cu bale de melci tîrîtori pe toţi cei rămaşi în comunitatea naţională să lupte pentru poporul lor, solidari cu el în marile idealuri de libertate şi viaţă nouă. Noi sîntem trădători, pe cînd ei, transfugii, sînt fideli „neamului". Noi sîntem laşi fiindcă ei au dezertat şi-au fugit ca iepurii de pîrloagă. Noi sîntem vînduţi fiindcă ei se nemernicesc în slujba tuturor duşmanilor României. In fond, această perversitate morală, care face din alb negru şi din negru alb, nu e decît un paravan iluzoriu sub care transfugii şi dezertorii încearcă să-şi ascundă ticăloşia.

Ion Gheorghe mă califică drept trădător fiindcă poartă stigmatul juridic al trădării de ţară.

Ion Gheorghe îmi anunţă „moartea civilă" fiindcă nenorocitul acesta e condamnat plutonului de execuţie şi fiindcă a căpătat curaj postum în societatea legionarilor ucigaşi, care îşi lichidează adversarii prin exterminare.

Ion Gheorghe mă nimiceşte, în efigie, de sub pulpana unei puteri străine, care îl ocroteşte pentru mîrşavele servicii aduse, precum ocroteşte toate fostele unelte ale hitlerismului prelungit azi în forme abia deghizate. In mizera lui carte, citată în articolul precedent, Ion Gheorghe face elogiul răspicat al

naţional-socialismului, pe care îl socoteşte şi azi substanţa psihologică a tineretului german. Acesta e încă un act de aderenţă slugarnică la un curent politic care, precum se ştie, ar fi însemnat desfiinţarea statului român şi o dovadă în plus că generalul reformat visează să-şi scoată gioarsa din teacă împotriva poporului, pe care l-a trădat.

Eu, domnule Ion Gheorghe, general fără onoare şi fără epoleţi, sfidez mişelia dumitale cu bărbăţia de-a fi rămas în ţară cu orice preţ. A fost o răsturnare din temelii a cursului istoric. A fost o revoluţie. Nu crezusem în revoluţie. Toată educaţia mea de mic copil îmi dăduse certitudinea falsă că lumea se poate transforma prin persuasiune şi prin evoluţie lentă, ca să bag de seamă foarte tîrziu că evoluţia lentă îşi are sorocul ultim la Moş-Aşteaptă. Credeam că în ţara noastră s-ar putea realiza unele reforme în cadrul naţionalismului burghez. Eram un naiv. Îmi recunosc greşeala. Nicăieri pe pămînt egoismul capitalist n-a primit de bunăvoie să-şi amputeze tentaculele exploatării. Dar masele trudei fără pîine nu mai aveau ca mine răbdare să aştepte cu miile de ani pomana evoluţiei lente. Revoluţia cu braţe de gigant a răsucit grumazul îndărătnic al monstrului burghez. Cine a profitat? Intregul popor român! Biruinţa revoluţiei constă în faptul epocal că avuţia imensă a ţării româneşti a trecut întreagă în mîinile poporului român. A trecut prin luptă, e adevărat, dar prin luptă chibzuită. Gloria revoluţiei socialiste din România e că s-a făcut fără vărsare de sînge, fără masacrele legionarilor care, în numele celui mai steril şi mai hulpav naţionalism, n-au lăsat în urmă decît cadavre şi cimitire, unde au înmormîntat totodată şi hoitul acestui naţionalism funest. Spre deosebire de toţi politicienii din trecut, superficiali, dispreţuitori de popor, tarsori, demagogi, precupeţi ai puterii statale, cumularzi de averi furate, echipa socialistă cu care se mîndreşte tînăra noastră Republică e paznica vigilentă a revoluţiei în desfăşurare, e călăuza planificatoare a tuturor acţiunilor de creaţie, ce fac din România ţară de prestigiu în lume, e controlul fără iertare al averii naţionale, sporită în beneficiul tuturor. E, într-un cuvînt, etica sănătoasă şi severă a muncii unanime care, în cîţiva ani, a făcut din Ro-

mânia o minune de civilizație și de cultură dintr-o paragine a jafului și a indolenței. Dacă mi s-a atribuit vreodată însușirea de a schița orientări în viața publică, eu, care am eșuat, sînt fericit să secundez cu puținătatea mijloacelor mele pe conducătorii probați ai României, — pe care un general fără onoare și fără epoleți îi numește în ironie „stăpîni", — decît să fac sluj ca Ion Gheorghe și toți dezertorii de teapa lui potentaților îmbuibați din occident... Eu slujesc poporului meu; voi slujiți ciinilor care latră acest popor.

A recunoaște greșelile și a le ispăși, domnule general degradat, nu e o „slugărnicie", ci o cinste care înalță pe om. Pe omul făcut să slujească semenilor săi. Pedeapsa e groaza criminalilor îndătinați. Persistența în greșeală e apanajul sinistru al demonizaților; în speță, al trădătorilor prin vocație.

Cine a fugit din țară în fața revoluției? Afară de naivii, pe care i-a alungat spaima de necunoscut, au fugit dezertorii de război ca Ion Gheorghe, au fugit asasinii plini de singele victimelor, au fugit paraziții și șnapanii care acumulaseră averi pe nemuncite și tînjesc după redobîndirea lor la paștele cailor. Naivii regretă, mistuiți de dorul țării. Ceilalți sînt vulpile lui Esop: fiindcă nu mai ajung la strugurii copți, îi declară acri. Aflați că via românească a dat rod înmiit cum n-a dat niciodată de două mii de ani încoace, are lucrători și podgoreni savanți, are paznici atît de vigilenți încît nimeni nu mai poate fura struguri.

În ce mă privește, aș fi avut posibilități de plasament în străinătate mai multe decît oricare altul. Aveam legături literare și științifice în mai toate țările occidentale. Nu purtam stigmatele dezertării, nici ale masacrelor, nici ale furtului. Cum nu crezusem teoretic în revoluție, dacă m-aș fi expatriat aș fi ignorat ca orice transfug măreața transfigurare a poporului și a pămîntului patriei, iar revoluția ar fi rămas pentru mine o sperietoare abstractă cum a rămas probabil pentru mulți dintre emigrați. Aș fi propovăduit pe placul lumii capitaliste că România e victima teroarei, a barbariei și a robiei, așa cum fac nenorociții de transfugi și renegați. M-ar fi lăudat lițuicile scribilor plătiți de miliardarii apuseni, editurile de scandal mi-ar

fi tipărit inepțiile, dar poporul român al cărui sînge bate și în arterele mele, acest popor care abia azi se ridică spre apogeul istoriei sale, m-ar fi bătut în cuie la stîlpul infamiei pentru vecie, așa cum țintuiește pe orice renegat. Cine a fugit de marea strădanie revoluționară ce se desfășoară în țara noastră e un laș, dar cine batjocorește elanul cu adevărat eroic de-a cuceri fericirea pentru toți săvîrșește tentativa de asasinare a unui popor întreg. Dacă sînt crime care se pot ierta, aceasta depășește toate circumstanțele atenuante.

Am rămas acasă, acceptînd riscurile neprevăzute ale oricărei revoluții, fiindcă nu mă puteam dezlipi de pămîntul care mi-a dat viața și ale cărui „daruri" le-am măgulit în versuri. Pentru cine l-a trăit în profunzime, misterul natal e mai puternic decît toate ispitele depărtărilor străine. E mult mai preferabil un mormînt acasă — îmi ziceam — decît disprețul pe care lumea apuseană îl arată oricărui transfug. Am îndurat cu seninătate rigorile revoluției, dar revoluția, pe măsură ce se desfășura, mă umplea de satisfacții nevisate prin încarnările ei în binefaceri epocale pentru acest popor, eliberat din robia bogaților și din iobăgia rurală. Dacă am nădăjduit și eu măreția acestui popor, singură revoluția a spart în stîncă drumul către această măreție. E motivul suprem pentru care m-am dedicat ei cu toată făptura mea.

Stafia care supraviețuiește fostului general Ion Gheorghe scrîșnește un adevăr fără să vrea. *„Fapta lui Nichifor Crainic,* — zice, — *este atît de înspăimîntătoare încît cu greu ne putem desprinde din ghiarele disperării înfipte de el în inima noastră".* Cu alte cuvinte, fugarii deșerți de orice substanță morală își căutau razimul în „martirii" imaginați în țară ai unei cauze absurde și pierdute pentru vecie. Le atribuiau suferințe eroice pentru ca ei, poltronii de peste hotare, să le exploateze ca material de propagandă ostilă țării și să beneficieze de pe urma lor. Sînt negrăit de mulțumit dacă convertirea mea la revoluție provoacă disperare în rîndurile transfugilor și detractorilor. Disperarea are două ieșiri: sau sinuciderea,

sau amuţirea. Nu doresc sinuciderea nimănui, dar ca român m-ar încînta dezarmarea detractorilor — *ad majorem gloriam patriae!* Dar cel mai fericit aş fi cînd oamenii cinstiţi din emigraţie, cu dor de ţara nouă pe care ei n-o cunosc, vor înţelege şi din adeziunea mea cît de frumoasă şi de măreaţă e România noastră, construită de socialism.

Zece vieţi aş vrea să am, să le îngrop pe toate în zidurile eterne ale Republicii Populare Române.

Glasul Patriei, 10 octombrie 1962

ÎNTRE LUMEA DE IERI ŞI CEA DE AZI

Ion Victor Vojen[1]

După ani de detenţiune, am fost redat vieţii, ca atîţia alţii, prin aplicarea decretului de eliberare de la finele anului trecut. Aveam de ispăşit o lungă condamnare şi dacă aş fi totalizat anii de penalizare ce-mi rămîneau de făcut, cred că restul zilelor nu mi-ar fi fost de ajuns ca să-mi termin osînda.

Raportată la lupta pe care am dus-o din primii ani ai tinereţii mele, în mişcarea legionară, împotriva comunismului, osînda aceasta era desigur meritată. Am dat viaţă organizaţiei legionare în oraşul meu natal — Tîrgovişte şi în fostul judeţ Dîmboviţa; am candidat şi m-am ales deputat în acest judeţ; am fost investit de Codreanu cu gradul de comandant-legionar, am condus mai multe organizaţii judeţene şi regionale. După moartea generalului Cantacuzino, cînd inginerul Clime i-a luat locul, eu am trecut la comanda corpului muncitoresc legionar, luptînd în primul rînd împotriva mişcării muncitoreşti şi combătînd marxism-leninismul, cu lozincile şi mistica legionară. Dar m-am ostenit nu numai pe teren, la orga-

[1] A intrat în organizaţia legionară în anul 1930, fiind pe parcurs comandant legionar şi ministru al României la Roma în timpul guvernării legionare. A fost bun prieten cu C. Z. Codreanu şi Horia Sima. A condus, în Bucureşti, activitatea „Corpului răzleţi". În anul 1938 a fugit în Germania, unde a condus grupul legionarilor refugiaţi.

4

nizarea Gărzii de Fier... Am luptat cu slova scrisă și cuvîntul rostit; am fundat împreună cu Mihail Polihroniade revista „Axa", în paginile căreia s-au strîns o seamă de condeie legionare din rîndul cărora, după 1934, Codreanu și-a recrutat noile sale cadre de conducere. Am colaborat apoi la redacția „Bunei Vestiri" a lui Manoilescu; am organizat parăzi, cortegii, înmormîntări, de pildă înmormîntarea lui Moța și Marin, din care, potrivit directivelor date de Codreanu, am scos maximum de efect propagandistic (moment important în viața organizației gardiste, cînd, datorită misticii morții conjugată cu obiective politice, mulți nehotărîți au fost atrași în rîndurile legionare). Am fost mereu activ, mereu în linia întîi. In timpul guvernării legionare de tragică amintire, am fost titularul legației române din Italia lui Mussolini. Adevărat, că în contact direct cu realitatea hitleristă și fascistă au început pentru mine unele decepții și revizuiri, dar, oricum, am fost demnitar legionar, într-unul din posturile importante din diplomația acelei vremi și nu m-am tras înapoi la ora răspunderilor. Nici n-am fugit ca un laș în țară străină, după cotitura istorică de la 23 August 1944.

Organizația legionară a falimentat în istoria românească atît din cauze de caracter general — înscriindu-se în seria tuturor înjghebărilor de tip fascist respinse de popoare și care s-au prăbușit definitiv în întreaga Europă o dată cu căderea lui Hitler și Mussolini, — dar și din cauze specifice, ce-și găsesc explicațiile în păcatele și structura diversionistă a gardismului prin care se încerca să se abată atenția omului de rînd de la starea de înapoiere și mizerie în care acesta se afla în plin secol XX. Legionarii s-au prăbușit în rușine și haos, printre altele și pentru că au atribuit unor aventurieri politici de factura Codreanu-Sima — emanații ale unui spirit înapoiat, șovin, de o mentalitate omicidă — calități unice, de esență superioară. După nesfîrșite dezastre și fapte netrebnice, mulți și-au dat seama că zeii nu numai că nu erau zei, dar nici măcar oameni: niște obsedați ai comploturilor, ai crimei și ai puterii, indiferent de numărul victimelor și de amarul suferințelor pe care obsesiile și ambițiile lor le cereau. Infailibilitatea

presupusă a lui Horia Sima nu a fost decît o continuare firească a zeificării, de către legionari, a lui Codreanu, cel ce a instituit cultul „Căpitanului". Sima i-a moștenit „prerogativele" și o dată cu ele și metodele... politice, folosite din plin în perioada de guvernare. In lumea veche, suprasaturată de misticism, de arătări cerești, de litanii, colive și parastase — anormalul a devenit normă politică, iar isteria cîtorva — pretenție de „virtute națională"!

Codreanu a ucis pe Manciu. A promovat în organizația sa ucigași: asasinii lui I. G. Duca, M. Stelescu și alții pe care i-a crescut ca să ucidă. Codreanu a proslăvit pe toți acești posedați ai pistolului, el i-a făcut eroi. A fost o sfidare a decenței politice. Totodată și un pericol public. La școala lui s-au instruit Horia Sima și echipele morții, ucigașii lui A. Călinescu, N. Iorga și V. Madgearu, idem călăii din timpul guvernării legionare. Dar Codreanu, pe lîngă religia parastaselor a făcut și politică. Nu numai cu viziuni mistice, dar și cu bani (numai de la Malaxa a primit înainte de ultimele alegeri, sub Carol II, suma de două milioane lei). Și Hitler la fel a făcut, sprijinit de marea finanță germană. Dreptatea pe care șefii legionari o trîmbițau fățarnic, făgăduind nației o viață nouă, nu s-a știut multă vreme că este vîndută lui Malaxa, Gigurtu și altor spoliatori ai celor lipsiți. Codreanu s-a încurcat în ițele palatului și s-a „descurcat" după crima din 1933 cu ajutorul lui Carol și al camarilei din jurul Elenei Lupescu; a pactizat cu reacțiunea țărănistă și Iuliu Maniu însuși; a primit sugestiile ambițiosului lipsit de scrupule Nae Ionescu; în sfîrșit, drumul lui a continuat prin urzelile trădătoare și asasine ale vrednicului său urmaș — Horia Sima.

Din punct de vedere politic, după 1936 cînd se intensifică acțiunea de fascizare a României și se precipită implicațiile internaționale în jocul intern românesc, mașinațiile lui Codreanu sînt tributare „Axei". In viața publică internă, în lipsa unui program politic constructiv, el evadează pe plan mistic, lăsînd moștenire confuzia și exaltarea care au dus la haosul și teroarea din timpul guvernării legionare. Cele patru luni de domnie a cămășilor verzi au deschis drum tuturor patimilor și

instinctelor nesatisfăcute pe care Garda de Fier le îngrămădise în membrii săi încă de la începuturile sale, căci începutul i-a fost un act de violenţă, iar violenţa actul ei de naştere.

Gardismul, variantă locală a fascismului, n-avea nici o şansă şi nici un interes de a desprinde pe prozeliţi din nebuloasa misticii, din marasmul creat de amestecul hibrid şi intenţional al transcendentului, izvorît din fanatismul religios, cu demagogia deşănţată. Problemele se „rezolvau" cu lozinci grandilocvente — „veac nou legionar", „sfîntă tinereţe legionară", „moartea, cea mai sfîntă nuntă dintre nunţi", sau cu împrumuturi din textele sacre — „ecumenicitate naţională", „învierea neamului", — noţiuni de multe ori antinomice şi de neînţeles în arena politică unde nu se validează istoric decît soluţiile cele mai conforme cu realitatea. Păcatul acesta originar al confuziei, propice oricărei silnicii şi al cîntecelor cu iz de cimitir, a constituit instrumentul de educare a „omului nou" după viziunea macabră a fondatorilor Gărzii de Fier. Parastase şi gloanţe, gloanţe şi rugăciuni!

Astfel am trecut de la „educaţia legionară" la conducerea statului şi am trasat neamului românesc un drum al înfrîngerii şi dezastrului alături de o Germanie hitleristă, spre care s-au orientat Codreanu şi Sima şi care nu ne-a dat niciodată garanţii de retrocedare a Ardealului răpit, Germanie ale cărei planuri nu le cunoşteam şi care — de-ar fi învins — ar fi aruncat poporul român de pe locurile sale milenare, în situaţia de sclav al cămăşilor brune conducătoare.

Chiar şi atunci cînd armata română sîngera pe frontul antihitlerist, Horia Sima, omul tuturor trădărilor, inaugura cu acoliţii săi, la ordinul lui Hitler, guvernul fantomă de la Viena, martirizînd soldaţi români prizonieri şi bătîndu-şi joc de sîngele nostru. Aşa-zisa „armată naţională" a lansat, din ordin duşman, spioni şi sabotori în spatele frontului sovieto-român, acoperindu-se pe veci de ruşinea de a fi ridicat armele împotriva fraţilor de acelaşi sînge. Trecînd apoi, în anii de după război, din slujba oficinelor de spionaj hitleriste în solda altor oficine imperialiste, tot el, „omul cîrtiţă", laş în faţa răspunderilor, trimitea paraşutişti în ţară ca să provoace acte de sabotaj şi să primejduiască opera de redresare economică întreprinsă de întregul popor român eliberat.

Iată, expuse în treacăt, cîteva din problemele ce desigur merită să fie mai larg analizate — cu ocazia unor articole viitoare — pentru ca cititorul să aibă o înţelegere exactă a ceea ce a fost în realitate Garda de Fier.

★

În România de astăzi, în lumea ce se înnoieşte, nimeni nu-şi mai aduce aminte, nimeni nu se mai gîndeşte la vreun Codreanu, Sima sau alţi apostoli ai nefericirii obşteşti.

În România de astăzi multe s-au schimbat!... Noul, progresul e în ofensivă, învinge. Din ce a fost vechi s-a păstrat numai ceea ce este valoare reală, permanentă: operele de artă — tablouri, sculpturi... închise altădată în taina colecţiilor particulare şi care astăzi pot fi văzute de orice cetăţean în pinacoteca statului; marile opere literare de care vitrinele librăriilor sînt pline, cu preţuri ce stau la îndemîna tuturor. Şi cîte alte valori reale, autentice! Iar restul, ce-a fost fals sau găunos, ceea ce a fost infirmat de istorie şi de marile prefaceri, a dispărut — s-a stins!...

Mă uit în jur la lumea aceasta nesfîrşită care umple magazinele, restaurantele, cinematografele, teatrele... Pînă tîrziu noaptea, capitala e în mişcare. Sînt toţi bine îmbrăcaţi; nu mai vezi oameni în zdrenţe, cerşetori pe la colţuri. Vechiul peisaj a dispărut. Noul i-a luat locul pretutindeni. Şi parcă toţi au întinerit. Chiar şi cei mai vîrstnici, urmînd pilda tineretului, merg cu pas vioi, ridică fruntea, surîd vieţii. Şi cum ar putea fi altfel cînd lumina, bunăstarea şi tihna au pătruns pînă în cele mai îndepărtate sate şi oraşe, cînd toţi participă la tot ce e viaţă economică, artistică, culturală, teatru, muzică, poezie, film?

O altă lume!

Din uşile larg deschise ale sălilor de curs, de la Universitate, ies grupuri de studenţi şi studente printre care vezi străini cu părul galben sau brun-cîrlionţat, cu ochi de flacără neagră... Vorbesc şi ei româneşte. Trag concluzii fireşti: cultura

noastră și bunele noastre tradiții și-au întins faima peste hotare; vin să învețe la noi tineri de peste mări și țări. E o realitate! Ca și marea realitate a produselor industriei noastre solicitate din ce în ce mai mult pe piețele lumii!

Și pentru că sînt român trebuie să fiu mîndru și să recunosc meritul celor ce au făptuit aceste toate, cum trebuie să recunoască orișicare — dacă patima nu-l orbește — și evidenta transformare a omului...

Desigur, pentru cei ce au trăit viața în pas cu aceste prefaceri, lucrurile sînt firești, dar pentru mine, care am fost rupt atîția ani de lume, toate aceste schimbări sînt uluitoare.

Astăzi, în acele locuri care erau expresia mizeriei și murdăriei se înalță cartiere noi de blocuri, astăzi au răsărit acolo noi orașe pornind de la concepția că ofensiva spre civilizație, confort și innoire trebuie începută de la periferie spre centru, căci primii care au dreptul să se bucure de noile progrese ale tehnicii și științei sînt tocmai aceia altădată săraci și obidiți! Fiecare din aceste cartiere mărginașe are o viață proprie: magazine proprii, cu aceleași produse ca și în centru, cu aceleași vitrine aranjate cu gust ca și în Calea Victoriei, cu teatre, cu cinematografe, cu biblioteci, cu case de depuneri, cu școli, spitale, grădinițe pentru copii etc...

Am văzut noua față a satelor, miile de case noi, clădite pentru săteni: cu electricitate, cu radio, cu televizoare.

Am văzut șosele și drumuri asfaltate și munți străpunși de noi tunele și ape năvalnice stăpînite de puterea barajelor neclintite de beton.

Am văzut pădurea de furnale de la Hunedoara.

Și alături de furnale, am văzut cartiere întregi, noi, construite pentru muncitori, funcționari, ingineri și am văzut și teatrele lor și stadioanele lor și voioșia și sănătatea copiilor lor...

În fața acestor înfăptuiri, dacă nu ai mintea aburită de duhuri mistice și dacă ești un om de bună credință, poți nega? Poți să le mai îndoiești?

Cînd vezi pămîntul țării brăzdat în lung și în lat de tractoare și combine ieșite din uzină românească, cînd vezi sate

și orașe cum se înalță an de an, cînd totul se preschimbă din adîncuri și cînd știi că această operă e numai un început, nu trebuie să recunoști și să mărturisești puterea de creație a acestei lumi noi?

Și făptuirile de azi — cu toate greutățile ce au stat și încă mai stau, poate, în cale — nu sînt oare chezășia că lumea socialistă, cu voința-i de neînvins, pregătește omului un rol măreț, rolul de stăpîn al propriilor sale destine?

N-am cunoscut și nu am bănuit puterea creatoare a acestei lumi. Astăzi știu că e o realitate. Sînt bucuros să cred în ea și să mă integrez sincer socialismului biruitor.

Glasul Patriei, 20 martie 1963.

GARDA DE FIER: INSTRUMENT AL POLITICII NAZISTE IN ROMÂNIA

Ion Victor Vojen

In toamna anului 1936, Corneliu Zelea Codreanu, într-un interviu acordat unui corespondent de presă german din București, Kleskowski, declara că „în 48 de ore de la venirea la putere a mișcării legionare, va schimba politica externă a României, alăturîndu-se puterilor Axei". Declarația aceasta, de fapt nu aducea nimic nou, pentru că atît Codreanu cît și partizanii săi, în toate ocaziile — prin cîntece, adunări sau tipărituri — reluau permanent aceeași temă a schimbării politicii externe pentru a trece cu arme și bagaje în lagărul hitlerist. Ea demonstra că Hitler avea acum un acolit sigur și devotat în România. In al doilea rînd, se ridica împotriva politicii titulesciene care se traducea prin lupta împotriva revizionismului fascisto-hortist. Viitorul a dovedit însă că această politică titulesciană era plină de previziuni și dictată de interesele majore ale țării, elemente care în optica opacă a lui Codreanu aveau prea puțină greutate, fondul acțiunilor sale fiind condiționat de afect, de considerații mistice sau idei preconcepute și de apariția mărcii germane în organizație, care toate îl aruncau în afară de realitatea politicului...

Incapabil de o analiză profundă a ideilor — în cazul obiectivelor politice ale lui Hitler atît de contrarii intereselor românești — C. Codreanu are prin naștere o atracție deosebită pen-

tru lumea germană nazistă. Învățăturile antisemite ale lui A. C. Cuza, în spiritul cărora Codreanu se formează în anii studenției, vin să se suprapună pe fondul moștenit și să-i completeze admirația și atracția pentru Hitler și practicile sale. Iar în vagabondajul său studențesc de prin 1926 prin München, nazismul îl captează total și rămîne ca o ștampilă definitivă în formația sa: cămașa verde este o variantă a cămășii brune, întreaga structură ierarhică și paramilitară are aceeași sursă de inspirație, „frățiile de cruce" se leagă cu „Hitlerjugend"-ul, iar discursurile diversioniste ale Führer-ului împotriva așa-zisei „oculte judeo-masonice", vor forma una dintre temele permanente ale organizației legionare. De altfel, pentru a demonstra în fapt atașamentul său față de puterile Axei, Codreanu va trimite în Spania pe Moța, principalul său colaborator, cu alți 6 fruntași legionari, pentru a lua parte la războiul civil din acea țară. Tot pe linia aceasta enumerativă a inspirațiilor de sursă nazistă, trebuie înregistrată și practica violenței și asasinatului ca armă de luptă, care bineînțeles se conjugau cu structura personală a lui Codreanu, el însuși practicînd crima în tinerețe, cum o dovedise în cazul Manciu, la Iași. Mai mult, înlăturarea adversarului prin glonț așa cum o practicase fascismul la Marsilia — înarmînd brațul ustașiștilor lui Ante Pavelici, viitorul „poglavnic" al Croației, pentru a elimina în persoana regelui Alexandru, obstacolul principal în calea penetrației sale în Balcani — devine pentru el o metodă politică pe care în 1933 o va traduce în fapt prin uciderea primului ministru Duca, convins că asasinatul poate furniza o armă de succes.

Ca un paralelism permanent între hitlerism și gardism, din aceeași lume de oameni de afaceri care sprijineau refacerea Germaniei naziste, se recrutează și la noi finanțatorii clanului codrenist: Gigurtu, Mociornița, Manoilescu, Malaxa... Dacă se adaugă la aceștia și Nae Ionescu — „filozoful negustor" — care servea drept canal de scurgere a fondurilor hitleriste către organizațiile naționaliste șovine din România, în calitate de reprezentant al lui I. G. Farbenindustrie în România, tabloul este aproape complet. Codreanu își închipuia că prin

anexa gardistă a „Prietenilor legionarilor", în care „încadra în afară" (după propria sa expresie...) pe unii dintre acești politicieni cu trecut dubios, găsise formula de a profita substanțial de aportul lor, fără a se compromite! Speculație demagogică și puerilă, în curînd ieșită la iveală în perioada refugiului meu politic din Germania în 1938—40, unde am luat cunoștință de adevăratul rol al lui Nae Ionescu, reprezentantul lui I. G. Farben în România! M-am lămurit de atunci și cu „puritatea morală" a legiunii și a „negustorilor de filozofie!".

★

Corneliu Codreanu avea de multe ori obiceiul să spună că în treburile sale politice se conduce... „după miros!". „Căpitanul" se socotea inspirat și infailibil și de aceea în infatuarea sa nesocotea total învățătura cărților, realitatea politică cît și pretențiile expansioniste ale lui Hitler, care ne-ar fi anexat imperiului german.

Iată unde ne-ar fi dus împlinirea visurilor legionare despre victoria nazistă! Și Codreanu și noi toți care am stat în jurul său, nu aveam nici o justificare în această enormă rătăcire. Noi nu auzeam și nu studiam... Mergeam „după mirosul" lui Codreanu și, în loc să judecăm cu minte și inimă românească, împărțeam lumea în „puterile binelui și răului", făceam eroi și martiri din asasini și aventurieri, și ne afundam fără sfîrșit în mlaștina misticoidă, dacă realitatea istoriei nu ar fi venit să ne trezească!

Numai că această trezire a venit tîrziu! Răul era făcut și răspunderile noastre în fața neamului și a tuturor celor pe care i-am tîrît pe acest drum, au rămas definitiv pecetluite!

★

Horia Sima moștenește în întregime aberațiile politice ale lui Corneliu Zelea Codreanu, eo ipso și orientarea sa în politica externă, ca agent direct al Gestapoului.

Corneliu Codreanu a fost acela care în cadrul unei organizații politice, a promovat ideea unei orientări externe alături de Hitler și Mussolini. Această politică a asigurat nazismului

un mijloc de penetrație, precum și un instrument de manevră în țara noastră și ralierea la un război dezastruos alături de Hitler, care avea să ne coste sute de mii de vieți tinere și nesfîrșite bogății ale patriei, — și din care nu ne-am rupt decît prin actul istoric de la 23 August!

Sima va prelua moștenirea codrenistă fără s-o revizuiască. De altfel nici n-ar fi fost capabil. Pentru aceasta i-ar fi trebuit o clarviziune politică și un înalt sentiment patriotic, care la acest aventurier politic au fost întotdeauna absente. El va împinge la maximum nebuloasa ideilor și violența metodelor lui Codreanu. Promovat la conducere de hrubele de spionaj ale lui Moruzov și Himmler, el va fi mereu obsedat de ideea că acest fapt ar putea deveni public. Diferitele sale acțiuni o dovedesc: trimite din primul moment oamenii săi de încredere ca să ridice arhiva S.S.I.-ului (pe care judele instructor Lazaroneanu primise ordin s-o trieze), de teamă să nu se găsească în ea documente care să-l compromită, — recte chitanțele cu sume încasate în strada Saita, sediul lui Moruzov. Prin masacrul de la Jilava, Sima, obsedat de aceeași teamă, termină printr-o singură lovitură cu toți aceia care ar fi știut ceva despre ticăloșiile sale, inclusiv cu Moruzov — mentorul său! Acesta a fost transportat special de la Văcărești la Jilava, în preajma asasinatelor. Prin glonț, Sima găsește mijlocul cel mai eficace pentru asigurarea „discreției eterne" a unui vechi stăpîn, a „inginerului Ștefănescu", — nume sub care Moruzov era prezentat de Sima însoțitorilor săi. Relatările publice ale inginerului Chica, cunoscutul legionar care-l conducea pe Sima la întîlnirile ce le avea cu „Ștefănescu", în str. Batiștei, confirmă colaborarea celor doi, din vara anului 1938, adică în momentul cel mai aprig al hăituirilor camarazilor „neinițiați", de către agenții S.S.I.-ului și explică mobilul simist al suprimării lui Moruzov. În momentul premergător Jilavei, Sima promisese lui Canaris, să-l cedeze pe Moruzov pentru nevoile serviciilor germane de informație, pe un anumit termen. O dată ajuns în Germania, fostul șef al S.S.I.-ului putea spune multe, căci știa multe... De aceea el a fost suprimat. Pentru acest motiv, la care se adăuga și un complex de inferioritate datorit pu-

ținătății calităților sale, care-l făceau să evite, de cîte ori putea, personagiile mai importante, Sima va refuza întotdeauna să se ducă la Berlin. Frica i se citea permanent în privire; ea îl făcea să se comporte ca un laș în cele mai grele momente, obsedat mereu să fugă și să se ascundă, lăsîndu-și partizanii în voia soartei sau în demența rebeliunii... Încă de la preluarea puterii, el nu realizează nici o clipă sentimentul grelei sale răspunderi; va fi pur și simplu strivit de evenimente. Nici un moment el nu discută cu reprezentanții Berlinului ca un conducător politic. De la început dă tot, se angajează total în aventura hitleristă, — fără să obțină nimic. Raporturile ce se stabilesc sînt de la stăpîn la supus. Sima reeditează și agravează politica nesăbuită a lui Codreanu, la care adaugă permanenta sa teamă și penibilul complex de inferioritate.

În România, ca peste tot, Hitler a avut în vedere numai interesele sale, neținînd seamă de nici un alt considerent. Fiind în război și hotărît să treacă peste orice pentru a cîștiga acest război, el avea nevoie în primul rînd de hrană, de producție, de soldați, iar la noi — pe lîngă toate acestea — de petrol. După abdicarea lui Carol urmează regimul Antonescu-Sima. Iată că de la început însă apar semne doveditoare că cei doi beneficiari de la 6 septembrie, nu se înțeleg între ei. Cele două săbii în aceeași teacă — „conducător de stat legionar", Antonescu, și „comandant de mișcare", Horia Sima, încep să se taie între ele. Curînd ordinea în stat cît și producția sînt compromise. Arestările nocturne, bătăile, schingiuirile, iar mai tîrziu asasinatele cu bucata sau cu toptanul, ca la Jilava, creează o atmosferă de nesiguranță și panică în întreaga țară, pe care germanii o înregistrează cu îngrijorare. Comisarii de românizare, incapacitatea noilor conducători, iureșul păsărilor de pradă verzi asupra industriilor și bogățiilor confiscate, dezorganizează producția și schimburile, generînd haosul în economia țării. Forțați de interesele lor periclitate astfel, naziștii intervin oficial și drastic, cerînd în decembrie 1940, remedierea imediată a acestei stări de lucruri.

În consiliul lui Hitler în care s-a luat în discuție situația din România, supralicitările legionare, discursurile căpeteniilor

legionare care aduceau osanale lui Hitler și nazismului, articolele din presă, manifestările cu scandări de „Sima, Führer și Duce" — traduse de umorul popular în „Sima fură și duce", nu mai au nici o căutare și sentința va fi inexorabilă, căci de la început Keitel și Ribbentrop se vor pronunța fără șovăire pentru „ordinea" lui Antonescu; Himmler, în fața situației din țară nu-l va apăra pe Sima decît foarte palid, cerînd doar circumstanțe atenuante pentru lipsa sa de experiență, iar Canaris, — șeful serviciilor de informație ale armatei, — îl va zdrobi în cuvîntul final, argumentînd că a avut ocazia să constate personal — desigur în cacialmaua sinistră cu Moruzov — că șeful legionarilor este „ein Trottel, ein Mensch ohne Ehrenwort" adică în bunul grai românesc — „un tont, un om fără onoare" !

In acest timp, în București, în vreme ce gloanțele șuierau pe străzi și legionarii se luptau năuci cu frații lor români în uniformă ostășească, Sima, după cunoscutul său obicei, fugise și se ascunsese într-o gaură germană prietenă, lăsîndu-și oamenii care mureau în voia soartei, pentru ca în cele din urmă, după cum spunea unul dintre cei ce l-au cunoscut bine, „acest ambițios căruia nu-i ajunsese o țară întreagă, să-și găsească, în sfîrșit, loc pe adevărata sa dimensiune, în cufărul de bagaje de la spatele mașinii lui Andreas Schmidt" !

★

Desigur că Andreas Schmidt cît și alți naziști din România care salvaseră peste graniță parte din șefii legionari, nu acționaseră din inițiativă proprie, ci dintr-un ordin bine chibzuit al Berlinului. Deși Antonescu se legase să îndeplinească toate obligațiile sale față de Hitler, se putea totuși întîmpla ca, pe parcurs, el să șovăie și stăpîn pe țară, să facă unele dificultăți sau să ridice pretenții. Pentru această eventualitate, Sima și conducătorii principali erau păstrați la Berkenbrück, iar restul de asemenea sub supraveghere, la Rostock sau în alte lagăre. Sima și acoliții săi sînt tratați ca „slugile cele rele și proaste", care nu și-au știut îndeplini datoria; ei vor servi însă ca elemente de șantaj exercitat asupra lui Antonescu pentru ca acesta să accepte total pretențiile germane devenite tot mai mari, pe măsură ce situația frontului se înrăutățea. Acesta va fi rolul — abjectul rol! — ce legionarii din Germania îl vor juca pînă la 23 August 1944.

Cînd la această dată frontul Moldovei se prăbușise și armata și poporul întorc armele împotriva naziștilor, Hitler — în lipsă de altă soluție — își reamintește de Horia Sima și de oamenii săi, și le dă poruncă să alcătuiască un guvern fantomă la Viena. In loc să se ascundă în gaura cea mai adîncă a rușinei, Sima răspunde „prezent" și e gata la poruncă! Acest act de trădare față de țară, e începutul unor serii de fapte care îl vor face atît pe Sima cît și pe cei care îl mai urmează, să scoboare zi cu zi, treaptă cu treaptă, tot mai jos pe scara nedemnității umane.

La porunca lui Hitler, ale cărui trupe erau în luptă cu forțele de eliberare ale țării, el va lansa apelul de mobilizare împotriva fraților de același neam și sînge. Acest apel va fi justificat de Sima ca o continuare a liniei politice și a testamentului „căpitanului".

Cînd va porni să creeze o unitate armată sub comanda generalului dezertor Chirnoagă, Horia Sima va spune că ascultă același îndemn al lui Corneliu Codreanu! Cînd va specula odios mizeria și foamea prizonierilor din lagărele naziste, pentru a-i forța să se înroleze în trupele S.S.-ului dușman, el se va referi, de asemenea, la Codreanu. Același lucru îl va spune cînd va trimite propriii săi oameni să întreprindă acțiuni de spionaj și sabotaj în spatele frontului după instaurarea lor în taberele de parașutiști de la Breitenfurth și Kiztbühl. Și cînd, în sfîrșit, după prăbușirea frontului și capitularea Reichului nazist, el va trece în slujba altor oficine de spionaj — pînă ieri în luptă cu Hitler — și va colinda din țară în țară, permanent în acțiune de trădări și spionaj împotriva poporului român, frazele nebuloase cu rezonanțe mistice ale lui Codreanu ca: „lupta împotriva puterilor răului" sau „linia neamului" și „sabia de foc a arhanghelului", vor fi iarăși invocate pentru a-i justifica turpitudinea acțiunilor și abjecțiile personale...

Aventura legionară în politica externă inaugurată de Codreanu, pe care Sima și Ion Antonescu au tradus-o în fapt prin alipirea necondiționată de Germania hitleristă și prin participarea dementă la războiul din Răsărit, — a inscris în cartea neamului românesc un capitol de singe, de suferințe și de rușine, de care rămîn răspunzători solidar în fața istoriei Corneliu Codreanu, Horia Sima și Ion Antonescu, ca și toți aceia care le continuă acțiunile lor trădătoare!

Glasul Patriei, 1 noiembrie 1963.

VĂZUTE ȘI TRĂITE IN ORGANIZAȚIA LEGIONARĂ

Preot I. Dumitrescu-Borșa [1]

I

Seria acestor amintiri care vorbesc despre un trecut plin de păcate față de neamul nostru românesc, o încep cu anul în care am devenit legionar.

Din îndemnul Episcopiei Argeșului am plecat, în 1929, ca preot-misionar în Maramureș, în comuna Borșa, pentru a determina pe greco-catolici să se reintoarcă la credința ortodoxă. Sărăcia și mizeria celor lipsiți erau nespus de crunte. Viață de munte, cu crescători de vite și tăietori de păduri; fabrici de cherestea cu proprietari români și evrei, cămătari, negustori, circiumari, contrabandiști de vite și de mărfuri aduse clandestin din Cehoslovacia și Polonia; oamenii de rînd erau exploatați la singe, iar copilele lor — necinstite de stăpîni — slujeau prin casele bogaților pentru o bucată de piine. Avorturile erau numeroase. Copiii mureau de inaniție. Am găsit case în care femeile astupau cu perne ferestrele ca să doarmă copiii cît mai mult, neavînd cu ce să le astîmpere foamea. Starea aceasta nenorocită se datora bogătașilor, fără deosebire de

[1] A intrat în organizația legionară în anul 1932, fiind o perioadă de timp secretar general al acesteia. A fost duhovnicul echipei legionare în frunte cu I. Moța, care a luptat în Spania.

5

neam; ei posedau bani şi fabrici, fiind toţi în înţelegere cu politicienii zilei.

Intr-o zi, a sosit la Borşa un student din Iaşi, Constantin Dănilă, care a ţinut o conferinţă învinovăţind pe evrei de această stare de lucruri. A fost alungat din comună în timp ce eu eram în alte părţi. M-a durut că un student român a plecat în aşa chip de la noi şi l-am chemat să vină a doua oară să vorbească, ca să reparăm cele întîmplate. Dănilă a venit şi a adus cu el manifeste ale „gărzii de fier". Era legionar. Aşa am făcut cunoştinţă cu legionarismul. Nu am prea înţeles denumirea de „legiunea Arhanghelul Mihail" sau „garda de fier". Numele acestea aveau ceva mistic, ascuns şi misterios ca însăşi organizarea legionarilor în cuib şi înclinaţiile acestora pentru rugăciuni, uniforme, marşuri etc. Au avut loc cuvîntări şi manifestaţii antisemite.

Cu Dănilă şi preotul greco-catolic Berinde am mers, cu o căruţă, la Iaşi, unde am vorbit cu Corneliu Codreanu şi am discutat problema evreiască. Codreanu arunca, şi el, toată vina asupra evreilor, spunînd că au corupt pe politicieni şi au acaparat toate bogăţiile ţării: capital, industrie, petrol, comerţ, fabrici etc. şi că „garda de fier" va face dreptate atunci cînd va prelua puterea. Codreanu a trimis o echipă de 5 tineri din „frăţia de cruce" Galaţi ca să cîştige aderenţi şi să organizeze pe legionari în Maramureş. Atunci a ars Borşa şi am fost acuzat, printre alţii, ca autor moral al incendiului.

După aproape 5 luni de închisoare s-a judecat procesul la Satu-Mare. Apărătorii cuzişti şi legionari au profitat de împrejurare pentru a face propagandă antisemită (Corneliu Codreanu a încheiat cu acest îndemn la crime împotriva evreilor:... „şi nu s-a găsit nimeni din acest popor, ca să lovească crunt în frunte cu o muchie de topor, pe acest neam cotropitor"). Un manifest scos de Codreanu declară moarte evreilor în termenii următori: „Să ştiţi că a sosit ceasul şi v-a sunat scîndura". De la procesul borşenilor mi-a rămas numele de Borşa.

Totdeauna voi regreta că în septembrie 1932 am putut fi convins cu atîta uşurinţă de Corneliu Codreanu ca să renunţ la parohia mea şi să rămîn alături de el, ca secretar general

al organizaţiei legionare. In acelaşi an, am asistat la deschiderea parlamentului şi am auzit răspunsurile la mesaj. Codreanu a citit cu timiditate aşa-zisul proiect de program al „gărzii de fier" prin care se cerea introducerea pedepsei cu moartea.

Aceasta a fost singura manifestare parlamentară a lui Codreanu. Stelescu, mai tînăr, mai inteligent, a ţinut dese interpelări şi discursuri trezind invidia maimarelui său.

Organizaţia gardistă a capitalei şi studenţimea legionară din Bucureşti erau conduse de Mihail Stelescu. Mergeam cu el duminica să asist la „educaţia" şi instrucţia legionarilor, afară pe cîmp. Organizaţiile legionare erau formate din tineri de adunătură, de toate categoriile. Se făcea raportul, apoi exerciţii militare, cîntece, marşuri şi tragere la ţintă cu pistolul. Aceasta era toată „educaţia". Se defila apoi prin faţa palatului regal, salutînd, cu mîna ridicată, pe Carol II, care ducea o viaţă de desfrîu în compania metresei regale, Elena Lupescu.

Doru Belimace, şeful organizaţiei legionare din sectorul de albastru, a scos o broşură „Călăuza legionarului", fără aprobarea lui Codreanu. A fost admonestat şi s-a interzis răspîndirea „călăuzei". Broşura a fost apoi copiată de Codreanu, care, adăugind la ea răspunsul la mesaj, făcut de altcineva, a tipărit-o sub titlul „Cărticica şefului de cuib". Ea conţinea directive de organizare şi porunci pentru toţi legionarii.

Majoritatea legionarilor cu roluri de conducere, erau mai toţi studenţi. Studenţimea legionară a format masa de manevră în activitatea propagandistică a „gărzii de fier". Se făceau chefuri prin localuri şi petreceri cu femei, adesea urmate de scandaluri. Intr-o seară, la un local de noapte, Stelescu, în stare de ebrietate, pălmuieşte pe un ins şi-l provoacă la duel, motivînd că a fost insultat prin faptul că respectivul l-ar fi rugat să nu mai cînte imnuri gardiste. Se strîngeau cotizaţii şi donaţii ce erau cheltuite în chefuri, fără nici un control din partea şefului legiunii. Se făceau şi diferite escrocherii şi furturi de bani de la camarazi, împrumuturi fără restituire, cheltuindu-se fără socoteală. De multe ori Moţa imputa lui Codreanu că nu ţine o contabilitate, că e neglijent în

mînuirea fondurilor organizației, că e nepăsător și indolent. Lui Codreanu nu-i plăceau aceste observații. Rîdea satisfăcut la toate actele de dezordine ale ciracilor săi. Evreii erau bătuți. La Iași, unde legionarii aveau conducător pe Ion Banea, ca și la București, se cînta prin localuri cîntecul „mușchetarilor legionari" făcut de Stelescu: „Viața-i scurtă, s-o petrecem dragii mei / Tot cu vin, cu cîntec și femei". (Și Stelescu era violent și avea înclinații spre crime.)

Intr-o duminică la amiază, în timp ce mă înapoiam cu Codreanu la sediu, am întîlnit cîțiva legionari în stare de beție. Se clătinau pe picioare. S-au oprit la cîțiva pași ca să ne salute.

— Nu vă e rușine să vă îmbătați ca niște porci, ziua în amiaza mare? Legionarul bea, dar nu se îmbată. Marș la sediu! — le-a spus Codreanu. Am intrat la sediu și șeful le-a făcut din nou observație. Chefliii erau dintre legionarii de frunte. După amiază am avut o discuție în cadrul căreia i-am arătat lui Codreanu toate relele ce am observat la legionari, manifestîndu-mi regretul de a fi intrat în organizație.

— Ai dreptate, părinte, — mi-a răspuns acesta. Sînt răi, sînt imorali, dar au și ceva bun: pornirea spre isprăvi vitejești. Să căutăm să scoatem tot răul din ei. Să le facem educație. Aceasta e de datoria dumitale.

Dar răul a fost imposibil de a fi scos, ba dimpotrivă, am fost tîrît și eu în această viață de petreceri, în această mocirlă legionară, pînă într-atît încît găseam măgulitoare cuvintele de „popă haiduc" ce-mi adresau camarazii și prietenii mei de idei și de cheluri. Se găseau însă în mișcarea legionară și alți oameni, — puțini la număr — cu gînduri curate, care au și părăsit-o apoi, pentru că nu puteau accepta demagogia lui Codreanu, teroarea, dezmățul, furturile și crimele săvîrșite în masă de oamenii lui Horia Sima și ai altor căpetenii ale gărzii.

La 1 decembrie 1932, ziua unirii Ardealului cu țara mumă, Codreanu împreună cu Stelescu hotărăsc ca studențimea legionară să depună, în scop propagandistic, o cruce la mormîntul eroului necunoscut. Zis și făcut. Pe tot parcursul, preoți în odăjdii și legionari încolonați au cîntat — ca să le cunoască lumea evlavia — imnul „Cu noi este dumnezeu". In

parcul ce purta pe atunci numele lui Carol am fost întîmpinați de poliție și jandarmi și în timp ce unii au îngenuncheat în zăpadă, cei mai mulți au fugit. Ne-am înapoiat, cu crucea, la sediu, manifestînd în fața ziarului „Universul" și pe străzile Bucureștiului, pentru „garda de fier". După cîteva zile, a apărut în sute de exemplare, o broșură de propagandă intitulată „Lupta de la mormîntul fără cruce" — titlu de senzație care avea menirea să îndemne la citit. Au urmat agitații legionare, pe aceeași temă, în parlament, învinuiri adresate guvernului în urma cărora ziarele de dreapta au tras spuza pe turta pregătită de „garda de fier". Și așa, crucea, semnul creștinismului, a fost terfelită, fiind transformată în obiect de propagandă politică legionară.

Dar acesta a fost numai începutul, căci în urma unei înțelegeri intervenite între Vaida-Voevod și Codreanu, cu privire la unele măsuri pentru o mai largă răspîndire a mitului naționalist, ministerul de interne, condus de Vaida, a dat ordine ca poliția, jandarmeria și armata să împiedice, o bucată de vreme, orice manifestări și întruniri ale „gărzii de fier", în țară, întrebuințînd chiar și forța, în ideea că mulțimile vor sfîrși prin a simpatiza cu garda. Mulți legionari au fost atunci bătuți, arestați și judecați pentru ca șeful „gărzii de fier" să tragă cît mai mult profit politic. Anul 1933 a fost anul în care mișcarea legionară a făcut o intensă propagandă în țară cu fel de fel de echipe, printre care și acelea numite „echipele morții". Așadar Vaida Voevod a ajutat pe Codreanu în multe privințe. Pretutindeni, în Moldova, Bucovina și mai cu seamă în Ardeal, la Reșița, Arad, Teiuș și Alba-Iulia, echipa condusă de mine a făcut o agitație multilaterală scoțînd chiar și din conflictele cu jandarmii, din procesele urmate de achitări și din propaganda susținută în presa legionară, un rezultat politic închinat „Căpitanului". Nu degeaba Vaida-Voevod la procesul prilejuit de asasinarea lui Duca, — unde a participat ca martor, — s-a numit pe sine „nașul gărzii de fier" (asta în timp ce unii dintre noi eram convinși că ne-am ridicat împotriva partidelor politice jefuitoare!).

In aprilie 1933, Codreanu a cumpărat o camionetă pentru

organizația legionară din Bucovina și pe care a trimis-o cu o echipă legionară ca să facă propagandă gardistă în Moldova de nord. Camioneta a ajuns la Rădăuți în ziua de 23 aprilie (Sf. Gheorghe). In piața din mijlocul orașului, în fața lui Corneliu și Ion Zelea Codreanu, fiul și tatăl, cu legionari în uniformă și în careu, camioneta este sfințită de preoți în asistența mulțimii, fiind botezată „camioneta Sf. Gheorghe". Iată cum au ajuns și sfinții să fie amestecați în circul propagandei legionare! Pretutindeni în țară profesorul Ion Zelea Codreanu, îmbrăcat în straie naționale bătea mătănii mari, aprindea luminări în biserici pentru toți sfinții din calendar, se ruga fățarnic, cu glas tare, ca să-l audă credincioșii, se lăuda cu postul negru, din zilele de vineri, spunînd că așa o să ne ajute Sf. Arhanghel Mihail întru pedepsirea tuturor dușmanilor legiunii; la ieșirea din biserici tatăl lui Codreanu dădea cîte un bănuț fiecărui cerșetor (pentru a fi văzut și auzit de lume, el spunea celor cu mîna întinsă: „Să vă rugați pentru victoria „gărzii de fier") după care își continua chiolhanurile la crîșmele din oraș.

Nu pot uita odiseea lui Alexandru Frujină, țăran cu o minte sănătoasă, din ținutul Argeșului, devenit o victimă a „gărzii de fier" în rîndurile căreia eu însumi l-am ademenit. Făcuse politică țărănistă, dar oamenii pentru care a luptat cu credință în speranța că ei vor ajuta țărănimea săracă, îl dezamăgiseră: învățătorii Marinescu-Stoiceni și Niculescu-Lungu, care se aleseseră deputați datorită lui Frujină. După ce și-au atins țelul, ei au uitat promisiunile făcute țărănimii, și-au cumpărat moșii și s-au îmbogățit în scurtă vreme. Treceam cu o echipă legionară spre Ardeal, în scop de propagandă și m-am oprit în tîrgul Vărzarului, într-o zi de Sf. Constantin și Elena cînd era multă lume venită din împrejurimi. Frujină, cu autoritatea lui — căci erau național-țărăniștii la putere, — a împiedicat pe jandarmi să ne bruscheze și să ne aresteze. I-am spus atunci următoarele:

— „Iți mulțumesc, Frujină, pentru gestul tău. Vino să mă vezi la București" și în cîteva cuvinte i-am explicat ce vrea

„garda de fier". Așa l-am recrutat pe acest țăran, spre nefericirea lui.

Frujină a venit la București într-o vineri și am stat mult de vorbă cu el. Zi de post negru, legionar, în care se lua masa la orele 16, zi în care familia Codreanu obișnuia să invite la masă, se făcea propagandă postului negru ca mijloc de luptă legionară. Masa era însă destul de îmbelșugată. L-am lăsat pe Frujină singur, în birou, ca să-l anunț pe „căpitan". Corneliu Codreanu s-a supărat că nu l-am invitat imediat la masă și a mers el însuși ca să-l aducă pe Frujină. In tot timpul mesei, profesorul Ion Zelea Codreanu a sporovăit despre practicile legionare, între care și aceea a postului însoțit de rugăciuni, și despre „izbînzile" pe care aceste practici le pot aduce legionarilor în activitatea lor. Din acest moment, Frujină, țăran pătruns de credința creștină, a devenit legionar. El a vorbit cu șeful legiunii despre situația mizeră din Argeș. I s-au dat speranțe de îndreptare. Frujină este acela care a organizat legiunea aproape în tot județul Argeș; a mers în tabere și a mărșăluit cîntînd cu legionarii, recrutați de el, care la rîndul lor chemau lumea, să se încadreze în „garda de fier". In 1940—1941 Frujină s-a frînt, căzînd în cea mai adîncă dezamăgire. (Chemat la rebeliune, în ianuarie 1941, ca să lupte contra armatei, fusese mințit de maimarii lui că prefectura și instituțiile județene din Pitești vor fi atacate de dușmani ai guvernării legionare.) A fugit în Germania, unde plin de revoltă s-a ridicat contra lui Sima și a tuturor comandanților fugari. Injurat, scuipat și maltratat, a dat dracului „garda de fier", cu toate căpeteniile ei și a venit în țară. A fost arestat, judecat și condamnat de regimul antonescian. La Aiud s-a ținut pe aceeași poziție ostilă simiștilor. N-a mai vrut să știe de legiune, pe care o considera o bandă de hoți și asasini. Insultat și lovit de legionari, el a murit tuberculos, în închisoare — victimă a nebuniei legionare.

Iartă-mă, sărmane Frujină. Te am pe conștiință, ca și pe mulți alții! De-ai fi trăit să vezi patria de azi, ai fi simțit și tu bucuria care mi-a fost dat s-o simt atît de tîrziu!

Glasul Patriei, 1 mai 1963.

Mişcarea legionară se face cunoscută în ţară cu concursul lui Vaida, „naşul Gărzii de fier". Corneliu Codreanu schimbă tactica, întrebuinţînd un nou sistem demagogic, constînd în a aduna pe legionari în aşa-zisele „tabere de muncă". Se trimbiţează aşadar construirea unui dig de 10 km la Vişani, în apropiere de Rm. Sărat, pentru a împiedica revărsarea apelor ce pricinuiau sătenilor mari pagube. In iulie 1933 peste o sută de legionari s-au concentrat la Vişani, chipurile ca să înceapă lucrul. Intenţia propagandistică era evidentă căci cum puteau aceştia să facă un asemenea dig lipsiţi de pregătire tehnică şi de mijloacele adecvate ?

După cîteva zile de agitaţii sterile, legionarii au fost trimişi la urmă, de autorităţi, avînd dinainte pregătite foile de drum necesare călătoriei de întoarcere la locurile lor de baştină.

Guvernul sprijinea direct această farsă demagogică iar Codreanu impunea legionarilor munci grele şi zadarnice.

Din august şi pînă la sfîrşitul lui noiembrie, legionari din ţară şi din Bucureşti lucrează la construcţia casei din Bucureştii-Noi care a primit denumirea de „Casa Verde". De data aceasta, Vaida a găsit de cuviinţă ca treaba să fie dusă pînă la capăt. Sînt două tabere de muncă : în Giuleşti şi în Bucureştii-Noi. La Giuleşti, la cărămidărie, se munceşte din greu, cu păduchi mulţi şi hrană puţină. Am condus această tabără şi am luat parte la toate lucrările. Codreanu mi-a arătat că eu nu trebuie să muncesc, ca toţi ceilalţi, ci numai să comand şi să-i dau raportul în faţa frontului, cînd va sosi în inspecţie însoţit de ziarişti şi vizitatori bogaţi, dispuşi să ofere legiunii tot felul de subvenţii. La tabăra de la „Casa Verde" se intensifica propaganda sub toate formele demagogice.

Ziarele de dreapta publică zilnic articole referitoare la „misiunea de la Bucureştii-Noi". Vine lumea să vadă „minunea" şi aşa este atrasă în organizaţie. Mijloace propagandistice : cîntecul, activitatea în tabără şi serbările. Atunci se înscriu în „garda de fier" generalul Cantacuzino şi cîţiva intelectuali seduşi de vorbăria membrilor organizaţiei, care lăsau a se înţelege că a sosit epoca unor mari reforme sub egidă legionară.

Se schimbă guvernul şi au loc alegeri generale. In ajunul alegerilor „garda de fier" şi anexele ei au fost dizolvate. Codreanu, şi de această dată, potrivit obiceiului său, se ascunde şi pune la cale asasinarea primului ministru Duca. Trei legionari, Nicolae Constantinescu, Ion Caranica şi Doru Belimace, săvîrşesc crima. Toţi sînt comandanţi-legionari şi şefi de sectoare devotaţi „căpitanului". Cîteva luni mai înainte, „căpitanul" îndemnase pe Savin Constantin să ucidă pe Tischler. Cu gîndul la urmări, Savin a renunţat să comită asasinatul, săvîrşit ulterior de Şiancu. Codreanu, asasinul lui Manciu, cerea însă noi victime. Toată „educaţia" făcută legionarilor, el o îndrepta spre violenţe şi crime. Era însetat de sînge. Generalul Cantacuzino, care trimisese o scrisoare de ameninţare lui Duca, ca unul ce avea legături strînse cu „căpitanul", netiind străin de cele urzite în legătură cu suprimarea primului ministru, a fost arestat o dată cu alte căpetenii. Codreanu a stat ascuns pînă în apropierea procesului asasinatului. Judecata are loc în aprilie 1934. Una dintre gazdele ce l-au adăpostit a fost şi doamna Cernăianu, vară primară cu Elena Lupescu, metresa regelui Carol II. Lupeasca ştia de existenţa lui Codreanu în casa verişoarei sale.

Legăturile „gărzii de fier" cu „palatul" aveau însă un caracter şi mai adînc, aşa cum rezultă din cele ce urmează :

Se judeca procesul asasinării lui Duca, în care Codreanu şi generalul Cantacuzino erau implicaţi ca instigatori. Amîndoi tăgăduiau cu ipocrizie amestecul lor în uciderea lui I. G. Duca. Generalii care formau completul de judecată, sînt in cumpănă : să condamne sau să achite pe cei doi ? Apare generalul Moruzzi, care se sfătuieşte cu judecătorii şi apoi, în ţinută obişnuită, merge la palat, unde e primit imediat de rege ; de acolo se înapoiază cu un cuvînt de ordine din partea monarhului. Consecinţa ? Corneliu Codreanu, generalul Cantacuzino şi toţi cei implicaţi, ca autori morali, au fost achitaţi cu unanimitate de voturi în timp ce „Nicadorii" — autorii mate-

riali ai omorului — sînt condamnați la cîte 25 de ani muncă silnică.

După proces, generalul Zizi Cantacuzino pune la dispoziția organizației legionare casele proprii din strada Gutenberg 3 unde se înființează sediul legiunii. Tot în aceste case primim locuințe: Codreanu, inginerul Clime și subsemnatul.

Guvernul liberal a asigurat apoi organizației legionare libertatea deplină în manifestările ei de propagandă. Deși oficial dizolvată, „garda de fier" activează totuși, cu știrea autorităților, și înființează mai multe tabere de muncă printre care: grădina de la Giulești unde se fac exerciții de tragere la țintă cu pistolul, sub supravegherea lui Codreanu; cărămidăria și continuarea construcției Casei-Verzi; tabăra de pe muntele Rarău, începută de Codreanu și urmată de Radu Mironovici, unde se construiește o casă pentru legionari, pe un teren înconjurat de pădure, donate legionarilor de prințul Nicolae din domeniile lui; Stelescu conduce o tabără la Budachi, la care luau parte cam 50 de legionari. Toți aveau totul la dispoziție. Cu ce fonduri și de unde? Lumea politică burgheză, moșierii și bancherii sînt cei care au înlesnit fiecare pas al „gărzii de fier".

Anii 1935 și 1936 sînt ani de „educație" în tabere legionare, tabăra centrală fiind la Carmen-Silva, condusă de însuși Codreanu care împarte grade și numește în funcțiuni. Prin această tabără sînt obligați să treacă șefii de organizații județene și ceilalți fruntași legionari.

Nemulțumit cu situația de subordonare față de șef, Stelescu pune la cale asasinarea lui Codreanu. Complotul este dat în vileag chiar de oamenii lui Stelescu. Codreanu este încunoștiințat să-și ia măsuri de apărare. Un consiliu legionar, prezidat de generalul Cantacuzino, judecă pe Stelescu și cere eliminarea definitivă din legiune a lui și a altor trei care consimțiseră să-l omoare pe Codreanu. În decizia sa, de excludere a lui Stelescu din organizație, Codreanu adaugă: „se lasă porțile deschise lui Stelescu și poate intra oricînd în legiune, cu toate drepturile, în urma săvîrșirii unui mare act de eroism legionar". Nu era vorba de o indulgență ci de un îndemn direct

la crimă, ceea ce în limbaj legionar se numea „act de eroism". Prin aceasta, Codreanu încearcă totodată să înfrîngă orgoliul lui Stelescu — cu care Sima, Pătrașcu și alții aveau strînse legături; prin uciderea „căpitanului", Stelescu urmărea să pună mîna pe șefia întregii organizații.

Ajutat de generalul Rădescu, Pamfil Șeicaru, Luca Gheorghiade, „prințul" Caragea și alții, prin care dispunea de fonduri însemnate, Stelescu întemeiază o organizație de o factură asemănătoare gărzii: „Cruciada românismului", editează revista cu același nume și pornește o campanie masivă împotriva fostului său șef, dezvăluind imoralitățile lui Codreanu, ca bunăoară legăturile acestuia cu maicile de la Văratec sau cu o anumită spioană cu care a fost găsit la hotel „Excelsior" etc. De asemenea, Stelescu atacă incapacitatea șefului legiunii și denunță public toate crimele regizate de Codreanu. În 1936, Ion Mihalache anunță pe „căpitan" că un nou complot pentru uciderea lui este organizat tot de Stelescu, care este ajutat și de un național-țărănist Dobrescu, deputat de Făgăraș; îl sfătuiește totodată să-și ia măsuri de apărare căci nu vrea ca partidul național-țărănesc să fie părtaș la ceea ce se pune la cale.

Echipa lui Caratănase, formată din 10 legionari, urmărește pe Stelescu și comite oribila răzbunare, împușcîndu-l și ciopîrțindu-l cu topoarele, în timp ce acesta se afla bolnav pe patul spitalului Brîncovenesc. Cu această ocazie, Codreanu a declarat: „Constat, aprob și-mi asum toată răspunderea", după care asasinii sînt făcuți „comandanți" și numiți „decemviri" („nicadorii", asasinii lui Duca, primiseră gradul de „comandanți ai Bunei Vestiri"). Și unii și alții au fost cîntați de legionari, care-i socoteau „sfinți" ai legiunii.

Dezvăluirile lui Stelescu în legătură cu imoralitatea „căpitanului" erau adevărate căci în 1935 Codreanu necinstește pe sora lui Constantin Raicu, feciorul de casă al generalului Cantacuzino, care o adusese ca servitoare. Fată tînără de 17 ani, ea venise în casa stăpînului împinsă de sărăcie, ca să cîștige un ban pentru zestrea necesară întemeierii unui cămin. Raicu se plînge unor legionari cărora le istorisește întîmplarea. Codreanu află și roagă pe general să aplaneze lucrurile.

Cantacuzino a privit faptul ca pe ceva obișnuit în acele vremi și a îndepărtat-o din serviciu, cu o compensație de un hectar de pămînt, reprezentînd totodată prețul tăcerii pentru a se evita scandalul public. El însuși trăia în concubinaj cu o tînără de 22 de ani, iar soția lui Codreanu se consola în brațele comandantului-legionar Victor Silaghi.

Cu toate acestea, în organizație se făcea mare caz de moralitate. Codreanu pedepsea cu marșuri lungi, făcute pe jos pe toți cei ce aveau legături intime cu legionarele; după ce-i obliga să le ia în căsătorie, urmau sigur divorțurile. Nicoleta, șefa cetățuilor de fete, pretindea ca membrele organizației să fie fecioare. Le-a supus controlului, iar pe cele găsite în greșeală le-a eliminat. Au rămas în organizație cele mai urîte, ca să nu rivnească, cumva, „căpitanul" la vreuna din ele. Și ca să dea dovadă de „moralitate" legionară, într-o noapte, la Predeal, Nicoleta a intrat în camera lui Codreanu, printr-o fereastră deschisă.

Legionarele se manifestau ca niște băiețoi, purtînd bocanci, uniformă, centură cu diagonală, de la care nu lipsea revolverul. Făceau marșuri cu cîntec și exerciții militare însoțite de trageri la țintă cu pistolul. Intr-o noapte au fost prinse de poliție și arestate. La intervenția generalului Cantacuzino, prieten cu Gavrilă Marinescu, legionarele Nicoletei au fost puse în libertate.

Voi spune cîteva cuvinte și despre așa-zisul „comerț legionar".

In 1935 a luat ființă prima cooperativă legionară în cadrul „Batalionului comerțului legionar". Numai după un an s-a observat că această cooperativă era în deficit. Din lipsă de control, conducătorii cooperativei cheltuiseră mulți bani în nenumărate petreceri cu femei. Aveau metrese de întreținut! Codreanu alesese, după părerea lui, pe cei mai cinstiți legionari și comandanți ca să conducă comerțul, dar a eșuat lamentabil, necinstea în rîndurile mișcării legionare întinzîndu-se peste tot. Restaurantele legionare au fost înființate cu scopul de a extinde propaganda legionară. In afară de băuturi și mîncări, se vindeau clienților cărți, ziare, reviste ale legiunii, fotografii din tabere, albume etc. Așa-zise doamne, dornice de aventuri amoroase, veneau aci să facă serviciu gratuit, cu singura dorință de a-și alege un tip-legionar, pe placul lor.

Taberele gardiste erau înființate din aceleași motive de propagandă. In vara anului 1936 le-am vizitat cu generalul Cantacuzino care, scîrbit, mi-a spus la înapoiere: „E o rușine! Cine se amestecă în tărîțe, îl mănîncă porcii. Nu știu ce am căutat în mijlocul vostru. Sînteți toți niște porci: și tu și Codreanu..." și ne-a tras o înjurătură tare urîtă. La Carmen-Silva, Codreanu se ocupa numai cu instrucția: poziția, privirea, înfățișarea, mersul, exerciții „culcat — drepți", „fuga — marș" etc. El avea o vorbă: „legionarul să fie recunoscut după înfățișare și mers". Din exercițiile lui nu lipsea ochirea cu pistolul. Incolo, nici o educație, nici un program și nici o doctrină. Despre programul său inexistent, spunea că va veni la vremea lui.

★

Am înfățișat aci doar o parte din întîmplările de tristă amintire care se referă la trecutul legionar.

După frămîntări și suferințe, cu mintea vîrstei la care am ajuns, scîrbit de tot ce-a fost, mi-am aflat echilibrul sufletesc numai în fața înfăptuirilor din patria de azi, înfăptuiri puse la îndemîna întregului popor român. Nicăieri nu mai vezi oameni necăjiți, încovoiați de sărăcie, de griji și de nevoi. Bucuria vieții noi, dorul de muncă și de mari împliniri le citești pe fețele tuturora. S-a născut o altă lume, a cărei frumusețe este neașteptată pentru mine! Mă alătur ei cu convingerea că numai așa servesc poporul din care fac parte, de ale cărui interese și aspirații nu am ținut seama în trecut.

Glasul Patriei, 10 mai 1963.

III

In legătură cu echipa legionară care s-a aventurat în Spania, unii transfugi răstălmăcesc adevărul, cu intenția vădită de a servi propagandei legionare pe care o duc în așa-zisul lor „exil".

Legionarii fugiți din țară, de teama sancționării fărădele-

gilor săvîrșite, spun că ar fi ridicat o troiță sau că ar fi zidit un cămin pe locul unde au murit Moța și Marin, la Majadahonda. Se adună, acolo, unii dintre gardiști, pentru a participa la parastasele anuale ce se fac aminitiților morți. La consfătuirile ocazionale, pe care le țin în preajma troiței, ei cer dispăruților „eroi ai crucii" să le lumineze mințile (care tot întunecate rămîn!), pentru a putea găsi o ieșire din deznădejdea și descompunerea morală la care i-au dus ura, vrajba, ambițiile de șefie, instinctele criminale, imoralitatea, corupția, spionajul și trădarea de țară. In realitate însă, parastasele lor au rămas tot mijloace de propagandă politică, de astădată pe pămînt străin. Credința creștină, care cere multă pietate și înlăturarea oricărui interes material, meschin, egoist, nu poate fi decît pîngărită de demagogia acestor eretici. Sima participă la aceste manifestări și speculează morții pentru a beneficia de ocrotirea lui Franco.

Și ca el, toți ceilalți foști comandanți legionari, pentru a se lăuda cu ridiculele „jertfe" pentru cauza Occidentului.

In 1954, Sima nu a participat la pomenirea de la Majadahonda; atunci s-a făcut o slujbă și pentru Corneliu Georgescu, dispărut în împrejurări despre care oamenii lui Sima preferă să nu vorbească. Sima a găsit cu cale să nu asiste la această pomenire, plecînd în Noua Zeelandă, în serviciu comandat, sub auspiciile spionajului englez.

Adevărul în legătură cu echipa legionară care s-a compromis în Spania este mistificat sau denaturat cu intenție. „Stindardul" arată, bunăoară, pe Nicolae Totu ca pe un rănit grav, apărut la înmormîntarea lui Moța cu mîna bandajată și prinsă în eșarfă. E o mistificare ridicolă. Atît Sima cît și Emilian știu bine că Nicolae Totu n-a fost rănit în Spania și că apariția lui în bandaj nu era decît o șarlatanie nerușinată. Afară de asta, se știe că în 1937, la sosirea în țară a sicrielor cu Moța și Marin, cortegiul funebru a fost filmat pe tot parcursul lui. De ce în 1940 Sima nu a îngăduit ca acest film să fie vizionat de către legionari? Răspunsul e unul singur: pentru a nu se vedea ce loc codaș ocupa în ierarhia le-

gionară, omul care după moartea lui Codreanu, a luat conducerea pe căi lăturalnice, necinstite.

Am făcut parte din echipa compusă din 7 legionari care au luat un scurt contact cu războiul civil din Spania. Sînt singurul ei supraviețuitor. Pe mormintele celor dispăruți, benchetuiește Sima cu bandele de profitori legionari care, fugind din țară spre a nu fi trași la răspundere pentru ticăloșiile lor, caută să speculeze orice situație și să tragă cît mai multe foloase în depărtările unde s-au aciuat și unde profilul lor moral e aproape necunoscut. Iată ce mă îndeamnă să scriu despre echipa care s-a aventurat în Spania, restabilind adevărul și precizînd cît mai limpede împrejurările de atunci, rolul, scopurile și aberațiile ei.

Ion Moța era rudă apropiată cu Corneliu Codreanu, fiind căsătorit cu sora acestuia, Iridenta Codreanu, o femeie ambițioasă și dornică de mărire. Moța a făcut parte din grupul „văcăreștenilor", fondatori ai gărzii de fier. A încercat să ucidă cu pistolul pe Vernichescu, socotit trădător al unui complot pus la cale în 1922 de către viitoarele căpetenii legionare. Superior lui Codreanu din punct de vedere intelectual, Moța îl umbrea pe șeful său care n-a întîrziat să-l treacă pe linie moartă. Din această pricină, într-o vreme, Moța era foarte rar văzut pe la sediul legiunii. Nu avea cu cumnatul său nici obișnuitele relații de familie. Iridenta Moța era nemulțumită pe fratele ei care, în 1932, la alegerile generale, a susținut candidatura lui Stelescu pentru scaunul de deputat, în loc să-l sprijine pe soțul ei, cu toate că acesta nu ducea lipsă de nimic. (Moța era avocat în contenciosul societății „Mica", administrator al blocului cu același nume din calea Victoriei — calități care-i acordau privilegiul unui apartament gratuit și numeroase subvenții din partea capitalistului și politicianului Ion Gigurtu). Iridenta Moța căuta să-și convingă soțul că el este mai capabil decît Codreanu, cultivînd în omul ei ambiția pentru a putea ajunge la șefia organizației. Toate acestea îl nemulțumesc pe Codreanu care-l ține pe Moța la distanță.

In 1936, la îndemnul soției sale, încercînd să reintre în grațiile lui Codreanu, Moța lansează prin foaia sa „Liberta-

tea" o listă de subscripție în vederea cumpărării unui automobil nou pe care-l va face cadou „căpitanului". Iar cînd a fost omorît și ciopîrțit Stelescu de către legionari, Moța rîdea cu multă satisfacție, bucuros că a scăpat de un rival primejdios.

Cum șefia contenciosului legionar încredințată lui Moța, de către Codreanu, era prea puțin lucru pentru ambiția menajului Iridenta-Ionel, Moța se gîndește să întreprindă ceva mai deosebit, ca să se afirme, ceva care să atragă atenția oamenilor asupra sa, stima și admirația legionarilor, ceva care să-l impună în fața „căpitanului". In iunie 1936 se dezlănțuie războiul civil din Spania. La Toledo, Moscardo luptă, de partea lui Franco, sub dărîmăturile Alcazarului. Fasciștii din diferite țări îl elogiază prin presă și-i trimit daruri. Moța a găsit momentul pe care și-l dorea. Alcătuiește o echipă menită să ducă o sabie generalului Moscardo și să lupte alături de franchiști pentru a afirma astfel poziția anticomunistă a legionarismului, cu alte cuvinte să ucidă în numele lui Cristos. „...Ar fi bine — spunea Moța — dacă ne-am întoarce în țară cu un mort și doi răniți, să dăm jertfă, căci ce mai propagandă s-ar putea face pentru legionari!".

Codreanu aprobă propunerea lui Moța cu condiția de a rămîne pe front maximum o lună de zile, prefăcîndu-se că ține atît de mult la el încît nu se poate lipsi de prezența lui. In fond, Codreanu se gîndea ce înmormîntare ar putea face (mai cu seamă dacă ar muri Moța însuși!), ca să atragă masele românești în rîndurile gărzii de fier.

Din echipă mai fac parte și Nicolae Totu, ucigașul evreului Falik, Bănică Dobre care umbla cu cuțitul în gură și pistolul în mînă amenințînd, la Cluj, că va omorî pe toți potrivnicii, „prințul" Alexandru Cantacuzino, un ambițios care în calitatea lui de comandant al tineretului legionar aspiră, după moartea lui Codreanu, la șefia gărzii de fier, Vasile Marin muncit de ambiția unei mari cariere politice, inginerul Clime, un cap obtuz la ordinele lui Codreanu, și eu, preot care voiam să împușc pe flămînzii răsculați din Spania.

Am plecat spre Spania în 22 noiembrie 1936 însoțiți de

ecourile tam-tamului propagandei codreniste, sub conducerea generalului Zizi Cantacuzino, care s-a înapoiat în țară după ce darul gărzii de fier a fost înmînat lui Moscardo. In timpul călătoriei se ivesc primele certuri și neînțelegeri între Moța și Alex. Cantacuzino, ambii pretendenți la șefia echipei. Mai erau și alte motive de dihonie: Moța ținea morțiș să luptăm în linia I ca simpli soldați, încadrați în legiunea străină spaniolă, pentru a păstra astfel denumirea noastră de legionari; Alex. Cantacuzino pleda pentru încorporarea noastră simbolică într-o unitate militară, cu grade de ofițeri, undeva la formațiile din spatele frontului. A fost acceptată propunerea lui Moța, care luînd comanda echipei după plecarea spre țară a generalului Cantacuzino, ne-a convins să ne înscriem în Tercio (legiunea străină) în ziua de 8 decembrie 1936. Aceasta era o oștire de adunătură, o armată de mercenari, compusă din oameni de toate moravurile și naționalitățile. Te înscriai sub orice nume de împrumut. Puteai fi — cu sau fără blazon — criminal, borfaș, evadat din închisoare, tîlhar de codru sau indiferent ce. Prin înscrierea în Tercio, înceta orice urmărire penală. Contractele se încheiau pe termen de 5 ani, în care timp nu puteai părăsi unitatea. In caz de dezertare, erai urmărit, prins și împușcat. In timp de război, legionarii aveau dreptul la pradă, așa că jaful era la ordinea zilei.

Pretutindeni întîlnim ruine și distrugeri, morți și răniți, foamete și mizerie. La Talavera de la Reina am început perioada de instrucție, care a durat 15 zile. Făceam parte din compania 21 a Banderei 6, care fusese de patru ori decimată și se afla în refacere. In noaptea de 23 decembrie am fost transportați cu camioanele, trecînd prin Toledo, la Boadila del Monte pentru a înlocui o formație din prima linie. In drum am întîlnit multe cadavre de-ale luptătorilor din frontul popular, lăsate neîngropate, cu intenția de a înfricoșa populația civilă care simpatiza cu republicanii. Pentru a sădi în sufletul nostru ura contra comunismului, ni s-au dat să citim ziare și broșuri franchiste cu diferite fotografii: un grup de republicani trăgînd cu arma într-o statuie a lui Cristos, oseminte de călugărițe dezgropate de bombardamente în curtea unei mînăstiri.

ilustrații cu titlul „profanare de morminte", „iată ce fac comuniștii" și cîte altele.

Toate n-au fost decît o grosolană minciună franchistă.

Am pornit la atac în ziua de 28 decembrie. A doua zi a fost ușor rănit, în umărul drept, Bănică Dobre, care — cu un oftat de ușurare — s-a lăsat transportat la spital. Nicolae Totu e cuprins de spaimă: îl mistuie frica de moarte. La fiecare șuierat de glonț, „eroul" legionar se face una cu pămîntul pentru a-și apăra viața. Îngrozit de greutățile războiului, Al. Cantacuzino nu se mai poate stăpîni, părăsește tranșeea și o ia razna pe cîmp, în bătaia gloanțelor. E strigat de comandant care-l silește să se întoarcă pe poziție. Îl întreb: „De ce te joci cu viața?" la care el îmi răspunde: „Nu mai pot suporta ideea morții, mizeria și păduchii. Iată ce ne-a făcut Moța! Fug din linia de luptă în credința că voi avea norocul să fiu rănit ușor, ca Bănică; numai în spital voi scăpa de aceste mizerii". Altă dată, în timpul unei lupte înverșunate, îl găsesc ascuns într-o cocină de porci, lîngă o clădire pustie. „Ce cauți aici? — îl întreb cu nespusă uimire. Faci blazonul de rîs". — „Stau la adăpost, îmi răspunde, nu vreau să fiu ucis". Frica pusese stăpînire pe el. Uitase de așa-zisul eroism legionar. Uitase de ifosele sale princiare, căutînd să intre și în gaură de șarpe numai să nu fie doborît în luptă.

Ostașii forțelor populare căzuți prizonieri erau imediat executați prin împușcare. Am asistat la scene impresionante. Loviți cu sălbăticie de fasciști, li se trăgea cîte un glonte în cap, după care erau jefuiți de tot ce aveau asupra lor. La Aravaca, bunăoară, chiar și răniții, după ce au fost scotociți prin toate buzunarele, au fost împușcați fără milă. Morților li se smulgeau cu baioneta coroanele de aur din gură, li se amputau degetele pentru a le fura inelele etc. Scene de barbarie și cruzime! Acestea și multe alte atrocități, făcute de oamenii lui Franco, au fost puse, mai tîrziu, pe seama republicanilor.

La 11 ianuarie 1937 sîntem duși pe frontul de la Majadahonda. Nicolae Totu simulează că are febră, susținînd că e

bolnav de tuberculoză pulmonară. La intervenția lui Moța, a fost evacuat pentru a doua oară și internat în spital.

Alecu Cantacuzino îl acuză pe Moța de toate nenorocirile. Certurile se înteţesc. Vasile Marin încearcă să aplaneze neînțelegerile.

Noaptea de 12/13 ianuarie 1937... Sînt de santinelă cu Moța, care e trist și tulburat de gînduri contradictorii. Greutățile întîmpinate și certurile dintre noi l-au făcut să reflecteze mai adînc la rostul nostru în acest război. E abătut. Regretă că ne-am angajat în luptă. În fața morții, care se apropia, mi-a vorbit deschis:

— Părinte, să facem o rugăciune ca să ne ajute dumnezeu să scăpăm teferi. Cred că am dat destulă jertfă: avem un rănit și un bolnav. Mîine voi scrie „căpitanului" să intervină la legația Spaniei pentru a fi scoși de pe front. Trebuie să ne înapoiem în țară". Nu se mai gîndea așadar la morții și răniții pe care, la plecare, nădăjduia să-i ducă cu mare pompă în România, spre folosul propagandei legionare!... A fost omorît în tranșee de explozia unui obuz, în după amiaza zilei de 13 ianuarie, împreună cu Vasile Marin.

Astfel, în prima linie de luptă n-am stat mai mult de 16 zile. „Luptătorii", îndată ce au mirosit praful de pușcă, au și început să se eschiveze de la obligațiile ce singuri și le asumaseră! Moartea lui Moța și Marin va fi însă speculată în țară ca vitejii de un eroism fără pereche, pentru a cîștiga aderenți printre cei ce nu cunoșteau mistificările și șarlataniile lui Codreanu. Se vor înmulți cotizațiile și donațiile, iar politicienii își vor îndrepta privirile către banda legionară, așa cum de altfel o și dorise Codreanu.

Am profitat de ocazie și am cerut învoirea comandantului Banderei să ne retragem de pe front, la Toledo, cu pretextul înmormîntării lui Moța și Marin. Alex. Cantacuzino și Clime au plecat de zor la Salamanca pentru a face demersuri și intervenții pe cale diplomatică să fim scoși din rîndurile armatei spaniole. S-au trimis telegrame în țară cu rugămintea de a se face totul pentru a ne putea salva de front și pentru a ne întoarce acasă. Au trebuit 22 de zile de stăruințe înfrigu-

rate pînă să reuşim a anula angajarea noastră în Tercio şi să apucăm drumul spre patrie.

La 6 februarie a sosit la Toledo ca un adevărat salvator al expediţiei, generalul Zizi Cantacuzino însoţit de Virgil Ionescu, amîndoi urmînd să ne conducă în ţară după ce, în prealabil, obţinuseră toate autorizaţiile. După atîta groază „eroică" parcă nu ne venea să credem că am scăpat.

Cît am stat la Toledo, am avut ocazia să constat că populaţia civilă era indignată de cele ce se petrec în Spania din pricina fascismului. Mi s-au dat unele lămuriri şi explicaţii şi am aflat că Franco a fost pus la cale de aristocraţi, de capitalişti şi de înaltul cler catolic să pornească războiul fratricid pentru a înăbuşi în sînge cuceririle poporului spaniol. Hitler şi Mussolini erau bucuroşi de a-l ajuta pe Franco, în scopul de a transforma Spania în redută fascistă şi de a experimenta pe pămînt spaniol tehnica şi tactica războiului total, în vederea agresiunilor lor viitoare.

Populaţia săracă îşi cîştiga din greu existenţa. Din cauza lipsei de lucru şi a distrugerilor, foamea şi mizeria erau la ordinea zilei. Cei care se osteneau în fabrici, uzine sau pe moşiile bogătaşilor erau speculaţi şi exploataţi într-un mod îngrozitor. Pînă şi biserica catolică, latifundiară şi stăpînă a multor întreprinderi industriale, exploata la sînge lumea muncitoare, îngrămădind revoltă după revoltă în sufletele oamenilor simpli. Catolicismul ţinea poporul spaniol în ignoranţă şi superstiţie. Femeia spaniolă nu trebuia să înveţe carte. Preoţii şi călugării catolici, graşi şi nepăsători, duceau o viaţă de belşug şi de desfrîu. Instaurînd guvernarea frontului popular, oamenii simpli îşi afirmaseră dreptul lor la o viaţă mai bună, drept pe care înţelegeau să-l apere cu arma în mînă.

Împotriva acestei lumi care dorea maibinele, ne-am găsit şi noi, cei din echipa legionară din Spania, să deschidem focul pentru a ucide. Iată fapta noastră „eroică" şi „creştină", care nu poate fi socotită altcum decît cea mai josnică fărădelege. Ne-am afirmat, astfel, poziţia noastră pseudocreştină, duşmănind şi urînd poporul copleşit de lovituri nemeritate şi ar fi urmat ca, după victoria legionară în România, să utilizăm

aceleaşi metode franchiste şi hitleriste, de astădată la noi acasă, împotriva fraţilor de acelaşi sînge şi neam!

Slugi nemernice, plătite să apărăm de comunism pe jecmănitorii poporului nostru, caraghioasa expediţie din Spania ne demasca şi ca slugi ale aristocraţiei spaniole şi ale unei biserici rapace, care n-a ştiut niciodată ce este mila de poporul sărac.

În urma declaraţiei de politică externă făcută de Codreanu, prin care gardismul era pus la dispoziţia Axei Roma-Berlin, Hitler, pentru a atrage şi mai mult garda de fier în sfera intereselor naziste a dispus la trecerea convoiului mortuar prin Germania, să se facă primire oficială echipei noastre, dînd astfel onoruri celei mai tarasconeze mascarade „eroice".

Trenul special cu care călătoream a fost întîmpinat la Grigore Ghica-Vodă de „căpitanul" gărzii de fier, comandanţi legionari şi legionari, toţi în uniformă. Chiar de la frontieră am început să-mi dau seama de proporţiile şarlataniei propagandistice şi a profitului pe care Codreanu îl va stoarce, speculînd cu neruşinare înmormîntarea celor doi morţi legionari.

La coborîrea din tren, preoţi în odăjdii, îngenunchiaţi, spectaculos, cu făclii aprinse, faţă de lumea adunată din curiozitate, încep să prohodească. Se intonează imnuri gardiste noi, în timp ce, în poziţie militară, generalul Cantacuzino dă raportul lui Codreanu, care-l ascultă într-o ţinută marţială: „Căpitane, mă întorc din Spania cu doi morţi şi cu doi răniţi!" Undeva, în adîncul sufletului simt că e vorba de o simplă mascaradă politică, departe de atmosfera de tristeţe şi pietate pe care o cere credinţa creştină în asemenea ocazii.

După planul stabilit de Codreanu, trenul special parcurge, cu cele două sicrie, sute de kilometri în lungul şi-n latul ţării. Gardiştii socotesc rămăşiţele pămînteşti ale lui Moţa şi Marin ca pe nişte moaşte ce trebuiesc speculate la maximum. Pretutindeni se fac prohodiri, se ţin discursuri în care demagogia e la loc de cinste, se cîntă pînă la răguşeală imnuri legionare; preoţi şi prelaţi înveşmîntaţi în odăjdii slujesc la toate opririle: Cernăuţi, Tîrgu Mureş, Cluj, Orăştie, Sibiu,

Rîmnicu Vîlcea, Pitești etc. Cu sicriele purtate pe umeri, ca să le vadă lumea, ne facem intrarea în București. Noi, care nu știusem cum s-o tulim mai iute de pe frontul spaniol, ne simțeam acum adevărați eroi, admirați cum eram de sute de gură-cască!

Guvernul liberal a lăsat gărzii de fier toată libertatea pentru a-și desfășura în voie programul propagandistic, prilejuit de morții de la Majadahonda. Atît la sosirea în București cît și în ziua de 13 februarie, cînd a avut loc înmormîntarea, carul mortuar, urmat de Codreanu, Cantacuzino, restul echipei din Spania în uniforme militare spaniole, — pășind țanțoși după atîta „vitejie", — ministrul Spaniei în uniformă falangistă, ministrul Germaniei hitleriste și Italiei fasciste, secretarul legației portugheze și al legației Japoniei, invitați de Codreanu și însoțiți de organizațiile legionare încolonate, a fost purtat pe străzile Capitalei, prin fața mulțimei de curioși; s-au oprit tramvaiele și vehiculele, fără nici o intervenție a poliției de circulație, ordinea fiind lăsată pe mîna legionarilor. Era după uciderea lui Duca și guvernul, complice la acest asasinat, lăsase în acele zile țara în seama ucigașului Codreanu.

Inmormîntarea lui Moța și Marin a reprezentat, așadar, cel mai nerușinat și mai păgîn prilej propagandistic al gărzii de fier, de la înființarea ei, necesitînd foarte mari sume de bani.

Ziariști, reporteri, fotografi, personal cu aparate de filmat și automobile etc. au urmărit tot timpul desfășurarea cortegiului, obținînd toate datele și imaginile necesare propagandei prin presă. Cîte cheltuieli nu s-au făcut cu acestea, ca și cu transportul legionarilor din provincie în Capitală!

Mi-am pus și atunci întrebarea, de unde a putut avea Codreanu atîtea fonduri pentru a organiza plecarea echipei în Spania, înapoierea ei, plata a două vagoane mortuare, tren special și atîtea alte cheltuieli făcute cu această înmormîntare? Mai tîrziu am aflat că o seamă de capitaliști finanțau de multă vreme organizația legionară, punînd la dispoziția ei sume importante pentru a o aduce în stadiul de a fi eficientă apărătoare a intereselor burgheziei și o luptătoare contra aspirațiilor maselor populare, dornice de libertate economică și socială. Gigurtu, Nae Ionescu, cu bani de la nemți, Malaxa, prin intermediul lui Virgil Ionescu și alții, printre care chiar și evreul Aușnit, au fost susținătorii din umbră a acestei organizații. Fondurile erau date cu știrea regelui Carol II. Toți aveau interesul ca legionarii să fie la dispoziția lor, manevrați după voința lor.

Realitatea aceasta este!

In 1937 am publicat, din ordinul lui Codreanu, o carte cu amintiri din războiul civil spaniol, falsificînd adevărul, pentru a servi propagandei gardiste. După guvernarea legionară din 1940, în timpul căreia Horia Sima m-a ținut arestat în căutarea unui prilej de lichidare a mea ca să nu dezvălui dedesubturile relațiilor lui cu Siguranța, după cele ce am văzut și m-au scîrbit, am început să-mi dau seama de realitate și să regret cele scrise în 1937.

Astăzi, după ani de neașteptate înfăptuiri socialiste spre binele țării întregi, sînt și mai lămurit în ce privește caracterul criminal și antinațional al gărzii de fier. La vîrsta cînd rațiunea și experiența scoate la lumină toate racilele unui trecut de care mă rușinez, aș vrea să scriu o altă carte. Cartea adevărului, pe care doar o schițez aci, în articolele de față!

Glasul Patriei, 10 iunie 1963.

IV

In rîndurile ce urmează, voi arăta faptele criminalului Horia Sima în toată hidoșenia lor morală și materială. Discipol al lui Codreanu, crescut de acesta în garda de fier — școala crimei, — Horia Sima a trăit și continuă să trăiască în ticăloșie și minciună. Urmînd exemplul lui Codreanu, care își încărcase sufletul de păcatul sîngelui vărsat, — direct, în cazul Manciu și, prin interpuși, în cazurile Vernichescu, Socor, Anghelescu, Tischler-Moor, I. G. Duca, M. Stelescu și cei vizați de echipele criminale formate la congresul legionar de la Tg. Mureș —, Horia Sima a amplificat teroarea și uciderile, pînă la proporții înspăimîntătoare.

E și vina mea de a fi crezut în minciunile debitate de acest nemernic și de a-l fi ajutat să se cocoațe în funcția de „comandant" al mișcării legionare, devenind astfel părtaș la toate crimele lui.

L-am cunoscut pe Sima în anul 1932. Mincinos, laș și fricos, Sima a cerut devotaților săi să execute tot felul de fărădelegi, în timp ce el se ascundea pentru a fi la adăpost de consecințe. In zilele rebeliunii, nici ciracii săi nu l-au putut determina să iasă din bîrlogul de unde pîndea cea mai mică șansă de reușită. Și în această manifestare, Horia Sima a fost un imitator al lui Codreanu (în 1932, în timpul unei manifestații legionare, organizată din ordinul „căpitanului" la mormîntul Eroului necunoscut, Codreanu a fugit la Huși sub pretextul că ar fi fost chemat telegrafic de tatăl său despre care spunea că este grav bolnav; după ce a pus la cale asasinarea lui Duca, Codreanu s-a ascuns, conform obiceiului său, de astă dată în casele d-nei Cernăianu, verișoara Elenei Lupescu, amanta regelui etc.).

Recomandat de Banea, Horia Sima a reușit să fie făcut comandant-legionar și șef al organizației gardiste din regiunea Banat. In 1937, îndemnat de Moruzov, șeful serviciului secret, în slujba căruia se afla încă din 1932, Sima a început să uneltească printre legionari. El a stat astfel la pîndă așteptînd momentul prielnic pentru a-și deschide drumul spre șefie uzînd de mijloace machiavelice.

In aprilie 1938, Sima a socotit că împrejurările îi sînt favorabile. Codreanu fusese arestat. Siguranța aflase că el se pregătea să fugă în Italia. Din închisoare, Codreanu mi-a comunicat să mă ascund bine ca să nu fiu găsit, și să înștiințez pe legionari să se păzească de a fi arestați: să rămînă cît mai mulți afară: „șapte metri sub pămînt!". Pentru cazul morții sale, Codreanu a indicat să ne gîndim întîi la „văcăreșteni", complotiștii de la 1923 și fondatorii gărzii: împreună cu Codreanu. Iar dacă nici unul nu era apt, ar fi urmat să vină la șefie Clime, Vasile Cristescu, Banea, Alecu Cantacuzino și mulți alții înaintea lui Sima. Acest răspuns al lui Codreanu l-am pus într-o valiză cu multe alte documente, scrisori și di-

ferite fotografii, pe care am încredințat-o lui Ion Tira, un fin cununat de Codreanu. Atras de oamenii lui Sima, Ion Tira s-a atașat de acesta și i-a dat, la cerere, valiza cu documentele încredințate spre păstrare. Sima a distrus tot ce nu-i convenea.

După condamnarea lui Corneliu Codreanu, Horia Sima a venit în București însoțit de Nicolae Pătrașcu, aducînd cu el vreo 20 de devotați din Banat, între care Traian Borobaru, Octavian Roșu, Ilie Smultea și Ion Boian, cu care avea de gînd să schimbe funcțiile legionare. Sima și Pătrașcu se sfătuiau des, întocmind planuri de acțiune cu roluri împărțite: Sima să se infiltreze în comandamentul legionar, Pătrașcu să compromită pe vechii gradați ce ar fi urmat să ocupe șefia organizației, și amîndoi, cu devotații lor, să identifice căpeteniile legionare, în ascunzișurile unde se adăposteau, pentru a-i da pe mîna poliției și siguranței. In iunie 1938, la o consfătuire a comandanților legionari ce mai erau încă în libertate, ascunși pentru a nu fi descoperiți de poliție și care s-a ținut în strada Oltarului 12, într-o casă pusă la dispoziție de un bogătaș, am fost chemat și eu. Aici am dat de Sima și Pătrașcu care veniseră din provincie, chemați de Stelian Stănicel. Mai erau prezenți Andrei Ionescu, Ion Belgea, Al. Constant, C. Papanace, Nicolae Seitan, Dragomir-Jilava, Nicoleta Nicolescu și Pisu Antoniu. S-a discutat despre conducerea organizației pe timpul detenției lui Corneliu Codreanu și s-a căzut de acord ca Belgea, Pîsu Antoniu și Papanace să se ocupe cu organizarea legionarilor. Sima și Pătrașcu n-au spus nici un cuvînt dar au înregistrat totul ca să aibă ce raporta lui Moruzov. După terminarea ședinței, au venit lîngă mine și Sima mi-a spus că rămîne în București împreună cu Pătrașcu pentru a-l ajuta pe Belgea, ca unii ce ar fi necunoscuți de Siguranța capitalei. In septembrie însă, au venit la mine Seitan și Dragomir-Jilava să-mi spună că Belgea, Pîsu Antoniu și alți fruntași legionari au fost descoperiți și arestați și că sînt trădători printre noi. A fost arestat și Papanace dar după cîteva ore i s-a dat drumul. Intre Sima și Papanace începuseră certuri și neînțelegeri. Acum ei încep să conducă mișcarea. Sima a început să-și pu-

nă în aplicare planul întocmit în culise. Intre timp el s-a împăcat cu Papanace.

Intr-o zi, Horia Sima a venit la mine însoțit de Elena Codreanu care urma să plece la închisoarea din Rîmnicul Sărat ca să-și vadă soțul. Cu această ocazie, Sima m-a rugat să scriu lui Codreanu în sensul de a-l recomanda pe el pentru preluarea conducerii gărzii de fier. Prudent, am scris doar atît: „Se află în București Horia Sima care nu e cunoscut de poliție și se poate mișca în deplină libertate. Pentru ajutorarea celor închiși, precum și a familiilor respective, întreb dacă nu ar fi bine să se ocupe Sima de această treabă". Am primit răspunsul pe o margine de ziar: „Să se ocupe Horia Sima, dar numai așa cum ai spus, și ajutat de Papanace". Codreanu cunoștea apucăturile legionarilor în ce privește mînuirea banilor. De aceea scria „ajutat de Papanace" care avusese mai înainte un rol de control în contabilitatea legionară. De acest răspuns Sima a făcut uz, denaturîndu-i înțelesul. A cumpărat cu bani și daruri pe soția lui Codreanu ca să răspîndească știrea că a fost lăsat, prin testament, la conducerea legiunii. Legionarilor devotați le-a spus să difuzeze aceasta, spre știință și ascultare. Papanace devine astfel ajutorul lui. Pe Pătrașcu l-a făcut secretar-general și așa, cu forțe unite, încep să organizeze crime și jafuri în țară. Ajutat din umbră de Siguranță, Horia Sima a știut cum să suprime, începînd cu Corneliu Codreanu, pe toți aceia care nu au voit să-l asculte și să i se supună.

După ce Sima a luat conducerea gărzii de fier, sfătuindu-se cu Moruzov, face cunoscut legionarilor, printr-o circulară, că toate ordinele ce vor primi sînt din partea lui Codreanu și trebuie executate întocmai. A pus la cale pe Nicoleta Nicolescu, șefa cetățuilor de fete, să scrie la Rîmnicul Sărat că ar fi bine să pornească în Munții Apuseni niște manifestații. Deși Codreanu nu dăduse ordin să fie liniște, a răspuns totuși Nicoletei: „E bună plăcinta în Ardeal". Acesta a fost numai un pretext pentru ca Sima să-și înceapă acțiunea după planul întocmit cu Moruzov. El a anunțat pe legionari că vor începe o serie de acțiuni, numite „acțiuni pentru eliberarea căpitanului". Echipe de legionari înarmați cu manifeste incendiare, ordine și circu-

lare, au colindat Ardealul și le-au difuzat la legionari. Alte echipe de legionari și polițiști au pornit la acțiune, conduse de Boian, Smultea, Borobaru și Octavian Roșu. In tot cursul lunii octombrie și noiembrie 1938 au loc dezordini și crime despre care s-a scris și în presă. Un avocat evreu a fost împușcat pe o stradă din Satu-Mare. Mai multe magazine evreiești au fost devastate și jefuite, evreii prinși fiind băluți crunt. La Oradea, spargeri, furturi și evrei molestați. Sinagoga a fost atacată cu bombe, care au distrus interiorul, iar obiectele de cult au fost profanate și li s-a dat foc. In Timișoara, aceleași lucruri, sinagoga fiind devastată și rabinul omorît prin împușcare. La Cluj au fost incendiate mai multe depozite de cherestea și fabrica de încălțăminte „Dermata". Și în alte orașe din Ardeal au loc asemenea manifestări. In nordul Bucovinei au ars complet cinci mari fabrici de cherestea evreiești și tot depozitul de scînduri aflător. Urmărirea evreilor și maltratarea lor s-a întins pînă la sate. Cîrciumi, prăvălii, — devastate și furate. Case de fier sparte, furturi de bani. Evrei înhămați la care de transport erau mînați și loviți cu bicele. Din aceste echipe de criminali și huligani, nu a fost prins nimeni ca să fie tras la răspundere.

Ziarele care înfierau sălbăticiile legionare erau date lui Codreanu, la închisoarea din Rîmnicu-Sărat, spre a vedea ce fac discipolii lui. Cum aceste fapte puteau duce la pieirea sa, Codreanu a fost cuprins de frică. („Viteazul între viteji" — cum îl cîntau legionarii, — este cuprins de groază în fața morții. Am avut ocazia să-l văd zgîlțîit de fiorii spaimei și nu pot trece sub tăcere impresia penibilă ce mi-a produs: diametral opusă cu pretențiile de a fi preamărit de legionari, această atitudine a lui Codreanu l-a pus în adevărata lui lumină, de vierme netrebnic. Văzîndu-i micimea, mi-am adus aminte de o adunare legionară, de la Reșița, cînd el s-a ascuns în casa lui Vasile Iovin, după ce împinsese pe ai lui să-și asume o serie de riscuri. La fel la Teiuș, unde Codreanu, tatăl și fiul, au luat primul tren pentru a fugi din fața jandarmilor. La Vișani, nici cel puțin nu a făcut act de prezență cu toate că știa ce se întîmplă acolo. Așadar, Codreanu nu era decît un ticălos care

și-a împins oamenii în tot felul de nenorociri.) Din închisoare, el a reușit, în secret, prin mama lui care îl vizitase, să trimită afară o scrisoare către legionari, la 29 octombrie 1938 și din care se vedea groaza lui de moarte; îndemnurile la liniște erau reluate cu insistență. Tot în închisoare, Codreanu s-a plîns lui Clime că este unul, afară, care se joacă cu viața lor și că regretă că nu poate să-i pună mîna în gît, înjurîndu-l birjărește. Cel de „afară" era Horia Sima. Scrisoarea a fost multiplicată în foto-copii de către Vasile Cristescu (pînă la urmă, Horia Sima l-a dat pe acesta pe mîna poliției și a fost omorît, ca și Nicoleta și Victor Dragomirescu; Vîrfureanu i-a stat în ajutor, fiind apoi ucis la Jilava, din ordinul lui Sima, în 1940, pentru a se asigura de tăcerea lui perpetuă). Stelian Stănicel fusese însărcinat cu difuzarea acestei scrisori, pentru ca legionarii să se liniștească. Însă oamenii de legătură și curierii erau ai lui Sima, așa că scrisoarea nu a avut efectul scontat. Pentru a se acoperi, Sima a susținut într-o circulară că scrisoarea ar fi fost smulsă lui Codreanu, de autorități, în vederea călătoriei lui Carol II la Londra.

Sima difuzează cîteva manifeste și memorii de amenințare împotriva lui Carol al II-lea, Armand Călinescu și altor oameni politici, semnînd pe Alecu Cantacuzino, pe Vasile Cristescu și pe mine. Echipele lui au pornit din nou la omoruri și distrugeri în Bucovina și Moldova. Seitan se plînsese de mai multe ori lui Cristescu că a primit ordin de la Sima să înceapă „acțiuni" la Constanța. În această perioadă, Constantin Papanace susținea pe Sima. La 24 noiembrie 1938, o echipă de cinci legionari atentează la viața lui Ștefănescu-Goangă, rectorul Universității din Cluj, rudă și bun prieten cu Armand Călinescu. Crima avea drept scop de a înrăi pe Călinescu pentru a se ajunge mai repede la omorîrea lui Codreanu.

Știrile despre cele întîmplate în țară se înregistrau la Londra, unde Carol II plecase în vizită. Cînd Carol socotea că a terminat definitiv cu garda de fier, el a trebuit să ia cunoștință de faptele ce se petreceau în România. La Berchtesgaden, în Germania, Carol II are apoi o întrevedere cu Hitler și, în urma avantajelor economice pe care le face Reichului, primește

asigurări că Germania nu se amestecă în neînțelegerile din România. (Așadar, în loc de a-l sprijini, Germania hitleristă — care a adus țării multe suferințe și alături de care Codreanu se raliase încă din 1936 cu ocazia declarației sale de politică externă, era aceea prin care indirect îi venea pieirea). În noaptea de 29—30 noiembrie, cînd trenul regal a intrat în țară, Armand Călinescu a trecut la suprimarea lui Codreanu.

Cu moartea lui Codreanu, Sima își consolidează poziția de „comandant" al organizației legionare și începe o nouă serie de ticăloșii și crime, care au umplut de spaimă și oroare toate inimile românești.

Glasul Patriei, 20 noiembrie 1963.

PERVERTIRE, TERORISM ŞI TICALOŞII LEGIONARE

Preot I. Dumitrescu-Borşa

In articolele precedente am căutat să înfăţişez cititorilor ziarului „Glasul Patriei" o seamă de adevăruri, bine cunoscute de mine, despre activitatea criminală a gărzii de fier şi a conducătorilor ei. Am insistat totodată asupra demagogiei la care s-au dedat legionarii în scopul amăgirii poporului român, pe care îl destinaseră robiei hitleriste, prin actele lor de trădare, recompensate de duşmanii neamului nostru. Toată activitatea gărzii de fier n-a fost decît rezultatul poftelor de căpătuială ale conducătorilor legionari care nu numai că nu s-au gîndit, o clipă măcar, la interesele patriei, ci dimpotrivă, au făcut tot ce le-a stat în putinţă — prin jafuri, crime şi trădări de ţară — ca să ajungă la putere şi să ia în stăpînire personală munca şi bogăţiile întregului popor român.

In rîndurile ce urmează, voi continua şirul întîmplărilor văzute şi trăite de mine în organizaţia legionară, încredinţat că îndelunga şi amarnica mea experienţă, în legiunea terorismului gardist, va putea sluji unor compatrioţi din depărtări, deschizîndu-le ochii şi ferindu-i de veninul transfugilor care, de teama răspunderii, s-au pus la adăpostul unui aşa-zis „exil", unde continuă să contamineze şi să compromită pe toţi cei ce au nenorocul de a se afla în preajma lor.

După cum am mai spus-o în încheierea articolului meu publicat în nr. 33/1963, prin moartea lui Codreanu — care la

sfîrșitul lui noiembrie 1938 da socoteală pentru sîngele vărsat și îndemnurile la crimă și teroare săvîrșite timp de un deceniu și jumătate —, Horia Sima și-a consolidat poziția de pretendent la comanda mișcării legionare începînd o nouă serie de ticăloșii care, ca și precedentele, au indignat nespus întreaga suflare românească.

Manifestările gardismului trădător și asasin, din anii 1939, 1940, de care mă ocup în rîndurile de față, n-au reprezentat decît rezultate ale „educației" codreniste ce consta în odioasa pervertire a sufletelor. Insul intrat în grota legionară devenea un executant orb al ordinelor de ucidere lansate de „căpitan". După pilda lui Codreanu, el se „desăvîrsea" ca un delator fără rușine, tîlhar fără scrupul, — instrument monstruos al satrapiei politicianiste autohtone și al Gestapo-ului german.

Legăturile lui Sima cu Moruzov — șeful serviciului secret al armatei — datau din 1932, dar numai în 1938 mi-au fost confirmate, întîi de generalul Coroamă care comanda divizia de gardă din București, iar mai tîrziu de ordinul de concentrare prin care Horia Sima și alți legionari erau repartizați S.S.I.-ului cu gradele lor militare din rezervă. Coroamă era un sprijinitor al lui Codreanu. Cu ocazia întocmirii unui memoriu semnat de Papanace, Constant și subsemnatul, pe care l-am predat lui Coroamă spre a fi înmînat lui Carol II în scopul de a obține clemența regelui pentru condamnatul la muncă silnică Corneliu Codreanu, dovedit trădător de țară prin legăturile lui cu străinii, generalul Coroamă ne-a spus că va aranja cu Moruzov ca memoriul să parvină în cel mai scurt timp regelui. (De reținut că ani de zile Carol II susținuse garda de fier ; verișoara Elenei Lupescu a găzduit tainic pe Codreanu după asasinarea lui I. G. Duca ; tot cu sprijinul palatului, Codreanu și alți fruntași legionari, care puseseră la cale această crimă, ieș din proces fără nici o condamnare. Insă, o dată cu înființarea echipelor morții care o vizau și pe Lupeasca, raporturile dintre rege și garda de fier s-au schimbat radical). Același Coroamă ne-a anunțat, după cîteva zile, că în urma unor discuții repetate pe care Sima le-a avut cu Moru-

zov în locuința generalului, și ca o consecință a intervenției directe a soției lui Codreanu, s-a decis ca memoriul să nu mai fie înaintat palatului. Lilica Codreanu, ademenită și îmbrobodită de Sima, difuza pretutindeni știrea falsă că, din închisoare, soțul ei ar fi indicat, prin testament, ca succesor al său, la conducerea gărzii de fier, pe Horia Sima. In ce privește memoriul, ce avea drept obiect grațierea lui Codreanu, soția lui susținea că n-ar fi fost întocmit cu știrea „căpitanului" și că, în consecință, nu e cazul de a mai fi înaintat. Pentru mine, ca și pentru alții, minciuna era evidentă din moment ce, înspăimîntat de ideea morții, însuși Codreanu ordonase legionarilor să semneze, individual sau în grup, cereri de iertare și declarații de supunere față de Carol II. Pe de altă parte, după cum am mai spus-o, avusesem în mînă hîrtiuța de ziar prin care Codreanu, scriind din închisoare, îl investise pe Sima doar cu atribuția de a colecta fonduri și a le distribui familiilor strîmtorate ale unor legionari, ajutat de Papanace, și fără a se face vorbire, în nici un fel, despre succesiunea lui la conducerea mișcării.

Locuiam cu Vasile Cristescu în cartierul Tei, într-o casă ce servea de ascunzătoare și unde nu pătrundeau decît Sima și Papanace. Era în perioada cînd Cristescu își asumase conducerea gărzii de fier. După moartea lui Codreanu, pe care din informații sigure noi doi o consideram indiscutabilă, ne-am trezit cu o circulară prin care oamenii lui Sima încercau să provoace confuzie, slujindu-și „comandantul" și pe Moruzov, și în care se anunța evadarea „căpitanului", ajuns la adăpost într-o țară „prietenă" ; poruncile care se dau — se spunea în circulară — vin de la el și se impune a fi ascultate, fără șovăire, de toți legionarii. Pentru a contracara această tentativă de a ne manevra folosind numele lui Codreanu, Sima fiind mai deloc cunoscut, Cristescu și cu mine am lansat o altă circulară, în care expuneam adevărata situație, în sensul că moartea lui Codreanu este un fapt real, printre altele fiind și consecința actelor de teroare săvîrșite de legionari pe tot cuprinsul țării. Reacția s-a făcut imediat simțită. Cel ce pretindea să rămînă singur la comanda legiunii a denunțat poliției ascun-

zătoarea noastră, pe care însă o părăsisem la timp pentru a nu cădea în mîna lui Moruzov, căruia, într-o oarecare măsură, îi încurcasem socotelile. Eu am părăsit apoi România, plecînd clandestin în Polonia, cu Nicolae Horodniceanu și Stelian Stănicel, în timp ce, la scurt interval, Vasile Cristescu a căzut victima trădării „comandantului". Sima n-a părăsit țara decît după ce a curățat terenul de contrapretendenții la șefia gărzii de fier. Fuga lui a fost determinată de împrejurările pe care le voi istorisi mai jos.

Prin dispariția lui Codreanu acțiunile lui Armand Călinescu și Gavrilă Marinescu, prefectul poliției Capitalei, au crescut, ei devenind oamenii cei mai apropiați ai lui Carol II. Moruzov a rămas pe plan secundar, înciudat, plin de ură și invidios pe cei doi intimi ai regelui. Gavrilă Marinescu știa că Sima e agent al lui Moruzov care difuza interesat că șeful terorismului gardist are „iarba fiarelor" și e imposibil de a fi prins. Or, pentru a-l micșora și mai mult pe Moruzov în ochii regelui, tocmai acest lucru urmărea să-l întreprindă Gavrilă Marinescu. Prin cîțiva oameni de încredere, recomandați de Sima lui Moruzov încă din septembrie 1938, acesta comunică „comandantului" că nu-l mai poate ține în țară, că de altfel este necesar să plece peste graniță, în Germania hitleristă, pentru a vedea ce pun la cale legionarii refugiați acolo; i s-a trimis totodată și un plic cu valută forte. Înaintea plecării, în ianuarie 1939, cei doi au avut o întrevedere în casa S.S.I.-ului din strada Batiște nr. 9, unde Moruzov i-a dat agentului său instrucțiuni și scrisori de recomandare pentru șeful spionajului hitlerist, amiralul Canaris, un pașaport pe numele de Aurel Ionescu și suma de 150.000 lei. După această întrevedere, Sima a plecat la Berlin, unde, prin Canaris, a intrat în legătură directă cu Himmler. Acestea le-am aflat mai tîrziu, de la un intim al lui Moruzov, Petre Codrea, și de la oamenii de încredere ai lui Sima. Petre Codrea fusese de față la întîlnirea din strada Batiște; el mi-a destăinuit că Sima era, de multă vreme, în serviciul lui Moruzov, ca informator pentru garda de fier. Codrea poseda și documente din care se putea vedea trecutul „comandantului", precum și sumele încasate de el, în diferite împrejurări, de la S.S.I. Asasinarea lui Armand Călinescu, pe care și Moruzov îl dușmănea, a fost plănuită de legionari cu ajutorul șefului S.S.I.

Prin luna aprilie 1939 cei din Polonia am plecat la Berlin, unde se afla Sima; el urmărea, în continuare, să se impună șef, deși era acuzat de unii ca fiind răspunzător de moartea lui Codreanu. Certurile, discordia și ura s-au accentuat și mai mult. Ciorogaru, Alexandru Constant și alți gradați legionari erau contra „comandantului". Papanace îl susținea. Legionarii de la Berlin locuiau toți într-o vilă la Amalienhoff. Sima avea însă o locuință separată, în centrul Berlinului. Intr-o zi, au venit la mine Miti Dumitrescu și Ilie Smultea, care mi-au spus că sînt hotărîți să meargă în țară ca să-l omoare pe Armand Călinescu deoarece „comandantul" le-a vorbit în acest sens. Sima și Papanace căutau să mă convingă că mișcarea e în mîinile lor, că au agenți de legătură cu țara și că pot organiza chiar o lovitură de stat. „Armand Călinescu trebuie lichidat, pentru că el a ucis pe „căpitanul" — zicea Sima, fără a pomeni însă de rolul său în această împrejurare. Sînt aici doi legionari care vor pleca în țară cu această misiune". In jurul acestui plan ucigaș au fost multe discuții. Sima punea accentul pe Călinescu și nu pe Carol, deși erau și alte păreri, în sensul lichidării ambilor cu o singură lovitură, pentru a nu exista nici cea mai mică primejdie pentru legionarii din țară. Dar Sima, care nu s-ar fi dat în lături să comită și două asasinate deodată, n-a putut decît să dea urmare ordinelor lui Moruzov în a cărui soldă se găsea. Tot timpul se interesa, la mine sau la Papanace, care mai sînt fruntașii legionari care ar putea să-l înlocuiască pe Codreanu. Nu înțelegeam ce intenții urmărește, dar mai tîrziu ne-am dat seama că numele pronunțate de noi au fost comunicate lui Moruzov.

Am plecat la Copenhaga unde Mihai Sturza era ministru plenipotențiar. Intr-o seară, a invitat la masă pe ministrul Germaniei hitleriste, al Italiei fasciste și pe marea ducesă Olga, mătușa lui Carol II. Sturza le-a arătat diferite fotografii: tabere legionare, chipul lui Codreanu etc. A vorbit cu lux de

amănunte cum a murit Codreanu, în timp ce oaspeţii îi aprobau ieşirile pline de ură la adresa lui Carol şi Călinescu. Mabau ieşirile pline de ură la adresa lui Carol şi Călinescu. Marea ducesă a izbucnit: „Şi cum? Nu s-a găsit între voi nimenea să crape capul acestui nemernic care ne-a făcut familia de rîs?". Era vorba de Carol. Cînd am plecat, Sturza mi-a spus: „Iată impresia ce ar produce-o asasinatul! Este bine să fie curăţaţi amîndoi deodată!"

Dumitrescu şi Smultea nu mai aveau răbdare. Se pregăteau să plece în ţară. Pe la începutul lui iunie i-am însoţit pînă la Viena, iar Victor Silaghi i-a dus mai departe, pînă la graniţa ungaro-română, cu intenţia de a-i convinge, în ideea celor spuse de Sturza, insistînd să nu acţioneze decît atunci cînd vor primi dezlegare de la Berlin. „Comandantul" avea să le comunice momentul potrivit, după tatonările ce trebuiau întreprinse printre factorii mai importanţi ai Gestapo-ului. Spre surpriza multora, Ilie Smultea s-a înapoiat, după o lună, la Berlin, declarînd că a avut o altă misiune din partea „comandantului" şi pe care nu o poate divulga. Fusese în ţară ca să înmîneze lui Moruzov un raport, în care Sima relata cele discutate de legionari la Berlin, după cum mi-a istorisit mai tîrziu Petre Codrea. Ca oameni de legătură cu legionarii din ţară, „comandantul" mai folosea pe Ioana Cantacuzino, pentru care, deşi bătrînă, avea preferinţe sentimentale, Trîmbiţaşu, o doamnă inginer Bîrsu, pe care mi-a recomandat-o Pătraşcu, Jenică Nicolau şi alţii. Nicolau a venit pe la 15 august la Berlin şi împreună cu Sima am discutat o noapte întreagă stabilind ca să-l caute, la Bucureşti, pe Miti Dumitrescu şi să-i repete ordinul de a nu întreprinde nimic pînă nu va primi dezlegare de la Berlin. Aflîndu-mă pentru cîteva clipe într-o încăpere vecină, l-am auzit pe Sima, surd cum este, spunîndu-i tare lui Jenică Nicolau: „Nu aşa, domnule! Trebuie ca răzbunarea să fie accelerată! Să-l ucidă pe Armand Călinescu, fără Carol, şi cît mai repede!". Auzind aceste lucruri, am cerut, la scurt timp, celorlalţi comandanţi-legionari, să se ia act de cele ce întreprinde Sima expunînd primejdiei pe cei rămaşi în ţară. Cu această ocazie s-a decis să i se retragă comanda, iar Constantin Papanace urma să-l înlocuiască, menţinînd legăturile cu

cuiburile legionare. Hotărîrea a rămas însă fără urmare, fiind sabotată de simişti. La sfîrşitul lui august 1939 a sosit la Berlin, venind din ţară, un devotat al „comandantului" şi al lui Moruzov; acesta mi-a destăinuit în ce constau raporturile dintre cei doi, precum şi faptul că asasinarea lui Călinescu este iminentă. El mărturisea că, fiind în legătură cu poliţia şi siguranţa, a denunţat, din ordinul lui Sima, care îşi netezea drumul spre şefie, pe unii dintre rivalii acestuia din rîndurile căpeteniilor gardiste. Totodată m-a făcut atent că Sima însuşi va participa la uciderea lui Armand Călinescu şi că această crimă va primejdui persoanele aflate în mîinile lui Carol II.

La 1 septembrie 1939 Hitler a început războiul contra Poloniei. O dată cu apropierea Wehrmacht-ului de graniţele României, creşteau şi şansele legionarilor de a se instaura la cîrma ţării şi, în consecinţă, socoteam că toate se vor rezolva de la sine, fără a mai fi nevoie de riscuri. Am chemat de la Copenhaga pe legionarul Ilie Vlad Sturza, fiul lui Mihai Sturza, cerîndu-i să meargă în ţară, cu o scrisoare adresată lui Sima, cu indicaţia să renunţe la atentat. Dar la 22 septembrie Călinescu a fost omorît. „Comandantul" susţinea, printre legionarii din ţară, că acţiunile lui sînt încuviinţate de toţi cei de la Berlin. Socotind că va putea da şi lovitura de stat, el a pus echipa lui Miti Dumitrescu să ocupe postul de radio, să cînte marşuri legionare şi să anunţe că moartea „căpitanului" a fost răzbunată. Lovitura n-a putut avea loc, datorită contramăsurilor luate de rege şi Gavrilă Marinescu.

Către sfîrşitul lui decembrie 1939 Sima se înapoiază la Berlin, însoţit de vreo 20 de legionari bănăţeni, acei ce-l ajutaseră în acţiunile lui încă din aprilie 1938. După afirmaţiile lui Codrea, unii dintre aceştia erau în serviciul lui Moruzov: Traian Borobaru, Ion Boian, Octavian Roşu, Smultea şi alţii. Ei formau galeria „comandantului" şi-l proslăveau în cîntece, numindu-l „Moşu", ca o analogie cu vedenia lui Petrache Lupu, ce se întîlnise, chipurile, cu Dumnezeu, la Maglavit, sub înfăţişarea unui moşneag. Pe Sima îl socoteau, aşadar, dumnezeul lor. După fiorosul asasinat săvîrşit la Bucureşti, „Moşul" legiunii plutea în sfere, bucuros şi zîmbitor ca după o mare

victorie. Din acel moment, Himmler începe să-l susțină cu și mai multă tărie. Prin martie 1940 a sosit la Berlin, cu pașaport în regulă, Vîrtureanu, alt discipol al „comandantului", care și el își încărcase conștiința cu trădări și denunțuri, multe din ele recunoscute ca fiind ordonate de „dumnezeul" ce-l comanda (mai tîrziu, după 6 septembrie 1940, ca să nu mai vorbească, a fost împușcat de oamenii poliției legionare, la Jilava. El a lăsat însă niște însemnări, scrise pe cînd își aștepta călăii, și din care rezultă că mărturisirea făcută la Berlin era pe de-a întregul autentică). În ultimele zile ale lunii aprilie și primele din mai 1940, Sima a avut întrevederi la Berlin cu Niky Ștefănescu, directorul siguranței, și apoi cu Moruzov, care-l sfătuiesc să vină în țară, regele fiind dispus să se înțeleagă cu legionarii, ca urmare a noii conjuncturi politico-economice create în Europa de dominația nazistă. Sima pleacă în țară însoțit de Nicolae Pătrașcu și de oamenii lui Moruzov care îl prezintă, pe ușa din dos, la palat, spunînd regelui : „Acesta este omul cu care Majestatea Voastră poate duce tratativele de împăcare cu garda de fier". Ajutat de Moruzov, ajunge întîi subsecretar de stat în guvernul Tătărăscu, apoi ministru de culte în guvernul Gigurtu. Sima lucra acum și cu Pamfil Șeicaru ce înlocuise mare parte din personalul de la „Curentul" cu legionari. Aici se tipăreau toate manifestele gărzii de fier.

După lovitura de la 6 septembrie, legația hitleristă a cerut lui Antonescu să formeze guvernul cu Horia Sima.

Așa a ajuns Sima vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. Prima lui grijă a fost aceea de a fi uns, prin decret regal (Mihai de Hohenzollern era prieten al gărzii de fier!), comandant al mișcării legionare, singura organizație politică recunoscută de „statul național-legionar", și apoi să aresteze și să ucidă pe Moruzov, protectorul său, ca acesta să nu mai poată vorbi. Au urmat apoi cele 4 luni și jumătate de guvernare legionară, cu cortegiul lor de crime, tîlhării și nemaipomenite abuzuri, culminînd cu masacrele și jafurile din timpul rebeliunii gardiste din ianuarie 1941.

Glasul Patriei, 10 februarie 1964.

AM DATORIA SĂ SPUN ADEVĂRUL
Examenul de conștiință al unui fost comandant legionar

Iosif I. Costea [1]

Mă consider unul dintre promotorii mișcării legionare în care am intrat acum 35 de ani cînd această organizație — dezavuată de opinia publică românească și condamnată de mersul istoriei contemporane — nu dispunea decît de un număr foarte restrîns de membri ce se puteau număra pe degete.

Motivele care m-au determinat să mă înrolez în garda de fier nu sînt de natură să-mi micșoreze vina de a fi contribuit, în mare măsură, la amăgirea a o seamă de tineri atrași în mișcare, ci dimpotrivă : ele vin să dezvăluie gravele erori ce le-am săvîrșit încă de la începuturile activității mele publice, în aprecierea situației politico-sociale existente în România după primul război mondial și, totodată, să pună într-o adevărată lumină perseverarea mea îndelungată pe acest drum greșit.

Ideile și succesele revoluției din Rusia anului 1917 începuseră să stîrnească înflăcărare și pe plaiurile românești, constituind pentru muncitori și țărani un exemplu vrednic de urmat.

---

[1] A intrat în organizația legionară în anul 1928. A fost șef de județ, apoi prefect legionar. După anul 1941 a preluat comanda organizației legionare, pe țară.

In fața pericolului, mănunchiul celor avuți s-a ancorat de ideile înapoiate ale naționalismului agresiv, idei menite a deruta conștiințe și care, multă vreme și sub diverse ipostaze înșelătoare, și-au îndeplinit rolul lor de obstacol în calea desfășurării unui proces istoric de neînlăturat: înlocuirea unei alcătuiri nedrepte și depășite, cu o nouă așezare socială în care cei mulți și lipsiți să-și asigure tot ce li se cuvine din hambarul spiritual și material al strădaniilor lor.

Prin exacerbarea la maximum a naționalismului șovin și sanguinar, ce folosea minciuna și teroarea, s-a încercat, mai întîi, sugrumarea noului curent popular în creștere. Organizarea gărzii de fier — sprijinită multilateral de politicienii burghezi — trebuia să corespundă acestor scopuri; manevrat din umbră, legionarismul debutează astfel cu o serie de lozinci înșelătoare, urmărind să pună în spinarea unor minorități naționale toate relele de care suferea societatea românească între cele două războaie mondiale.

Făcînd jocul claselor avute, am devenit naționalist, antisemit, legionar — în consecință un adept fanatic al fascismului și hitlerismului.

Caracterul paramilitar și totalitarist al gărzii de fier constituia pentru mine chezășia că legiunea se va achita cu succes de sarcina de a propaga în popor credința în așa-numita „armonie socială" și de a combate orice manifestări ale luptei de clasă. Eram convins că orînduirea burghezo-capitalistă — cu toate imoralitățile și abuzurile la care s-a dedat și pe care le credeam remediabile pe calea unor reforme —, reprezintă, totuși, alcătuirea socială cea mai apropiată de desăvîrșire și, totodată, eternă.

La îndemnul lui Corneliu Codreanu m-am stabilit în județul Hunedoara pentru a pune bazele organizației locale legionare.

Sigur de infailibilitatea obiectivelor gărzii de fier și de misiunea ei salvatoare (în sensul amintit), m-am dăruit acestei organizații cu trup și suflet, sacrificînd carieră, familie, situație materială etc.

Credincios angajamentelor luate, m-am lansat într-o cam-

panie acerbă cu unele organizații locale, îndreptîndu-mă îndeosebi împotriva mișcării muncitorești și a Frontului Plugarilor, pe care le consideram — conform prejudecăților naționalismului furibund — dușmane și periculoase, și am pus bazele gărzii de fier în această parte a țării.

In calitatea mea de șef de județ și cel mai vechi legionar după Ion Moța, am condus toate campaniile electorale, am inițiat și condus tabere de muncă și de formare a cadrelor legionare.

Am fost arestat împreună cu alte căpetenii legionare în 1933—1934, cu ocazia asasinării lui I. G. Duca și eliberați cu toții datorită interesului pe care Palatul îl purta mișcării legionare în acele momente.

In timpul guvernării legionare, din 1940, am fost prefect al județului Hunedoara. Conflictul dintre Antonescu și mișcarea legionară m-a surprins în București, de unde m-am întors în grabă în județ. Cu ajutorul legionarilor în subordine, am devastat fabrica de puști mitraliere Cugir, ne-am înarmat și am ocupat instituțiile publice încăpute pe mîna militarilor, în lipsa mea din județ.

Am depus armele la insistența reprezentanților armatei hitleriste care doreau să-și asigure liniștea necesară în vederea iminentei dezlănțuiri spre Răsărit, agresiune pe care statul major german și conducătorii naziști o pregăteau de multă vreme.

După rebeliune m-am ascuns la București, unde — după arestarea preotului Vasile Boldeanu și plecarea pe front a lui C. Greceanu, designați de Horia Sima cu șefia organizației, — am luat conducerea efectivă a întregii mișcări legionare. In această calitate am luat contact cu conducătorii gardiști fugiți în Germania, pentru a reface unitatea de conducere și acțiune a mișcării legionare.

In decembrie 1942 am plecat în Iugoslavia unde am rămas pînă în toamna anului 1943. M-am întors în țară la chemarea lui Horațiu Comaniciu, cu hotărîrea nestrămutată de a ne opune curentului care cerea ieșirea României din tabăra războinică hitleristă și înlocuirea alcătuirii politice burgheze cu una revoluționară, în sens social, folositoare întregului popor.

In această direcție am acționat atît înainte cît și după 23 August 1944. Pentru activitatea mea trecută, în 1945 am fost arestat și deținut pînă la începutul anului 1946 cînd am fost pus în libertate. După această detențiune mi-am dat seama că regimul de democrație-populară este bine apărat, stăpîn pe frînele puterii și nu poate fi răsturnat printr-o acțiune internă.

M-am situat aparent în espectativă, în realitate în front comun cu național-țărăniștii, pînă la sfîrșitul anului 1947 și începutul lui 1948, cînd, socotind probabilă o intervenție externă, la stăruințele lui Silviu Crăciunaș mă hotărîsem să intru în acțiune contra regimului democrat-popular, dar am fost surprinși de organele securității, trimiși în judecată și condamnați.

Personal, mi s-a aplicat o sentință de 25 de ani muncă silnică. Prin decretul din 30 decembrie 1962 am fost grațiat.

Această lungă detențiune mi-a deschis ochii, mi-a trezit conștiința, m-a făcut să retrăiesc toate neajunsurile pe care le-a pricinuit garda de fier și la care am fost părtaș.

Intre pereții închisorii am simțit drama descompunerii mitului legionar pe care mi-l făurisem. Am văzut cum se năruie toți idolii în care crezusem, cum se risipește falsa lor aureolă de genii fără prihană, ieșind la iveală incapacitatea, imoralitatea, lipsa lor de pregătire politică și de elementară prevedere. Mi-am dat seama de lipsa de suport moral și conținut uman adevărat a principiilor fundamentale gardiste, de găunoșenia valorilor legionare pe care le crezusem desăvîrșite. Am trăit astfel un întreg proces de destrămare a concepției de viață de care m-am lăsat captat, de mii de ori mai dureros și mai greu de suportat decît o mutilare fizică.

Am încercat să fac apel la rațiune și să dărîm întreg eșafodajul de idei preconcepute și de erezii înrădăcinate, să-mi regăsesc echilibrul sufletesc și, supunînd unor analize temeinice toate aspectele nenorocite, să desprind cauzele care le-au dat naștere.

In cele din urmă am putut să conchid că rezultatele nu sînt consecințele întîmplării oarbe, ci produsul de neînlăturat

al principiilor de bază ale mișcării. Astfel mi-am dat seama de natura fenomenului legionar și am desprins aspectele lui negative și urmările funeste pe care altădată, datorită fanatismului, nu le putusem distinge și cărora nu le atribuisem importanța cuvenită.

Ca urmare a acestui proces sufletesc, am văzut în lumina lor adevărată violențele și crimele ordonate de conducătorii mișcării cu scopul de a intimida și a ține în respect pe adversarii lor politici.

Scăparea fără urmări din complotul de la 1922, apoi uciderea nepedepsită a lui Manciu, l-au încurajat pe Corneliu Codreanu să pună la cale asasinarea primului ministru I. G. Duca, să uneltească bestiala ciopîrțire din răzbunare a lui Mihail Stelescu, să provoace formarea demențialelor echipe teroriste de la Tîrgu-Mureș care au umplut sufletele de groază și de indignare.

Acestora le-a urmat seria atentatelor și crimelor odioase săvîrșite de legionari la îndemnul lui Horia Sima în toamna anului 1938, pentru a intimida pe Carol al II-lea și regimul lui de dictatură. Asasinarea lui Armand Călinescu a dezlănțuit reprimarea unor vîrfuri legionare. Răspunsul nu s-a lăsat mult așteptat: suprimarea fără judecată a deținuților politici de la Jilava, în toamna anului 1940 și care a culminat cu monstruoasa ucidere a lui N. Iorga și V. Madgearu.

Angajarea guvernării de maniera de a provoca competițiunea pe viață și pe moarte pentru monopolul puterii între cei doi pretendenți la dictatură, Horia Sima și Ion Antonescu, nu putea duce decît la război civil. Cumplita lipsă de pregătire pentru îndeplinirea unor funcțiuni de conducere politică, necunoașterea realităților sociale, lipsa de maturitate în înțelegerea problemelor la ordinea zilei, lipsa de demnitate națională datorită căreia s-a dat țara pe mîna hitleriștilor, — au constituit tot atîtea aspecte detestabile de care a dat dovadă mișcarea în această guvernare rămasă de pomină.

Catastrofala orientare anti-națională în politica externă, alături de axa Roma-Berlin pînă la dezastrul final, apoi alături de grupările politice reacționare tutelate de occidentalul ca-

pitalist şi împotriva forţelor revoluţionare progresiste din interior, au dovedit disprețul legionarilor față de cele mai elementare interese ale poporului român.

Mi-am dat seama că de pe aceste poziţii nu era posibilă rezolvarea nici uneia dintre marile probleme economice, sociale şi naţionale care frămîntau existenţa neamului nostru.

Mă socot vinovat că am acceptat încadrarea mea în mişcarea legionară, că am militat pentru răspîndirea concepţiei gardiste, că mi-am însuşit ideile ei şi obiectivele ei care trebuiau să ducă la urmări vătămătoare pentru poporul român, că m-am lăsat antrenat de curentul naţionalist care nu era decît o transpunere pe plan local a nazismului german cu metodele şi mijloacele lui abuzive şi inumane.

Mă consider răspunzător de toate acţiunile şi actele condamnabile, precum şi de urmările lor dezastruoase înregistrate de mişcare.

Mă simt vinovat de faptul că am pus la cale, am dezlănţuit şi condus rebeliunea în judeţul Hunedoara, antrenînd tineri din diferite medii, acţiune care s-a soldat cu morţi şi un mare număr de condamnări la pedepse privative de libertate şi de care conştiinţa mea se simte împovărată.

Mă socot culpabil şi pentru că am luat comanda, pe ţară, a mişcării legionare, în timpul războiului, situîndu-mă pe vechile poziţii ale politicianismului şi agitaţiei gardiste, încumetîndu-mă să-i refac unitatea şi să o feresc de loviturile care ar fi putut-o desfiinţa, să-i asigur condiţiuni de vieţuire şi de luptă în viitor.

Mă consider, de asemeni, grav vinovat de faptul că — atunci cînd m-am întors din Iugoslavia, din acelaşi orb fanatism m-am situat, mai ales după 23 August 1944, pe o poziţie reacţionară şi trădătoare, alături de P.N.Ţ., în tabăra puterilor imperialiste, întru apărarea vechilor alcătuiri social-politice şi împotriva progresului şi socialismului.

Voi regreta pînă la mormînt antrenarea unei părţi a tineretului în acest curent, din încleştarea căruia mulţi nu s-au mai putut desprinde, curent care a prilejuit fuga unora de teama răspunderilor şi condamnarea altora.

Atitudinea şi acţiunile unui om politic în susţinerea şi apărarea unei concepţii de viaţă antrenează consecinţele ce se răsfrîng asupra relaţiunilor şi intereselor prezente şi viitoare ale întregii colectivităţi naţionale.

Cînd omul politic săvîrşeşte, în interesul cauzei lui, şi fărădelegi, aşa cum au săvîrşit legionarii, el încetează de a mai face politică, se degradează pe sine şi trece, de bună voie, în rîndurile delicvenţei de drept comun care vizează escrocheria, prostituţia, furtul din buzunarul vecinului, tîlhăria la drumul mare, vărsarea de sînge şi alte incriminări pe scara fără sfîrşit a devalorizărilor umane.

Iată de ce consider condamnarea mea justă, pe măsura pericolului pe care l-am prezentat pentru poporul român, — şi în raport cu fanatismul şi încăpăţînarea cu care am uneltit, pe căi subversive şi teroriste, pentru menţinerea unei concepţii de viaţă perimate, lipsită de omenie, potrivnică intereselor neamului, — în proporţie directă cu opunerea mea la înfăptuirea unei lumi mai bune.

La capătul acestui examen de conştiinţă condamn concepţia legionară ca pe un produs al reacţionarismului sălbatic şi orb, opusă raţiunii adevărului şi incompatibilă cu progresul şi morala socială.

Consecvenţa cu tine însuţi, cînd nu este orbire sau ignoranţă, dă autenticitate şi trăinicie relaţiunilor dintre oameni. In acest sens omul e dator să rămînă consecvent.

Nimeni însă nu are dreptul să persiste în mod absurd într-o credinţă care s-a dovedit a fi nu numai dăunătoare dar şi străină firii poporului nostru.

In faţa realităţilor, care vorbesc de la sine în România zilelor noastre, ca o revelatoare lumină a adevărului, şi împotriva consecvenţei cu o concepţie în care m-am complăcut prea mult timp datorită patimei politice şi excesului de amor propriu, — *am datoria să spun adevărul.*

Mai cred că îmi revine şi sarcina de a dezvălui, — într-o serie de articole viitoare — viciile şi păcatele congenitale ale fostei organizaţii politice legionare şi de a arăta tuturora, în

chip amănunțit, motivele care m-au determinat să mă smulg din cătușele primejdioase ale mentalității gardiste.

Mai cred, de asemeni, că am datoria să lupt, cu toate mijloacele îngăduite și în limita puterilor mele, împotriva unei concepții retrograde care constituie și un atentat la normele etice de liniștită conviețuire națională, la respectul și înțelegerea între popoare, — pentru ca în felul acesta să repar cel puțin o fărîmă din răul pe care l-a dezlănțuit mișcarea legionară și la care am fost părtaș.

Glasul Patriei, 1 august 1963

UN PROCES SUFLETESC ȘI UN NOU SUPORT MORAL

Radu Budișteanu[1]

Aparțin acelei părți a generației care, acum peste patru decenii, a militat în scopul promovării unui naționalism agresiv, încă de pe băncile universității.

Interesată să înăbușe ideile revoluției ruse din 1917, societatea burgheză de la noi a mobilizat o parte din pedagogii vremii printre care: A. C. Cuza, C. Șumuleanu, I. Găvănescu etc. — și a speculat naivitatea unor tineri, în special din mediul universitar, în apărarea privilegiilor ei.

Mulți dintre aceștia s-au găsit derutați. Idei false au devenit idealurile „generației de la 1922". Șovinismul — cu precădere cel antisemit — a ținut un loc însemnat în preocupările noastre. Îngăimeli despre felurite reforme — în fond simple paliative — au fost promovate în rîndul dogmelor, cu scopul de a se abate atenția maselor populare de la eficiența ideilor înaintate ale revoluției socialiste.

Susținute de marile monopoluri, curentele fasciste europene ce aveau să constituie, mai tîrziu, axa Roma-Berlin, au contribuit și ele din plin la întronarea stării de confuzie în ca-

[1] A intrat în organizația legionară în anul 1936. A deținut gradul de comandant legionar și a făcut parte din guvernul Gigurtu. A fost membru fondator al „Societății româno-germane", aflîndu-se în strînse legături cu von Killinger, fostul ministru hitlerist la București.

re se găsea o parte a tineretului universitar român între ce-
două războaie mondiale, pregătind terenul pentru introducerea
fascismului în România.

Cu încredințarea — istoric infirmată, — că mă aflu în
slujba neamului, m-am dăruit așa-numitului „crez de genera-
ție" naționalist, luptînd pentru realizarea obiectivelor lui înșe-
lătoare.

Am activat în această direcție, în loc să mă preocupe as-
pectele reale ale mizeriei maselor de oameni harnici, din toate
ramurile vieții sociale.

Educația pe care am primit-o, cît și mediul putred în care
m-am complăcut ani îndelungați, m-au determinat să fiu de-
parte de aspirațiile poporului și să contribui la acțiunile care
au determinat fascizarea țării.

Nu am cunoscut adevărul care stă la baza ideilor socialiste
și n-am avut contact cu profundul realism politic — în toate
domeniile de activitate — al clasei muncitoare. M-am orientat
greșit, printre altele și datorită unei concepții filozofice idea-
liste, la care s-au adăugat „păcatul originar" al generației de
la 1922, — lipsa oricăror idealuri autentice, creatoare.

Primele mele legături cu „garda de fier" au un caracter
profesional — judiciar : am apărat, ca avocat, o serie de frun-
tași legionari, inculpați în diferite procese penale.

Deși din dovezile de vinovăție, existente în dosarele in-
stanțelor de judecată, mi-am dat seama că legionarii folosesc
crima și teroarea, ca armă politică, totuși le-am luat constant
apărarea căutînd să justific infracțiunile săvîrșite de ei și să
obțin sentințe de achitare sau de o nepermisă indulgență.
Aprobînd metodele terorismului gardist, m-am făcut culpabil
față de poporul român.

In tot ce se întîmpla aveau partea lor de vină toți guver-
nanții acelor vremi : cochetînd cu fascismul, ei se situau direct
ori indirect în sprijinul legionarilor, influențînd judecata tribu-
nalelor și derutînd opinia publică.

Incredințați că în sferele palatului și în protipendadă exis-
tă interesul de a le asigura impunitatea, legionarii — meniți
încă de la întemeierea „gărzii de fier" să apere vechea socie-

tate împotriva curentului popular de eliberare socială —, și-au
continuat nestingheriți activitatea lor criminală.

Contactul profesional cu Istrate Micescu, alături de care
am dus acțiuni antisemite în Barou, precum și cu inculpații
legionari, a fost de natură să înlesnească încadrarea mea în
organizația legionară. Evenimentul a avut loc în anul 1937,
ca urmare a teatralei agitații făcute de Codreanu cu ocazia
înmormîntării lui Moța și Marin. Atunci mi s-a făcut oferta de
a candida în alegerile legislative. Cu această ocazie m-am ales
deputat, fiind în totul de acord cu înțelegerea intervenită, în
alegerile generale, între Codreanu și Maniu. Dîndu-și mîna
cu național-țărăniștii reacționari, „garda de fier" recunoștea
astfel, în mod public și în pofida lozincilor ei înșelătoare, pro-
pria sa substanță burghezo-politicianistă. In iunie 1940 am ac-
ceptat numirea, ca ministru, în guvernul industriașului și po-
liticianului Gigurtu.

Efectele primei înțelegeri dintre Codreanu și Maniu vor
dăinui și în anii următori acesteia și se vor amplifica luînd
forme definitive. In perioada 23 August 1944 — 30 Decembrie
1947, conducerea fostului partid național-țărănesc a admis în-
cadrarea în rîndurile acestei organizații a legionarilor, în sco-
pul de a le camufla acțiunile criminale. La rîndul lor, legio-
narii au continuat în cadrul noii formații activitatea lor poli-
tică cu scopul vădit de a legionariza partidul național-țărănesc,
în care proaspăt intraseră. Legionari și țărăniști militează ast-
fel, cot la cot, împotriva traducerii în viață a aspirațiilor între-
gului popor român, ajuns, în anii maturității sale politice, la
începutul unei epoci de mari împliniri în toate domeniile.

Odată intrat în „garda de fier", este de la sine înțeles că
am fost de acord cu orientarea externă a României spre axa
Roma-Berlin — linie stabilită de însuși Codreanu în calitatea
lui de șef al nazismului local.

Guvernarea legionară care a durat patru luni și rebeliunea
din 1941, au constituit pentru mine începutul trezirii la reali-
tate. In această perioadă am văzut cum așa-zișii naționaliști
români au predat lui Hitler bogățiile țării ; am asistat la in-
trarea trupelor hitleriste pe teritoriul României, fapt permis

tot de legionari în unire cu Antonescu; haosul economic şi tîlhăriile comisariatelor de românizare au fost, de asemenea, operă legionară. In acele luni sîngeroase, mi-a trecut prin faţa ochilor cu o reală înţelegere a gravităţii lor, întreg cortegiul de asasinate săvîrşite de legionari, care considerau fărădelegile un gen de eroism modern.

Lista acestora înregistrează mai toţi anii dintre cele două războaie mondiale: In 1923, Moţa dă primul exemplu, încercînd să suprime cu focuri de revolver pe Vernichescu; în 1924 Codreanu ucide pe Manciu; Gh. Beza comite, în 1930, atentatul de la Interne; în acelaşi an, Dumitrescu-Zăpadă săvîrşeşte atentatul de la „Adevărul"; primul ministru I. G. Duca este ucis de „nicadori" în 1933; cu ocazia congresului gardist de la Tg. Mureş (1936), la care am participat ca invitat, încuviinţînd şi aplaudînd tot ce se punea la cale, congres asupra căruia voi reveni în articolele mele viitoare, se hotărăşte înfiinţarea unor „echipe ale morţii" destinate să ucidă pe Mihail Stelescu şi o serie de persoane socotite de legionari drept potrivnice ideilor fasciste; asasinarea bestială a lui Stelescu — consecinţă a hotărîrilor luate de legionari la Tg. Mureş — are loc în acelaşi an, autorii fiind aşa-zişii „decemviri", glorificaţi şi decoraţi de Codreanu, ca şi „nicadorii", şi oferiţi tineretului drept model de educaţie şi comportare civică; în 1937, legionarul Ilie Stîngă atentează la viaţa rectorului Bratu de la Iaşi; la Cluj, rectorul universităţii, Ştefănescu-Goangă, este grav rănit în 1938, de studenţi legionari; în iarna aceluiaşi an, un grup de elevi din „frăţia de cruce" — crescuţi de legionari în sens fascist —, rănesc cu focuri de pistol pe col. magistrat Gh. Cristescu; urmează asasinarea primului ministru Armand Călinescu, în 1939, şi crimele din timpul guvernării şi rebeliunii legionare (1940—1941), din rîndul numeroaselor victime făcînd parte prof. N. Iorga şi V. Madgearu, deţinuţii politici de la Jilava şi cei împuşcaţi în pădurea Jilava, sacrificaţii prinşi în cîrlige la abator şi ostaşii români doborîţi pe străzile Bucureştiului de gloanţele unor slujitori fanatici ai lui Horia Sima.

Garda de fier, organizaţie teroristă lipsită total de un pro-

gram politic constructiv, a fost adusă la guvernare de Gestapo-ul hitlerist, a executat ordinele acestuia dedîndu-se la asasinarea unor luptători ai muncitorimii, a participat la pregătirea războiului antisovietic.

Compoziţia gărzii explică în mare măsură cele ce preced, căci s-au aflat reunite, aci, unele elemente aristocratice degenerate, Cantacuzineşti, Sturdzeşti şi alţi urmaşi ai Fanarului, ciocoi şi parveniţi, capitalişti ca Virgil Ionescu, sau ca Nae Ionescu, sau ca atîţia susţinători pecuniari, ofiţeri retrograzi cum era, de exemplu, col. Zăvoianu, exaltaţi mistici ca Puiu Gîrcineanu, dezechilibraţi predispuşi la crimă, din păcate numeroşi, aculturali puşi pe căpătuială etc.

In legiune a dominat spiritul steril şi demagogic, tributar stilului de viaţă burghez; s-a trăit pe mituri şi nu pe realităţi. Conducătorii legionari, de la Codreanu la Sima, au fost nişte aventurieri lipsiţi de capacitate intelectuală, de trăsături morale şi de demnitate naţională.

In procesele legionare la care am participat ca apărător, au existat dese sublinieri ale ordonanţelor definitive de trimitere în judecată şi ale referatelor introductive de instanţă care insistau asupra legăturilor secrete pe care „garda de fier" le-a avut cu Adolf Hitler şi cu Gestapo-ul. De asemenea, s-a insistat asupra amestecului Germaniei hitleriste în asasinarea lui Duca, Armand Călinescu, Iorga şi Madgearu. Tot în problema legăturilor secrete locotenenţii lui Sima, care l-au secondat în acţiunile sale criminale, s-au referit public, în diverse ocazii, la raporturile acestuia cu Moruzov, faptul fiind confirmat public şi de prof. Ion Zelea Codreanu, tatăl şefului legiunii.

Declaraţiile acestuia, făcute ca martor în procesul lui Sebastian Erhan, publicate la vremea lor, demonstrează strînsa legătură şi subordonarea lui Horia Sima faţă de Moruzov şi Palat.

Faptele pe care le cunosc confirmă întru totul cele de mai sus. Intr-adevăr, cine era misteriosul „domn inginer" care dădea şefului legiunii paşapoarte cu nume fals şi mijloace pecuniare, înlesnindu-i fugi şi comploturi? Moruzov.

Cu cine se intilnea Sima in casa generalului Coroamă în vremea prigoanei din 1938? Cu Moruzov, afirmă generalul însuși.

Cine il concentra pe caporalul Sima la Serviciul secret al armatei? Stăpînul: Moruzov.

Și cine l-a introdus la rege și pe garanția cui? Ne spun cei ce știu: Moruzov.

Sînt calomnii acestea? Tăcerea mea ar fi complicitate. Adevărul este datorie.

După ce au adus țara pe marginea prăpastiei, Horia Sima și mulți dintre devotații lui s-au pus la adăpost, fugind de teama răspunderilor, mercenari ai stăpînilor vremelnici, mereu schimbători, plătitori mereu. In perioada 1941—1945 acești neoameni (și cu atît mai puțin români), au făcut jocul germanilor, fiind un instrument de șantaj hitlerist contra lui Antonescu. După război s-au constituit în victime ale nazismului, înșelînd statele care le-au acordat azil politic.

Dintre ei s-au recrutat spioni și diversioniști, în timpul războiului nostru contra trupelor naziste; iar mai tîrziu, parașutiști și spioni împotriva R. P. Române, — toți fiind dușmanii noii orînduiri sociale.

Activitatea lor trădătoare înregistrează, în anii 1944—1945, constituirea guvernului fantomă de la Viena, apoi organizarea „armatei naționale" Sima-Chirnoagă, a cărei comportare față de prizonierii români este cunoscută ca un trist document.

Prizonierii români care refuzau să se înscrie în așa-zisa armată națională erau chinuiți în mod barbar, iar unii dintre ei împușcați de echipe legionare care purtau uniforma S.S.-ului.

Legionarii la care ne referim, adică cei ce pretind a conduce pe compatrioții lor în „exil", sînt total vînduți străinilor, după cum rezultă din declarațiile persoanelor repatriate, din cartea preotului Șt. Palaghiță, din atîtea scrisori publicate, în ultimii ani, de ziarul „Glasul Patriei".

Crima transformată monstruos în ideal politic și metodă de guvernare, repudiată de mine în urma procesului de conști-

ință ce mi l-am făcut în decursul anilor, este reafirmată recent de Horia Sima în cuprinsul unor „declarații" care au văzut lumina tiparului în „Carpații" de la Madrid (1961). Extragem din ele cîteva pasagii care ne dispensează de orice comentariu:

„In raport cu cei împușcați, Iorga și Madgearu, nu există crimă, în sensul că li s-ar fi ridicat viața pe nedrept. Oamenii aceștia, din punct de vedere moral, politic, juridic, național, istoric, erau vinovați și își meritau soarta".

„Actul de la Jilava era digerabil politic, ar fi putut constitui chiar o ușurare pentru toată lumea, dacă s-ar fi oprit aici, dacă n-ar fi intervenit complicația cu Iorga și Madgearu" (p. 69)... „Eu am vorbit atunci istoriei și am dat o replică istorică" (p. 79) etc.

In mentalitatea acestor fugari se vede clar că nu a intervenit nici o schimbare. *„Duhul marilor rupturi"* (de lumea veche — n.n.) — lozinca demagogiei de început politic a lui Codreanu și Moța, — a rămas o vorbă goală pentru toți trădătorii de neam din tabăra legionară, care slujind trecutul de împilare, s-au pus, cu simbrie viageră, în slujba străinilor.

In ce mă privește, nu voi conteni să-mi fac mustrări că prea multă vreme am zăbovit printre cei ce au dus țara la dezastru; anii ce s-au scurs în negura acestei apropieri sînt ani de care-mi este penibil să vorbesc. Dacă o fac și o voi mai face, este pentru că simt de datoria mea să lămuresc pe oamenii cinstiți cine sînt acești transfugi și trădători care nu mai au nimic comun cu ideea de patrie; căci patria este și va fi totdeauna acolo unde se află poporul și nu unde s-au refugiat asasinii, — condamnați de un destin istoric ireversibil.

Viața publică de ieri a fost un făgaș otrăvit în care m-am înfundat ca într-o mlaștină, lipsindu-mă de lumina unei drepte orientări. Torța tinereților mele am plecat-o spre pămînt. N-am trăit în adevăr, ci am urmat calea nebuniei, în care idei de împrumut și noțiuni false deveniseră dogme primejdioase atît pentru mine cît și pentru ceilalți.

Dar alcătuirea socială care m-a învățat atîtea lucruri de prisos și atîtea lucruri strîmbe, s-a spulberat. Ceea ce n-am văzut în anii tinereții, văd acum la deplină maturitate în tot

ce este nou și minunat pe pămîntul patriei care și-a schimbat veșmîntul și s-a îmbelșugat cu roadă nouă în anii puterii populare.

Oamenii și mentalitatea lor sînt, de asemeni, noi: grija față de aproapele și marea omenie a tuturora sînt împămîntenite, astăzi, pe tot cuprinsul țării.

Conștient de cele săvîrșite odinioară împotriva țării mele și admirînd cele ce văd împlinite pe pămîntul strămoșesc în epoca actualelor prefaceri, sînt fericit să mărturisesc ruperea mea definitivă de trecut și de vechile idei.

Dorința sinceră de a contribui efectiv la opera de construire a României noi este și va fi mereu suportul moral al vieții mele de acum înainte.

Glasul Patriei, 1 iunie 1963.

ȘARLATANIA MORALĂ ȘI POLITICĂ A GĂRZII DE FIER

Radu Gyr [1]

In biserica, supraîncărcată de legionari înțepeniți în cămăși verzi cu centuri și diagonale și de-o grămadă de gură-cască fascinați de lumînările uriașe și jerbele de flori, momentul era solemn și mascarada în toi. Corneliu Codreanu, „căpitanul" Gărzii de fier, cerea gradelor legionare, îngenunchiate în fața catafalcurilor lui Ion Moța și Vasile Marin, un jurămînt grandios, un jurămînt care „să cutremure de-aci înainte veacurile românești"... Cuvintele cădeau masive, ca niște lespezi de granit: „...jurăm să trăim în sărăcie... jurăm să ducem o viață aspră... să disprețuim luxul și îmbuibarea... să luptăm împotriva exploatării și a corupției... onoare... virtuți sublime... eroism..."

Curînd, după luarea formidabilului jurămînt, principii severe se înscriau în „circulările căpitanului": „legea onoarei... curajul asumării răspunderii... tribunalul interior... cinstea... adevărul... ura față de lașitate... austera viață familială..."

Cum au tradus în fapte „gradele" și însuși emițătorul „înaltei etici" legionare aceste precepte și jurăminte solemne

[1] Demetrescu Radu Ștefan zis Gyr, fost comandant legionar, a scris imnul legionar și numeroase alte poezii cu un asemenea conținut. A desfășurat o intensă activitate propagandistică legionară.

— simplă frazeologie şi pură gesticulaţie demagogică — vom vedea în cele ce urmează.

Ducînd o existenţă de parazit, fără altă profesiune decît aceea de „şef" al organizaţiei şi mimînd în permanenţă sărăcia şi viaţa „ascetică", Corneliu Codreanu îşi asigurase, în realitate, importante venituri personale. Bancnotele „prietenilor legiunii" — mari financiari şi industriaşi sau şacali politici aparţinînd partidelor burgheze şi simpatizînd subteran cu cămăşile verzi — precum şi mărcile germane, avansate de Hitler prin intermediul lui Nae Ionescu, curgeau deopotrivă în casa „mişcării" şi în buzunarul „căpitanului". Prin 1937, Codreanu devenise proprietar de terenuri şi oi, se stabilise într-un apartament propriu la „casa verde", construită cu banii administratorilor capitalişti, şi se plimba „sărac lipit pămîntului" într-o limuzină somptuoasă, cumpărată din cotizaţiile legionarilor!

Trăind, de asemenea, în „austeritate" şi „cinste", departe de „lux şi îmbuibare", urmaşul „căpitanului", domnul „comandant" Horia Sima, acest pitecantrop al moralei, autentică expectoraţie a iadului, a fost de-a lungul însîngeratei sale „cariere" legionare stipendiatul lui Moruzov, şeful serviciului secret de informaţii de pe vremuri. Pentru delaţiunile şi infamiile cu care îi slugărea lui Moruzov, Sima încasa sume grase de bani. Cînd, după lichidarea rebeliunii din ianuarie 1941, autorităţile statului au pătruns în locuinţa lui, au avut dovada deplină a cinstei „comandantului". Casete cu bijuterii şi monede de aur, covoare de preţ, mobile şi obiecte de artă, smulse prin teroare şi jaf de la populaţia evreiască a Capitalei de către „poliţia legionară", împodobeau apartamentul austerului şi onestului „comandant". Să amintim şi de fondurile nemţeşti cu care cel mai corupt şi mîrşav produs al faunei legionare a constituit şi întreţinut guvernul trădător de la Viena, la începutul anului 1945?

Ce bancnote străine lunecă şi astăzi în portofelul cinstei lui Horia Sima, acolo, pe meleaguri îndepărtate, unde omul cu livrea de lacheu şi fără coloană vertebrală peregrinează din stăpîn în stăpîn?

Atît în perioada funestei guvernări din 1940, cît şi în epoca antonesciană imediat următoare, alte „mărimi" legionare şi-au dat arama pe faţă. Afacerismul, setea de îmbogăţire, lipsa de scrupule au umflat multe buzunare şi au feştelit multe obrazuri. Secretarul general al organizaţiei, Nicolae Pătraşcu, îşi înfipsese ghearele virtuţii în copiosul consiliu de administraţie al întreprinderilor Malaxa, şi înfuleca jetoane şi tantieme de milioane cu toate măselele unei cinste înfometate de arginţi.

Sute de „comisari de românizare" legionari au invadat fabrici şi magazine, au supt şi despuiat pe cei pe care îi camuflau, s-au trezit proprietari de prăvălii, imobile şi maşini, în timp ce alte duioase exemplare ale eticii superioare au pus labele pe fabrici de textile şi tăbăcării, sau, sub ocrotirea Ministerului Economiei Naţionale, au cîştigat averi prin cele mai sordide afaceri de import şi export.

„Înfrînarea", „sobrietatea" şi „etica familială" s-au bucurat şi ele de strălucitoare pilde în viaţa legionară.

De ochii lumii, tot cu finalitate propagandistică, Corneliu Codreanu sancţiona escapadele erotice şi abaterile de la corectitudinea familială ale subalternilor săi. Acest mare farsor şi ipocrit violase, însă, pe sora valetului generalului Cantacuzino — o biată fetişcană de la ţară — fiind constrîns s-o despăgubească material. În cortul său din tabăra de vară, de la Carmen-Sylva, intransigentul moralei legionare primea vizitele nocturne ale castităţilor membre ale „cetăţuilor de fete", în vreme ce alt „ascet", Victor Silaghi, îi terfelea alcovul conjugal.

Partizan înflăcărat al tuturor virtuţilor şi conduitelor etice, Horia Sima n-a înţeles să se lase mai prejos. Omul „corectitudinii supreme", adorat de „camarazi", n-a pus zăbală instinctelor sale cimpanzeice nici aiurea, pe tărîmul exilului său. Pentru a oferi un înalt exemplu de etică familială ucenicilor în cămăşi verzi, el a sedus pe soţia legionarului Costin, abia scăpînd din această pilduitoare aventură cu ciolanele nefracturate... Concubinajul, adulterul, seducerea nevestelor alto-

ra au fost frecvente în lumea pudoarei feştelite şi a ipocriziei demagogice.

Luptînd, cum se vede, din răsputeri, împotriva corupţiei, a exploatării, sau a destrăbălării, titanii moralei legionare şi-au divulgat simultan şi capacitatea de „jertfă", „curaj al răspunderii" şi „eroism".

Mult trîmbiţatul „eroism" al propagandei gardiste a debutat cu spargeri de geamuri şi capete evreieşti, ca de la pietre şi retevee să progreseze la pistol şi secure — elemente de bază ale „doctrinei" legionare. Ce fel de „curaj al răspunderii" şi „eroism" au manifestat „muschetarii căpitanului" — bătăuşi, beţivani şi libertini — rezultă din înseşi comportările lui Codreanu, lui Sima şi ale altor „viteji între viteji". In 1932, Codreanu a însărcinat pe Mihail Stelescu ca, în fruntea unei manifestaţii studenţeşti legionare, să aşeze — tot cu caracter demagogic — o cruce la mormîntul eroului necunoscut. Cum erau de aşteptat împotriviri şi certe incidente, „Căpitanul" şi-a pus, din vreme, pielea la adăpost şi a fugit la Huşi, la tatăl său, sustrăgîndu-se răspunderii şi eventualelor consecinţe neplăcute. Aidoma a procedat cu prilejul construirii digului de la Vişani de către legionari — act demonstrativ rămas în fază de proiect electoral. De teama unui proces penal, Codreanu a dat iarăşi bir cu fugiţii. Aceeaşi metodă „eroică" a folosit-o şi în Banat, în timpul unei campanii de propagandă legionară, cînd şi-a lăsat „camarazii" să dea singuri piept cu jandarmii, iar el s-a pitit, „dîrdîind" din toate mădularele, în casa lui Vasile Iovin. După asasinarea lui I. G. Duca de către Constantinescu, Caranica şi Belimace, înarmaţi şi îndrumaţi de el, acelaşi „erou" s-a vîrît în gaură de şarpe, tremurînd sub poalele d-nei Cernăianu, verişoara prostituatei regale Elena Lupescu, şi prin alte vizuini strategice. Ieşind achitat, prin intervenţia lui Carol II, dar cu onoarea compromisă, din procesul care a urmat, Corneliu Codreanu se lepăda de orice răspundere a crimei săvîrşite. La întrebările naivilor „cum s-au petrecut faptele cu Duca", şeful legiunii ridica din umeri şi, privindu-ne în ochi cu o lirică seninătate convingătoare, răspundea că „nu ştie nimic" şi că „habar n-a avut" despre intenţiile ucigaşilor!

Admirabil, emoţionant curaj al răspunderii! Cu aceeaşi bravură şi dîrză înfruntare a primejdiei, a vibrat gelatina eroismului codrenist şi în închisorile unde „viteazul vitejilor" fusese pus la frigider de Armand Călinescu...

Demnul succesor al „căpitanului", Horia Sima, desăvîrşind tehnica asasinatelor, a desăvîrşit, totodată, tactica sustragerii de la orice răspundere. Sobolul galeriilor subterane, care n-a suferit niciodată o zi de închisoare, dar care a trimis în închisori şi în morminte sute de victime ale nemerniciei sale, e, într-adevăr, un as al fofilării şi eschivelor, mare maestru al minciunii şi virtuoz al laşităţii. Încă din 1938, cînd a fost numit de către Gestapo şef în locul lui Codreanu, Sima îşi începe urcuşul abjecţiunilor, suind din laşitate în laşitate, din minciună în minciună. Redactînd şi tipărind în ascuns manifeste aţîţătoare, el le semnează din laşitate cu numele lui V. Cristescu, Al. Cantacuzino şi ale altora, fără ştiinţa şi încuviinţarea acestora; după uciderea lui Armand Călinescu de către o „echipă prahoveană" — operaţie regizată şi condusă pînă la capăt de el — Horia Sima lasă pe atentatori să plătească în locul lui şi, iniţiator al crimei, plin de demnitate şi curaj al răspunderii, fuge în Germania.

Intors în ţară în 1940, „domnul comandant" continuă strategia hrubelor şi galeriilor de cîrtiţă. La 5 şi 6 septembrie, cînd indignarea publică împotriva degeneratului Carol II explodează în manifestaţii de stradă, Sima... se ascunde! Se ascunde şi atunci cînd „conducătorul statului", hipertrofiatul orgoliului Ion Antonescu îl caută pentru a se înţelege cu el; se ascunde şi după ce, uns vicepreşedinte al Consiliului de miniştri din ordinul nemţilor, e chemat să-şi dea părerea în diferite probleme de guvernămînt; se ascunde de cîte ori, în consiliu, Ion Antonescu pune în discuţie o nouă năzdrăvănie, un nou act de anarhie săvîrşită de legionari, — sau, cu o candoare lecioreinică, răspunde invariabil: „nu ştiu nimic... n-am văzut... n-am auzit..."! Chemat de Antonescu, el însuşi îngrozit de baia de sînge de la Jilava şi de asasinarea profesorilor Iorga şi Madgearu — capodopere ale teroarei legionare — să dea lămuriri în calitatea sa de „comandant al mişcării", Horia Sima

neagă, cu aceeași puritate angelică, orice amestec personal... Nu știe nimic... e senin și nevinovat ca un pui de ciocîrlie!

O dată zdrobită rebeliunea din ianuarie 1941 și partida cîștigată de Antonescu, „eroul" care își înarmase fanaticii și-i asmuțise la măceluri, devastări și jafuri, îi părăsește pe cîmpul dezastrului și, ghemuit în geamantanul lui Andreas Schmidt, își transferă ingenuitatea de prunc și eroismul legendar peste hotare, în dulcile culcușuri așternute de Adolf Hitler... De-aici, din Germania nazistă, din comodele sale scorburi, „domnul comandant" perseverează să opereze vitejește. Cu stigmatul trădării pe frunte, el pregătește în umbră, în taberele de parașutiști de la Breitenfurth și Kitzbülh, echipe de mercenari, ca să le mîie pe solul României pentru acțiuni de sabotări și spionaj. Ferecat în platoșa lașității, el nu participă niciodată la acțiuni care i-ar primejdui viața sau libertatea, dar fără nici o mustrare de cuget expediază la moarte ori la pușcărie pe toți hipnotizații mitului „comandantului erou"... Cel ce din mucegaiul galeriilor sobolice a scos totdeauna tăciunii din foc cu mîna altora, a făcut din curaj o simplă otreapă și din demnitate o zdreanță murdară spînzurată într-o surcea.

Cumplit, abominabil panoptic al farsei și minciunii, pestilențială tavernă a mascaradei și șarlataniei legionare!

Codreanu mințea, lingușindu-se că-i sărac, mințea jucînd teatru și arătîndu-și buzunarele „goale" legionarilor; mințea încercînd să ne convingă că „mișcarea" e independentă, că n-are legături cu Palatul sau cu partidele politice burgheze, mințea susținînd că nu primește sugestii politice, nici subvenții de la svastica nemțească, mințea mimînd castitatea conjugală și viața ascetică... Ipocrit în mistica religioasă, ipocrit și sub măștile fermității morale și politice.

Bronz al farsei, monument al minciunii, înșelîndu-și „camarazii" pe care i-a trădat în toate ocaziile; mințindu-l pe Carol II, căruia îi jurase fidelitate; mințindu-și colaboratorul, pe tamburul cu ifose bonapartiste Ion Antonescu; mințind în toate împrejurările, de cîte ori probitatea și adevărul îi zgîlțiiau bicisnica făptură și-i pălmuiau impudicii obraji; disprețuit

pînă și de foștii săi stăpîni de la Berlin — de pildă Canaris — ca „om de nimic, fără cuvînt", Horia Sima rămîne nu numai prototipul marelui ucigaș, dar și sinteza necinstei, dezonoarei, lașității și minciunii.

Dacă parodia etică și-a pus, necruțător, sigiliul pe faptele conducătorilor legiunii, cuvine-se nu mai puțin amintită șarlatania intelectuală. Din toată penuria sa cerebrală, Corneliu Codreanu a urît de moarte cultura. De-o înspăimîntătoare sărăcie de cunoștințe și incapabil de a gîndi propriu, Codreanu respingea orice ideologie. La baza organizației el pretindea că așează fapta, acțiunea și nu concepția „teoretică". De aceea nici nu se poate vorbi de-o articulată doctrină legionară. Puținele formule fluturate în vînt ca stindarde legionare, erau șterpelite de aiurea. Imprumuturile se operau, în special, din zonele fasciste („corporatismul" importat în „mișcare" de Mihail Manoilescu) și hitleriste. Singura „problemă" socială se limita la antisemitism și la o xenofobie desuetă, exceptîndu-se, bineînțeles, amorul pentru Germania Führerului. Nici o problemă economică profundă nu cădea sub optica legionară, nici o soluție nu era emisă; îngustimea problemei sociale se învecina cu pareza completă a celei economice. Așa-zisele cărți de doctrină, produse ale misticismului lui Ion Moța, Nae Ionescu și al altora, se înfățișau vide de substanță, de idei majore fără contact cu realitățile ambiante.

In fond, majoritatea legionarilor arborau o totală repulsie față de cultură și cărturari. Intelectualul era ironizat și disprețuit, iar erudiția socotită o gravă maladie socială. Parafrazîndu-l pe Goering („cînd aud vorbindu-se de cultură, îmi vine să trag cu revolverul!"), un „doctrinar" legionar, N. Roșu, spirit retrograd, saltimbanc al reacțiunii și gazetar redus la pamfletul de circumstanță, se dezlănțuia patetic împotriva culturii, falsificînd, prin interpretări denaturate, opera lui Georges Sorel („Reflexions sur la violence") și schimonosind un total dezgust față de cerebralitate și cărturari, pe care îi refuza cu desăvîrșire din fenomenul social modern!

Astfel profilîndu-se farsa doctrinei organizației, lîngă celelalte coordonate ale mascaradei etice, înțelegem și cum s-a

concretizat „pe teren" prea zgomotosul și agitatul „naționalism" legionar. Scrisă cu litere gigantice pe steagul verde al propagandei gardiste, sunată din goarne, surle și tobe pe la toate răspîntiile, pretinsa dragoste de neam a legiunii a naufragiat în cele mai abjecte compromisuri.

Șarlatania intransigenței gardiste ne-a demascat un Codreanu beneficiar al ospitalității rudelor Lupeascăi; un Codreanu în înțelegere ocultă cu monarhia carlistă prin exterminarea lui I. G. Duca; un Codreanu în continuu flirt cu înalta burghezie și crocodilii marii finanțe care îl alimentau cu fonduri și pe care, formal, îi dezavua; un același Codreanu în cîrdășie cu partidele burgheze (patronajul inițial al lui Al. Vaida-Voevod, „pactul electoral" cu Maniu și George Brătianu), împotriva cărora pretindea, totuși, că luptă, — sau un Horia Sima, stipendiat al lui Moruzov și compromis în colaborări dezonorante cu fostul rege Carol II, cu Ion Antonescu și cu elementele „odioaselor" partide burgheze acceptate în hibridul guvern din 1940.

Șarlatania „intransigenței patriotice" ne amintește, în schimb, subvențiile naziste vărsate în visteria organizației legionare, declarațiile ferme făcute de Codreanu în 1936 că se va alătura Axei Roma-Berlin în primele 24 ore de la venirea la putere a „mișcării", sau copia fidelă a uniformelor, a formațiunilor para-militare și a metodelor hitleriste, dar, mai ales, ne pune în fața ochilor seria de trădări de patrie și neam clocite de imperturbabilul întru mișelie Horia Sima.

Debutînd oficial, ca vicepreședinte al guvernului, prin acceptarea celui mai ticălos act de trădare națională, „dictatul de la Viena" din 1940, prin care ni se sfîrteca Ardealul românesc — Horia Sima adaugă verigă după verigă lanțului de trădări legionare, înfăptuite sau tutelate de el: aducerea trupelor germane în România; aservirea politică și economică a țării; asasinarea profesorilor Iorga și Madgearu la sugestia Gestapoului nemțesc; pregătirea războiului împotriva Uniunii Sovietice; fuga și azilul în Germania Führerului, alături de alte căpetenii legionare; constituirea sceleratului guvern-fantomă de la Viena în 1945; recrutarea de fugari și dezertori

pentru o „armată de eliberare" care să invadeze și să scalde în sînge teritoriul patriei curățit de fasciști; ordinul dat legionarilor fugiți din țară de a se încadra în batalioanele S.S. hitleriste; pregătirea în tabere speciale străine a elementelor legionare pentru a fi parașutate în România ca spioni, distrugători și sabotori, ori îngenunchierile, cu inscripția „de închiriat" pe piept, pe la curțile imperialiste...

Dar livrelele de lachei, îmbrăcate pe slugarnicele lor trupuri, nu satisfac probabil vanitățile de trădători compleți. Lîngă fireturile livrelelor, Horia Sima și alte „căpetenii" fugare și-au agățat cea mai de preț medalie a josniciei umane: defăimarea patriei. Printre biete fițuici, bolnave de anemie pernicioasă, rîndașii puterilor străine, simbriașii dolarilor și mărcilor, cepelegii calomniei și ai insultelor miorlăie și chițăie tot soiul de „basne și scorniturí", străduindu-se să pîngărească robustele frumuseți și înaltele limpezimi ale vieții românești de astăzi.

Pelticii ponegririlor și calomniei gratuite — precum un Emilian, un Vălimăreanu, un Racoveanu sau un Posteucă — își au, firește, portretele morale fixate la loc de cinste în albumul trădătorilor de neam. Ei nu fac decît să întregească peisajul șarlataniei patriotarde sub insalubrele miasme ale farsei etice și politice legionare.

Glasul Patriei, 10 martie 1964.

DE CE CONDAMN LEGIONARISMUL?
Mărturiile unui fost şef de judeţ şi comandant-ajutor legionar

Viorel Boborodea

Sub impulsul educaţiei mistico-naţionaliste pe care am primit-o, în anul 1935 mi-am legat numele, activitatea şi viaţa de organizaţia legionară, în rîndurile căreia de la început am depus mult zel, îndeplinind cu promptitudine şi fanatism ordinele căpeteniilor ei. In 1937 şi în timpul guvernării legionare (septembrie 1940 — ianuarie 1941) am fost şeful organizaţiei judeţene legionare Hunedoara. In urma rebeliunii din ianuarie 1941, la declanşarea căreia am concurat pe plan judeţean (ocazie cu care a fost devastată fabrica de armament de la Cugir), am fugit în Germania hitleristă, unde, după 23 August 1944, din ordinul lui Horia Sima, am desfăşurat activitate de curierat în favoarea aşa-zisei „armate naţionale", compusă dintr-o mînă de mercenari, stipendiaţi de hitlerismul în agonie pentru a lupta împotriva adevăratelor interese naţionale ale ţării mele. Intors în ţară, în 1945, am continuat activitatea mea antistatală şi din august pînă la sfîrşitul lunii decembrie 1945 am fost şeful regionalei legionare subversive din Banat.

Pentru nelegiuirile la care am fost părtaş, legile ţării mele m-au tras la răspundere penală. Pedeapsa pe care am primit-o o consider dreaptă.

Printr-un act de clemență și înaltă înțelegere al Consiliului de Stat al R. P. Române, am fost redat, la începutul anului 1963, familiei, societății și vieții. Sînt și voi rămîne profund recunoscător regimului democrat-popular, pentru acest gest mărinimos, uman.

Acei care ne-am legat tinerețea, activitatea și viața, cu mulți ani în urmă, de organizația legionară, sîntem astăzi bătrîni sau în pragul bătrîneții. Dacă aruncăm o privire retrospectivă asupra trecutului nostru politic legionar, trebuie să recunoaștem deschis că nu găsim în el decît deziluzii după deziluzii, înfrîngeri peste înfrîngeri, demagogie, înșelăciune, rușine și distrugerea noastră sub aspectul etic, profesional și familial.

Codreanu a dispărut de mult. Incerc un simțămînt penibil cînd îmi amintesc că în primăvara anului 1938, într-o convorbire avută cu el, îmi declara plin de emfază: „Dacă s-ar trage cu mitraliera în mine, nu mi-e frică de moarte. Gloanțele se vor opri în țeavă și nu mă vor atinge, fiindcă mă apără Arhanghelul Mihail". Oare cum am putut crede această deșănțată și ridicolă demagogie?

Horia Sima, celălalt machiavelic impostor, s-a prăbușit, în ianuarie 1941, în incapacitate și ticăloșie, iar organizația legionară a falimentat în modul cel mai lamentabil.

De la atitudinea de încredere oarbă, pe care am avut-o în Codreanu și în garda de fier, cu trecerea anilor și a maturizării mele, după un îndelung proces de analiză și de clarificare, după ce am stat mult și profund de vorbă cu mine însumi, am adoptat o atitudine critică, trecînd prin filtrul rațiunii atît trecutul meu cît și cauzele care au determinat negativismul, sterilitatea și mai ales criminalitatea politicii legionare. In cursul acestui examen psihic, început cu mulți ani în urmă, mi-am recunoscut vina pe care o am de a fi intrat în această organizație, am recunoscut răul pe care cu bună știință l-am făcut, îndemnînd, convingînd și atrăgînd oameni dezorientați pe drumul unei politici potrivnice intereselor legitime ale țării mele și poporului român. Acum, cînd mă consider despărțit pentru totdeauna de fosta organizație și de ideile legionare le con-

damn în conștiința mea și le denunț în mod public. Condamn acțiunile conducătorilor legionari, crimele săvîrșite, ca și pe criminalii care ilustrează legionarismul.

Noianul fărădelegilor legionare e înfiorător de mare. Voi spicui numai cîteva fapte.

Vasalitatea organizației gardiste față de Germania hitleristă s-a dovedit un act de trădare națională care a înlesnit scindarea Ardealului, prin Dictatul de la Viena din august 1940, și punerea în aplicare a primelor etape din planurile criminale naziste față de România. Găsindu-mă la Viena, în 1942, am avut prilejul să aud din gura gauleiterului Langenecker, fost șeful național-socialiștilor pașaportari și militari aflați în România în timpul guvernării legionare din toamna lui 1940, care erau planurile scelerate ale hitleriștilor, după război, în legătură cu țara noastră și cu celelalte state din Europa centrală și de răsărit. Hitler era hotărît să creeze un hinterland german din Rin și pînă în Carpații păduroși polonezi, Carpații României și Dunăre. In urma și pe baza acestui plan, populația românească din Transilvania urma să fie deportată spre Bug, populația maghiară din Ungaria să fie mutată, împreună cu slovacii, la Nord-Est de Smolensk, cehii urmau să fie împrăștiați prin Germania și asimilați, iar poporul polonez exterminat în întregime. Tot la Viena, în același an, l-am auzit pe ministrul „Frontului muncii hitleriste", dr. Robert Ley, spunînd la o manifestație: „Relațiile noastre cu România înseamnă cereale și petrol". Ley declara aceste lucruri în timp ce armatele antonesciene luptau alături de ei, în timp ce legionarii din țară și din străinătate nu știam cum să le dovedim mai multă credință și mai mult devotament.

Alungarea organizației legionare de la conducerea statului de către Antonescu s-a făcut cu asentimentul și cu sprijinul hitlerismului. Cu toate acestea, Horia Sima fuge, după rebeliune, la nemți și lasă cuvînt de ordine ca vîrfurile legionare să se refugieze tot în Germania. Acolo, în timp ce „trupa" legionară era trimisă să lucreze în fabrici de avioane, Horia Sima cu alte căpetenii gardiste au rămas în stipendiile hitleriștilor

într-o vilă, la Berckenbruck, lîngă Berlin, unde făureau, chipurile, planuri pentru „fericirea viitoare a României".

In scurtă vreme, dihonia a intrat însă între ei și s-a declanșat o serie de lupte intestine în grupul de la Rostock, pentru cîștigarea de acoliți fie pentru Sima, fie pentru Papanace. Mai tîrziu, ca și la Rostock, intrigile, ambițiile, suspiciunile și disensiunile au jucat un rol important în viața legionară, fiind urmate de ruperea definitivă în două tabere: simiștii, în frunte cu doctorul Dumitru și așa-numiții mexicani, în frunte cu Mile Letter. In scurtă vreme se declanșează ura, cearta și bătaia. Studenții Cristea Ioan, Secu Șerban, Constantinescu și alții îl lovesc pînă la sînge pe Dumitru Pepici pentru că acesta își manifesta pe față sentimentele lui de ostilitate față de Horia Sima. Eu însumi am ajuns la conflict cu dr. Victor Apostolescu, deși amîndoi făceam parte din grupul simist.

Cu toate că Horia Sima avea cunoștință de planurile hitleriste, față de România, spre sfîrșitul anului 1944 acceptă să formeze guvernul marionetă de la Viena, care nu era altceva decît expresia trădării de neam în clipele cînd poporul român își încorda puterile în lupta antihitleristă, pentru redobîndirea Ardealului de nord.

Horia Sima și Vasile Iasinschi sînt instalați de naziști și locuiesc cu alți „miniștri" în hotelul „Imperial", cel mai elegant din Viena. Și în timp ce prizonierii români dormeau pe paie și pe pămînt, generalul dezertor Platon Chirnoagă se lăfăia în al doilea hotel elegant, din mijlocul Vienei, în „Grand-hotel".

Cu ajutorul direct al acestuia, Horia Sima a format așa-zisa „armată națională" din Germania. Infometarea cumplită la care au fost supuși prizonierii și bolile cărora erau lăsați pradă pînă în momentul acceptării voluntariatului, au fost mijloacele simiste de „convingere" pentru încadrarea în această armată. Deși hitlerismul era în agonie, iar trupele faimosului Wehrmacht, intrate în derută, erau gonite fără oprire de la Volga pînă la Budapesta, Horia Sima, spre a-și dovedi pînă la ultima clipă slugărnicia față de Hitler, imediat după 23 August 1944, după ce legionarii au fost aduși la Viena, trimite două

echipe numeroase spre țară, cu misiuni de spionaj, diversiune și teroare. Cunosc aceste lucruri pentru că și eu am făcut parte din una din aceste echipe. Legionari învechiți în rele ca Ovidiu Găină, Gheorghioni Traian, Verca Afilon și alții sînt trimiși de Horia Sima să urmeze cursuri de spionaj sub comanda ofițerilor hitleriști; ei au fost apoi parașutați în țară ca să provoace deraieri de trenuri, aruncări de poduri în aer, acțiuni de diversiune și sabotaj, în spatele frontului român antihitlerist, ducînd astfel pînă la capăt acțiunea lor trădătoare.

Condamnată de istorie și compromisă pe plan internațional, ca toate emanațiile fascismului, organizația legionară s-a compromis și din punct de vedere moral și național, prin cohorta nesfîrșită de crime și fărădelegi care au însoțit-o de la naștere și pînă la capotarea ei.

Una din racilele demagogice care au stat la baza propagandei legionare și care au amețit atîtea minți tinere a fost mirajul omului nou. In ce s-au valorificat virtuțile acestui „om nou legionar" pînă în 1940 și mai ales în timpul guvernării legionare? Crima politică practicată cu dezinvoltură și repetată de fiecare dată cu forme tot mai atroce, trece ca un fir roșu prin viața și existența „omului nou legionar", de la apariția și pînă la autolichidarea lui în ticăloșie și rușine prin rebeliunea din 21 ianuarie 1941. După părerea mea, originea crimelor legionare trebuie căutată în primitivismul sanguinar al căpeteniilor legionare în frunte cu Codreanu, și în educația gardistă care proslăvea crima și pe criminali. Raportîndu-i-se asasinarea lui Stelescu, Codreanu, care se afla în tabăra de la Carmen Sylva, a declarat: „Eu nu fac ca A. C. Cuza care spune: nu aprob, nu dezaprob ci constat; ci eu aprob".

Paroxismul criminalității legionare a fost atins sub conducerea și din ordinul lui Horia Sima. Ce riscuri au comportat haidamacii și ucigașii legionari în toamna lui 1940 cînd, fiind la putere și îmbrăcați în cămașă verde, au ucis și au executat fără judecată oameni lipsiți de apărare, în disprețul legilor și al oricărui sentiment uman? Mentalitatea, concepția și metodele de guvernare legionară le-a plasticizat dr.-ul Victor Apostolescu care a instituit stîlpul infamiei la București, a tăiat ure-

chile unor „camarazi" de-ai lui și a săvîrșit și alte numeroase bestialități.

Pentru formarea „omului nou", pe lîngă ședințele cu jurăminte săptămînale, marșuri de noapte etc. s-au înființat și taberele de muncă. In aceste tabere, socotite altare ale gărzii de fier, s-au întîmplat acte de imoralitate, scandaluri, beții și bătăi. Nici tabăra de muncă de la Tămășești-Zam, patronată de mine, nu s-a lăsat mai prejos în această privință. „Omul nou legionar" și-a dat măsura artificialității și falsității sale în timpul guvernării legionare și prin goana după avere, după o căpătuială rapidă prin însușirea, pe calea forței, de bunuri materiale acaparate peste noapte, întrecînd obiceiurile politicianiste împotriva căror a trîmbițat pînă la venirea lui la putere. Insușirea pentru scopuri personale a celei mai mari întreprinderi comerciale din Alba Iulia, de către conducerea locală legionară, cazul întreprinderii „Englezul" din Craiova, cazurile de la Bacău, Constanța și atîtea altele din București și din restul țării, stau mărturii și acuze grave împotriva așazisului om nou legionar.

Goana după putere, îmbuibare și lux a constituit al doilea aspect al „virtuozității" legionare din timpul celor cîteva luni de guvernare gardistă. Voi da numai două nume dintre cele mai cunoscute ale conducătorilor legiunii. Ilie Gîrneață, a fost șeful ajutorului legionar. Primul lucru pe care l-a făcut în noua lui calitate de samaritean milostiv a fost să-și cumpere, din fondurile puse sub administrarea sa, una din cele mai elegante limuzine din București. Asemenea apucături de profitor au caracterizat și pe Mile Lefter, ajuns director general al Monitorului Oficial în timpul guvernării legionare, căruia nu-i tihnea să umble decît în cămașă verde de mătase și cizme de lac.

Căpeteniile legionare au fost incapabile de a stabili un program de guvernămînt atît înainte de 1940 cît mai ales în timpul guvernării legionare. Lipsa acestui program a dus la haosul administrativ din toamna lui 1940 și la inevitabila prăbușire din 1941.

Fără a mă eschiva de partea de răspundere ce-mi revine și de greșelile pe care le-am săvîrșit, condamn și denunț în mod public legionarismul. Lepădarea mea de fosta organizație legionară este definitivă.

La această regăsire și nouă orientare au contribuit în primul rînd marile transformări politico-morale, sociale și culturale realizate în România, după 23 August 1944. Prin reforma agrară, prin naționalizarea întreprinderilor și apoi prin dezvoltarea și mecanizarea agriculturii, fața lucrurilor s-a schimbat radical. Țăranii sînt stăpîni pe pămîntul pe care-l muncesc cu mașini și unelte mecanice la nivelul tehnicii moderne. Standardul ridicat de viață al țărănimii noastre se reflectă prin campania de construcții de locuințe igienice și spațioase, prin pătrunderea la sate a curentului electric, care a alungat bezna nopții și mirosul opaițului, prin pătrunderea radioului, a civilizației. Societățile străine exploatatoare și parazitismul industrial, bancar și comercial autohton au dispărut. O nouă industrie și-a luat avînt. Geniul tehnic și organizatoric românesc, pus în condițiuni optime de dezvoltare, s-a afirmat viguros prin produse industriale de înaltă calitate, a căror faimă a trecut de mult fruntariile țării. Datorită ritmului susținut și amploarei construcțiilor, orașele și satele țării au înflorit. In regiunea mea, Deva, orașele Hunedoara, Petroșeni, Vulcan, Lupeni și noul oraș minier Uricani mi-au ilustrat marile progrese ale țării. Pretutindeni în țară, blocurile luminoase, magistralele înverzite, voia bună, au alungat pentru totdeauna tristețea și mizeria.

★

Am auzit de agitațiile și uneltirile unor trădători de teapa lui Horia Sima, Traian Borobaru, Ilie Gîrneață, Mile Lefter, Constantin Papanace, Viorel Trifa etc., cuibăriți astăzi prin diferite țări capitaliste, milostiviți cu cîte un os de ros de către stăpînii străini. Le-o spun deschis: nu mai am nimic comun cu ei. Nu mă reprezintă și nu vorbesc în numele meu, după cum nu reprezintă pe nimeni. Ii consider angajați într-o acțiune cu totul contrară intereselor unității și pașnicei dez-

voltări a poporului român, ca unii ce s-au pus în slujba capitalismului acaparator care rîvnește să se întoarcă din nou în România. Integrat în destinul mare, istoric, al poporului român, înțeleg să pun la dispoziția țării mele întreaga mea capacitate de muncă, toate forțele mele fizice, intelectuale și morale, pentru a contribui și eu, ca oricare fiu al patriei, la crearea unei vieți luminoase și prospere.

Glasul Patriei, 10 mai 1964.

MI-E RUȘINE DE A FI FOST, CÎNDVA, LEGIONAR

Gh. Parpalac[1]

Cînd am cunoscut fosta organizație legionară, aveam 15 ani, vîrstă la care am devenit „frate de cruce" într-o unitate gardistă de elevi de liceu.

M-au atras spre legionarism cîntecele „războinice" ale gărzii de fier; de asemenea, așa-zișii „eroi" glorificați în ele: Codreanu, Moța, Marin, „nicadorii" și toți ceilalți. Cu entuziasmul adolescenței, m-am dăruit pretinselor idealuri fasciste, strigate la toate răspîntiile de către „veteranii" legiunii. Nu contest nici atracția exercitată asupra mea de unele lozinci demagogice lansate de Codreanu.

O dată intrat în legiune, socoteam că, fie și numai pe treapta de „frate de cruce", m-am și distanțat de ceilalți oameni, nelegionari. Mă umflam ca o gogoașă cînd gîndeam că, la vîrsta mea, sînt camarad cu „medaliile" colecției gardiste. Nu ascultam de bunul simț al părinților care intuiau pericolul spre care mă îndreptam. Dragostea filială — răpită mai cu seamă de la inima mamei mele, de care mă înstrăinam pe încetul, — am oferit-o în întregime conducătorilor gărzii de fier; prietenia cu o serie de colegi de valoare am sacrificat-o pentru „camaraderia" din această organizație. Am vrut să ajung

[1] A intrat în organizația legionară în anul 1937. A activat, în special, pe linie de F.D.C.

„erou" și, în consecință, m-am supus docil „educației" legionare ce pretindea să creeze un „om nou". In realitate, atît eu cît și alți tineri gardiști am jucat rolul de unelte ale terorismului legionar.

Convorbirile cu mine însumi, desfășurate amplu în decursul anilor — mai ales în perioada penitenței mele, — au făcut să-mi apară în mod clar adevăratul mobil al acțiunilor la care am luat parte ca legionar.

Incă de la începuturile activității mele politice mi-am riscat viața, difuzînd manifeste gardiste incendiare, sub dictatura lui Carol și Călinescu. Știrea mincinoasă, lansată de Horia Sima în noiembrie 1938 în sensul că Corneliu Codreanu n-ar fi decedat și că, din ordinul „căpitanului" ar trebui să înceapă un fel de război civil, a avut darul să alimenteze — dincolo de orice limită — fanatismul meu politic.

Am cunoscut la Focșani, unde mă aflam în 1940, pe George Constantinescu, fratele lui Nichi Constantinescu, unul dintre „nicadorii" asasini ai lui I. G. Duca. Era șeful de grup al „frățiilor de cruce" din oraș. Intr-o seară, a chemat la el cîțiva „camarazi de încredere", printre care mă aflam și eu, și ne-a dat cîte un pistol. Aveam de mers să facem o „treabă bună". Am intrat cu toții în localul unui cinematograf, proprietatea unui evreu. Constantinescu i-a ordonat să evacueze localul, care a devenit astfel proprietate legionară. George Constantinescu, acum în străinătate, ne spusese că cinematograful va fi al „frățiilor de cruce". Intr-adevăr, firma a fost înlocuită cu emblema „F.D.C.". Ne mîndream cu el, iar eu îmi spuneam: este „muncit" și de mine! După rebeliune, aflu însă cu surprindere că cinematograful „F.D.C." devenise, în realitate, proprietatea lui Lache Constantinescu, un alt frate al „nicadorului", iar emblema „F.D.C." nu era decît paravanul acestei afaceri; cu alte cuvinte, pentru Lache fusesem gata să facem moarte de om!

Nu m-am întrebat și nu am întrebat niciodată de ce Horia Sima este comandant al organizației legionare. Nu aveam dreptul s-o fac, deoarece una dintre „poruncile" învățate sîrguincios de mine, în „F.D.C.", spunea: „Fii disciplinat legio-

nar... Urmează-ți șeful și la bine și la rău... căci dumnezeu este deasupra noastră, iar șefii tăi cunosc drumul cel bun și știu ce vor".

Așa se explică de ce, imediat după 23 August 1944, am dat curs apelului lansat de Horia Sima pentru mobilizarea legionarilor cu scopul de a lupta împotriva coaliției antihitleriste din care făcea parte și armata română.

Am plecat în Banatul iugoslav, unde m-am întîlnit cu alți legionari, fugari ca și mine: Nicolae Alexandrescu, Ilie Stîngă, frații Vințan, originari din Sînnicolaul Mare, Ion Rotaru și alții. Am constituit o formație de trădători înarmați, menită să redea Banatul romanesc trupelor hitleriste. Am încercat să ne apropiem de Timișoara, însă fără succes. In prealabil, efectuasem, timp de două săptămîni, exerciții militare la Kikinda-Mare. Acolo, am primit cuvîntul de „îmbărbătare" al lui Horia Sima, adus de Nicolae Pătrașcu, care, de asemenea, ne îndemna să luptăm pentru Hitler. La nord, „aliații" noștri, hortiștii maghiari, atacau Aradul apărat eroic de trupele românești; ei atacau Ardealul prin mai multe puncte și Horia Sima știa acest lucru. Cu toate acestea, el ne-a trimis să-i ajutăm ca să-și întindă oblăduirea peste întreaga Transilvanie. In acele împrejurări, nu mi-am dat seama cui slujea jertfa vieții mele, precum și sîngele pe care mă duceam să-l vărs, trebuind să ucid pe frații mei români.

Am ajuns apoi la Viena, unde, într-un fost castel habsburgic numit „Arsenal", se afla centrala de aprovizionare și desfacere a rezervelor de sînge românesc, la dispoziția naziștilor. O grupă de legionari, credincioși lui Sima și lui Hitler, printre care și Vasile Mailat, se „îngrijea" de cazarea noastră pe niște paie pline de păduchi în clădirea „Object 8". Aici se făcea operația de recrutare pentru așa-zisa „armată națională". In realitate, ea purta denumirea oficială de „Rumänische S.S. Division" și era comandată de colonelul hitlerist Ludwig.

Acesta, împreună cu ceilalți hitleriști din administrația „armatei", se manifestau disprețuitor față de subordonații lor români, recrutați în majoritate dintre prizonierii de război aflați în lagăre, unde mortalitatea era înspăimîntătoare. Regimul de

înfometare determina începutul concesiilor morale, — moment psihologic în care apăreau echipe legionare înfățișînd avantajele încadrării în „armata națională". La Kaufholz, unde era sediul acesteia, pe cei atrași în cursă îi așteptau însă alți păduchi, altă foamete, alte mizerii.

Pentru a ridica moralul trupei de la Kaufholz, Sima îl trimitea pe generalul trădător Platon Chirnoagă sau pe unul din mai-marii legionari, Eugen Teodorescu, să țină discursuri „patriotice". In acest timp, la Viena huzureau o serie de gardiști ambuscați, anexe ale guvernului fantomă al lui Sima și care, sub diverse pretexte, fugeau de greutăți și riscuri — de multe ori mortale — pe care însă se străduiau să le „organizeze" cît mai bine pentru alții. Patronul, profitor al întregii mizerii în care trăiau cîteva mii de oameni, era însuși Horia Sima.

Inspirate din activitatea lui Skorzeny, cunoscutul spion și diversionist hitlerist, s-au organizat școli de parașutiști pentru transfugi, în care se pregăteau tot felul de spioni și sabotori. Am făcut și eu parte dintr-o astfel de școală, condusă de legionarul Andrei Costin, care se ascundea sub numele de „Potoloi". O serie de cadre ale Gestapo-ului funcționau ca instructori pentru activitățile de spionaj și sabotaj pe care trebuia să le întreprindem împotriva patriei noastre, angajată în lupta contra hitlerismului. Horia Sima, — de data aceasta personal, — a ținut să ne „îmbărbăteze", cu scopul de a îndeplini cît mai bine misiunile de trădare încredințate. Școala respectivă se găsea la Breitenfurth, lingă Viena. Ca orice „pedagog" legionar, Andrei Costin făcea „educație" de cuib viitorilor spioni, printre altele și prin interpretarea ridicolă a bibliei și a apocalipsului. La vremea cînd șandramaua hitleristă pîrîia din toate încheieturile (era în aprilie 1945), Potoloi „descifra" textele biblice și prorocea pieirea inevitabilă a „balaurului" comunist. Inaintarea trupelor sovietice ne-a determinat să ne mutăm mai spre vest, în Tirol, lingă Kitzbühel, într-o cabană, unde, după puțin timp, a năvălit și liota de comandanți-legionari de la Viena, nu pentru a se sacrifica în acțiuni disperate, ci pentru a-și pune pielea la adăpost. Printre ei se aflau Virgil Popa, Lică Popovici și alții.

Ticăloșiile legionare de la Kitzbühel au culminat cu o întîmplare de o ferocitate revoltătoare. Bănuiți de Potoloi că schimbă impresii potrivnice războiului fascist, doi din camarazii noștri, Mihai Grama și Rădulescu, au fost trimiși sub escortă la Kaufholz, cu ordinul de a fi predați instanțelor militare hitleriste. Pe drum, unul dintre paznici (celălalt fiind un instructor din cadrele Gestapo-ului) l-a împușcat pe Rădulescu, iar Grama, predat hitleriștilor, a fost judecat și condamnat la moarte. Salvarea lui s-a datorat trupelor sovietice în înaintare. (După cîteva zile, eu însumi am fost mutat la Kaufholz unde am aflat amănunte în legătură cu acest episod.) Imprejurările în care s-a săvîrșit asasinatul — așa cum le-am relatat aci — le cunosc de la Sergiu Groapă, ucigașul lui Rădulescu, pe care l-am întîlnit la Linz, în vara anului 1945 și de la Grama, întîlnit în același an la București.

Ceea ce aflasem a fost de natură să pună în adevărata lor lumină „ideile" și metodele legionare. Revolta mea sufletească împotriva celor ce mă antrenaseră pe drumul pribegiei și al trădării de țară, era de nedescris. Venit în garda de fier cu cele mai bune intenții — care mergeau pînă la sacrificiul total, — mă vedeam amenințat nu de cei pe care îi socoteam dușmanii mei, ci tocmai de legionari și hitleriști, la îndemnurile cărora pornisem la luptă. Și, deși îmi imaginam că în țară mă așteaptă o condamnare capitală pentru vina de a fi dezertat și a fi trădat patria, am hotărît totuși să mă reintegrez în comunitatea națională; a rămîne mai departe lîngă legionari însemna să fiu pînă la urmă „curățat", cum a fost Rădulescu, sau să fiu pus să „curăț" pe alții, așa cum a făcut Groapă.

Iată în ce a constat „educația" lui Codreanu, Horia Sima și a tuturor „pedagogilor" legionari. Ne-au învățat de tineri să mințim, să jefuim, să ucidem, să nu avem nimic sfînt în afara intereselor murdare ale unui grup de profitori. La rîndul nostru, am fost mințiți și jefuiți de toată curățenia sufletească a tinereții; am fost îndemnați să ne aruncăm cu ochii închiși în toate abisurile și hîrtoapele pe care căpeteniile noastre le ocoleau cu destulă grijă. Treptat, examenul meu de conștiință s-a extins ajungînd pînă la izvoarele răului, adică pînă în mo-

mentul întemeierii gărzii de fier și astfel mi-am dat seama de însăși mentalitatea schiloadă a fondatorilor acestei organizații care aveau o vină primordială și permanentă în trădarea de țară la care participasem și eu. Doar Codreanu a fost acela care a experimentat, pe o parte din tinerii țării noastre, sistemul de organizare hitleristă; structura militară a organizației legionare, uniforme cu centură și diagonală, marșuri, echipe și mănunchiuri transformate, după caz, în „echipe ale morții" etc. In toamna anului 1936 Codreanu a declarat că „în 48 de ore de la venirea la putere a mișcării legionare, România va adera la axa Roma-Berlin!". Tot el a trimis în Spania ridicola echipă cu Moța și Marin, solidarizîndu-se cu Franco și cu fascismul italo-german. (La pogribania de la București a celor doi morți legionari au participat reprezentanți ai fascismului din Italia, Germania și Japonia.)

Sima a continuat și amplificat crimele și trădarea de țară. In mintea mea s-a limpezit și faptul mai vechi, al uciderii lui Mihail Stelescu, determinat, pe de o parte de rivalitățile existente între acesta și Codreanu, iar pe de altă parte din cauza divulgării de către Stelescu a dedesubturilor existente în familia Codreanu și în aceea, mai mare, legionară; din punctul de vedere codrenist, suprimarea lui Stelescu trebuia să constituie un avertisment drastic adresat tuturor membrilor gărzii de fier. Codreanu, „idolul" meu de altădată, a fost, în consecință, un model de turpitudine atît pe plan public, cît și în viața lui privată, de familie. Iată de ce revolta împotriva acelora care-și bătuseră joc de bunele mele intenții încă de la vîrsta lipsei de discernămînt politic și care-mi prăpădiseră tot capitalul meu de viață oferit întreprinderii lor aventuriste, — a crescut din zi în zi.

Este adevărat că numele meu nu spune nimic. Sînt cunoscut doar de puțini oameni din țară și din străinătate, pe care i-am întîlnit în cadrul activității comune, legionare. Dar nu e mai puțin adevărat că prin mine vorbesc astăzi sute de victime, deopotrivă mie, tineri induși în eroare de frazeologia legionară patriotardă, schilodiți în așa măsură în viața lor sufletească încît nu se mai pot recunoaște pe ei înșiși. In această lungă deformare care a fost perioada „educației" și „trăirii" legionare, cîte drame nu s-au consumat neștiute? Cîți tineri nu și-au murdărit conștiința primind ordinul de lovire sau de ucidere? Pericolul de moarte (mai ales sufletească) prin care am trecut pe durata apartenenței mele la legionarism mă face să gîndesc la foștii mei camarazi rămași în străinătate și care continuă să asculte îndemnurile unor stîrpituri morale; sub diverse steaguri, toți servesc interesele străinilor.

Gîndindu-mă la toate acestea, simt cum mă împovărează rușinea de a fi fost, cîndva, legionar.

Un elementar simț al adevărului mă îndeamnă să declar că mi-am recîștigat demnitatea și încrederea în oameni numai în fața minunatelor realizări socialiste din țara noastră, pe care le-am negat o bucată de vreme, dar pe care le admir, astăzi, în toată plenitudinea și trăinicia lor.

Iată pentru ce repudiez cu hotărîre trecutul meu politic și privesc cu scîrbă rămășițele jalnice ale unei bande de nemernici care se agită zadarnic în tabăra dușmanilor patriei.

Glasul Patriei, 20 aprilie 1963.

„FRĂȚIA DE CRUCE" — O GROTĂ A CRIMEI ȘI PERVERTIRII LEGIONARE

Ion Victor Vojen

Imitînd moda regimurilor fasciste și hitleriste — ale căror forme de organizare, lozinci și practici violente și le însușise —, adăugîndu-le o specifică deșuchială patriotardă, cît și o caracteristică infatuare personală, Codreanu s-a mișcat nestingherit, timp de aproape 17 ani, în România dintre cele două războaie mondiale, uzînd de toate armele teroarei, absolvit de orice pedeapsă, pentru că el slujea jocului diversionist al politicienilor vechiului regim ce urmărea să îndepărteze atenția maselor de la racilele sociale împotriva cărora acestea luptau.

Invățăturile și practicile pe care „căpitanul" le oferea adepților săi, sînt toate precizate de faptele și cuvintele sale: trecerea cu arme și bagaje în lagărul fascismului și hitlerismului, antisemitismul diversionist, exaltarea unei specii aparte de creștinism intolerant și obscurantist, lupta împotriva ideilor înaintate și gîtuirea tuturor libertăților, în scopul instaurării dictaturii verzi. Aceste toate, ca „învățături" politice; iar ca arme de luptă, propaganda deșănțată cu uzitarea tuturor parascoveniilor posibile (cîntece incendiare, marșuri și uniforme, parastase și orgii, jurăminte și blesteme) și — ca ultim argument — ranga, pistolul și satîrul.

Corneliu Codreanu cunoștea păcatele așa-zisei „elite“ verzi, formată în general din elemente eterogene. Făcuse multe experiențe, începînd cu capitolul mînuirii fondurilor ce se volatilizau între degetele camarazilor puși să le administreze și sfîrșind cu rușinoasele practici de inversiune sexuală ale „comandanților“ Sandu Valeriu, Neculai Strugaru, ale legionarilor Coșovliu, Băncescu și alții. Fapte bine cunoscute și mult discutate la vremea lor, pe care Codreanu le eluda poruncind vreo căsătorie de formă, așa cum s-a întîmplat cu Sandu Valeriu, fost șef fedecist. Datorită acestei îngăduințe a inițiatorului legionarismului, viciul s-a întins și mulți tineri legionari au căzut pradă practicilor perverse, urmînd prin aceasta, încă o dată, modelul unor zei hitleriști.

In fața jalnicelor apucături ale „elitelor“ verzi, Codreanu încerca să ne consoleze pe cei din jurul său cu promisiunea că îndreptarea acestor „păcate“ va veni într-un viitor apropiat, adică în ziua în care organizația denumită „frăția de cruce“ (pentru fete, „cetățuile“) își va da roadele.

De la exaltare la monstruozitate

Calitatea produsului frățiilor de cruce era „garantată“ de grija deosebită a șefului legionarilor, de un codice de mare strictețe numit „Indreptar“, cît și de o supraveghere satrapică, de fiecare minută, a tinerelor vlăstare. In faza preliminară, fedeciștii mai vechi și anume instruiți asemenea ogarilor de vînătoare, „pontau“ elementele cele mai influențabile. Alesul trebuia, în primul rînd, să aibă cît mai puțin discernămînt. Dacă victima dădea dovadă că îndeplinește condițiile cerute de „Indreptar“, atunci intra în „faza de pregătire“ (după cea „preliminară“), adică în faza de exaltare a imaginației și a mutilării sufletului. In fiecare zi i se strecura o vorbă, o aluzie, la fiecare ocazie i se dezvăluia un început de taină. Iar mintea celui „pontat“ se înflăcăra, căci totul părea misterios, învăluit într-un iz de subversiv, drămuit anume ca să-i exalte imaginația învolburată. Lecturi anume alese — „Comoara samurailor“ fanatici și răzbunători, romane de aventuri mirobolante etc. —

completau opera de învăluire, perfectată în convorbiri lainice, în colțuri de natură străjuite de ruini. Se vorbea de lucruri ce depășeau raționalul, măsura firească a vieții. Pînă cînd neofitul — prins în această țesătură — începea să viseze și să dorească și el a pătrunde în tărîmul supranaturalului. Cu multă grijă i se ascundeau însă numele și faptele șefilor. Dacă inițierea ar fi fost pripită, neofitul ar fi putut să mai ezite, să mai aibă momente de trezire. Să-și amintească, de pildă, că Ionel Moța — primul șef al frățiilor de cruce — avea mîinile pătate de sîngele lui Vernichescu, că Mihail Stelescu — căpetenia frăției „Dunărea“ din Galați — era un violent și un bătăuș, că Nicolae Totu — și el șef de frății — sau Dumitrescu-Zăpadă, de asemenea fedecist, toți erau pătați de sînge. Iar în organizația gărzii de fier, în care tînărul era să fie introdus, „nicadorii“ și „decemvirii“, prezentați ca modele de „eroism legionar“, se bălăciseră cu toții în sînge. Șeful însuși, Corneliu Codreanu, își deschisese cariera politică tot cu țeava fumegîndă a pistolului. De aceea „opera“ de inițiere trebuia săvîrșită lent, pentru ca prada să fie narcotizată încetul cu încetul. Pe de altă parte, pentru a se acționa pe toate planurile psihice, se urmărea cu același sîrg și o altă operație, aceea a hipertrofiei eului. Zi cu zi i se înfățișa celui ochit ideea că el va păși într-o lume aparte, și că urmînd cu sfințenie practicile și învățăturile acesteia, va deveni și el un om de esență deosebită. Iar cînd năuceala era completă și învățăcelul nu mai putea distinge realitatea de fantasmagorie și nici binele de rău, atunci venea clipa hotărîtoare a primirii lui în corpul „f.d.c.“. La căderea nopții, în locuri tăinuite, cu facle și cîntece și centura grea de pistol, cu legăminte și invocări de duhuri ale morților, tînărul emoționat jura că nu se va dezlipi niciodată de legionari, că va împlini orbește toate poruncile șefilor pe care nici nu-i cunoștea, și că de va greși va accepta să primească orice pedeapsă. Din acel moment era prins fără putere de scăpare în menghina ascultării oarbe, a dependenței și a abandonării totale a tot ce putea constitui mica sa individualitate. Nu era adevărat decît ce primea de la șefii săi, nu era bun decît ceea ce era legionar, nu avea valoare decît ceea ce purta „marca de garanție“ verde.

Noul adept se despărțea astfel de prietenii și colegii săi care, cu mai mult discernămînt, se feriseră de volocul gardist, se despărțea de părinții ce-i voiau binele, de cuvîntul dascălilor care pentru el nu mai avea crezare decît atunci cînd se acorda cu învățătura strîmbă a „Indreptarului" sau a ședințelor legionare. Pentru că totul era tainic și ferecat de lacătul jurămîntului, adolescentul trebuia să se ascundă mereu și să mintă permanent. Și mai ales să se mintă pe el însuși, nepermițîndu-și nici o întrebare și nici o îndoială. In schimb, creșteau în el, nemăsurat, din excesul unor practici așa-zis religioase, exaltarea mistică sau dorința de a săvîrși o faptă răsunătoare. Iar „fapta cea mare", aidoma modelului oferit de zeul suprem, nu putea fi decît crima. Prin tot felul de tertipuri de argumentare, i se ștergea din conștiință dezacordul total dintre cultul crimei legionare și iubirea de oameni ce izvorăște din învățătura creștină. „Mîntuirea în cămașă verde" trecea, ca o sacră datorie, înaintea „mîntuirii sufletului". Mai veneau Alexandru Cantacuzino, Puiu Gîrcineanu, Ion Moța și alții cu broșurile lor și toți acești exaltați, jucîndu-se pe cuvinte evanghelice sau invocînd fraze grandiloevente și patriotarde, justificau abjecțiunea crimelor și sluțirea sufletelor. O dată intrată pe acest tobogan al minciunii, al ascultării oarbe și al exaltării mistice, victima era metamorfozată în instrument codrenist și se catapulta astfel în viață un tip descumpănit, în care nu mai licărea nimic din ceea ce putea fi echilibru, logică, sete de cunoaștere, judecată proprie — nici una din acele valori care dau cu adevărat sens vieții și dimensiune personalității. Intr-un asemenea climat educativ și cu un asemenea tip reprezentativ, rezultatele nu puteau fi decît monstruoase. Adică așa cum au și fost.

Produse ale uceniciei fedeciste

Exaltarea mistică a dus la forme aberative evidente. In perioada antonesciană, între cei condamnați pentru rebeliune, la Sibiu, un tip pe nume Popescu s-a declarat „sfînt". Acesta a alcătuit un calendar complet cu sfinți, suprasfinți și apostoli.

Codreanu era icoana supremă. Patruzeci de adepți, majoritatea fedeciști, au fost consacrați „apostoli", iar Moța și Vasile Marin — „suprasfinți". S-a instituit astfel un cult-anexă care amplifica fantasmagoriile ședințelor legionare.

Un al doilea aspect, legat de obsesia de a săvîrși o „faptă de seamă" : cîțiva fedeciști, călcînd peste orice conștiință și rest de demnitate umană, din tineri ce trebuiau să stea la carte, s-au transformat în spărgători de rînd, în hoți. La sugestia unui oarecare Spiridon Obreja, din Botoșani, fost și el fedecist, Constantin Vasiliu și Gelu Gheorghiu, după ce au pîndit și au studiat gangsterește zile întregi terenul, au spart și jefuit casieria C.F.R. din Gara de nord a Bucureștiului. Fapte cutremurătoare, de necrezut, abjecte, tot așa de abjecte ca și alunecarea atîtor fedeciști pe toboganul imund al spionajului și trădării de țară. Ticăloșiile unui Dragoș Hoinic, fedecist și el, în 1948 curier al centrului de spionaj din Salzburg, precum și ale lui Andrei Decebal, șef fedecist și apoi șef al unei rețele de spionaj dependente de asemenea de Salzburg, sînt demonstrative. Fedeciști ca Florea Dimitrescu și Ioanid au căzut în mrejele lor, datorită tocmai educației primite în grota „frățiilor de cruce".

Ca mulți alții dintre camarazii lor mai vîrstnici, fedeciștii — urmînd aceeași linie a „Indreptarului", a exemplelor șefilor și a învățăturii și practicii lui Codreanu — au mers mai departe, pînă la crimă. Cînd în această organizație gardistă atentatorii sînt zeificați și declarați „martiri" ca Ion Moța, cînd asasinii primului-ministru Duca sînt preamăriți în imnuri și ridicați la cel mai înalt grad de „comandanți ai Bunei-Vestiri" sau decorați cu „crucea albă", cînd cei ce l-au ciuruit cu gloanțe pe Stelescu sînt decretați „eroi legionari", nu era de așteptat ca, în această atmosferă de sălbăticie, în care crima e suprema faptă și asasinul „pildă pentru veac", copiii de atunci, crescuți în cultul sîngelui și al răzbunării, să se găsească în primele rînduri ale echipelor de jefuitori și ale bandelor de ucigași ? Incepînd cu Iașul. Cu Iașul, cetatea blîndei Moldove, unde s-a dezlănțuit totuși, pentru prima oară, criminalitatea legionară. Unde Codreanu a ucis pe Manciu, Nicolae Totu pe Falic, unde chiar un fiu de preot a putut „compune" oroarea

așa-zisului „imn al fraților de cruce", cum îl intitulase coman-dantul legionar Remus Țincoca, autorul lui, astăzi unul dintre transfugii pretinsului exil cultural.

In 1937, un fost fedecist a participat la agresiunea împo-triva rectorului Universității ieșene, profesorul Bratu, lovit cu rângile și cu urechile ciopîrțite de cuțit. In 1938, în vară, la Cluj, s-a încercat asasinarea altui rector, profesorul Ștefănes-cu-Goangă, pentru a se împlini poruncile lui Sima care-și pre-gătea drumul spre șefia gărzii de fier, susținut de Moruzov al cărui agent era. Pe linia aceluiași „Indreptar" care le cerea să se execute orbește ordinele șefilor, fedeciștii Lutotovici și Rach-mistriuc, elevi în clasa a opta a liceului „Aron Pumnul" din Bucovina, astăzi fugari în soldă străină, în decembrie 1938 co-mit agresiunea împotriva colonelului Cristescu, președintele unui tribunal militar. Iar Nelu Moldoveanu, și el fost fedecist, ia parte — împreună cu alții — la uciderea primului-ministru Armand Călinescu. In timpul guvernării din 1940—1941, „co-mandantul" Horia Sima îi dăruiește pe frații de cruce cu șefia lui Ilie Smultea, omul său de taină, astăzi undeva în America, pe care îl întrebuințase, în timp ce se afla la Berlin, ca agent de legătură între el și Moruzov. Ilie Smultea a încorporat o se-rie de fedeciști în poliția legionară a Capitalei. Ei participă ast-fel la schingiuirile și uciderile din beciurile poliției, la arestări-le nocturne și furturile de bijuterii cu care și-au umplut sipe-turile personale sau acelea mai încăpătoare din vila Lempardt, sediul organizațiilor fedeciste.

Educația paramilitară pe care Corneliu Codreanu și Gheor-ghe Istrate le-o infuzase după modelul Hitlers-Jugend-ului sau batalioanelor negre ale lui Himmler, i-a găsit pe fedeciști de asemenea apți pentru a se înregimenta într-una din cele mai odioase formații ale regimului legionar, „spărgătorii de fron-turi", puși sub comanda unui ins dermențial, Ovidiu Găină. Acesta, adăpostit astăzi undeva în Argentina și avînd acolo rosturi „culturale" (!) sub numele de Stan Popescu, în 1940, în vîrstă de numai 22 de ani, exaltat și pervertit, eliminat din toate liceele din țară pentru acțiunile sale de violență, neter-minat la învățătură și neisprăvit ca om, a recrutat din ordinul

lui Sima mai mulți fedeciști pentru formațiile sale asasine ca-re au amplificat sinistra faimă de crimă și bestialitate a gu-vernării legionare. Gărzile sale au arestat și schingiuit în miez de noapte, oameni fără apărare; întărind poliția legionară, la ordinul „comandantului" ele au masacrat pe deținuții de la Jilava și împreună cu „camarazii" lor mai mari au acționat în tot timpul rebeliunii. Acțiunea lor era crima, simbolica lor in-signă — capul de mort, hrana lor — sîngele. Iar imnul lor, de cea mai dementă inspirație, era tot operă fedecistă: „Urle pa-tru veacuri peste țară / Răzbunarea noastră legionară...".

După rebeliunea din ianuarie 1941, în care fedeciștii au fost de asemenea prezenți, cu sprijinul hitleriștilor o parte au fugit din țară pentru a scăpa de urmările ticăloșiilor săvîrșite. Bătuți de toate vînturile aventurii, permanent împinși de Sima și Smultea, ei sînt rînd pe rînd trădători de țară, îmbrăcînd uniformele S.S.-ului nazist, „voluntari" în bandele dezertorului Chirnoagă, asasini de prizonieri români care refuzau să se în-cadreze în armata trădării naționale (așa cum s-a întîmplat în pădurea Doebling, lîngă Viena), sau unelte oarbe în mîinile serviciilor de informații străine, sabotori și spioni împotriva propriei lor patrii.

★

Educați în ascultarea oarbă a unor șefi criminali și haotici, minați de la început de Codreanu pe căile negre ale subversi-vului, schilodiți sufletește și rupți de familie și școală, muștru-luiți ca niște roboți pentru a fi gata în orice clipă la acțiune violentă sau lovitură asasină, iată rezultatul sistemului de edu-cație al „căpitanului", al lui Moța, Istrate, Sima și Smultea, iată cine ar fi trebuit, în concepția lor, să schimbe fața nea-mului și să așeze întunecată „temelie pentru veac" destinelor românești.

Fugite din patrie cu povara atîtor stigmate ale crimei și trădării de neam, rămășițele legionare continuă, și în „exil", seria acestor vechi deprinderi teroriste, încercînd, tot cu ban străin, să alcătuiască înjghebări asemănătoare legiunii de altă-dată. Insă, pretutindeni lumea a evoluat, oamenii de bun-simț

se feresc, ca de ciumă, de contactul cu reziduurile unui trecut odios, falimentul și anacronismul procedeelor gardisto-naziste fiind evidente și totale. Explicabile sînt, așadar, amărăciunile unui Vasile Boldeanu, Zăpirțan și alții, ale căror încercări de a recruta în „exil" o „rezervă tînără", de tip *f.d.c.*, sînt izbite de valurile indiferenței și disprețului public.

Fantomele acestui trecut jalnic sînt și rămîn definitiv înfierate de dreapta judecată a istoriei contemporane, în care întregul nostru popor înscrie imnul nepieritor al adevăratei renașteri românești.

Glasul Patriei, 20 aprilie 1964.

DESPRE „STINDARDUL" ȘI STINDARDIȘTI

Ion Victor Vojen

I

Cel dintîi lucru care îmi vine în minte astăzi cînd mi-au sosit de peste graniță cîteva numere din presa din exil [1], este să prind condeiul pentru a contribui și eu la lămurirea celor cu suflete neîntinate din emigrație, dornici de a depăși frămîntările ce-i istovesc. Cu cei de rea credință sau interesați în a menține atmosfera de intrigă și minciună, este desigur inutil să discutăm. Aceștia trebuie arătați în adevărata lor goliciune, pentru a fi cunoscuți de toți, și judecați de toți.

Am citit, printre altele, cîteva numere din „Stindardul" ce apare la München și al cărui „spiritus rector" este I. V. Emilian.

Să lăsăm așadar „Stindardul" să vorbească. In primul rînd despre traiul și activitatea celor din exil.

In tabăra acestora — ne spune „Stindardul" — invidie, discordie, ură! „Unii visează să se întoarcă în furgoanele americane"... „alții continuă farsa moravurilor politicianiste"... „Cabotinii politici țin scena"... „Saltimbancii și irozii amuză

[1] Să nu se înțeleagă că este vorba de o „presă" în adevăratul înțeles al cuvîntului. Sînt fițuici calomniatoare, cu o sferă de difuzare foarte restrînsă, care nu mai găsesc audiență la cea mai mare parte din emigrația română din Occident.

galeria" — iată ce gîndește ziarul prin numerele sale din iunie — iulie 1962, sau prin pana d-lui Stoicănescu care și dinsul e de părere „că rezistența românească... n-are nici comandament, nici plan de ansamblu"... „că nu a reușit să se impună" și... nu formează (cum, în sfîrșit, o declară categoric chiar I. V. Emilian) — decît „niște asociații ridicole, grupări politice depășite, cramponate de instituții care nu mai au nici un ecou și nici o perspectivă în țară"... („Stindardul", iulie — septembrie 1961).

Acestea sînt afirmațiile „Stindardului". Dar un lucru trebuie să lămurim: „Rezistenții"... care „rezistenți" ?! Pentru că apar de la început două categorii: „Rezistenții saltimbanci și irozi"... „cei care au vîndut țara întreagă, care trăiesc în opulență cu bani depuși la bănci în străinătate" (cum îi califică un alt vajnic stindardist — Eleodor Predescu) — adică domnii din C.N.R.-ul de la New York —, spre diferență de „adevărații rezistenți", adică cei de la „Stindardul" münchenez.

Totuși mă întreb, eu, necunoscător al celor ce se întîmplă peste hotare, adevărat să fie? Au competență cei de la susnumita foaie să aprecieze pe domnii din „comitet" și să-i ștampileze atît de compromițător? S-ar părea că răspunsul este afirmativ căci cine alții ar avea mai multă competență în această materie de fraze umflate, de saltimbăncării, de vînzare de țară (cu cît mai multe procente!) — decît domnii de la acest ziar și mai ales I. V. Emilian care — faptul e bine cunoscut — poate fi socotit ca o autoritate „în materie"?

Incă din frageda tinerețe, încă de la Liceul Militar „Mănăstirea Dealului" de unde este dat afară pentru apucăturile
sale de zurbagiu, sau din vremea studenției, cînd tulbura con-
ferințele marelui istoric Nicolae Iorga (în acel moment în
conflict cu camarila lui Carol), nu dădea el concursul autori-
tăților polițienești de pe poziții „ultra naționaliste" mergînd
pînă la a fi arestat? (de formă bineînțeles!). Nu era încă de
pe atunci o „autoritate" în materie de scandaluri, bătăi sau
acțiuni huliganice? Și, în materie de informații sau „minciuni
în procente" unde se poate găsi oare un mai mare specialist

în această branșă? Doar toată lumea Bucureștilor dintre anii 1942—1944 știa cum, în această perioadă a războiului, același Emilian în slujba legației germane a lui Killinger, ca „referent juridic" avea multiple misiuni: să informeze serviciile germane — recte von Rittgen (pe vremuri șeful informațiilor de presă și stipendiilor) — despre cele ce se petreceau în cercurile politice românești și mai ales despre activitatea Președinției Consiliului de Miniștri, să determine cît mai multe elemente naționaliste „cuminți" sau „moderate" să dea concursul antonescienilor (adică tot pe linia intereselor hitleriste), să întreție atmosferă favorabilă în jurul legației germane și să difuzeze în opinia publică versiunile propagandei naziste despre victoria finală și, mai ales — cînd frontul începuse să pîrîie din toate sectoarele —, să preamărească puterea armei noi ce va să vină. Mă rog, misiuni grele și numeroase!

Dar numai pînă aici să meargă „competența în materie" a lui Emilian? Iubite cititor, acestea sînt numai începuturi... Inceputuri modeste! Cariera sa e mult mai strălucită și mai bogată! După 23 August trece la fapte mari, la fapte spectaculoase. In momentul cînd oamenii cu judecată și dragoste de țară — punînd deasupra oricăror sentimente personale rațiunea de stat și interesele poporului, — se duc să-și facă datoria pe frontul antihitlerist, în acele grele împrejurări, Ion V. Emi-
lian... fuge! Dezertează la inamic fără să se gîndească o cli-
pă la ce lasă în urmă, la consecințele pe care fapta sa le-ar
fi putut avea asupra camarazilor de unitate. Eram și eu acolo,
domnule Emilian, ți-aduci aminte? Și ne cunoșteam de mult,
de zeci de ani... Din politica internă, pe poziții naționaliste
apropiate sau rivale (după cum au fost fluctuațiile dumita-
le...), de pe frontul de Răsărit, din Crimeea, de la aceeași uni-
tate și apoi de la Tisa, tot la aceeași Divizie, pînă cînd ai fu-
git, trădîndu-ți patria și ai trecut alături de inamicul care ne
răpise Ardealul, pe cînd eu am rămas alături de vechii dumi-
tale camarazi trădați, și am dus lupta mai departe, domnule
Emilian...

In tabăra dușmană, trădătorul se încîrdășește repede cu Horia Sima, cu „omul cîrtiță", cel ce a adus atîta năpastă asu-

pra neamului, și se înrolează imediat în „armata națională" de tristă memorie și gata ar fi fost să ridice arma împotriva propriilor săi frați de front, dacă înaintarea fulgerătoare a tancurilor sovietice și vitejia armatei române credincioasă țării nu i-ar fi dărîmat toate planurile... Eram în rîndurile celor ce și-au făcut datoria, și-a fost greu, domnule Emilian, mult mai greu decît să dezertezi... De aceea te judec astăzi, pentru că am dreptul să te judec!

Hitler se prăbușește, nazismul se preface în scrum, dar Emilian continuă. Continuă cu aceeași îndeletnicire de agent, de spion. Bineînțeles în slujba altor stăpîni: în slujba serviciilor americane de la Linz, cu birou elegant, cu fonduri serioase, cu tain gras... Și aici misiuni multiple: interogarea și fișa celor ce veneau din țară, informații și delațiuni despre legionarii din lagărul de la Bolzano (unde se va duce personal spre a lua contact cu ciracii săi — Comșoiu, Leonte Cojocaru — pentru completarea dosarelor), recrutări de „voluntari" pentru spionaj sau acțiuni teroriste în țară...

Fanfaron și patriotard, necopt la minte întocmai ca în anii de studenție cînd spărgea geamuri la magazinele evreiești sau devasta cinematografele din capitală („Regalul", de pildă), sau ataca sediile ziarelor — cum s-a întîmplat cu „Facla" unde pătrunzînd în fruntea unei cete de huligani, a distrus totul, rănind grav pe însuși directorul acestui ziar —, Ion Emilian a rămas același, cu aceeași mentalitate și aceleași practici de studenție huliganică. Numai că atunci cînd „misiunile" în serviciul americanilor Fox și Ineson de la C.I.C. se termină, sau cînd năzbîtiile sale proprii, pălăvrăgeala ori vestitele sale chiolhanuri și aventuri îl compromit, — „omul nostru", în lipsuri și nevoi, obișnuit cu belșugul și zaiafetul și cu cît mai mulți bani, — își caută alt stăpîn! Dar în aceeași branșă de spionaj și racoleur de agenți, pentru că de acum avusese timp să se specializeze și meseria rentează... După o „pasadă" prin spionajul francez, unde e recrutat de Opran, trece cu arme și bagaje în slujba spionajului german unde participă la o variată și „rodnică" activitate. Va face de toate fără nici un scrupul, fără mustrări de conștiință: își va vinde com-

patrioții, va interoga pe cei fugiți din țară, pentru o cît mai bună informare a stăpînilor, va face în fel și chip ca să împiedice pe cei ce vor să se întoarcă în patrie, mergînd pînă la a-i denunța autorităților de ocupație pentru a fi arestați, va recruta „voluntari" printre refugiați pentru a fi expediați în țară în misiuni de sabotaj și spionaj, va recruta agenți și informatori în interior... Fără a-și da seama de realitatea din România, de conștiința civică a cetățeanului nou format, el încearcă să atragă în rețeaua sa de spionaj în slujba străinului, tot ce-i iese în cale: cunoscuți, vechi tovarăși de arme, propriul său frate... Și-i distruge pe toți. I-am cunoscut și eu, mi-au fost și mie frați de arme, domnule Emilian! Pe ce cale i-ai dus? Unde sînt astăzi Mișa Eliad, Dan Tetorian, Marcel...?! Cum te-ai putut juca cu viața lor? Nu te chinuie, nu te cutremură fapta aceasta? Și tot nu te oprești, tot nu-ți ajunge? Pînă cînd?!

Scoborînd cu fiece zi tot mai jos, ajungînd pînă a se încîrdăși cu spărgători de teapa lui Costică zis „Trăsnitu" (alias Leon Donerfield) cu care conlucrează la spargerea unui comandament sovietic și la alte multe spargeri, împărțind prada cu delicventul de rînd — iată-l pe același Emilian pornit de pe drumul aventurilor de spionaj, pe drumul aventurilor jurnalistice.

Dar cu aceste publicații are ghinion. Rînd pe rînd două creații patriotarde în stil arhangheloid — „Arcașul" și „Roșu, galben și albastru" — sucombă lamentabil, căci fără cititori, „patronii" îi vor tăia fondurile și astfel fițuicile rezistenței dispar rapid din circulația exilului.

Cu „Stindardul" se pare însă că afacerile au mers ceva mai bine. Apare cu articole în două, ba cîte o dată și în cîte trei limbi. Desigur toate în socoteala patronilor și spre buna îndestulare a „primului redactor" care inventiv cum este, știe să găsească și alte surse de venituri. Cercurile revanșarde din R.F.G. sînt o bună vacă de muls: „abonamente de onoare", ajutoare, lupta „în scop comun" și cîte alte formule bine ticluite, pentru ca Emilian să-și umple buzunarele cu bani albi pentru nopți albe.

*

Inainte de a mai intoarce paginile „Stindardului" aș vrea, iubite cititor, să-ți impărtășesc o nedumerire. Tot cu „rezistenții" din „comitet". Ne-a explicat „Stindardul" foarte clar, că aceștia sînt niște oameni răi! Dar unde nu sintem total lămuriți este la punctul acesta: de ce sînt răi „rezistenții" din C.N.R. cu cei de la „Stindardul"?! Cu frații lor intru ale rezistenței? Nu sînt cu toții o apă și-un pămînt? Nu sînt cu toții „rezistenți"? Atunci? Ce-au cu dînșii? Aicea nu ne mai putem lămuri.

Și se pare că faptele au fost foarte grave, stimate cititor. Inchipuiește-ți că prin 1960 cei de la „comitet" și „voci" i-au impiedicat pe cei de la „Stindardul" și pe amicii lor să comemoreze și dinșii, la Bonn, ziua de 24 ianuarie. I-au pirit intr-o jalbă inaintată autorităților federale, care pînă la urmă le-a interzis serbarea! Afacerea a fost complicată de tot! A intervenit chiar domnul ex-general și ex-ultim ambasador in capitala ex-marelui Reich, Ion Gheorghe — actual tristă marionetă in mîna șmecherului Emilian — care, printr-o contrajalbă, i-a pirit și el pe cei din „Comitet" la stăpinii mai mari de la supra „Comitetul american pentru o Europă liberă", cum că C.N.R.-iștii au intrebuințat „mijloace ignobile" pentru a-i compromite pe cei de la „Stindardul". După cum vedeți, in tabăra „rezistenților" mare dihonie și păruială, căci semnatarii jalbei adresată autorităților germane erau chiar domnii Vișoianu, Veniamin și un oarecare Lepădatu-Florean. Cit privește pe acesta din urmă, nici nu indrăznesc să repet, stimate cititor, cum il gratulează cei de la „Stindardul": „pușlama"... „jigodie morală" etc.

Ce s-a putut intîmpla? De ce atita supărare? Sudalmele sint grele, dar afacerea e destul de simplă: Emilian și Florean se improșcă unul pe altul cu toate săgețile abjecțiunilor pentru că ei nu fac decît să ilustreze lupta surdă — asemenea șierilor reptilelor din beznă — dintre diversele oficine de spionaj de care occidentul este impănat. Din timp in timp, această luptă de subterane țișnește ca un jet de bale și injurături,

cind matadorii oficinelor rivale se intîlnesc și se iau la harță, dezvăluind, in ciocnirea lor, ceva din turpitudinea acelei lumi. Așa cum se intîmplă și in cazul Florean-Emilian, unul dintre aspectele acestei lupte intre agenți.

„Denunțul cu pricina, ne explică „Stindardul", privea trecutul politic al primului nostru redactor" (adică al lui I. V. Emilian). Deci primul punct; la al doilea punct, stindardiștii pretind că ar fi fost prezentați de Lepădatu-Florean „ca incurabili fasciști, adepți ai unui rasism sălbatec, teroriști"!

Despre trecutul politic al „primului redactor", se știu atîtea, incît și Lepădatu Florean va fi socotit nimerit să imprumute vreun „cuvînt potrivit" din colecția de „expresii potrivite" a lui Costică zis „Trăsnitu", colegul de „chei potrivite" al lui I. V. Emilian.

Nu a fost Emilian acela care plecînd cu cămașa albastră a „batalioanelor" spărgătorilor de geamuri evreiești, a cuziștilor, a fundat organizația fascistoidă „Zvastica de foc" de pe timpuri, cu cămăși, uniforme și diagonale, cîntece și lozinci, marșuri și ciomăgeli — pe modelul hitlerist? (adevărat este că organizația nu prea a existat pentru că deși avea un conducător, ea nu avea conduși). Dar aceiea au fost poate vremuri indepărtate. Oamenii au trecut prin atîtea, au învățat atîtea... Au evoluat, s-au transformat. Astăzi, cînd in intreaga lume ideea fascistă — indiferent sub ce formă: hitlerism, mussolinism, qislingism, rexism, legionarism — e socotită ca definitiv inmormîntată sub mormanul de ruine și nenorociri pe care aceste organizații le-au cauzat omenirii, astăzi, cînd in țara noastră ideile și practicile legionare ale lui Codreanu sau amintirea guvernării și numele lui Horia Sima evocă numai incapacitate, rușine și sînge, mai există careva, om cu mintea intreagă, care să mai facă apologia oricărei specii de fascism sau legionarism?

Da, iată că mai există, stimate cititor. Și cei din „comitet" au dreptate! Și chiar Lepădatu-Florean, cît o fi el de „jigodie morală", chiar și el are dreptate pentru că „Stindardul" e pe o linie net fascistă, in serviciul reînvierii fascismului — pe față, in văzul și cu știința autorităților din R.F.G.! Textele

ne dovedesc. Afirmații clare și în fiecare număr: parastase legionare, ziua de naștere a lui Corneliu Codreanu, moartea lui Codreanu, cuvintele lui Codreanu, citate din Codreanu... (cu „semnul satanei", cu „izvor al puterilor răului"), apologia lui Codreanu... coloanele „Stindardului" sînt pline (nr. din mai-iunie 1961, ianuarie 1962 etc.).

Tot „Stindardul" e loc de azil și tribună de dezbatere publică pentru ororile și crimele guvernării legionare: scrisoarea lui Traian Boeru către Horia Sima în care acesta îl somează să precizeze lucrurile în afacerea asasinării odioase a lui Iorga și Virgil Madgearu, și să-l reabiliteze! „Comentarii" la răspunsul lui Sima publicat într-o broșurică în această chestiune, în care „cîrlița verde" continuă să-l acuze pe Boeru, aprobînd de altfel cu cinism uciderea celor doi oameni de stat (nr. din iulie-septembrie 1961). Discuții și laude cu citate din articolele din ziare cu firmă verde („Orientări legionare"); activitate legionară, informații despre legionari, în sfîrșit — tribună legionară!

Dar la acest capitol al legionarismului domnului I.V. Emilian am avea și noi un modest comentariu de făcut, cu precise fapte și firești concluzii din binecunoscutul trecut al „primului redactor".

Oare actualul conducător al „Stindardului" nu este una și aceeași persoană cu Emilian — cuzistul, care pe vremuri cînd era „lăncist" (nu „zvastist" cum va deveni mai tîrziu!) ataca și ponegrea pe legionari și pe Codreanu care îl socotea din această pricină ca pe unul dintre adversarii cei mai disprețuiți dar și dintre cei mai îndîrjiți ai gărzii de fier? Iar ca prefect de Neamț, în timpul „guvernării fulger" de 39 de zile gogo-cuziste — după ce cu puțin înainte se certase cu A. C. Cuza, învinovățindu-l că trădase cauza naționalismului sacrosanct prin fuziunea cu Goga și părăsise L.A.N.C.-ul devenind din „lăncist" — „zvastist", pentru ca imediat cînd Cuza vine la putere să uite supărarea și incomodele principii și să se întoarcă rapid în L.A.N.C. (devenind acum din „zvastist" iarăși „lăncist"). — ca prefect de Neamț, nu este tot Emilian acela care, cu ocazia alegerilor, se pornește turbat cu toate binecu-

noscutele practici jandarmerești ale trecutului politicianist împotriva propagandiștiior legionari, dînd naștere la scandal și bătăi cu răniri și țidve sfărîmate — ceea ce-l determină în bună parte, pe Codreanu, căruia nu-i convenea în acel moment să înfrunte în toată țara practicile lui Emilian, — să se retragă din alegeri? Și nu este tot același Emilian pe care Codreanu îl va refuza permanent să-l primească în rîndurile legionarilor? De ce? Pentru că în afară de reputația sa mizerabilă de demagog și zurbagiu care adesea îi depășea chiar și pe legionari, Codreanu nu putea încadra în rîndurile cămășilor verzi tocmai pe acela care ponegrise atîta vreme pe arhangheliști și era atît de cunoscut ca un dușman de totdeauna al gărzii de fier! Dar ceea ce nu știa Corneliu Codreanu și nici Goga și nici chiar Tilică Ioanid — subsecretar de stat la interne și care firesc ar fi trebuit să fie cel mai bine informat — este faptul că Emilian se afla de mult în slujba ministerului de interne și în acel moment, al alegerilor, cînd ațița taberele naționaliste una împotriva celeilalte, el urma exact indicațiile lui Armand Călinescu — adevăratul deținător al puterii — care urmărea compromiterea partidelor de extremă dreaptă, lichidarea „momentului fascist", pentru ca astfel înlăturînd ultimul obstacol din drumul său, să poată instaura dictatura regală, în care el să fie adevăratul stăpîn!

O singură dată le este legionarilor prieten: cînd îi va recruta în slujba C.I.C.-ului, speculînd mizeria din lagărele de refugiați sau abureala mistică, — pentru echipele de spionaj și sabotaj. Pentru a-i compromite definitiv, a-i face mai odioși în fața poporului, sau a le da brînci în temniță și mormînt... cum s-a întîmplat cu propriul său frate, și el fost legionar. Iar de-i îmbrățișează astăzi, o face în continuarea misiunii in slujba noilor stăpîni, stăpîni de moment, căci de va fi cazul și afacerea nu mai rentează, îi va părăsi și pe aceștia, așa cum a mai părăsit și pe alții, la Emilian idealul nemaiexistînd de mult, ci numai banul, indiferent de unde vine. Dacă el arată astăzi legionarilor incapabili să priceapă realitatea — o față de prieten, mîine, același Emilian este în stare să servească interesele vișoieniste sau ale altor politicieni, așa cum îi vor

dicta speculațiile sale de moment, vînzîndu-i pe rînd și pe fiecare în parte.

Acesta este adevăratul „legionarism" al lui I. V. Emilian, cu fapte precise și concluzii necesare!

Glasul Patriei, 1 iulie 1961.

II

Amestecîndu-se în afacerile interne ale R.F.G.-ului, „*Stindardul*" și primul său redactor, I. V. Emilian, atrag în mod permanent atenția guvernului provincial bavarez, ori de cîte ori apare vreo manifestație pe linia progresului și cer cu insistență ca autoritățile să intervină urgent și să ia cele mai drastice măsuri în apărarea neo-fasciștilor, dînd lecții de ultra-reacționarism, reacționarilor din R.F.G. Astfel, cer să se interzică publicațiile în limbi străine din chioșcurile de gări, pe traseurile internaționale unde călătorii sînt doritori să găsească presa în limba lor proprie, pîrăsc pe studenții germani liberali din München, care au strîns o dată fonduri pentru susținerea luptei progresiste din Franța; atacă vehement pe toți cei care se ridică împotriva reinvierii hitlerismului și militarismului revanșard, acuzîndu-i de „complex antifascist" (cum este cazul ziarului „*Andere Zeitung*") nepermițînd decît „complexe profasciste"! Dovezi? In fiecare număr și sub toate aspectele.

Dar la acest capitol al apologiei fascismului trebuie să ne oprim o clipă pentru că afacerea e interesantă și cu multe dedesubturi. Florean Lepădatu și cei din C.N.R., în 1960, cînd au înaintat pîra împotriva stindardiștilor (avînd grija s-o multiplice în numeroase exemplare pe care să le trimită diverselor personalități, bineînțeles cu „complexe antifasciste"!) au pus autoritățile germane vestice în grea încurcătură. Oamenii americanilor, susținuți și stipendiați de „*Free Europe Comitee*", cînd au venit cu dovezi precise de activitate nazistă și pe deasupra și cu portretul „primului redactor" I. V. Emilian, zugrăvit în toată strălucirea „frumuseții" sale morale, au forțat mîna autorităților germane care au trebuit să le interzică manifestația de la Bonn, recunoscînd deci implicit caracterul „fascist, sălbatec rasist și terorist" al „*Stindardului*" și al conducerii sale. Florean a înflorit bine jalba și a lovit precis, deși totul fără consecințe pentru „*Stindardul*" care și-a continuat mai departe activitatea, cu întreaga „înțelegere" a autorităților, ce-i drept, cu unele întreruperi de apariție cauzate nu atît de lipsă de fonduri ci de faptul că „primul redactor", om petrecăreț și iubitor de zaiafeturi, de multe ori topea banii ziarului în fundul sticlelor!

Dar jocul este altul și se descifrează clar, mai ales din paginile tipărite în limbi străine — în cea germană în special. Gazeta cu pricina face o treabă folositoare anumitor cercuri vest-germane: scrie lucruri care ar putea fi publicate ceva mai greu în presa autohtonă. Bineînțeles că „*Stindardul*" nu este singura tipăritură folosită în acest scop. Procedeul de a se întrebuința diversele publicații ale exilaților în țelul de-a servi propagandei cercurilor revanșarde sau neo-naziste — propagandă care nu poate fi preluată întotdeauna oficial de publicațiile presei R.F.G.-iste — este des uzitat și „*Stindardul*" nu face nici el excepție de la acest procedeu căci și el e un ziar al refugiaților, al străinilor. E tipărit într-o limbă balcanică, „in rumanische Sparche", dar nu întîmplător mai apar și adaosuri în limba germană. Pentru că aceste adaosuri își pot permite multe! Desigur sub directa inspirație a cercurilor revanșarde: să aducă osanale războiului din Răsărit, să transforme în strălucită faptă de arme campania dezastruoasă împotriva armatelor sovietice, să exalte valorile militare ale prusianismului (bineînțeles încadrat totul în chenar „roșu-galben și albastru"), să poată publica articole — care apărute în presa R.F.G. ar indispune diferite cercuri străine ce nu privesc toate cu ochi buni reinvierea unui spirit nazist și belicos. „*Stindardul*" își aduce astfel contribuția sa la acțiunea de reinviere a lumii de altădată în care sînt antrenați foști și actuali șefi militari, personalități, refugiați de tot felul... „*Stindardul*" le face loc în coloanele sale, le publică cuvîntările care preamăresc spiritul războiului, militarismul revanșard, nazismul. Găsim unul lîngă altul pe bulgarul Walcheff, pe spaniolul Seranno Sunner și alte figuri reacționare. De cîte ori revanșarzii au vreo su-

pārare, „*Stindardul*" e gata. Cum poate și el: cu agenții și spionii lui, trădătorii de țară, cu vînzătorii mari și mici, cu chirnoagii, stoicăneștii și emilianii... dar totdeauna gata la datorie pentru patria și cauza R.F.G.-istă! Pentru ele, echipa stindardistă nu cruță pe nimeni: atacă, denunță, lovește tot ce e pe linia noului, a progresului; preamărește, exaltă tot ce e menit să se surpe, tot ce e război, revanșă, trecut falimentar. In același stil emfatic patriotard-ridicol! Cu fraze ca acestea care crispează pe nenorocitul cititor: „Ce poate fi comun între ciulini — slugile vîntului, și cremene — soră cu astrele" („*Stindardul*" nr. 41—42, 8 oct. 1959). Sau alta și mai grozavă: „Deoparte clipa pe care sînt stăpîni satrapii, de alta veșnicia care aparține mării, munților, nisipului și vietăților înfrățite cu ele". Și a treia, mai mare decît „*Porunca vremii*" de pe timpuri, a unui oarecare „Chilian" (în articolul „Drum prin ceață", „*Stindardul*", martie-aprilie 1960): „Cînd strig catalogul acelora care cot la cot cu piepturi umflate — pînze de corăbii — pornesc la gornirea vieții..." (Es ist wirklich zum schreien, Herr Emilian!).

Mă întreb cum de se mai poate scrie astăzi asemenea bazaconii, stimate cititor? Cine le mai poate suporta? Cine mai poate porni astăzi la „gornirea vieții, strigînd catalogul" — aiurelilor?! Astăzi, cînd totul merge spre claritate, spre precizitune matematică, cînd știința și tehnica au ștampilat definitiv stilul vremii noastre cu lapidar și concis, cine mai poate uza de asemenea logoree scriptică care reamintește tot ridicolul din discursurile lui Ică „cel cu neamul care s-a zămislit pe catapetesme de biserici" —, epoca lui Ică și Ovidică, epoca de tristă pantalonadă tricoloră antonesciană? Iar dacă într-adevăr „Le style c'est l'homme" și individul trebuie judecat după felul său de exprimare, atunci neapărat trebuie să tragem concluzia că oamenii aceștia n-au învățat nimic și n-au priceput nimic din toată transformarea uluitoare a zilelor noastre! Altă explicație nu poate găsi stilul gongoric, sforăitor, răsuflat, stilul „*Stindardului*" și al stindardiștilor.

Ne dăm seama, așa cum scriam la începutul articolului precedent, că mulți dintre cei din exil rămîn ancorați într-o lume vetustă de mult depășită, anacronică. Anacronismul acesta specific multor exilați poate fi desigur o explicație, dar și incapacitatea organică de evoluție a anumitor indivizi constituie iarăși o realitate! Altfel cum s-ar justifica atitudinea aceasta de întîrziați în cele ale politicii din partea echipei „*Stindardului*" în problema colonialistă de pildă? Și în chestiunea Goa și în aceea a Algeriei, ei cer cu tărie menținerea dominației puterilor colonialiste din occident, fie chiar prin forță. Țipă, zbiară, insultă pe toți cei care cedează sau sînt nevoiți să cedeze, în fața ofensivei de nestăvilit pentru libertate și independență a popoarelor subjugate (articolul „De ce ne interesează Goa", „*Stindardul*", ianuarie-februarie 1962, semnat S.M.). Insultă O.N.U.-ul care a devenit „un organism inutil" sau, mai rușinos, „un bordel internațional", insultă pe toată lumea...

Incă o dată mă întreb cum mai poate apăra cineva asemenea poziții, cînd — sub ochii noștri — de la ultimul război mondial și pînă astăzi, zeci de țări și-au scuturat jugul colonialist? Cînd în fiecare zi înregistrăm cîte o nouă izbîndă în lupta popoarelor pentru libertate, cînd acesta este procesul necesar, fatal, al istoriei veacului nostru, pe care nimeni și nimic nu-l mai poate împiedica? Inseamnă că ești sau interesat în această afacere, sau incapabil să pricepi o iotă din tot ce se întîmplă pe această planetă! Iată un exemplu despre „priceperea" politică a celor de la „*Stindardul*". Și toate aceste pledoarii în permanentul stil bombastic, înfatuat... „cu destin, cu orgoliu și strălucire, cu gornirea vieții, cu moartea, jertfa"... dar mai ales cu jertfa altora, căci în clipa cînd Emilian trebuia să treacă granița clandestin și să vină în țară cu o echipă pentru a porni la acțiuni de sabotaj și spionaj (de astădată cu primejduirea propriei sale persoane, nemaiavînd ocrotirea lui Fox și Ineson), ajuns la frontieră, într-un gest de mare curaj, face brusc cale întoarsă, dovedind că e mult mai ușor să lași pe altul să riște decît să-ți asumi riscul pe propria ta piele.

Pînă la sfîrșit ne întrebăm și desigur ne vei da dreptate, stimate cititor, pentru cine luptă în definitiv stindardiștii, ce credință au? Sînt împotriva democrației populare... Aceasta

am înțeles-o! Atunci firesc sînt pentru democrația parlamentară occidentală, pentru regimul capitalist, căci între aceste două concepții se duce astăzi lupta. Nu, nici asta... căci pentru occidentali „*Stindardul*" are numai cuvinte tari, de grea ocară: „Occidentalii și-au pierdut orice prestigiu pentru că sînt total absenți, pentru că nimeni nu mai așteaptă de la ei nici un gest salvator" — ne mărturisește Platon Chirnoagă în articolul său din ianuarie 1961. „Occidentul pierde poziții după poziții" e titlul semnificativ al unui alt articol, semnat Corneliu Stoian, din mai—iunie 1961, și mai departe, citim tot în „*Stindardul*": „Occidentul este imperiul lașității și al trădării"! Ex-căpitanul Stoicănescu constată și dînsul cu melancolie într-o formulă finală că același „occident e static, pe cînd comunismul e dinamic: comunismul — viziune globală, occidentul — unilaterală: occidentul recunoaște neuniversalitatea principiilor sale..." Nici nu am putea să mai adăugăm ceva la constatarea surprinzător de lucidă a d-lui Stoicănescu.

Intr-adevăr, în veacul nostru civilizațiile și culturile se întrepătrund, tehnica și știința au desființat distanțele, au accelerat dezvoltarea societății omenești, într-un moment crucial de istorie și numai schimbarea radicală a vechilor rînduieli sociale poate constitui singura soluție salvatoare. De aceasta își dau seama și cei de la „*Stindardul*", numai că ei nu cred în concepția socialistă. Ii constată puterea, îi văd progresele, mărturisesc falimentul capitalismului, dar nu vor să tragă concluzia logică sau nu vor să spună adevărul. Sau nu pot, n-au voie pentru că sînt în tain străin. Dacă nu vor, n-au curajul adevărului, — sînt de disprețuit. Dacă nu pot, pentru că n-au voie, sînt de plîns! Dar aceia care sînt de bună credință și nu-și dau încă seama, aceia vor avea timp să se lumineze. Dacă nu au pe sufletul lor crime pot să vină oricînd să-și revadă patria, să cunoască puterea lumii socialiste și ce a creat această putere în țara noastră. Nu-i împiedică nimeni.

De altfel, cei de la „*Stindardul*" mărturisesc că „nu mai cred în nimeni și în nimic"! In ce-și ancorează ei atunci prelinsa lor luptă? In ce se salvează? In „activism" — ne răspunde I. V. Emilian.

Dar ce este „activismul"?

Nu mai discutăm lamentabila definiție „pe plan filozofic" a „activismului" lui Emilian care e desigur prea ocupat cu multiplele sale misiuni, clondire și chiolhanuri, ca să mai aibă timp să mai deschidă și un manual de logică, fie numai la pagina întîia. „Activismul e dăruire și acțiune", ne spune același Emilian în numărul 56—57 din 8 octombrie 1961 al ziarului său. In ce constă această „dăruire și acțiune"?

In R.F.G., cel puțin formal și de scurtă durată, au fost unele perioade în care „*Stindardul*" a avut supărări în urma pîrei „rezistenților" din C.N.R. Ca omul la mînie, Emilian a început să-și verse atunci amarul și să spună adevărul. In numărul din martie—aprilie 1962 ne lămurește: „Dacă în cadrul asociației noastre ni se interzice să facem politică, atunci să facem această politică în afara acestor asociații, pe deasupra lor și sub ele".

Politică, știm prea bine că face „*Stindardul*", dar nu ne interesează aceasta. Am lămurit și ce fel de politică face: un gen de neo-nazism. Dar acum e vorba de o politică „în afara acestor asociații și pe sub ele"! Deci asociația ca paravan, ca fațadă, iar sub ea, în subversiv, în galeriile cîrtițelor (specialitatea „casei" Sima) — adevărata sa politică: *violență și terorism*. Paginile „*Stindardului*" ne-o dovedesc și de aceea mergem mai departe tot pe text, numai pe textul „*Stindardului*": „Exilul trebuie să aibă un caracter revoluționar". Românii cunosc acest caracter „revoluționar", din timpul guvernării lui Sima. E forma teroarei primare, izvorîtă din plăcerea de a ucide și jefui, ajunsă la forme demente în zilele rebeliunii. Prin ce mijloace se ajunge la „caracterul revoluționar" în exil? Ni le arată „*Stindardul*", căci număr cu număr el pregătește cititorii pentru a-i atrena spre obiectivul final: *organizarea teroristă.*

Exemple?! Unul dintre cele mai grăitoare: scrisoarea pe care un student o trimite redacției, la München, și în care acesta propune: „să ne strîngem vreo 10—20, pentru a lovi mai bine dușmanul, să se ducă vestea și la cei din țară" („*Stindardul*", martie — aprilie 1961).

„Vestea la cei din ţară" ?! Deci e vorba de un fel de lovitură gen gangster. Propunerea e clară; *„Stindardul"* o înregistrează, o pune la loc de frunte, cum înregistrează tot ce îndeamnă la crimă şi teroare; elogiul O.A.S.-iştilor, elogiul oricărei violenţe, pînă cînd, în numărul 58—59 din ianuarie—februarie 1962 pregătirea morală este socotită terminată şi măştile cad. Se publică comunicatul organizaţiei teroriste O.S.A.R. In facsimil ca să nu existe nici un dubiu, şi totul să fie limpede! *„Stindardul"* însuşi declară că e vorba de un „document autentic". Dă toate garanţiile. Il admiră: „E un text reconfortant şi clar".

Prin acest comunicat al O.S.A.R., cu termeni militari, cu comandamente şi detaşamente „de ofiţeri experimentaţi în acţiunile subversive", cu judecată şi sancţiuni pentru cei care divulgă secretul... cu „pedepse aspre"... apar toate caracterele unei organizaţii de factură subversivă şi teroristă. *„Stindardul" pregăteşte terenul acestei organizaţii, o sprijină, participă — e una cu O.S.A.R.-ul.*

Iată unde au ajuns Emilian şi colaboratorii săi! La terorism, la sînge, la noi suferinţe. Pe ultima treaptă, pe cea mai abjectă treaptă.

Şi ce au oare de spus autorităţile din R.F.G. despre această acţiune teroristă, organizată în văzul şi auzul tuturor, pe teritoriul lor?

„Stindardul" e una cu O.S.A.R.-ul care, în nebunia sa, vrea să pregătească în primul rînd ţintirime pentru exilaţi, deoarece pe pămîntul românesc nu se mai pot găsi astăzi complici. Inseamnă, deci, că se rezervă unor grupe de exilaţi nenorociţi „misiuni" care îi vor duce, fără îndoială, la pieire. E sigur însă că Emilian nu se va oferi pentru asemenea „misiuni".

Paginile *„Stindardului"* sînt, aşadar, expresia concludentă a tuturor zvîrcolirilor neputincioase şi a luptelor intestine a celor fără căpătîi şi patrie; a tuturor capitulărilor în faţa străinului care-i plăteşte, transformîndu-i în josnică unealtă; a odysseii ruşinoase ce-i mînă dintr-un oficiu de spionaj în altul, dintr-o vînzare în alta, dintr-o trădare în alta!

Paginile acestea mai constituie, de asemenea, ilustraţia unei cariere pornită încă din tinereţe pe toboganul fără de oprire al aventurilor şi abjecţiunilor. Exemplu de lichidare totală a fiinţei morale a unui om — Emilian — în smircul fără fund al crimei.

Iar pentru cei din exil, care au mai salvat ceva din sufletele lor, — o pildă menită să-i îndemne la reflecţiune şi un avertisment, pentru ca atunci cînd se vor apropia de un individ de speţa lui Emilian să-şi dea seama că vecinătatea lui e întinare, vorba lui vînzare şi minciună, iar fapta lui ruşine şi sînge!

Glasul Patriei, 10 iulie 1962.

Un autoportret compromițător:

„INSEMNĂRILE“ LUI CODREANU

Romulus Dianu[1]

Nu de mult, Ilie Gîrneață a făcut să apară într-o broșură *„Insemnările“* lui Corneliu Codreanu. Acest soi de *„jurnal“* scris direct de „căpitan“ dezvăluie în toată nuditatea „cugetarea“, simțirea, modul său intim de a recepta și interpreta evenimentele strict personale și din lumea exterioară: politice, religioase ori de familie. Ilie Gîrneață, unul dintre apropiații lui Codreanu, care trecea drept un nefericit, sărac cu duhul, întotdeauna purtat de alții prin mocirlele legionarismului, apare pe neașteptate ca un „camarad“ de o rară viclenie, care a așteptat momentul potrivit spre a-l înfățișa pe „căpitanul“ său, așa cum a fost aievea.

Cine a citit broșura *„Insemnări“*, a rămas cu ferma convingere că nimeni nu a demascat mai bine, pînă acum, pe fondatorul „legiunii“, ca acest așa-zis „triumvir“, stabilit în R.F.G., unde încearcă să reprezinte una din rămășițele defunctei mișcări. Gîrneață are meritul incontestabil de a fi descoperit că autoportretul lui Codreanu e mai compromițător de-

[1] Fost colaborator al ziarului Curentul. Profesiunea de ziarist și relațiile pe care le-a avut în trecut i-au dat posibilitatea să cunoască bine activitatea organizației legionare, precum și a altor partide și organizații reacționare.

cît orice portret și că adevărul brut e mai eficient decît adevărul rafinat. In prefață, el promite cititorilor perlele gîndirii „căpitanului", dar expune bufonia lui anemie intelectuală, misticismul lui de babă, ridicolul și frica de pedeapsă pentru crimele săvîrșite.

Se știe că Codreanu a urmărit să terorizeze un popor întreg, cu pistolul. „Ideile" sale, „de doctrină", răsărind din „însemnările" proprii, devin de aceea un document uman, cu un înțeles tragi-comic irezistibil. Codreanu scrie, la pagina 14: „*N-aș putea să enumăr aici nenumăratele semne pe care le-am avut de la Sfînta-Vineri*", care „*nu a încetat de a-și arăta ocrotirea pentru noi*". Apoi, el începe exemplele: într-o zi de vineri discipolii Arhanghelului Mihail s-au apucat de politică; într-o vineri complotiștii, care au asasinat, au fost arestați; în altă zi de vineri procesul a fost judecat; tot vineri li s-a dat libertatea, ca unor mici nevinovați; vineri au fost proclamate crimele nepedepsite! Știe toată lumea că acest individ sîngeros a creat o adevărată școală a crimei: el și ai lui au suprimat oameni de valoare, au dus doliul și plînsul în sute și mii de familii, au împușcat pe omul genial care a fost *N. Iorga*, și alte personalități, au tăiat urechile rectorului universitar Traian Bratu. Ca orice român și creștin, ești înmărmurit aflînd că aceste sacrilegii, mărturii de crime, îndemnuri la omor, „*au fost prezentate Papei... iar cineva dintre legionarii de la Roma a fost primit în audiență de șeful ordinului religios al Dominicanilor, Padre Cordovani, care acoperea și însărcinarea de Padre Maestro dei Sacri Palazzi Apostolici, fiind teologul Papei și deci indicat să citească publicațiile noastre*" (pagina 5).

Dacă această aserțiune de neconceput — care vizează direct pe un înalt demnitar al Vaticanului — n-a fost încă respinsă cu oroare, e de închipuit că asemenea tipărituri imunde erau și sînt aruncate în coșul de hîrtii, *fără a fi deschise.*

După ce explică în „Insemnări" cum a făcut complice martirologia creștină la atîta vărsare de sînge fratern, Codreanu povestește în ce împrejurare a luat hotărîrea „de a se mișca, în sensul de a ține întruniri publice" (pag. 30). El scrie că la

un 8 noiembrie a trimis cîțiva legionari, la Berești, ca să-i facă reclamă demagogică: „Am trimis doi legionari să treacă în galop, prin mijlocul tîrgului, și să strige: vine Corneliu Codreanu". Nu știa nimeni cine e acela care vine, dar s-au adunat „vreo cîțiva tineri și o droaie de copii de prin școlile primare" (pag. 31). Codreanu a cunoscut numaidecît că pe acolo plutea „aerul vremii lui Ștefan cel Mare", simțea „aprobarea" lui Ștefan. O spune chiar el, fără ocolișuri. Acum, avea sat, avea publicul venit la tîrg, dar n-avea idei! Iată ce scrie Codreanu despre idei: „Program? Eu n-am avut program, nu m-am prezentat cu teorii. Oamenii m-au întrebat de ele: noi nu sîntem legați prin program, ci prin *ceva* adînc, nelămurit, nedefinit" (pag. 32). „Ceva" nemaipomenit! Asta era politica lui...

...Șarlatanie electorală, la paravanul unui ritual de inducere în eroare a naivilor, care, văzîndu-l că se închină creștinește și rostește cuvinte sacre, nu observau dîra de sînge lăsată de gloanțele echipelor sale de profanatori și asasini! Lucruri pe care Gîrneață ține cu orice preț să le reactualizeze!

Așa cum s-a arătat mai sus, chestia internă a fost „rezolvată" cu „100 de călăreți, 100 de pedeștri în coloană de marș și circa 100 de căruțe pline cu 425 de oameni" (pag. 45). Cu aceste „forțe" el vrea să conducă o țară de peste 18.000.000 de locuitori. Pistolul va face restul.

De altfel și în așa-zisa politică externă Codreanu n-a vrut să se lase mai prejos decît mentorii săi fasciști. S-a grăbit să-i concureze în crime și să le ofere țara pe tavă. Așa politică patriotică mai rar, „Bădie Ilie"! Fiindcă Dollfuss și Starhemberg, de la Viena, nu voise să cedeze Austria lui Hitler, aceștia „apar ca niște canalii. Ori vor fi împușcați, ori vor fugi în altă țară" (pag. 13). Vrînd să calomnieze pe Titulescu și neștiind cum să scrie, Codreanu redactează această frază care e contra lui însuși: „După a mea părere, profund greșită și periculoasă (sic!...). România prin Titulescu devine apărătoare cu scandal..." (pag. 13).

In acest timp, legionarii, care fac dezordini și fărădelegi sînt arestați în locul lui. Iată cum îi apără Codreanu: „Sfînta-

Vineri să-i protejeze pe toți, și Sfintul Arhanghel Mihail să-i facă biruitori" (pag. 15).

Ilie Gîrneață proclamă fără să izbucnească în rîs, că Codreanu este un descoperitor științific, mai tare decît Petrache Lupu: el a descoperit „luni cu noroc, și fără noroc". Nu vă mai pierdeți vremea studiind istoria, științele materiei, filozofia: studiați horoscopul și veți fi tobă de carte! Codreanu scrie la pag. 25: „Am observat zilele, lunile, și chiar anii cu noroc sau fără noroc. Așa, bunăoară, un an grozav de rău, pentru mine, a fost anul 1917. De două ori era să mor". (Să nu se uite că anul 1917 a fost greu pentru întreg poporul român, anul luptelor de la Mărășești, dar Codreanu nu ține seamă decît de sine însuși). In continuare: „A murit socrul meu... Soacră-mea se îmbolnăvește de cancer la mamelă... Aprilie, bună... mai, și bună și rea. Iunie, iulie, august, septembrie, potrivite. De obicei, nu catastrofale, nici în bine, nici în rău" („Catastrofale în bine", e o perlă de stil!). „Numerele bune: 13, mai mult personal; numărul 7, mai mult al mișcării" (pag. 26).

In filozofia lui Codreanu cocoșul e o pasăre profund gînditoare, cu însușiri profetice și de perspicacitate, și care merită a fi notate, pentru viitorime. Iată ce citim la pagina 41: „Azi de dimineață s-a urcat un cocoș pe coteț, (pe) o casă mai mică (decît cotețul), (pe) o magazie, de pe magazie pe bucătăria vecină, și de acolo, pe horn, care se află în fața ferestrei mele, la o distanță de vreo șase metri. Acolo, a cîntat de mai multe ori, după care a coborît. Am zis că acesta este *un semn bun*, și am rugat pe domnul colonel ca nu cumva să taie acest cocoș. Iar dacă în adevăr ne va aduce o veste bună, să-l ținem pînă va muri de bătrînețe".

Cocoșul profetic nu e întrecut în abisala lui profunzime filozofică decît de cățelul de la pag. 27: „Legionarii din București mi-au adus cadou un cîine mic, de cîteva luni, de culoare neagră, rasa Kockert". Oricine știe că rasa „Kockert" nu există, dar că există un cîine scoțian, căruia i se zice „cocker" (cocoșar), fiindcă e folosit la vînătoarea cocoșilor de munte. E un cîine absolut inofensiv. Codreanu însă, care are o con-

știință încărcată de grele răspunderi, și care proiectează, în jurul lui, toată această spaimă pesimistă, scrie: „In momentul cînd am intrat în cameră, am văzut cîinele, într-o secundă mi-a fulgerat prin cap: este *un semn rău*. Au început să cadă nenorocirile. A început un an al morții, socrul meu, unchiul meu, bunicul meu, cîinele meu Fragu, Virgil Teodorescu, C. Niță etc...". Ce ar fi zis Niță dacă s-ar fi văzut citat după numele cîinelui!... Iar în concluzie, la pag. 28: „Cînd mi-a fost prins și ucis cîinele meu, de hingheri, atunci... am avut presentimentul unei nenorociri: mare minune dumnezeiască să mai pot scăpa. Se cam adeverește".

Deschideți memoriile cui vreți și veți găsi raționamente juste sau greșite, probleme colective sau individuale, dar în toată memorialistica lumii nu veți citi lucruri la acest nivel de neseriozitate și fantasmagorii ridicole. De ce? Intii, fiindcă nu avea o inteligență reală, era lipsit de cultură și o nega cu vehemență și ostentație ca pe o teribilă erezie, reducînd talentul politic la o demagogie primitivă și la sălbăticia propriu-zisă. In al doilea rînd, deoarece el însuși la scara intelectuală și morală la care se găsea, era îmbibat de prejudecăți, superstiții și obscurantism. In fine, pentru că nimeni n-a trăit, ca Codreanu, sub teroarea fricii, nimeni n-a purtat ca dînsul povara unor crime îndelung neispășite.

Aceste lucruri a vrut Ilie Gîrneață să le arate celor care au urmat pe Codreanu. El nu spune că a urmărit acest scop, dar textele publicate de el prezintă pe Codreanu în afara oricărei umanități normale. Milioanele de români știu bine că progresul s-a făcut prin știință, prin metode obiectiv gîndite. Ogoarele și recoltele, uzinele și fabricile sînt binefaceri ale efortului uman și deci rațional și nicidecum roadele unei vrăjitorii oarecare. Nimeni nu se lasă de muncă, fiindcă anul e cu ghinion și i-a murit soacra „de mamelă". Răuvoitorii vor spune că Gîrneață a întîrziat în exercițiul unei „idolatrii" puerile. Dar de sub masca admirației, Ilie Gîrneață a ținut să spună adevărul despre „căpitan" și l-a spus de-a dreptul, cu voie, sau fără voie, fie că l-a înțeles, ori numai l-a reprodus mașinal.

Glasul Patriei, 10 decembrie 1964

O nouă manevră a fugarilor fasciști

CRIMINALII LEGIONARI DAU TIRCOALE ROMÂNILOR AMERICANI

Nichifor Crainic

Ucigașii sînt solidari între ei numai în perspectiva prăzii. După eșec, se sfîșie și se ucid unii pe alții așa cum procedează astăzi legionarii în refugiu voluntar, din lipsă de alte victime. Acum, de curînd, li s-a năzărit la orizont o nouă pradă, pe care ar vrea să pună laba: românii americani! Faptul că acești frați ai noștri de departe i-au primit cu milă pe unii dintre fugarii flămînzi fără să cunoască trecutul lor plin de sînge, l-a încurajat pe Horia Sima ucigașul, în tentativa de a-i învălui cu false miragii, pentru a-i putea exploata. Simțind că ar fi vorba de o nouă captură fructuoasă, chiar unii dintre adversarii lui Sima s-au raliat la tentativa lui, dacă nu din admirație pentru neegalata lui criminalitate, cel puțin scontînd eventualele beneficii personale.

Printr-un petec de hîrtie vest-germană, *Sentinela*, Horia Sima a avut obrazul să îndemne pe românii americani să imite pe Don Quijote și să lupte contra regimului politic din România! In ce fel întortocheat ca și creierul lui Sima, vom vedea îndată. Dar pînă atunci, să amintim că un „mesaj" nu presupune un personaj, ci o personalitate. Cine e această perso-

nalitate cu atîta nobleţe morală încît îşi permite să dea directive politice românilor americani?

Garda de Fier a posedat, cît a tulburat ţara românească, peste o sută de ucigaşi, identificaţi nominal şi ştampilaţi cu osînde judiciare. Dar dintre toţi aceştia, Horia Sima e cel mai mare, cel mai fioros şi cel mai iremediabil ucigaş.

Horia Sima e şeful echipei care a împuşcat pe Armand Călinescu.

Horia Sima e şeful echipei care a împuşcat pe Nicolae Iorga şi pe Madgearu.

Horia Sima a alcătuit echipa care a executat în temniţa Jilavei pe cei 64 de oameni nejudecaţi, pe numeroşi muncitori luptători antifascişti.

Horia Sima a patronat nimicirea a peste o sută de evrei în pădurea Jilava şi la abatorul bucureştean.

Horia Sima a patronat jaful de miliarde din avutul statului şi al cetăţenilor, el însuşi dovedindu-se un mare tîlhar prin nenumăratele obiecte preţioase ce s-au descoperit în locuinţa lui.

Horia Sima, ca unealtă a puterii hitleriste, a prezidat aşa-zisul guvern legionar de la Viena, luptînd împotriva coaliţiei antihitleriste şi a soldaţilor români, precum şi a românilor înrolaţi în armata americană, iar pentru aceasta a fost plătit de Hitler cu 6.000 de mărci pe lună.

Horia Sima a ordonat împuşcarea soldaţilor români, prizonieri în Germania, care au refuzat să se înroleze în armata nazistă.

Aş vrea să ştie cititorii noştri şi mai ales fraţii români americani că aceste crime de necrezut nu le-am inventat noi: ele au fost dezvăluite de legionarii înşişi, cei mai apropiaţi de Horia Sima şi, în bună parte, de către un preot legionar, Ştefan Palaghiţă, care demască pe fostul său comandant într-o carte de 400 de pagini, tipărită la Buenos Aires, în 1951. Ştefan Palaghiţă a murit în chip misterios, jertfă adevărurilor date pe faţă.

Acesta şi nu altul e Horia Sima, care, în speranţa de a năvăli cu stolul de lăcuste verzi în agoniseala românilor ame-

ricani, are neruşinarea să le trimită îndrumări de atitudine politică şi îndrumători aleşi dintre criminalii notorii.

El a fost nevoit să facă acest gest într-un moment de mare strîmtoare. Trăieşte în Spania ca parazit al unei aventuri îngropate în două morminte. Dar regimul dictatorial din Spania e pe sfîrşite. Horia Sima nu mai are unde să fugă. Pretutindeni în occident e cunoscut ca asasinul principal al lui Nicolae Iorga. Singurul refugiu i-ar rămîne românii americani, dar pentru asta i-ar trebui legături politice înalte ca să poată căpăta paşaport.

Ca să cîştige asemenea bunevoinţi, această stîrpitură morală, împreună cu agenţii săi debarcaţi peste ocean, se prezintă românilor americani în numele unui patriotism pe care l-au trădat, l-au vîndut şi l-au pervertit de-a lungul şi de-a latul Europei. Da, Horia Sima, nulitate politică precum este, a călcat din nou în străchini cînd se propune pe sine mentor al fraţilor noştri de peste ocean în viaţa publică americană. De ce? Pentru că el îi declară de la început, în amintitul mesaj, incapabili să se conducă singuri şi le oferă, ca unor minori politici, tutoratul legionarilor, pe care îi numeşte „mai activi şi mai căliţi în lupte". Românii americani sînt oameni pe care exploatarea feudală de odinioară i-a constrîns să se dezlipească de pămîntul natal şi să ia soarta în piept spre mirajul de peste Atlantic. Oameni tari, au muncit din răsputeri. Devenind cetăţeni ai Statelor Unite, ei nu şi-au uitat vreodată ţara natală. Lupta viguroasă şi dură a vieţii le-a dat înţelepciunea practică de a se conduce singuri. Şi dacă uneori s-au ivit mărunte disensiuni între ei, ele s-au datorit elementelor aventuriere, infiltrate dinafară cu gîndul de a pescui în apă tulburată. Cu judecata sănătoasă şi simţ realist, ca orice oameni ai muncii, românii americani s-au simţit adînc ofensaţi în demnitatea lor, cînd un asasin fioros ca Horia Sima le-a oferit înţelepciunea lui, probată în catastrofe sîngeroase, de a-i conduce el şi pistolarii lui, de acum încolo.

După înţelepciunea acestui veşnic calcă-n străchini, românii americani trebuie să renunţe la veleităţile de a se conduce singuri, să îmbrace cămaşa verde ca veninul şi să încingă re-

volverul, ca orice bandă legionară, întorcîndu-l împotriva patriei lor mame, România! Și dacă România s-a dezinfectat total de duhul cadaveric al legionarismului, acest duh sinistru trebuie să pătrundă cu duhoarea lui sepulcrală în comunitatea sănătoasă a românilor americani pentru a face din ea o putreziciune gardistă.

Din dispoziția lui Sima, legionarii strecurați în S.U.A. trebuie să determine pe românii americani să voteze de-acum încolo numai personalități politice americane care dau probe de ostilitate față de România democrată de astăzi și se angajează să restabilească la București teroarea, jaful și masacrele din timpul legionarilor fasciști.

Cu prilejul ultimelor alegeri parțiale din America, banda legionară, strecurată lent peste ocean, s-a și pus în mișcare. Teroriștii și ucigașii din rebeliunea de acum două decenii, Vasile Posteucă, Stelian Stănicel, Ilie Smultea, Lucia Trandafir, Chirilă Ciuntu, Gh. Buian și alți cîțiva, în frunte cu Viorel Trifa, teroristul diabolic, ascuns sub masca „episcopului" Valerian, au cutreierat America pe la toate cinstitele așezări românești, au întocmit liste de votanți, au strîns fonduri de propagandă și au dat indicații, ei, veneticii, pe cine să voteze românii americani. După aceeași veche metodă teroristă, cei care au refuzat să adere la această ticăloșie au fost înfierați de mardeiașii legionari ca „agenți comuniști". Listele electorale au fost negociate cu candidați mai răsăriți ca Richard Nixon, George Romney, Nelson Rockefeller, Robert Taft și alții, socotiți ca dușmani neînduplecați ai lumii socialiste. Astfel, legionarii interpuși între colonia română și numiții politicieni, au devenit samsarii listelor electorale, improvizate de ei, făcînd din românii americani o marfă de vînzare, cum făcuseră din România față de Hitler și de Himmler. Viorel Trifa, cel care a aprins focul rebeliunii din 1941, a negociat cu George Romney, guvernatorul statului Michigan. In realitate, acești samsari insignifianți n-au izbutit să facă nimic decît să ia contact — cum numai în perioada electorală se făcea — cu diferiți politicieni pentru a face atmosferă lui Horia Sima și Gărzii de Fier, exploatînd numele coloniei române.

Sînt absolut sigur că românii americani, cu simțul lor experimentat și realist, vor cunoaște în curînd pe legionari așa cum sînt și-i vor elimina din mijlocul lor ca pe niște asasini și șarlatani de profesie, așa cum i-a eliminat patria mamă.

Căci cine dintre acești oameni cinstiți și harnici va putea să ia de bună imaginația descreierată a unui Horia Sima, care-și închipuie că o minoritate modestă, cum sînt românii americani, ar putea determina într-un fel sau altul politica externă a Statelor Unite? Și admițînd prin imposibil că această minoritate s-ar infecta de putredul duh al puterii legionare, cine e naivul să creadă că o asemenea minoritate ar putea dărîma Republica Populară Română, care e una cu carnea și osul întregului nostru popor! Dimpotrivă, eu, care cunosc din prima tinerețe, viața fraților noștri de peste ocean și am simțit îndelung adînca și patetica lor duioșie pentru patria mamă, sînt sigur că, pe măsură ce o vor cunoaște în renăscuta ei frumusețe, bogăție și putere, vor adăuga la dorul de ea mîndria că-i aparțin prin sînge și nevoia de a-i proclama numele bun în lumea americană. O mînă de șarlatani, care rivnesc la pîinea acestor oameni dîrji, cîștigată cu sudoarea frunții în pofida vitregiilor istorice, nu vor izbuti niciodată să distrugă sentimentul ce ne leagă ca un curcubeu arcuit peste ocean, cu un capăt în Carpați și celălalt în America.

Patria mamă le-a trimis de curînd semnul ei de dragoste, înlășurat în vraja artei străbune, reînviată de formațiunea „Rapsodia română". Dacă cetățenii americani, care n-au nici o legătură cu România, s-au entuziasmat, cerînd repetarea acestui turneu triumfal, românii au suspinat de mîndrie înlăcrămată, în timp ce degenerații lui Sima schelălăiau de ciudă. Frații de departe au cunoscut fața României noi, dogorită de același suflet, care venea la ei din adîncul veacurilor. Cine a putut să dea cu piatra în această frumusețe? Noi am simțit inima românilor americani în gestul simbolic al acelei femei care, fascinată, oferind o batistă cîntăreței Angela Moldovan a zis: „Ia-o și să știi că în batistă sînt lacrămile dorului de țară".

Glasul Patriei, 10 ianuarie 1963.

„Le prince" **Sturdza față în față** cu politica

ELUCUBRAȚIILE FOSTULUI MINISTRU DE EXTERNE LEGIONAR

Romulus Dianu

Marile călduri ecuatoriale, din Costa-Rica, sînt celebre. Anul trecut, la 16 iulie, ele au ajuns la apogeu, mulți oameni au turbat, au lătrat la cîini, ba i-au și mușcat. Unii au pretins cele mai bizare lucruri: au mîncat fotografii și ziare, au citit scriitori exclusiv nebărbieriți, iar „le prince" Mihai R. Sturdza, depășind toate așteptările, s-a apucat de scris. Capul său princiar a fost năpădit de idei și s-a gîndit să salveze omenirea. El a ales trei oameni, pe care i-a socotit complet nepricepuți în politică, și le-a trimis o scrisoare. Cei trei, aleși de el, sînt președintele S.U.A. Kennedy, primul-ministru britanic MacMillan și președintele Franței, de Gaulle. Din somptuosul hotel american din Costa-Rica și care se numește pitoresc „Tala-Inn", adică Hanul Tala, Sturdza mustră pe cei trei sus-numiți, îi umilește prin acuzații perfide, le arată greșelile, și le impune concepția lui de fost ministru legionar, aproape 60 de zile, în guvernul Sima-Antonescu, din 1940, ca și în guvernul fantomă al lui Sima, înjghebat în 1944, la Viena, în plină ofensivă a aliaților împotriva fascismului german.

Mustrînd pe conducătorii puterilor occidentale și ponegrindu-și patria pe pămîntul căreia a văzut lumina zilei, Mihai

R. Sturdza continuă linia de trădări și renegări a unor înaintași din familia sa, linia unor degenerați. Pînă la actualul Sturdza, în familia acestora, au fost vreo șapte trădători și degenerați. Ne vom opri asupra a două nume din rîndul acestora. Unul este *Mitiță Sturdza*, din Miclăușeni-Roman, care în 1866 fiind secretar particular și ministru al lui Cuza-Vodă, a trădat pe Al. Ioan Cuza și a contribuit la aducerea în țară a dinastiei germane de Hohenzollern, a uneltit cu Ion Ghica, pe care l-a trădat în favoarea lui Ion Brătianu (1876—78). In diversele sale guvernări el a contribuit la îmbogățirea lui Carol I, a boierimii liberale, a fost părtaș la masacrele țărănești din 1907, și a cufundat țara în cea mai neagră feudalitate. In 1909, pe cînd prezida un consiliu de miniștri, el s-a strecurat sub masă și a început să strige:

— Cucurigu!... Cucurigu!...

Mitiță Sturdza a fost dus la spital, i s-au făcut analizele și s-a constatat că acest bătrîn trădător era bolnav și nebun, de multă vreme... Dăduse decrete, dădea idei, și, în fond, era un simplu individ de balamuc.

Tot din această familie a făcut parte și fostul colonel Alexandru Sturdza. In primul război mondial, aflîndu-se pe front, el a dezertat de la comandă și a trecut de partea nemților.

Pe linia acestora merge și Mihai R. Sturdza. A fost legionar. Urăște Franța, ca pe ultima putreziciune. Urăște Anglia și francmasoneria britanică ajunsă pînă la tron, sub regele Eduard III. Urăște Statele Unite ale Americii, „dominate de bani și de evrei". Fiul „prințului" este Ilie Vlad Sturdza, care a dezertat, în timpul războiului, la hitleriști, și care astăzi se află în Spania.

Cameleonism

Nu-i voi atribui d-lui Sturdza idei. Transfugul și-a pus persoana mai presus de orice gîndire, s-a instalat bine în străinătate, așa cum n-a făcut fondatorul creștinismului pe care-l evocă. El are exclusiv religia intereselor personale, și pentru a se mișca ușor, nu se încurcă cu vreo convingere. Eliberarea omului de sub exploatare, reconstrucția României prin ridica-

rea ei trainică, din ruine, efortul eroic al poporului român de a trece de la o agricultură primitivă, la o industrie înaintată, instaurarea moralei în relațiile sociale, fericirea de a trăi într-o țară unde egalitatea și frățietatea sînt reale la un grad neimaginabil, — toate aceste imense cuceriri ale socialismului sînt, pentru Sturdza, „cea mai mare crimă contra omului și umanului, pe care a cunoscut-o istoria, de la crucificare". Este vorba, probabil, despre crucificarea încîrligată, hitleristă, și nu de alta, fiindcă Sturdza a băut șampanie cu Hitler, care încuiase bisericile și confiscase crucifixele, ca un dușman al creștinismului. Dar Hitler nu mai e la modă, și în catolica America centrală, Sturdza și-a amintit că e creștin.

Să-l vedem în lumina faptelor sale.

Portretul omului prin faptele sale

După 6 septembrie 1940, cînd Mihai R. Sturdza a fost adus la putere de presiunile axei Berlin-Roma, în guvernul legionar Sima-Antonescu, ziarul *„BUNA VESTIRE"*, oficiosul partidului de bază al guvernării, a înregistrat cu satisfacție cîteva „biruințe". Spicuim numai cîteva titluri: *„Funcționarii ministerelor care au aparținut lojilor masonice sînt obligați să demisioneze". „Eliminarea evreilor din teatre și orice formațiuni artistice". „Wir fahren gegen England" (Noi mergem contra Angliei). „Palatul Bukingham atins de bombe. Londra e în flăcări. Suveranii Marii Britanii și Corpul Diplomatic părăsesc Londra". „Mareșalul Goering a bombardat Londra"*.

La 28 septembrie, Mihai Sturdza publică în *„Voelkischer Beobachter"*, ziarul lui Hitler, un articol în care scrie: *„Corneliu Codreanu a spus încă în toamna anului 1937, că 48 de ore după instalarea regimului legionar, România va trece de partea axei"*, iar la 1 octombrie 1940, *„BUNA VESTIRE"* publică următoarele:

„Politica planetară a României a încetat o dată cu înființarea statului legionar.

Ea este definitiv înlocuită prin cea care ne-o impune nu numai evidența geografică, istorică și economică, nu numai structura revoluționară, națională și autoritară a statului nos-

tru, dar și reazimul pentru noi neprețuit ce ni s-a făgăduit solemn la Viena.

«SINTEM CU AXA PÎNĂ LA CAPĂT, SINTEM CU AXA PE CUVÎNTUL OSTĂȘESC AL CONDUCĂTORULUI STATULUI LEGIONAR ROMÂN, ASTFEL CUM NE-A PORUNCIT-O, ÎN PRAGUL MORȚII SALE, NEUITATUL NOSTRU CĂPITAN, ASTFEL CUM NE-O PORUNCESC MIILE DE CADAVRE CE PRESAR DRUMUL LEGIUNEI SPRE CÎRMUIRE».

Este evident că orice alte legăminte politice, îndepărtate sau regionale au căzut de la sine".

La 5 noiembrie 1940, același ziar insera „importantele declarații făcute de domnul ministru Mihai Sturdza" ziarului „*Giornale d'Italia*", precum urmează: „*Prințul Sturdza amintește aci declarația istorică pe care a făcut-o Corneliu Codreanu chiar aceluia care scrie aceste rînduri, în 1937, relativ la politica externă a Gărzii de Fier*".

„*Sînt mai mult de doi ani de cînd Căpitanul nostru v-a făcut o promisiune solemnă: LA 48 DE ORE DUPĂ VENIREA MEA LA PUTERE ROMÂNIA VA FI ALĂTURI DE AXA ROMA-BERLIN. CĂPITANUL A MURIT ȘI MII DE LEGIONARI AU CĂZUT PENTRU CA ACEASTĂ FĂGĂDUIALĂ SĂ FIE ȚINUTĂ*". Prințul Sturdza vorbește cu glas ferm: „*Să o scrieți deci limpede! Noi am mai luptat prin urmare alături de voi și sîntem hotărîți să nu vă părăsim. Trebuie să credeți în glasul de dincolo de mormînt al Căpitanului nostru, în hotărîrea ostășească luată de Conducătorul Statului nostru și în chipul leal și pasionat al lui Horia Sima, în care strălucește — printr-o mîngîietoare minune — privirea însăși a lui Corneliu Codreanu*".

În continuare el spune: „*În lupta uriașă, România nu poate fi decît alături de cei care scutură molochul anglo-american, ca fiind una dintre principalele sale victime*".

La 12 noiembrie 1940, la moartea lui Newille Chamberlain, în locul unui panegiric cuviincios, citim un pamflet în contra familiei Chamberlain, și contra decedatului, în același ziar.

La 13 noiembrie 1940, Sturdza pleacă la Roma, cu Antonescu, iar la 23 noiembrie, la Berlin. În răstimpul acestor zile, citim în oficiosul lui Sturdza: „*Medicii evrei nu mai sînt primiți în colegiul medicilor*". Cutremurul de pămînt, care a devastat întinse regiuni ale României, în noiembrie 1940, și care a ridicat extraordinare probleme sanitare, găsește țara într-o mare criză de medici, din cauza descalificării medicilor evrei. În plină catastrofă și doliu național, citim în „*BUNA VESTIRE*" de la 24 noiembrie 1940, următoarele:

„*Vineri seară d. von Ribbentrop, ministrul afacerilor străine, va da o recepție la Hotelul Adlon, în onoarea d-lui General Antonescu și a d-lui Sturdza, ministrul de afaceri străine al României...*" ...după care, delegația Antonescu-Sturdza este primită în țară „*feeric, ca-n legendă*".

La 26 noiembrie 1940, citim: „*TELEGRAMA D-LUI MINISTRU STURDZA TRIMISĂ D-LUI VON RIBBENTROP: „Părăsind teritoriul german, doresc să exprim Excelenței Voastre mulțumirile mele pentru ZILELE FRUMOASE PE CARE LE-AM PETRECUT în Capitala Reichului. MĂ SIMT FERICIT că am luat parte la ceremonia solemnă care cimentează construcția ideologică, politică și economică pe care Germania național-socialistă a început-o în comun, cu amicițiile din pactul tripartit. În această ordine de idei, vă transmit urările mele pentru deplina biruință, cum și sincerele mele urări personale*".

În „frumoasele zile" pe care el le-a „petrecut" la Berlin, unde s-a simțit atît de „fericit", — la București, și în țară, se dezgropau cadavrele de sub molozurile cutremurului, se strîngeau bani, din casă în casă, pentru spitale și cimitire, incendiile și zăpezile ucideau pe cei vii, rămași sub dărîmături, în timp ce delegația României petrecea la Hotel Adlon, din Berlin.

La 1 decembrie 1940, în cadrul revizuirii procesului lui Codreanu, Horia Cosmovici a pronunțat declarația programatică a politicii lui Mihai Sturdza, precum urmează:

„*Eu sînt contra marilor democrații ale Occidentului, eu sînt contra Micii Înțelegeri, eu sînt contra Înțelegerii Balcanice și n-am nici un atașament pentru Societatea Națiunilor în care nu cred.*

Eu sînt pentru politica externă a României alături de Roma și Berlin".

La 21 ianuarie 1941 aflăm din textele și fotografiile ziarului oficios despre „*Jidanul Leslie Hore Belisha*", ministru în guvernul britanic, și despre alte „lepădături", ca Arthur Henderson, Chamberlain și alții ca aceștia.

Iată omul!

Acum, Mihai Sturdza trădează hitlerismul, după cum se vede din cele de mai jos, caută să se uite convingerile lui consacrate de fapte deplorabile, iar coborîtorul unei cumplite eredități — apare mereu mai jos, ca acela care coboară!...

Bis războiul... Bis războiul mondial

Debutînd în viața politică, înjurînd pe Churchill, iată — acum pe Sturdza ținînd în brațe pe Churchill, citindu-i cuvintele ca pe niște versete evanghelice, pentru a incita la un nou război mondial de pe poziția veche a lui Churchill. Aventurierul Sturdza n-are răspunderi, el e mereu cu mîna pe pistol.

După părerea lui, în 1955, la Viena, trebuia să fi izbucnit războiul! E complet greșit ceea ce s-a petrecut acolo, dăruindu-se Austriei condițiile neutralității! — zice Sturdza. Ce ar fi trebuit să facă America, Anglia și Franța? Să repare „erorile săvîrșite într-o epocă de cinism și rătăcire", și să nu recunoască legăturile de prietenie fundamentate prin Pactul de la Varșovia.

E un limbaj de loc obișnuit să te adresezi președintelui Kennedy, primului ministru MacMillan și președintelui de Gaulle, pentru a le spune că ei practică cinismul și rătăcirea.

În sfîrșit, — iată care ar fi fost alternativa propusă de Sturdza: starea de dușmănie latentă; starea de junglă politică; starea de șantaj. Sturdza respinge dorința tuturor popoarelor de a se ajunge la o convenție de dezarmare. El pretinde ca puterile occidentale să nu admită inviolabilitatea statelor socialiste. De ce să dezarmăm? De ce să se vindece rănile războiului? De ce să se electrifice satele? De ce să trăiască oamenii cu o pîine mai bună? De ce să se aloce fonduri pentru cultură? De ce să se ofere popoarelor cartea gratuită, la toate nivelurile învățămîntului? De ce să se desființeze tirania moșierismului? De ce să existe socialism? Et caetera. El nu-și poate imagina minunata țară care e România de azi, nici profunzimea reformei materiale, intensitatea reformei morale care a cîștigat pe toți oamenii muncii, pe toți românii cinstiți, și a învins toți prinții, toți paraziții, de orice calibru.

Acestea sînt problemele pe care le ridică scrisoarea lui Sturdza. Oricine vede că armele atomice se anulează reciproc, în mîinile care le posedă. Nu trebuie să fie folosită o armă care va distruge toată civilizația. Sturdza crede că șantajul atomic al puterilor occidentale trebuie prelungit. El preconizează ațîțarea „forței de revoltă și de exploziune a popoarelor". El reproșează occidentalilor că au pierdut ocazia de a fi dezlănțuit un nou război mondial, de mai multe ori: De ce nu condamnați fățiș politica de pace a statelor neutre? De ce nu faceți războaie mondiale, pentru Coreea, Irianul de Vest, Laos, Cuba? De ce duceți tratative pașnice cu U.R.S.S.?... Ce faceți voi, acolo, la minister?

Iată cîteva probleme, expuse în scris de un iresponsabil. Mens sana, in corpore neosalvarsano!... (minte sănătoasă în corpul neosalvarsănătos). Ideile lui Sturdza sînt de fiolă, nu de cap teafăr.

Nu știu dacă i s-a dat vreun răspuns la o astfel de scrisoare. Insolația în Costa-Rica, alternată de răcoarea nocturnă, fărîmă chiar și stîncile. După convulsiile stilistice, se pare că pacientul se află într-o stare de gradul doi, penultimul grad, însoțită de amnezie și de comă. Medicii recomandă, în astfel de cazuri afuzii reci în zona capului, ușoare frecții, și desigur injecții, ca strămoșului Miliță Sturdza. Cine are creierul pane, să nu se ocupe cu trebile politice. Să se joace de-a războiul, așa cum scrie Rostand, „pour la gloire et pour de prunes", pentru glorie și pentru prune, fiindcă tragicul și comicul sînt frați buni.

Dar să fie luat în serios, vedeți, asta n-ar fi treabă de om înțelept.

Glasul Patriei, 10 februarie 1963.

UN MISTIFICATOR: GH. RACOVEANU

Nichifor Crainic

Gheorghe Racoveanu e unul dintre gazetărașii de pe vremuri, care bîzîiau ca roiul de țînțari în jurul lui Nae Ionescu, ajuns atunci director al ziarului *Cuvîntul*. Ziarul acesta fusese întemeiat de redactorii principali ai revistei *Gîndirea* și reflecta în scrisul zilnic principiile acestei reviste. Adus în redacție din mila celor care îl întemeiaseră, Nae Ionescu, spirit eminamente steril și diabolic de intrigant, i-a dezgustat pînă într-atîta pe întemeietori încît rînd pe rînd au părăsit ziarul, iar el, printr-o lovitură de gangster abil, a devenit director. A debutat ca ziarist printr-un răsunător șantaj de un milion și jumătate asupra ministrului de Interne care, după ce i-a plătit suma, l-a divulgat în dezbaterile Senatului și în Monitorul Oficial. La început combătea pe legionari ca să ajungă apoi *spiritus rector* al lui Codreanu, pe care l-a dus de nas pînă la ștreang. In noua calitate de director de ziar gardistofil, Nae Ionescu a devenit subit reprezentantul general în România al marelui concern german I. G. Farbenindustrie. S-a culcat seara dascăl de metafizică pură și s-a sculat dimineața cavaler de industrie. Era un camuflaj pentru a primi subvențiile politice destinate Gărzii de Fier, „cea cu sînul feciorelnic" cum o numise un găgăuț năucit de fanatism. Astfel, ziarul *Cuvîntul*

a ajuns oficiosul Gărzii de Fier, adică organul invaziei hitle-
riste în România.

Gheorghe Racoveanu, șiret, comite o mistificare cînd, cău-
tînd să imite pe maestrul său de odinioară, își intitulează fițui-
ca müncheneză *Cuvîntul în exil*. Bine, *Cuvîntul* treacă-meargă,
deși *Cuvîntul* lui Racoveanu e abia o coadă care mai mișcă în
amurg din șarpele care a murit. Dar *în exil?* De ce *în exil* cînd
apare în Germania federală? *Cuvîntul* era oarecum în exil
cînd apărea la București ca o prelungire a expansionismului
hitlerist în România. Dar în Germania federală *Cuvîntul* e la
el acasă. Apare chiar la München unde, în timpul primului
război mondial, a activat ca informator tînărul student Nae
Ionescu. Cînd toți românii surprinși de război în Germania
zăceau în lagăre, — și încă ce lagăre! — de Nae Ionescu nu
s-a atins nimeni, fiindcă era foarte util să rămînă liber. De
atunci, din vremea studenției, datau meritele sale acumulate
care l-au săltat la reprezentanța lui I. G. Farbenindustrie. Coa-
da de *Cuvînt* a lui Racoveanu mișcă pe urmele defunctului. În
continuare, voind să dea iluzia că mai există Garda de Fier și
că s-ar putea restabili, în configurația politică de azi, rapor-
turile ei fructuoase de odinioară. Deocamdată Gheorghe Raco-
veanu e subvenționat de asasinul lui Nicolae Iorga, pe nume
Traian Boeru, ajuns industriaș la München. Un teolog ca Ra-
coveanu și un asasin ca Traian Boeru, iată o împerechere în
spiritul celei mai autentice tradiții legionare. Lui Boeru, însă,
nu-i mai convine gloria „vitejească" de odinioară de a fi tre-
cut în cultul nicadorilor și al decemvirilor. S-au iscat în el
veleități de om moral, se zbate de ani de zile să scape de fai-
ma de ucigaș, somează pe Sima, plătește jurii de onoare să-l
spele de sînge și să-l îmbrace în lumină de „arhanghel" și
pentru asta scoate *Cuvîntul* și a tocmit pe Racoveanu țîrcovnic
la slujba mistificării.

Dar Gheorghe Racoveanu comite altă mistificare cînd com-
pară Garda de Fier cu mișcarea pastorului american Frank
Buchman *Înarmarea morală*, într-o broșură tipărită în nemțeș-
te, *Creștinismul și Înarmarea morală*. Ce urmărește Racoveanu
prin această broșură? Să convingă pe cititorul de limbă ger-

mană că Garda de Fier, pe care el, autorul, o reprezintă în
Republica Federală, e mult superioară moralmente mișcării
Înarmarea morală. Dar felul cum alege elementele dintr-o par-
te și din cealaltă și le pune în paralelă pentru a-și demon-
stra teza dovedește un curios infantilism mintal. Primele ele-
mente de afinitate, pe care le găsește autorul și entuziasmat le
afișează chiar pe coperta broșurii, sînt două date ce coincid
calendaristic: s-au împlinit, cînd scrie el broșura, „20 de ani
de la nașterea mișcării Caux" (Monograma Înarmării morale)
și „20 de ani de la moartea lui Codreanu". Ce afinitate de sens
va fi existînd între aceste date numai Gheorghe Racoveanu știe.
Dar paralela continuă. Întemeietorul *Înarmării morale* se is-
călea *Dr. Frank Buchman*, ceea ce-l determină pe Racoveanu să
comită un nou act de infantilism cînd, opunîndu-i numele
lui Codreanu, îl scrie *Dr. Cornelius Codreanu!* Vrea să spună
cu asta că Garda de Fier ar fi avut ca întemeietor un mare în-
vățat, un savant, un doctor! Și Codreanu, care cu chiu cu vai
căpătase o licență în drept, făcea impresia unei perfecte imu-
nități față de cultură, pe care o ura de moarte, numind-o în
Circulare „otravă"! Mai departe. Frank Buchman se pretindea
un iluminat, un inspirat care a primit sub bolta unei păduri mi-
siunea mesianică de a regenera lumea întreagă prin cinste, prin
puritate, prin milă și iubire, ceva ca Petre Lupu de la Ma-
glavit. Prin forța misterioasă a acestor patru cuvinte renăscînd
pe individ, renăștea economia, națiunea și umanitatea. Cuvin-
tele sînt ale lui. Să nu credeți că Gheorghe Racoveanu se lasă
mai prejos. El îi opune pe Dr. Cornelius Codreanu cel inspirat
de Arhanghelul Mihail tot cu patru cuvinte: credința, credința
în misiunea legiunii, dragostea și cîntecul. Dar uită să spună
că Dr. Cornelius Codreanu nu era decît un șarlatan mistic
care nu credea decît în revolver, cum singur se demască în
autobiografie. Uită să spună că misiunea legiunii a fost aceea
de a da România în mîna lui Adolf Hitler, după care a fost
ridicată din țară și transportată în Germania ca piesă de șan-
taj împotriva lui Antonescu. Uită să spună că iubirea reci-
procă au realizat-o derbedeii lui Sima cu derbedeii lui Gîrneață
și Papanace, încăierați între ei ca haitele de cîini. Uită să spu-

nă că cîntecul (cacofonia e inevitabilă!) era exclusiv al morţii şi culmina în „Arhanghelul ne-a ajutat de-am pedepsit pe vinovat".

Gheorghe Racoveanu însă iese cu totul din normal cînd afirmă că Dr. Cornelius Codreanu este „iniţiatorul celei mai adînci revoluţii morale, pe care a trăit-o poporul român de la creştinarea sa". El scrie pentru nişte presupuşi cititori care nu ştiu că Codreanu a împuşcat pe Huşan, pe Clos, pe Manciu, pe Duca şi pe Stelescu şi a promovat banda de monştri care, în frunte cu Horia Sima, au umplut România de cadavre. Şi ar trebui să-l credem de-a dreptul ieşit din fire cînd scrie de „onoarea poporului român care a dăruit lumii pe un Codreanu"! Pe Dr. Cornelius Codreanu, mă rog! Poporul român nu l-a dăruit lumii ci scîrbei absolute pe care o ai faţă de orice monstru cretin şi plin de sînge. Lumii i-a dăruit Codreanu prin Horia Sima pleiada de degeneraţi, mercenari infiltraţi în toate campaniile puse la cale împotriva propriei lor ţări.

O singură asemănare există, de fapt, între *Inarmarea morală* şi Garda de Fier. *Inarmarea morală* e o vastă şi pioasă diversiune, pentru a ţine proletariatul în ghiarele capitalismului, stipendiată în special de miliardele casei Ford. Garda de Fier era o bandă închiriată de burghezia românească s-o apere de comunism şi apoi cumpărată de capitalismul german pentru a-i înlesni acapararea României.

Gheorghe Racoveanu mai scrie cu entuziasm desfrînat că şcoala lui Codreanu „a îmbrăcat în haină de nuntă" sufletul legionarilor. Da, da, noi cunoaştem un Horia Sima îmbrăcat în haină de nuntă, dar în patul camaradului care îl adăpostea şi-l hrănea ca pe o bestie adulteră. Şi mai cunoaştem un codrenist exaltat, îmbrăcat în haina de nuntă a unui alt camarad care, cînd a descoperit adulterul, s-a scîrbit pe veci de legiune şi-a cerut repatrierea. Şi mai cunoaştem pe acelaşi mistificator exaltat care, ocrotit de milă în casa unui pastor protestant, i-a sedus şi nevasta şi fata. Toate aceste „haine de nuntă" pornesc de la Dr. Cornelius Codreanu care el însuşi s-a fost nuntit cu o minoră din serviciul lui Zizi Cantacuzino, încît bătrînul general, plin de admiraţie pentru mire, a despăgubit pe mireasa fără voie cu două pogoane de pămînt ca să tacă. Astfel a fost salvat, „cel mai mare educator pe care l-a cunoscut România modernă", cum scrie cu senină neruşinare Gheorghe Racoveanu, ţîrcovnicul asasinului Traian Boeru şi al altor stăpîni nemărturisiţi, dar deopotrivă de odioşi.

Glasul Patriei, 1 iulie 1963.

VASILE POSTEUCĂ — CIMPANZEU AL FAUNEI LEGIONARE

Radu Gyr

Cea mai mare parte dintre membrii organizației legionare — organizație de cutremurătoare amintire pentru poporul român — s-au dovedit nu numai elevi sîrguincioși ai școlii pistolului și crimei, dar și elemente extrem de receptive la microbul putrefacției morale.

Dezumanizarea totală a individului legionar, anulînd orice nobile sentimente, a dus în mod frecvent la necroza conștiinței. Modelat în fiară ucigașă la „universitatea" codrenistă, legionarul a fost rotunjit, apoi, în forme maligne de către Horia Sima, care i-a imprimat toată arhitectura unui monstru. Asasinul și-a asociat brigandul, jefuitorul pe dezertor, nemernicul pe trădător și vînzătorul de patrie pe defăimător.

Hoarda de trădători, căliți în patologia lui Horia Sima și evadați peste granițele țării de spaima unor legitime răspunderi au devenit, treptat, sensibili atît la foșnetul mărcii germane cît și la sunetul, mai amplu, al dolarului și lirei sterline. Această unică sensibilitate le-a dezvoltat, mai departe, aptitudinile majore de slugi politice, spioni și calomniatori.

In fauna de cimpanzei morali care, atîrnîndu-și de coadă firma grotescă a exilului politic, maimuțăresc, peste hotare, o

anumită gesticulaţie a unor cercuri reacţionare occidentale, se află, cu grad de servitute pe epolet şi insignă de trădător pe inimă, şi un anume Vasile Posteucă.

Comandant legionar şi virtuoz al pistolului, cu două decenii în urmă, iar în prezent bărzăune al „exilului", profesor în... Canada şi discipol al unei mode literare decadente, Vasile Posteucă e un cumulard. Un cumulard de josnicii şi cangrene morale.

Azi, ponegritor al fostei sale patrii şi vînzător de neam, cimpanzeul Posteucă şi-a înscris state de serviciu, la fel de glorioase, în cadrele „mişcării legionare" de altădată.

Vechi scandalagiu şi spărgător de geamuri pe la dughenele evreieşti din Bucovina, comandantul-ajutor Posteucă s-a remarcat printre organizatorii faimoaselor congrese studenţeşti din 1936, iniţiind şi constituind macabrele „echipe ale morţii", destinate „lichidării" tuturor adversarilor politici ai gărzii de fier.

Îngrozind populaţia paşnică a Bucovinei, prin practicile sale teroriste, studios frecventator al cursurilor codreniste de „tragere la ţir", eminentul discipol îndrăgise din suflet pistolul şi cartuşele. Asta a făcut să fie arestat şi trimis în judecată, pentru port ilegal de armă. Eliberat din închisoare, Vasile Posteucă s-a evidenţiat printre participanţii activi la rebeliunea legionară din oraşul Constanţa. A ochit, cu abilitate, în ţinte vii, a devastat, a jefuit, a înspăimîntat pe localnici, în sinistrele zile ale sîngerosului ianuarie 1941.

A iscălit, după aceea, o nouă pagină — de infamie — în cazierul său, aducînd insulte grave şi injurii armatei române.

La fel de „erou" ca şi şeful său Horia Sima, s-a sustras executării celor cinci ani de temniţă, la care fusese condamnat pentru isprăvile sale, şi, cu concursul nemţilor, s-a evaporat peste graniţă, rematerializîndu-se în braţele lui Hitler.

Conservator al metodelor învăţate la înalta şcoală a „spiritualităţii" legionare, Posteucă a continuat să-şi exercite, în Germania azilului său, straşnicele calităţi de huligan şi terorist. La Rostock, alături de alte elemente versate în schingiuiri şi torturi, a luat parte la maltratarea unor „camarazi", suspec-

taţi de infidelitate faţă de „domnul comandant" Horia Sima. I-a bătut şi chinuit cu entuziasm liric, după toate dogmele estetice şi canoanele prozodiei (căci „camaradul" Posteucă s-a manifestat şi ca gingaş *poet* „al candorilor interioare", în paginile fostei reviste legionare „Iconar").

Curînd, teroristul n-a mai încăput în dimensiunile, prea reduse, ale dezertorului. Îi trebuia un mai larg spaţiu de nemernicie. Îi conveneau de minune dimensiunile trădării. Iată-l în 1942, înrolîndu-se în batalioanele hitleriste S.S. şi îmbrăcat în uniformă de locotenent german, potrivită cu grijă peste cămaşa verde cu insignă de „comandant". De-aici, un simplu salt mai sus în mîrşăvie şi omul uniformelor şi cartuşelor se încadrează, în 1944, în armata de „eliberare naţională" (!), înfiinţată de Horia Sima, la Viena.

Mercenar între mercenari şi renegat între renegaţi, Posteucă se pregăteşte, în abjecta gloată de descreieraţi şi estropiaţi ai cugetelor cancerate, să lupte împotriva Patriei sale şi a adevăraţilor români.

Fascismul nemţesc e, însă, zdrobit, iar bandele lui Horia Sima se risipesc ca şi iluzia deşartă de-a invada, jefui şi însîngera pămîntul României. Comandantul legionar şi locotenentul hitlerist Vasile Posteucă suferă un nou acces de laşitate şi dă, iarăşi, bir cu fugiţii. Fuge în Spania, pe urmă în Franţa. Are impresia, totuşi, că Europa nu oferă un adăpost sigur depozitului său de infamii. O părăseşte şi, în 1950, trece oceanul şi se aliniază celorlalţi aventurieri, spioni şi vînzători de neam; găseşte apoi azil, în Canada, la Toronto şi, mai tîrziu, în oraşul Lemington-Ont., unde, lepădînd uniformele anterioare, îmbracă, de circumstanţă, redingota de moralist şi de... profesor de limba germană!

Din dascăl întru pistol şi schingiuire, iată-l pe transformistul nostru deghizat în învăţător de limbi străine, schimbat la straie şi la grai, nu însă şi-n năprasnicul nărav.

Căci însuşirile de căpetenie — terorismul, trădarea, calomnia, ura, setea de sînge — nu şi le poate comprima nicicînd. Ele explodează oriunde şi în orice ocazie. Sub haina austeră a profesorului, inima trădătorului pompează, mai departe, ve-

nin în artere. Vasile Posteucă e, el însuşi, un imens proiectil încărcat cu otravă şi fiere.

Profesiunea sa de bază nu e catedra, ci defăimarea şi ponegrirea patriei noastre. Intr-adevăr, la posturile de radio străine, dezertorul şi trădătorul Posteucă ba zumzăie subţire ca un ţînţar palustru dornic să-şi înfigă trompa infectată ba, îngroşîndu-şi glandele salivare, secretă venin peste Ţara Românească. Secreţie de minciuni, de invenţii ignobile, de murdării gratuite...

In acelaşi timp, profesorul cu centură şi diagonală legionară, ascunse sub redingota dăscălească, publică în ziarul „America" articole insultătoare, gîlgîind de stearpă şi nepugaşe şi rînjesc ţevi de pistoale.

Cascadele de insolenţă ale lui Posteucă nu cunosc limite. El nu se mărgineşte să-şi înjure ţara şi milioanele de români care, cu braţe şi elanuri cinstite, se sfinţesc în nobilă şi luminoasă muncă constructivă, ci îşi îngăduie, deopotrivă, să facă neruşinate comentarii la politica de destindere a omenirii sau să tragă de urechi pe conducătorii statelor unde a primit azil, dîndu-le sfaturi, mustrîndu-i ori veştejindu-le atitudinile şi acţiunile pacifiste. Legionarul şovin şi îndopat cu doctrină hitleristă adoră rasismul. El spumegă şi face crize de nervi de cîte ori aude vorbindu-se, în lumea americană, de legi şi măsuri menite să pună capăt unei anacronice segregaţii, ori de popoare care-şi cer dreptul la viaţă şi libertate. Ultra-reacţionar, rasist înverşunat, adorator al forţei, violenţei şi împilării, Posteucă sprijină, prin stiloul său pe care l-ar vrea umplut cu explozibil atomic, rasismul, dominaţia colonialistă şi orice manifestări imperialiste. Justifică şi stimulează agresiunea, incită la duşmănie şi teroare.

Integrat, prin atitudinea sa dementă şi neobrăzată, asociaţiilor şi organizaţiilor fasciste, rasiste şi beliciste de pe continentul american, acelaşi Posteucă face cor cu toţi paranoicii şi deslănţuiţii pasiunilor diabolice, nedîndu-se înlături de la nici o mîrşăvie.

Pe sîngerosul Posteucă îl indispune acordul privitor la interzicerea experienţelor nucleare şi, amant al tancului şi al bombei nimicitoare, visător însetat al cataclismului mondial, îl ofensează convieţuirea paşnică şi liniştea popoarelor.

Alături de foştii generali de vodevil Platon Chirnoagă şi Ion Gheorghe, de smintitul Ion V. Emilian şi de cîrtiţa galeriilor subterane Horia Sima, Vasile Posteucă se dedă la agitaţii belicoase. Insultă Organizaţia Naţiunilor Unite şi se revoltă împotriva tuturor acţiunilor politice promovatoare de destindere şi pace în lume...

Dezertorul vrea război; sadicul şi bestialul trădător reclamă fluvii de sînge şi munţi de cadavre!

Dar, cînd şi cînd, profesorul de tragere la tir şi dascălul de teroare şi crime îşi aduce aminte că este şi... poet! Căzut nu numai sub influenţa ororilor teoretizate şi aplicate de savanţii masacrelor Himmler, Goering, Goebbels sau Codreanu, dar receptiv şi la curentele anarhice şi degradate, la „modă" pe unele tărîmuri străine, — roade nu atît ale unei ideologii estetice bolnave, ale unei incapacităţi de viziune şi dimensionare a artei, cît ale unei escrocherii de cea mai joasă speţă — Vasile Posteucă scrie şi tipăreşte, simultan, poeme aiurite, în care celebrează „svastica" sau se prosternă într-un adevărat sacerdoţiu liric al „crimei" şi al „morţii"... In realitate, poetul svasticii continuă în... pastă lirică abstracţionistă pe maestrul pistolului concret... Aceleaşi năravuri, aceleaşi obsesii îşi caută nouă albie de scurgere prin jalnicul făgaş al unei arte prostituate.

Şi sub acest aspect comic de poet degenerat al elucubraţiilor, scoţînd panglici metafizice pe nări şi suspine nostalgice în jindul „svasticii" lui Hitler şi al „securii morţii", dar, mai ales, sub satanicele aspecte de terorist, trădător şi calomniator, sau de aţîţător la ură şi război, neisprăvitul Vasile Posteucă rămîne un exemplar preistoric. Ii smulgem masca solemnă de profesor şi redingota severă de „moralist" şi-n faţa noastră se găseşte acelaşi neevoluat şi definitiv cimpanzeu din fauna legionară de peste hotare.

Glasul Patriei, 20 ianuarie 1964.

DE LA „CRUCEA DE FIER" LA HAINA PREOȚIEI

D. Stăniloae[1]

Lumea se îndreaptă spre o eră de pace durabilă. Armele ucigătoare de oameni devin tot mai odioase. Cei ce le-au purtat cu dezinvoltură și au făcut uz de ele cu prisosință au început, se pare, să vadă și ei că fac o impresie tot mai insuportabilă cu etalarea fățișă a vechii lor profesiuni. De aceea, unii din ei se îmbulzesc să-și facă rost de o haină, prin care să-și acopere chipul fascist și războinic, să-și ia o înfățișare amăgitoare, urmărind însă în fond vechile lor scopuri.

Acesta trebuie să fie motivul pentru care, în anul 1963, la scurt interval, doi din ferventii practicanți ai violenței și susținători ai propagandei războinice s-au travestit în „preacucernice" fețe bisericești.

Aci vom da cîteva momente caracteristice din biografia unui recent suspect membru al tagmei clericale: legionarul Dumitru Popa, devenit, în septembrie 1963, preot al Capelei ortodoxe Bad Ems din Germania Federală.

E o dorință firească a credincioșilor, care se interesează de viața Bisericii, de a cunoaște, la hirotonia unui nou preot, antecedentele vieții lui și cu deosebire stagiul lui de pregătire

---

[1] Legionar care a activat intens, alături de N. Crainic, la ziarul profascist „Gîndirea". Este profesor teolog și a făcut parte — împreună cu o serie de călugări — din organizația subversivă „Rugul aprins".

în vederea preoției și fizionomia lui morală, pentru ca să poată da mărturie, conform unei vechi tradiții creștine, de vrednicia sau de nevrednicia lui pentru această treaptă.

Prin ce Seminarii și Facultăți teologice s-a nevoit Dumitru Popa cu studiul învățăturii creștine, cu deprinderea slujbelor bisericești, cu înfrîngerea poftelor și pătimașelor porniri ale trupului?

Iată ce cunoaștem în privința aceasta. Proaspătul „păstor" de suflete Dumitru Popa a frecventat drept clase de seminar cuiburile legionare din plasa Slănic-Prahova, distingîndu-se în așa măsură în „cuvioase" cîntări gardiste și în propovăduirea și practica înfricoșătoarei învățături legionare încît a fost promovat ca șef al tuturor cuiburilor din respectiva plasă, participînd la rebeliunea din 1941, în timpul căreia s-a remarcat atît de mult că a fost trimis pe spezele statului în pensionul unui penitenciar pe timp de un an. Terminîndu-și anul de „retragere", a plecat în taină, cum se cuvenea unei firi care nu vrea să atragă atenția asupră-și, la „studii teologice" superioare naziste la Rostock. In 1944—1945 s-a prezentat la „examenul de diplomă" în tranșeele frontului hitlerist, în calitate de membru al „armatei naționale" a lui Sima și Chirnoagă, dovedind că și-a însușit așa de perfect învățătura dascălilor din țara în care urma studiile, încît e în stare să lupte în cucernica uniformă hitleristă, cu toată îndîrjirea, împotriva chiar a fraților săi care luptau pentru libertatea țării lor și pentru o viață mai bună. Aceasta i-a adus de fapt cea mai înaltă „diplomă de teologie", intitulată „crucea de fier".

După această perioadă de intensă „pregătire" pentru preoție, a urmat o altă perioadă de completare, de specializare, de dovedire a altor destoinicii pentru misiunea spre care tindea. In acești ani, Dumitru Popa a excelat, de asemenea, îndeplinind în Germania și Franța felurite misiuni încredințate de șefii lui, ca de exemplu descoperirea grupurilor de „eretici" nelegionari, îndreptarea (răuvoitorii zic: falsificarea) unor acte de identitate întocmite de administrația statelor în care se găsea, acte ce urmau a folosi fraților de „credință legionară".

Scrupulos, cum se cuvenea unei firi cu respect de cele sfin-

te, de abia mai tîrziu, după 1950, s-a apropiat de cercurile conducătoare ale bisericii române din Paris, după ce acestea au devenit legionare. Iar o vreme s-a mulțumit cu rolul modest de membru al Consiliului parohial, susținînd în acțiunile sale pe un alt devotat slujitor al „credinței legionare", pe Vasile Boldeanu.

Dar un om cu o asemenea „pregătire" și cu așa de mari merite pe ogorul propovăduirii neînduratei sale „credințe" nu putea rămîne pînă la capăt nefolosit pentru „păstorirea" sufletelor. Astfel, în iulie 1963 a fost hirotonit ca diacon pentru biserica ortodoxă din Paris de episcopul nelegitim Teofil Ionescu, asistat de Vasile Boldeanu.

Dar pofta vine mîncind. Abia obișnuit cu înfățișarea preacinstită de cuvios membru al cinului clerical, Dumitru Popa s-a gîndit că n-ar fi rău să urce o treaptă mai sus. Incaltea, să meargă pînă la capăt pe noua linie pornită, ca să aibă din ea și „un ce profit". Dar cu aceasta a trezit îngrijorările „preacucernicului" său camarad Boldeanu, care, dacă îl putea tolera pe Dumitru Popa ca subaltern, se temea să-l aibă ca egal. A început deci să se facă luntre și punte pentru a bara drumul lui Dumitru Popa spre preoție, descoperind deodată și așternînd în numeroase memorii o mulțime de dovezi că acesta nu are o pregătire care să-l îndreptățească a fi preot, ba dimpotrivă.

In fața acestor obstacole, Dumitru Popa și-a adus aminte de înalta „diplomă teologică" a „crucii de fier", obținută în Germania hitleristă și s-a gîndit s-o valorifice. Astfel a obținut postul de preot al capelei de la Bad Ems din R.F.G. unde a fost hirotonit de episcopul autosfințit George Tarasov.

Niscai cititori ar putea crede că îi facem nedreptate lui Dumitru Popa considerînd turbulenta lui carieră de pînă acum drept fază pregătitoare pentru preoție. Dar înșiși camarazii lui, și deci și el, îi atribuie acest caracter. Dacă ar socoti însă violenta lui activitate trecută în sens ironic ca pregătire pentru preoție, n-ar fi așa de grav. Dar e sinistru, pînă la frizarea inconștienței, cînd, pretinzînd că începe un curs nou al vieții consacrat curățeniei, ia în serios cursul de mai înainte cu

toate relele lui, ca o pregătire pentru cursul nou. Aceasta înseamnă că respectivul nu vrea să schimbe nimic în viața lui, că nu vede răul de mai înainte, că noul chip pe care îl îmbracă e numai o aparență înșelătoare, impusă de noile circumstanțe. Și așa face Dumitru Popa.

Desprindem aceasta din faptul că fițuica legionară „Vatra", descriind cu lux de amănunte și cu risipă de entuziasm hirotonirea lui Dumitru Popa ca preot, încheie: „urăm acestui român verde să fie în altar cum a fost totdeauna: model în viața politică, unde a militat, în cea mai curată organizație românească (halal de curățenie! n.n.), model la oaste, unde s-a putut mîndri cu cea mai înaltă decorație a țării în care merge. De la bărbăția „crucii de fier" la cea a crucii Mîntuitorului — calea n-are să fie lungă".

Se mărturisește prin urmare, cu cinism, că de la mocirla legionară la curățenia necesară preoției, de la „crucea de fier" hitleristă la crucea lui Hristos nu e decît o mică distanță, o bagatelă ce nici nu merită să fie luată în seamă. Se identifică în mod uluitor ura fascistă și terorismul exclusivist cu pașnica iubire de oameni a lui Hristos. Dacă-i așa, de ce-ar mai trebui Dumitru Popa să ascundă sub sutană vechea uniformă? Iar „crucea de fier" de ce n-ar putea să fie purtată pe piept, vizibil, împreună cu crucea preoțească? Necesitatea de a le ascunde e o dovadă că sufletele nepervertite ale credincioșilor văd o totală incompatibilitate între ele. Și Dumitru Popa, menținîndu-se în această duplicitate, arată că vrea să amăgească lumea. El folosește preoția numai ca un camuflaj, de altfel destul de transparent, pentru vechile porniri. Ceea ce înjosește preoția.

Glasul Patriei, 1 februarie 1964.

„POEȚII" LUI BIRLEA

Nichifor Crainic

Am citit două numere din „Revista scriitorilor români", pe anii 1962 și 1963, apărută la München, editată de „Societatea academică română" a monseniorului Octavian Bîrlea. E o invazie de nume necunoscute în literatură, dar știute din cazierele polițienești și judiciare ale gardismului asasin. Cum pot sta aceste nume vopsite de sîngele a sute de vieți alături de demnitatea unui prelat investit cu sacrosancte misiuni spirituale, e un secret pe care numai monseniorul îl deține. Gardismul a fost o agitație fioroasă care, sub aparența unei farse mistice, cultiva în spelunci conspirative religia demonică a revolverului și a lăsat în istoria contemporană mormane de cadavre. Ce afinitate a avut această erupție bestială cu literatura și cultura, pe care semidoctul Corneliu Codreanu o numea „otravă", interzicînd ciracilor să citească altceva decît maculatura criminală, specific gardistă?

S-ar putea zice: ce-a fost a fost; înnebuniții de-atunci și-au revizuit conștiința sub acțiunea duhovnicească a monseniorului și, din cloaca infernală, au răsărit oameni puri, cu virgula de foc a inspirației pe creștet, în stare să regenereze însăși literatura română. Dar prezența acestei reviste retează orice presupunere binevoitoare prin conținutul ei criminal. După 20 de ani nimic nu s-a schimbat în mentalitatea gardistă. E aceeași maculatură sîngeroasă, cu deosebirea că pe-atunci

ea se vărsa în ţară, iar azi se otrăveşte cu ea numai un cerc restrîns de fantome ale crimei.

Ce-ar vrea această revistă?

Cităm din articolul program: „Să afirme că spiritul literaturii române — adevăratul spirit — cu rădăcini adînc înfipte în trecut şi ramuri larg deschise spre viitor e *aici* prezent şi viu", — adică în organul lui Bîrlea de la München!

Intr-adevăr, trebuie o doză nemăsurată de cinism pentru ca oameni, care au trăit din subvenţiile lui Hitler, care au împuşcat pentru el personalităţi naţionale ca Nicolae Iorga, care şi-au dat concursul politic şi militar călăului ce ne dezmembrase ţara, care au dezertat, au trădat şi au fugit, care calomniază pînă la inconştienţă, să vorbească, după toate aceste fărădelegi, despre rădăcinile lor înfipte în pămîntul patriei. Singur monseniorul Bîrlea s-a găsit să binecuvînteze asemenea cinism.

Rădăcinile lor, cum arată noua maculatură sîngeroasă, nu sînt înfipte în pămîntul ţării, ci în speluncile infernale ale gardismului de unde mai creşte încă mătrăguna otrăvită a criminalităţii.

Iată-l pe inevitabilul şi dezarticulatul Vasile Posteucă! După ce a prorocit războiul viitor în ziarul „America", unde şi-a pripăşit nevolnicele vedenii de Sybilă confuză, scrie în revista monseniorului: „Imi măsur aşteptarea cu mormîntul... Că viaţa noastră începe-n ţintirime şi pîinea ne rodeşte din morminte". E aceeaşi vedenie de pe vremuri, cînd neisprăviţii sluţiţi de şarlatania codrenistă, nu vedeau decît morminte, ţintirime şi masacre, cînd scribii exaltaţi făceau fără ruşine apologia uciderii, cînd asasinii erau declaraţi sfinţi şi ucigaşii se salutau cu lozinca „Trăiască moartea"!

Toţi versificatorii monseniorului Bîrlea, cînd nu-şi bocesc disperarea din fundul prăpastiei unde au căzut, reiau exact ca acum 20—30 de ani sinistra temă a „răzbunării legionare", obsesia nenorocită a unor furibunzi, care umpluseră ţara de cadavre. Ar fi prea dezgustător să reproducem toate aceste bîiguieli ale setei de sînge, scrise în versuri deşuchiate ca şi sufletele din care au ieşit ca într-un acces convulsionat de epi-

lepsie. Iată dintre ei pe Virgil Ierunca, cu pistol imaginar la şold, aţîţîndu-şi camarazii: „Vă veţi întoarce / La ospăţul sîngelui negru / Sub cerul coborît de pe cruce /... Aduceţi năstrape prea pline de mînia mea şi de mînia voastră / Şi în loc de berbeci fără cusur / Să-i jertfim (zilei răzbunării, n.n.), Marea, nepotolita noastră sete de sînge!". E vorba de ziua măcelului general, preconizat de glasul scelerat al lui Corneliu Codreanu. El se zvîrcoleşte în groapă că n-a avut parte decît de un aperitiv din „sîngele negru" al acestui măcel. Horia Sima, cu Trifii, Posteucii şi Boldenii lui s-a îmbuibat din plin din acest ospăţ canibalic. Virgil Ierunca, lătrînd şi scheunînd ca un şacal muribund, ar vrea să-l înfulice tot.

Dar setea de bestialitate a energumenilor acestora culminează în scrîşnetul unuia, care iscăleşte cu un pseudonim bovin — Al. Ciutacu. Iată ce rage acest Ciutacu: „Să-mi împlînt cuţitu-n sînge viu / Nu-n hoit / Să-mi dîrdîie de scîrbă prăseaua-n carne ca o cîrpă / Cînd răsuci-o-voi cosor / Din ombilic la omuşor!".

Da, e culmea setei de bestialitate. Dar şi culmea ridicolului. Căci mugetele lor după răzbunare, care n-au nimic omenesc în ele fiindcă ies din gîtlejuri de fiare, nu sînt expresia forţei ci a disperării fără leac.

Unul din „poeţii" inspiraţi de monseniorul Bîrlea dă tonul de agonie al acestei deznădejdi cînd zice: „Mîine e numai o vorbă / o altă vorbă ca toate / numai pretext de amăgire. / Ce poartă se mai poate deschide pentru noi?". Acesta e oftatul lui Nicolae Petra, fost consilier la Economia Naţională pe vremea ospăţului cu sînge negru. Deznădejdea acestor nenorociţi ai soartei, pe care singuri şi-au făcut-o, e fără poartă, fără ieşire. Ei mugesc azi din prăpastia necazului unde se zvîrcolesc în agonie. Ei suspină după o epocă plină de cadavre, defunctă ca şi ele, al cărei miros de „sînge negru" le-a rămas încă în nări. Setea masacrelor e numai o macabră dar inofensivă nostalgie, care dovedeşte că nici în ceasul agoniei nu s-au ridicat din jungla fiarelor.

Dar cum se justifică monseniorul Octavian Bîrlea patronind aceşti asasini, care, în lipsă de victime, omoară versuri

schiloade în revista serenisimului prelat creștin? Cum rimează morala, pe care e obligat s-o predice, cu setea de răzbunare, cu ospățul sîngelui negru? Cum se armonizează mila și omenia cu cuțitul învîrtit în carne vie din ombilic la omușor?

Tragicomică situație pentru un apostol, care el însuși propagă ura împotriva țării unde s-a născut!

Glasul Patriei, 10 octombrie 1964.

MUTRE ȘI CUTRE
Povestește repatriatul Ionel Socaci

Ionel Socaci[1]

Revenit în țară după o scurtă dar neînchipuit de jalnică rătăcire, mi-am regăsit familia, cunoscuții și prietenii și mi-am reînceput activitatea în meseria mea modestă de șofer.

Fără a mai avea grija zilei de mîine, mi-am restabilit echilibrul sufletesc, ce-mi fusese grav zdruncinat de gestul meu necugetat de a-mi părăsi patria dînd ascultare unor trădători aciuați în unele țări din occident.

Cu sufletul împăcat că am revenit pe drumul cel bun, mă adresez, prin intermediul ziarului „Glasul Patriei", acelor compatrioți din Austria care sînt și rămîn oameni cinstiți în împrejurările vitrege ale dezrădăcinării lor de glia strămoșească. Încerc să le dezvălui acestora unele fapte săvîrșite de trădătorii cuibăriți vremelnic la Viena sub oblăduirea serviciului de spionaj american și care mi-au întins tot felul de capcane pentru a mă împinge în gropanul fără ieșire al vînzării de neam și țară.

M-au înconjurat, în capitala Austriei, din primele zile ale rătăcirii mele, legionarul Vasile Crețu, pretinsul socialist Efti-

[1] Repatriat în anul 1964. În timpul celor cîțiva ani cît s-a aflat în Occident a reușit să cunoască o parte din preocupările unora dintre transfugii cu care a venit în contact.

mie Gherman şi un oarecare Iosif Franchievici care îşi zice preşedinte al „asociaţiei creştine a românilor" din această ţară. Trebuie să mărturisesc din capul locului că nici numele şi nici activitatea acestor trei indivizi nu-mi erau cunoscute, aşa că dorinţa afişată de ei, de a se apropia de mine, am interpretat-o, la început, ca un gest dezinteresat. Cine nu vede în mîinile ce i se întind — pînă a şti ce ascunde gestul — un ajutor binevenit pentru a-şi găsi un rost într-o lume străină? Faptele ulterioare au dovedit contrariul, aceşti ticăloşi căutînd, prin tot felul de momeli şi minciuni, să mă atragă în tabăra spionilor şi calomniatorilor ordinari, în rîndurile acelora care în schimbul unei simbrii necinstite fac jocul duşmanilor patriei.

Primul ce-mi vine în minte, este Vasile Creţu care se dă drept român deşi n-a văzut niciodată ţara românească, el fiind născut în Banatul iugoslav. Trepăduş al lui Horia Sima, Vasile Creţu este de ochii lumii „şef de echipă" la Intreprinderea „Propangas", a altui trepăduş legionar, pe nume Mihail Giurea. Căci din cîte mi-am putut da seama, Creţu fiind mîna dreaptă a „domnului director Giurea" este scutit de osteneala de a munci. Prin luna ianuarie 1963, cînd mă găseam fără serviciu, Creţu Vasile mi-a propus să-mi facă cunoştinţă cu un polonez care — după cum spunea el — îmi va da nişte formulare pentru ca eu să le împart la toţi românii cunoscuţi de mine. Pentru această „treabă" Creţu mi-a oferit 50 de şilingi de fiecare formular completat şi difuzat. Deşi mă găseam lipsit de mijloace de existenţă şi cu stomacul gol, am refuzat oferta lui Creţu, care ascundea un lucru necinstit. Au urmat, bineînţeles, o serie de insistenţe din partea acestuia, însă toate au rămas fără rezultat. Văzînd refuzul meu categoric, Vasile Creţu a renunţat la ofertă, dar mi-a atras atenţia să nu pomenesc nimănui nici măcar o iotă din cele discutate în legătură cu formularele.

Creţu pretinde că, în această împrejurare, a vrut să-mi dea un ajutor îndemnîndu-mă să împart printre români formularele prin care, fără îndoială, căuta să culeagă informaţii plătite despre ţara noastră. Dar în cazul lui Vasile Popa, despre ce fel de ajutor a fost vorba? In timp ce în vopsitoria lui Giurea Popa muncea din greu pentru o bucată de pîine, Creţu îi fura lunar o sumă fixă din salariu socotind-o un drept al său pentru „binefacerea" de a-l fi plasat în serviciu.

Iată ajutorul şi milostenia dumitale, domnule Creţu! Iţi mai aminteşti de toate acestea?

Apucăturile pretinsului socialist Eftimie Gherman nu sînt mai prejos decît ale legionarului Vasile Creţu, ba dimpotrivă, căci datorită vîrstei, Gherman se simte obligat să împărtăşească lui Creţu cît mai multe şiretlicuri din bogata sa experienţă. Escrocul, îmbătrînit în rele şi căzut tot mai afund în mocirla trădării, se fuduleşte cu emuli de teapa lui Creţu. La ticăloşiile specific gardiste se adaugă, astfel, întreg bagajul de potlogării politicianiste din acest exil al fantomelor. Şi de ce n-ar face casă bună prăpăditele mutre şi cutre legionaro-ghermaniste? Nu trădează ei împreună? Nu se îmbată, nu plîng şi nu cîntă împreună? Halal prietenie!

Cu Eftimie Gherman am discutat mai mult. El mi-a făcut şi vizite la locuinţa mea, arătîndu-mi că o eventuală întoarcere a mea în ţară s-ar putea solda cu mari nenorociri pentru mine şi, în consecinţă, mă îndemna insistent să rămîn în „lumea liberă", unde, datorită legăturilor sale, îmi va putea obţine dreptul de azil. Intr-adevăr, rămînerea mea la Viena se datoreşte lui Eftimie Gherman care a minţit autorităţile austriece, aşa cum am arătat în primul meu articol publicat în acest ziar.

Abia după ce l-am cunoscut mai îndeaproape, mi-am dat seama ce urmărea Eftimie Gherman cu mine. De pildă, în luna noiembrie 1962, de faţă fiind şi Popa Vasile, Gherman mi-a pus înainte un chestionar cu o serie de întrebări prin care căuta să intre în posesia unor informaţii referitoare la România. El a căutat să mă convingă că acest chestionar nu trebuie neapărat semnat, ci doar completat pentru a-l putea trimite, el însuşi, postului de radio „Europa liberă" al cărui colaborator pretindea că este.

N-a uitat să-mi spună că are calitatea de preşedinte al „Sindicatului românilor liberi din exil", că domiciliază la Paris (deşi el se găsea de multă vreme la Viena) şi că are posibi-

litatea să se deplaseze oriunde se ivește cîte un nou sosit din țară, pentru a obține cît mai multe informații cu privire la stările de lucruri din patrie. Cu alte cuvinte, Eftimie Gherman se îndeletnicește îndeosebi cu exploatarea la maximum a tuturor nefericiților încăpuți pe mîna lui. Mi-a arătat în repetate rînduri că din motive de precauție nu-și poate da domiciliul la Viena și tot din precauție este de cele mai multe ori însoțit de Popa Vasile.

Pe Gherman nu l-am văzut vreodată să fi fost în lipsă de bani. Mi-a spus chiar că, în schimbul „alergăturii" și „efortului" depus, primește destule parale de la postul de radio „Europa liberă".

Iată cum poate un om să-și vîndă sufletul pentru un blid de linte! Iată-l pe Iuda în chip de patriot social-democrat, cuibărit cînd la Viena, cînd la Paris, adică oriunde întrezărește posibilitatea unui cîștig născut din înșelăciune și trădare!

Dar Iosif Franchievici este oare mai puțin întinat? Nu este el grav vinovat de cele ce se întîmplă sub paravanul calității lui de președinte în așa-zisa „asociație creștină a românilor" din Viena? Ce fel de președinte este el cînd treburile asociației le înnoadă și deznoadă indivizi de teapa lui Crețu și Eftimie Gherman?

De ce nu are cel puțin virtutea de a declara că interesele patronilor ce stau în umbră îl determină să-și pună numele în joc și să conducă doar cu numele?

Ce foloase trage acest individ — pînă mai ieri considerat de unii compatrioți din Viena drept un „bătrîn venerabil" — din cîrdășia legionaro-ghermănistă, din utilizarea numelui său, folosit fie ca gir de onestitate, fie ca hîrtie de 3 bani ocaua, pentru acoperit murdăriile unei bande de vînduți și de spioni?

Dar, în definitiv, ce conduce acest domn Iosif Franchievici? Așa-numita „Asociație creștină a românilor" din Viena este o organizație de dezertori și trădători de țară înjghebată în 1959 cu sprijinul direct al spionajului american. Adevăratul ei conducător este Vasile Crețu, omul de încredere al lui Horia Sima, căruia Mihail Giurea i-a pus la dispoziție nu numai releaua lui comercială ci și unele posturi de încredere, cum este

acela ocupat de însuși Crețu, de asemeni fonduri pentru nevoile urgente ale acestor criminali de rînd. Sprijinitorul principal al asociației este însă Thomas Hodge, funcționar al Legației S.U.A. care, bineînțeles, plătește și pe Crețu și pe alții de teapa lui pentru a-i furniza informații.

In timpul cît am vizitat și eu această asociație, mi-am putut da seama că adevărata ei menire o constituie „opera" de defăimare a României și activitatea de spionaj îndreptată împotriva țării noastre. Conducătorii „asociației" caută însă să mascheze această activitate prin diferite manifestații „culturale", „șezători" și chiar unele improvizații corale.

In spatele acestor manifestări de fațadă se află clica sinistră a lui Eftimie Gherman, Vasile Crețu, Iosif Franchievici și alții care n-au nimic comun cu cultura română.

Una din îndeletnicirile acestor nemernici conduși de Thomas Hodge și de cei de la „Free Europe", este și aceea de a înfricoșa pe cei care doresc să vină în România, ca turiști, arătîndu-le că în țară vor avea de suferit sau că vor fi chiar arestați. Ei caută așadar să creeze cît mai multe obstacole în calea schimburilor turistice dintre România și Austria prejudiciind interesele ambelor țări. In afara faptului că șefii pretinsei asociații se străduiesc să calomnieze realizările din țara noastră, ei își mai iau și osteneala de a încerca să determine diferite persoane venite în Austria pentru tratament medical, turiști, marinari ai flotei noastre fluviale etc. să-și trădeze patria și să rămînă în Austria.

„Asociația" lui Vasile Crețu nu depășește mai mult de 70 de membri, manevrați de vreo 20 de legionari teroriști, finanțați și susținuți de Thomas Hodge din spionajul american. Banda legionară s-a încîrdășit, cum arătam mai sus, cu vechiul spion și colaborator al „Europei libere", Eftimie Gherman, care depune un zel deosebit în anchetarea nenorociților ajunși pe mîna lui și pe care îi speculează la sînge pentru a le stoarce informații cu scopul de a le vinde apoi oficinei americane „Free Europe" din München.

Imoralitatea și actele trădătoare ale lui Crețu, Gherman și altor pretinși conducători au indignat pe unii membri ai aso-

ciației care au protestat energic împotriva „discuțiilor" ținute de ei la diferite ocazii cînd își dau aere de reprezentanți ai românilor în exil. Mulți se simt umiliți la gîndul că asemenea jigodii morale cuvîntă în adunări, fără a avea mandatul cuiva, feriți de sancțiunea excluderii pentru josniciile comise în numele tuturor. Oameni cinstiți din cadrul asociației convingîndu-se că locul lor nu este alături de Crețu, și-au dat demisia, spunînd că ei nu pot să denigreze patria în care s-au născut, în care trăiesc rudele lor și în pămîntul căreia înaintașii dorm somnul de veci.

Și acum, cîteva fapte concrete, petrecute la asociație și pe care dl. Gherman și ceilalți de soiul lui le cunosc foarte bine.

La 24 februarie 1963 asociația a ținut alegeri cu participarea a circa 30 de persoane printre care mă aflam și eu. A fost ales un comitet în frunte cu Iosif Franchievici, V. Crețu, Hugo Herman și alții. Preotul Bîrlea, reprezentantul intereselor Vaticanului a cerut să i se dea un tabel cu numele și adresele rudelor aflate în România și cărora trepădușii serviciilor de spionaj să le trimită pachete și îmbrăcăminte prin intermediul Crucii Roșii. Era limpede că se urzea o nouă perfidie, deoarece este știut că în România nici un cetățean nu așteaptă pomana trădătorilor, munca asigurînd tuturor tot ce le trebuie. Viclenia lui Bîrlea, mascată de așa-zisă milostenie, a fost atunci descoperită chiar de membri ai asociației care au părăsit sala cuprinși de indignare.

Tot la niște „alegeri", capii asociației s-au întrunit la Nansenhaus — păcat de numele ce-l poartă și de pretenția de a fi o casă de cultură! —, la un fel de banchet de împăcare. Au mîncat bine, au băut fără măsură, s-au îmbătat, unii căzînd sub masă și bolborosind cîntece nerușinate, iar alții urlînd „Pe-al nostru steag" (probabil se gîndeau la „Die Standarte", al lui I. V. Emilian care „combate" pentru revanșarzi și neo-naziști). Vasile Crețu, ghiftuit de cît înghițise și băuse, își pierduse graiul, așa încît n-a mai fost în stare să cînte, ca de obicei, pe struna lui preferată; era beat-mort. Atunci, Ircik Anton, vicepreședintele asociației, a pus mîna pe o brichetă și a lovit pe Crețu cu atîta putere încît i-a rupt arcada. Sîngele a curs în farfurie, pe haine, pe covor. Căpeteniile au început să vocifereze ca într-o adunătură de mardeiași. Au intervenit femeile, cu țipete și urlete de nedescris. „Bruder"-ii lui Ircik și „camarazii" lui Crețu s-au încăierat ca haitele. Crețu a fost acuzat, chiar de partizani de-ai lui, că e idiot și laș. Vacarmul a sporit mai ales atunci cînd nevasta lui Crețu și-a insultat soțul în public, pentru lipsa lui de demnitate. „Cu ce te are Ircik la mînă, dacă stai ca o vită sub bătaia lui?" Și ca ea vociferau și alții. Eftimie Gherman care se știa amestecat în tot felul de intrigi a luat-o la sănătoasa urmat de alți „viteji", pentru a-și feri pielea de vreo atingere contondentă. După somnul ce a urmat beției, „patrioții" Crețu și Ircik s-au împăcat și s-au pupat ca să poată sluji înainte interesele d-lui Hodge.

Trădătorii au ținut și alte reuniuni. La un început de decembrie, Eftimie Gherman a cerut bețivanilor din comitetul de conducere să se unească și „să lupte mai departe pentru a elibera poporul român, pentru a-i asigura un regim crestin etc. etc.".

Trimis în Austria pentru un tratament medical, Vasile Popa a căzut pe mîna acestei bande de șarlatani și sforari. Cînd Vasile Popa a cerut socoteală lui Crețu pentru banii furați din munca lui de vopsitor la d-l Giurea, hoțul a acuzat victima că ar fi „agent" al R. P. Române. I s-a pretins lui Popa să nu mai povestească nimănui despre potlogăria lui Crețu.

Tot din această galerie sinistră de mutre și cutre face parte și Maria Florescu, o mahalagioaică slobodă la toate bîrlelile, care, la îndemnul cîtorva geloși pe scaunul lui Franchievici, a urzit în 1962 o intrigă contra acestuia, insinuînd că fiica lui ar fi comunistă. Franchievici i-a cerut socoteală. S-au insultat reciproc, spurcîndu-se bine unul pe altul, iar cînd domnul „președinte al asociației" a vrut s-o elimine, preotul Bîrlea a trecut de partea femeii (o fi știind el de ce!) și a menținut-o în cadrul cuibului lor.

Un alt membru al asociației creștine de la Viena este și Cunea Atanasie căruia i se spune Tașcu, specialist în contrabandă și despre care am mai vorbit în articolul trecut. Crețu și

Gherman l-au îndepărtat din grupul lor pentru că se deochiase din cale afară, fiind chiar cercetat de poliția austriacă. Tașcu s-a hotărît, atunci, să-și găsească o îndeletnicire mai puțin vulnerabilă, care într-un fel să-i poată aduce o cît de mică reabilitare în ochii camarazilor. El a încropit un cor pe trei voci, compus din 7 persoane, cu un repertoriu legionar pe placul lui Crețu. Nu știu ce legături are Atanasie Cunea cu Dorina Gabor, dar această femeie, legionară fiind, dușmănește pe Horia Sima. Tașcu a încercat să realizeze unirea simiștilor cu antisimiștii prin această Dorina Gabor. Vasile Crețu, care atunci cînd nu e băut și nici bătut îl susține pe Sima, l-a lăsat pe Tașcu să-și facă politica sa, de cor aparte, cu Dorina Gabor, preferind să-l știe mai degrabă în Karolinengasse decît la Nansenhaus, unde „borfașul și contrabandistul" — cum îl numește pe Cunea — îi încurca socotelile pînă într-atît încît a fost silit să declare că nu mai poate să stea la masă cu el deoarece riscă să se compromită sub toate aspectele.

Iată mocirla în care se bălăcesc, la Viena, lichelele cu simbrie de la străini, criminalii de profesie care fac victime în rîndurile celor ce nu i-au cunoscut, înstrăinații de neam care se pretind patrioți și despre care voi mai reveni spre folosul emigranților cinstiți, în interesul cărora am scris aceste rînduri.

Glasul Patriei, 20 iulie 1963.

GARDIȘTII MERCENARI AI LUI CHOMBE

Nichifor Crainic

Moise Chombe, aventurierul simbriaș, care se zvircolește în fel și chip pentru a ține încă o vreme poporul congolez în neagră mizerie și subjugare, e una din figurile cele mai detestate din galeria trădătorilor libertății naționale. De curînd, deși indezirabil prezent la Conferința de la Cairo a statelor neangajate, Chombe a fost repudiat și, cu toate că se considera șef de guvern, a fost sechestrat ca agent al violenței în slujba colonialismului.

In acțiunea sa pe cît de aventuroasă pe atît de odioasă, Chombe a lucrat și lucrează cu mercenari. Cu declasați care pierzînd ultimul rest de demnitate omenească, nu mai au nimic de pierdut. In căutarea lor, energumenul congolez a dat în Spania peste gardiștii fugiți din România. Era tot ce-i trebuia mai stringent lui Chombe pentru cauza degradantă la care s-a angajat. Legionarii, desfigurați de școala codrenistă și deveniți experți în practica simistă, reprezintă o categorie de mercenari internaționali funest pregătită pentru a estorca fonduri, pentru a spiona, pentru a exercita trădarea, pentru a pune la cale asasinate și pentru a organiza masacre. Moise Chombe i-a adulmecat prin afinități degenerate. I-a ales prin comparație cu ceilalți mercenari folosiți în Katanga.

Și cum gardiștii au orgoliu de maeștri în lovituri, a trebuit să le acorde titluri oarecum pompoase. Pe unul Ion Pîr-

vulescu l-a numit consilier de presă, pe unul Radu Ghenea consilier diplomatic, pe unul Puiu Stănescu consilier financiar, pe unul Calistrat instructor-şef pentru educaţia fizică şi, în sfîrşit, pe unul zis Dan Teodoru l-a luat Chombe cu el la Cairo. In realitate, toţi sînt instructori-şefi pentru educaţia fizică. Iar educaţie fizică se ştie ce înseamnează de la Corneliu Codreanu, care declara în scris că, fără revolver, se simţea „dezonorat" şi a cărui ocupaţie zilnică era tragerea la ţintă. Educaţie fizică se ştie ce înseamnează de la Horia Sima, care scotea copiii în păduri pentru a-i învăţa să tragă cu arma. Educaţia asasinatului, riguros organizată, îi trebuie şi lui Moise Chombe pentru a-şi disciplina mercenarii fără care nu poate apăra politica de spoliere a poporului congolez.

Iată ce a ajuns sau mult mai exact, iată ceea ce a fost şi ceea ce este gardismul: o iremediabilă disponibilitate criminală, gata să se angajeze în orice ţară şi în orice acţiune, dacă nu se poate totdeauna împotriva României, măcar împotriva oricărei idei de libertate şi demnitate omenească. In România, a militat uneori pentru burghezie şi alteori împotriva ei, pentru partidele politice şi împotriva lor, pentru rege şi împotriva regelui, după cota subvenţiilor care se urca sau scădea. Cînd subvenţia hitleristă a prevalat, disponibilitatea gardistă s-a întors făţiş împotriva României şi ţara a cunoscut mercenari politici, mercenari asasini, mercenari spioni, mercenari militari, — toţi legionari, — împotriva războiului de eliberare. Deplasată peste hotare, disponibilitatea gardistă stă la îndemîna oricui are nevoie de mercenari care nu se dau înapoi de la orice acţiune infamantă pe care simţul normal şi moral refuză s-o îndeplinească. Denaturarea şi perversitatea îi aţîţă pe gardişti să se angajeze oriunde e nevoie de minciună, de calomnie, de denigrare, de informaţie contrafăcută împotriva ţării noastre. Chiar dacă nu e vorba de România, disponibilitatea lor criminală îi determină să îmbrăţişeze cauzele tiranice ori sîngeroase, care corespund sufletului lor denaturat şi stau în răspăr cu suflul progresist al vremii noastre.

Angajamentul mercenăresc, pe care Moise Chombe l-a făcut cu grupul amintit în Spania, se bazează pe un tîrg lucrativ. Energumenul congolez le-a făgăduit că le dă o mină africană în exploatare. Să nu vă închipuiţi cumva că pistolarii lui Codreanu şi ai lui Sima vor pune mîna pe tîrnăcop şi pe lampă pentru a scormoni măruntaiele pămîntului. Munca productivă, creatoare, nu face parte din arsenalul gardist. Demnitatea ciracilor lui Sima este aceea de a trăi din expediente. Ei şi-au împărţit rolurile. O parte a rămas în Spania căutînd capital pentru exploatarea minei făgăduite. Mercenari ai colonialismului, pe care îl apără Moise Chombe, ei se visează patroni ai salahorilor indigeni pentru dezrobirea cărora a căzut un Lumumba şi suferă un Gizenga.

In fond, nu e vorba decît de o nouă aventură care va ţine cît agitaţia neseriosului reacţionar african, care se zbate ca un vîntirel oarecare împotriva marelui vînt de eliberare.

Glasul Patriei, 1 noiembrie 1964.

MONARHIA ASASINĂ

Petre Ghiață[1]

Probabil că și anul acesta la posturile de radio dolarizate, Mihai Foni de Hohenzollern se va bîlbîi în ziua de 10 mai, încercînd să citească un mesaj, ticluit de transfugii din jurul său. Același mesaj învechit și fals, tocit prin deasa-i întrebuințare — în care speranțele deșarte se împletesc cu minciuna și nerușinarea — va fi adresat neantului... pentru că nimeni nu-l ascultă! Și tot în neant se vor pierde elucubrațiile transfugilor, care tot în ziua de 10 mai vor repeta clișeele răsuflate în care vor aminti defuncta monarhie germanică, pe care poporul nostru o evocă cu ură și dispreț.

Cel mult, ziua de 10 mai va reînvia în amintirea generațiilor mai vechi parăzile patronate de regii străini.

Cine își mai aduce aminte, fiindcă de atunci au trecut parcă secole?!

Dis-de-dimineață, în ziua parăzii, agenții administrației erau grijulii să atîrne steaguri, mai ales la cîrciumi. Crîșmarii se întreceau să facă pe placul agenților, arborînd steaguri la ușa dughenelor cu băuturi, înșirate pe toate străzile. Căruțele primăriei, încărcate cu nisipul adus de cu noapte din carierele din jurul Capitalei, împrăștiau pulberea galbenă pe ulițele care

[1] Fost membru al P.N.L.-ului și deputat al acestui partid în parlament.

legau palatul regal cu dealul mitropoliei. Din acest nisip se înfruptau edilii de toate culorile politice şi agenţii electorali, înmulţindu-i preţul cu 10, — ca nouă părţi să le umfle buzunarele. Şi astfel în fiecare an, la zece mai-ul hohenzollernilor, se repeta povestea cu nisipul şi steagurile din socoteala încîlcită a lui Ghiţă Pristanda! Apoi, răsuna strigătul de jale din clopotniţa mitropoliei, vestind parada — rămasă de pomină — norodului care nu voia să populeze uliţele pe unde urma să treacă cortegiul regal! Şi-atunci administraţia încerca să atenueze tristeţea parăzii, înşirînd de-a lungul străzilor şcolarii şi armata, îmboldiţi de uneltele guvernanţilor să articuleze strigăte care deveneau fatal stridente la ivirea caleştei regale. In faţa trupelor care defilau apăreau de obicei veteranii, tuberculizaţi de mizerie şi îmbrăcaţi în straie noi, împrumutate de administraţie. După ce acest vicleim se sfîrşea, bieţii veterani dezbrăcaţi de straiele de împrumut, se întorceau în zdrenţe şi chinuiţi de foame la uşile bisericilor şi în colţurile de stradă, unde continuau să cerşească!

Stigmatul crimei

Crima şi jaful au condus necontenit, ca nişte stigmate blestemate dinastia străină, înscăunată în fruntea României de „monstruoasa coaliţie". Carol I, junkerul prusac, urît din primul ceas şi avînd de luptat în tot cursul lungii sale domnii cu ostilitatea populară, n-a găsit decît un mijloc spre a se apăra: crima. Din ordinul lui Carol I, trupele regale au ucis în timpul guvernării lui Lascăr Catargi, ţăranii răzvrătiţi în regiunile megieşe Dunării. Ordinul asasin a fost repetat apoi în 1888 spre a îneca în sînge răscoalele antimonarhice izbucnite în mai multe judeţe din Oltenia, Muntenia şi Moldova. Cu prilejul parăzii din 10 mai 1891, poetul Traian Demetrescu înfiera astfel acea represiune sîngeroasă: *„Iar ca trofee uriaşe / Pe braţul stîng, ca la romani / O piramidă de cadavre / ale-mpuşcaţilor ţărani".*

Pornirea criminală a lui Carol I — regele nefast care a fixat ziua monarhiei la 10 mai — s-a dezlănţuit fără zăgazuri

cu complicitatea liberalo-conservatoare, la 1907, anul înfricoşătoarei amintiri, cînd au fost sălbatic masacraţi peste 11.000 de ţărani. Panait Cerna îşi exprima revolta şi ura în accente profetice: *„Tron de tron să ardă / Dar nici o lacrimă să nu se piardă / Din plînsul şi din sîngele vărsat!"* Acest teribil blestem, care ne evocă imprecaţiile biblice, a lovit fără cruţare pe urmaşii odiosului monarh. In repetatele sale gesturi ucigaşe, culminind cu ororile de la 1907 se vădeşte necontenit dispreţul lui Carol I faţă de poporul care nu s-a resemnat niciodată să accepte despotica sa domnie. Acest dispreţ era întreţinut şi de slugărnicia miloagă a conducătorilor politici de atunci: primul ministru liberal Mitiţă Sturdza ilustra plastic această slugărnicie, sărutînd în public mîna ucigaşă!

Un număr mai mare de contemporani ar putea rememora sărbătorirea aceleiaşi zile de către Ferdinand, care întruchipa pe scaunul regesc figura bleagă şi urecheată a asinului dus de căpăstru de Maria şi Barbu Ştirbey, executînd ordinele adevăratului stăpîn: Ionel Brătianu! Ferdinand, — căruia apologeţii monarhici au încercat să-i creeze o aureolă care n-a rezistat niciodată, — comanda armatele în războiul din 1916 de la un cartier general original, unde petrecea în tovărăşia bandei sale de cheflii şi a galantei soţii a unuia din generalii incapabili, postaţi în capul unităţilor militare de pe front! Şi Ferdinand — continuînd seria crimelor săvîrşite de unchiul său — a ordonat în ziua de 13 decembrie 1918 trupelor regeşti să asasineze în piaţa Teatrului Naţional pe muncitorii grevişti care, copleşiţi de mizeriile războiului, cereau dreptul la o viaţă omenească!

Acelaşi purtător de coroană, vestit din vremea tinereţii prin petrecerile amoroase din chilia unei frumoase călugăriţe de la mînăstirea Ţigăneşti, a dat în repetate rînduri ordin prefectului de poliţie Nicoleanu, omul său de casă, să snopească în bătăi în 1920 şi 1921 tineretul universitar, care fusese cuprins de ideile de înnoire socială. Focul jandarmilor îndreptat împotriva mulţimii care manifesta a răsunat sinistru în mai multe rînduri în acea epocă de mari frămîntări populare.

De la parăzile de 10 mai care imitau aidoma pe cele ima-

ginate de trufia fără margini a înaintașului său, o imagine stăruie ca un simbol al putreziciunii monarhice: Ferdinand, alături de Maria, răspundea trupelor care defilau agitînd buzduganul muiat în sîngele muncitorilor uciși la 13 decembrie 1918 și zîmbind în același timp cu cinism consoartei regale, surprinsă aruncînd ochiade amoroase lui Barbu Știrbey, eminența cenușie care urmărea cu priviri nesățioase pe iubita înveșmîntată în uniforma coloneilor de roșiori.

Și, fără îndoială, cercuri mult mai largi ar putea reconstitui parada de 10 mai din vremea sinistrului personaj Carol II, care a fost... contemporanul nostru al tuturora!

În uniforma gărzii călare, privind în gol, absent, plutind încă în amețeala alcoolică prelungită pînă în zori, Carol II saluta trupele ce defilau cu... bastonul de mareșal, înălțat cu megalomanie deasupra capului. Acest baston îi fusese oferit pentru faptele „eroice“ săvîrșite în tovărășia defunctei Zizi Lambrino în perioada dezerțiunii de la Odessa! Neavînd nici cea mai elementară decență, prințul-dezertor atîrna peste uniforma gărzii călare mantia albă cu crucea albastră a cavalerilor ordinului „Mihai Viteazu“. Această distincție ostășească îi fusese acordată de însuși tatăl său pentru singurele acte de arme de care fusese capabil: acele săvîrșite în alcovul nesfîrșitelor sale ibovnice, prin care a înjosit emblemele sfinte ale neamului și a coborît și mai jos propria sa dinastie. Proptit în șaua armăsarului pur-sînge, care trepida sub greutatea mătăhălosului trup regal, Carol II arunca surîsuri dulcege Elenei Lupescu care trona ca regină neîncoronată în tribuna din fața regelui, apărată de agenții poliției și de gonacii electorali ai guvernului. Și sub zîmbetele batjocoritoare ale celor doi amanți se strecura, în hazul și disprețul unanim, defilarea trupei și ofițerilor înzorzonați în uniforme de operetă, pe care el însuși se amuza să le inventeze și să le deseneze în nopțile orgiace sau la masa de poker. Ostașii țării, bravii fii ai poporului nostru, erau astfel travestiți în personaje de bal mascat, de fantezia maladivă a acestui paranoic. Purtînd un cap de Caligulla, repetat printr-o coincidență fatală, Carol II a reedidat în deceniul blestematei sale domnii, viciile și monstruozitățile odras-

lei degenerate a lui Germanicus. Amantul Elenei Lupescu, dînd proporții neînchipuite rapacității predecesorilor săi, a dat sperțului... prestigiul sigiliului regal! Și tot Carol II inspirîndu-se din cele mai monstruoase epoci ale istoriei a mînuit asasinatul, individual și colectiv, cu dezinvoltura, răceala și persistența criminalului înnăscut. Din alcovul „Duduiei“, „Buzatul“ — cum îl poreclise disprețuitor poporul — a dat ordin „trupelor sale“ să tragă la 16 februarie 1933 asupra muncitorimii greviste de la Atelierele C.F.R. Grivița, care revendica drepturile sale legitime.

Acest prinț obsedat necontenit de porniri criminale, pe care le purta în sînge, avea ambiția, dacă nu să-i întreacă, cel puțin să-i egaleze în practica asasinatului pe maeștrii săi din epoca renașterii: papa Alexandru și fiul său Cezar Borgia. Faima acestor ucigași de mare anvergură, străbătînd peste veacuri, nu-i da o clipă de răgaz. Una din victimele alese a fost însuși primul său ministru I. G. Duca. Nu-i putea ierta că i se împotrivise în mai multe împrejurări decisive. Fiind ministru de interne în guvernarea 1927—1928, — I. G. Duca cuprinsese într-un voluminos dosar întreaga „activitate“ de conspirator de operetă, de politician vulgar, de chefliu înrăit și de amorez depravat desfășurată în văzul lumii de către „pribeagul“ de la Paris. Carol II nu putea ierta, de asemeni, memoriul anti-carlist alcătuit de Duca pe baza unei zdrobitoare documentări și înmînat regentului Buzdugan. Și Carol II putea să uite cu atît mai puțin disprețul cu care I. G. Duca întîmpina prin cuvîntarea rostită chiar în ziua revenirii în țară pe prințul-rătăcitor, înscăunat în locul fiului său de către o conjurație de ofițeri din care o parte au format apoi odioasa camarilă regală.

Pactul asasin dintre legionari și Carol II

Dezastruoasa situație economică internă și interesele trusturilor occidentale au silit pe tîlharul escaladat pe tron să numească ca prim-ministru pe I. G. Duca, în noiembrie 1933. Carol II s-a înțeles cu noul șef al guvernului și cu Nicolae Ti-

tulescu, ministru de externe în acel guvern, să fie dizolvată garda de fier, — încurajată ani de zile cu o străduință diabolică de miniștrii săi și de rege însuși. In același timp, regele a dat posibilitatea lui Codreanu de a răspunde la dizolvarea Gărzii prin uciderea primului-ministru. In acest complot dintre palat și legionari, tratativele au fost duse de Ion Moța, cumnatul lui Codreanu, omul în care acesta avea completă încredere. Prefectul poliției, Gavrilă Marinescu, membru al camarilei, asigura legătura palat-Codreanu, conducînd pe Ion Moța la rege cu automobilul său! Asasinarea lui Duca s-a comis pe peronul gării Sinaia, în ziua de 31 decembrie 1933, în împrejurările cunoscute. Dar ceea ce se știe mai puțin e scena petrecută la castelul Pelișor, unde a fost transportat cadavrul fostului prim-ministru. In fața camarilei și a regelui, tîrfa alcoolului regal, zărind cadavrul, nu și-a putut stăpîni satisfacția, exclamînd: *„Mon choux! — așa pățesc toți acei care mă disprețuiesc și-mi întorc spatele! Dumnezeu nu-i iartă!"* „Domnița" nu-i ierta lui Duca vina de a fi fost potrivnic legăturii ei cu Carol și — cu mai multă hotărîre — în contra influenței acestei curtezane în afacerile de stat. Pactul asasin palatisto-legionar se împlinise întocmai. A urmat apoi așa-zisul proces din fața tribunalului militar și achitarea lui Codreanu, șeful „nicadorilor". Sentința fusese pronunțată de juriul militar din ordinul palatului. Prin această sentință, legionarii dobîndeau siguranța impunității pentru fărădelegea pe care o săvîrșiseră și mai cu seamă pentru fărădelegile ce le pregăteau. Caligulla II era satisfăcut că realizase un dublu obiectiv: ucisese un om ostil intereselor sale și, în același timp, prin complicitatea asasină cu garda de fier înhămase pe legionari la carul nelegiuirilor pe care le pregătea la rîndul său.

In „Memoriile" sale — citite într-un cerc de prieteni —, Victor Iamandi, subsecretar de stat la Interne în acea vreme, nu se sfiește să indice drept complice al camarilei asasine pe Ion Inculeț, titularul departamentului. In adevăr, Inculeț era unul dintre curtenii țiitoarei regale, impus la conducerea Ministerului de Interne de camarila palatului. In aceste „Memorii" autorul se întreabă: cum se explică lipsa măsurilor de pază cuvenite unui prim-ministru, amenințat cu moartea prin scrisoarea trimisă lui I. G. Duca de Zizi Cantacuzino, interpusul lui Codreanu? Neputința în care au fost puse organele siguranței statului de a-l descoperi pe Codreanu în ascunzătoarea din casa unei verișoare a Elenei Lupescu indică o complicitate directă. In sfîrșit, Iamandi scotea la iveală toleranța reciprocă dintre legionari și ministrul de interne, care se inspira în sufrageria de serviciu a faimoasei curtezane.

Nu-și mai amintește Mihai Fărcășanu, măcar în parte, de conținutul acelor „Memorii" din zilele în care împreună cu alți tineri liberali denunțau complicitatea regală și a camarilei în asasinarea lui Duca? Și nici Costel Vișoianu nu-și aduce aminte de reconstituirea uciderii lui I. G. Duca făcută într-o noapte memorabilă de însuși Nicolae Titulescu?

Legătura palatului a fost reluată cu Horia Sima după dispariția lui Codreanu și asasinarea lui Armand Călinescu. Noul șef legionar și totodată conducătorul invizibil al ucigașilor care au doborît pe Armand Călinescu a lucrat în aceeași duioasă înțelegere cu palatul. Legătura Carol II-legionari s-a restabilit prin mijlocirea faimosului Moruzov, șeful poliției secrete carliste. Așa se explică numirea lui Horia Sima ca ministru într-unul din guvernele dictaturii regale în 1940. Iar ruptura definitivă dintre tîlharul încoronat și legionari s-a produs la scurt timp în urma ordinului dat lui Horia Sima de către Himmler, șeful poliției secrete naziste. Hitler nu mai avea nici o încredere în Carol II, al cărui joc dublu cu celălalt grup de puteri occidentale fusese descoperit prin însăși nerozia regelui. Hitler înțelegea să aibă la dispoziție, nestingherit, teritoriul și bogățiile țării, în vederea agresiunii plănuită în contra Uniunii Sovietice.

„Odrasla"... Gărzii de Fier

După fuga de pomină a șperțarului regal, plodul asasinului, cel zămislit prin jocul vedeniilor agreabile, stimulate de alcool, a fost încoronat cu binecuvîntarea cîrdășiei Antonescu-Horia Sima. A continuat astfel complicitatea inițiată cu legio-

narii încă pe vremea cînd fiind pus să joace rolul... Marelui Voevod de Alba Iulia, micul Mihai a primit ca omagiu de la Codreanu o cruce încîrligată lucrată în aur și legată într-o fundulița de mătase verde. Și Mihai cel mic a patronat ca vechi complice al legionarilor, jafurile și odioasele asasinate din timpul înfricoșătoarei guvernări din 1940—1941.

Tot Mihai cel gingav s-a asociat împreună cu Antonescu la criminalul război împotriva Uniunii Sovietice dezlănțuit de Hitler.

Urmînd vocația criminală a strămoșilor săi, Mihai a patronat și încurajat după 23 August 1944 bandele legionaro-manisto-liberale, în acțiunea de la 8 noiembrie, în piața palatului.

Aceasta-i adevărata față a lui Mihai cel mic, ultimul rege de pe tronul României. Ca și Carol I, ca și Ferdinand, ca și tatăl său, Mihai a lăsat urme adînci de sînge în trupul Țării.

Inlăturarea monarhiei așteptată și consfințită de întreg poporul român e un act ireversibil și definitiv. Trecutul monarhic e îngropat pentru totdeauna.

Iar ziua de 10 mai rămîne doar o tristă amintire.

Glasul Patriei, 10 mai 1963.

MANECHINUL REGAL
O pagină de istorie

Nichifor Crainic

După dictatul de la Viena (30 august 1940), situația regelui Carol II devenise imposibilă. Poporul român, îndurerat și revoltat, îl acuza în gura mare de incapacitatea sa politică ce dusese țara la dezastru. Acuzația era profund îndreptățită fiindcă regele, demițînd pe Nicolae Titulescu în 1937, luase asupra sa responsabilitatea politicii externe, soldată cu sfîrtecarea tragică a statului. Tot valul de nemulțumiri acumulate în zece ani de jaf tîlhăresc și destrăbălare fără frîu, ce făcuseră din palatul regal un tripou și un lupanar, se ridica furios împotriva tronului, acum cînd organismul dictatorial al camarilei nu mai avea tărie să-l înnăbușească.

Guvernul Gigurtu, care avusese sarcina dramatică de a-i lichida politica nefastă, demisionase. Regele, izolat și unanim ostilizat și-a văzut colacul de salvare în generalul Ion Antonescu, scos spre uimirea tuturor din domiciliul forțat de la Bistrița olteană, unde îl imobilizase peste capul și fără știrea guvernului Gigurtu. A face dintr-un adversar ambițios un salvator era soluția disperării.

Ion Antonescu voia să alcătuiască guvernul cu Iuliu Maniu și Dinu Brătianu. Aceștia i-au oferit colaborare dacă obține de la rege puteri dictatoriale. Carol, încolțit din toate părțile, a suspendat constituția și l-a numit dictator pe Antonescu,

prin decretul din 4 septembrie 1940. Acest decret era semnul totalei înfrîngeri a aceluia care, timp de zece ani, fusese satrapul României. Cei doi şefi de partide compromise i-au condiţionat noului dictator colaborarea de abdicarea regelui. Ion Antonescu s-a executat. In noaptea de 5 spre 6 septembrie Antonescu a obţinut abdicarea. Dar Carol, în mijlocul dezastrului ţării, s-a tocmit ca un geambaş. El a cerut ca despăgubire pentru renunţarea la tron suma de 24 milioane lei aur, plătibilă în interval de doi ani, cu care Antonescu a fost de acord. Cînd a venit în discuţie succesiunea la tron a lui Mihai, Elena Lupescu, prostituata concubină a lui Carol, furioasă pe ţara care îi scăpa din ghiare, s-a opus cu înverşunare. Voia să răpească în străinătate şi bunătatea de progenitură regală. Ion Antonescu a înfruntat-o, iar Carol i-a cedat, în speranţă că lasă în urmă un agent docil în fiul său, prin care să-şi continuie opera de jecmănire a ţării.

Ce rezultă de aici? Că viitorul rege al României, Mihai I, deşi major în acel moment, n-avea nici un pic de personalitate sau de voinţă proprie. El era un simplu obiect pasiv în jocul tîrguielii. Dacă Elena Lupescu ar fi biruit, el s-ar fi supus orbeşte cocotei regale şi ar fi plecat, aşa cum s-a supus părerii adverse şi a rămas. Mihai a fost o fantoşă în mîinile celor ce se tîrguiau pe soarta ţării.

De unde ştiu eu aceste lucruri? Direct din gura lui Ion Antonescu, la un ceas după ce scena abdicării se petrecuse la palat. Figuram ca ministru al Propagandei în guvernul Gigurtu. Cum Ion Antonescu nu şi-a format echipa ministerială decît la 14 septembrie, foştii miniştri din guvernul Gigurtu demisionat, a trebuit să rămînem giranţi, după lege, în tot acest interval. Nu-l văzusem niciodată la faţă pe noul dictator. L-am cunoscut atunci, în calitatea mea de girant, cînd avea nevoie de mine pentru presă şi pentru radiodifuziune. In dimineaţa de 6 septembrie, la ora 4, am fost chemat telefonic la Preşedinţia Consiliului de Miniştri. La această oră, palatul Cantacuzino din Calea Victoriei părea pustiu. Nici portar, nici uşier. Ion Antonescu, nedormit şi nebărbierit de trei zile, m-a pus în curent, amănunţit, cu evenimentele petrecute în cursul

nopţii. Intr-o cameră alăturată, zăcea sub cheie, în halat şi papuci, fostul ministru de Interne, generalul David Popescu. „L-am încuiat de aseară, zice Antonescu, fiindcă e omul regelui!" La ora 5 a apărut, venind de la Palat, Mihail Manoilescu, girantul Ministerului de Externe. N-aducea scrisoarea de abdicare a regelui, care era aşteptată conform înţelegerii din cursul nopţii. In schimb, aducea la iscălit scrisoarea de garanţie prin care ţara trebuia să-i plătească lui Carol cele 24 milioane lei aur, preţul abdicării. Astfel, regele trebuia să se asigure întîi de bani şi numai după aceea să renunţe formal la tron. Antonescu m-a chemat şi mi-a citit-o. Apoi şi-a însoţit iscălitura de înjurături, în care era un meşter versat la cazarmă. După plecarea lui Mihail Manoilescu, pe care îl primise ostil, mi-a spus: „Vezi pe licheaua asta? Azinoapte, după plecarea mea de la palat, s-a oferit imediat regelui să facă un guvern de salvare împreună cu legionarii. Dar a intervenit Legaţia germană şi i-a interzis să se amestece în acţiunea mea".

Am înţeles atunci că noul dictator, cu toate aerele sale de arbitru al situaţiei, era el însuşi supus puterii hitleriste şi lucra sub ordinele ei cum lucrau şi legionarii care făceau figură de muscă la arat. Tot ce se petrecea atunci în ţară venea din poruncă şi sub vigilenţă germană. România suferea de fapt sub două dictaturi suprapuse. Peste ifosele grandomaniei lui Antonescu, trona dictatura hitleristă, care i-a interzis să facă guvern cu Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu, cum plănuise, precum i-a impus să ia la cîrmă pe Horia Sima şi hoarda lui de jaf şi asasinat, instrumentele oarbe ale lui Himmler. După alianţa cu gardiştii, însuşi Antonescu mi-a mărturisit supărarea italienilor că toţi miniştrii din noul guvern sînt oamenii Berlinului, pe cînd Roma nu are nici un om de încredere.

Am prevenit presa să se pregătească pentru ediţii speciale şi, însoţit de tehnicienii de la radiodifuziune, m-am dus la palatul regal să instalăm aparatura în sala tronului, în vederea înscăunării lui Mihai. Ne-a primit, fără să ne ceară identitatea, portarul, un uriaş bărbos în livrea cu fireturi. Nu se simţea nici ţipenie de om în încăperile pustii, deşi regele cu Elena Lupescu erau sechestraţi acolo de forţele lui Antonescu. Toate li-

chelele şi afaceriştii camarilei, care profitaseră din plin de beneficiile unei domnii tîlhăreşti, intraseră în pămînt.

Cînd am revenit la preşedinţia Consiliului, Ion Antonescu, săpunit, şedea sub briciul bărbierului. Scrisoarea de abdicare, sosită cu întîrziere şi adusă de un funcţionar al palatului, am primit-o eu. Am citit-o lui Antonescu în timp ce se bărbierea şi am păstrat-o la mine pînă seara la miezul nopţii cînd i-am predat-o lui, fiindcă n-aveam încredere în secretarul general al Preşedinţiei, faimosul Vlahide, care era instrumentul camarilei. „Bun! — zice Antonescu după lectură. Acum mergem să instalăm pe Mihai". Această instalare se făcea desigur cu învoirea puterii germane care, prezidînd făţiş detronarea lui Carol, precum am văzut, prefera în locul lui o fantoşă incoloră.

Vasta sală a tronului era goală. In ungherul din stînga, numai cîţiva inşi: Ion Gruia, girantul Justiţiei, David Popescu, girantul Internelor, Mihail Manoilescu, girantul Externelor şi eu. In ungherul din dreapta, casa militară şi casa civilă, reprezentate printr-un pilc de vreo 20 de persoane. La mijloc, o masă simplă, lîngă care aşteptau Ion Antonescu, Gh. Lupu, primul preşedinte al Curţii de Casaţie, şi patriarhul Nicodim în ţinută monahală, înfăşurat în zăbranicul imens al camilafcei negre, care împrumuta pustietăţii dimprejur o mohoreală deprimantă.

Cînd uşa din stînga s-a deschis, s-a bălăbănit sub ochii noştri o fantomă de om cu mască de moarte. In efortul de a coborî cele cîteva trepte, era gata să se prăbuşească. Acesta era Mihai, noul rege. Patriarhul i-a întins o foaie de caiet, pe care sta o singură frază, compusă de Antonescu: jurămîntul regelui! In cele cîteva clipe cît a durat lectura acestui jurămînt, Mihai, făcînd o opinteală supraomenească, a izbutit să bîlbîie fiecare cuvînt. Nu jura pe constituţia ţării, care era suspendată de tată-său. Ii jura lui Ion Antonescu, care, în acel moment, se intitula „şeful statului". Aşa scria în actele redactate de Ion Gruia din ordinul lui. Situaţia crea un non-sens grotesc: Mihai jura ca rege... „şefului statului Ion Antonescu". Acesta, în cîteva cuvinte, s-a răstit la noul rege să respecte legile ţării, care nu mai existau. Nimeni dintre cei prezenţi nu eram repre-

zentanţi ai poporului. Poporul român a fost absent la înscăunarea lui Mihai. El era simbolizat prin golul enorm al sălii pustii. Nici tronul din fund n-a fost atins de noul rege. In spatele lui Mihai, tronul a rămas căscat în semn de vacanţă perpetuă. Fantoma regală s-a apropiat somnambulic de grupul nostru şi, într-o tăcere glacială, a dat mîna cu fiecare. Cînd a trecut la grupul casei militare şi civile, un hohot uriaş de plîns a izbucnit din toate piepturile ca apa noroioasă dintr-un vulcan glodos. Curtenii plîngeau ca un sobor de babe. Plîngeau de li se rupeau inimile. Izbit de bolta sonoră a sălii, bocetul lor se multiplica în proporţii de jelanie fără leac. Se înscăuna un rege în chip caricatural şi asistam ca la o înmormîntare epocală.

Uşa pe unde venise Mihai a rămas întredeschisă. Prin crăpătura ei, fostul monarh, Carol II, alături de cocota Elena Lupescu, asista la instaurarea fiului său, odraslă degenerată a unei familii intrată în putrefacţie. Istoria omenirii e plină de înscăunări sîngeroase şi tragice. Dar nici una n-a atins grotescul instalării lui Mihai I şi ultimul. A trebuit să asiste la ea şi desfrînarea desfrînărilor, Elena Lupescu, care a fost unul din groparii dinastiei de Hohenzollern.

Cînd la 14 septembrie şi-a format sinistra echipă de guvernămînt, după reţeta germană, Antonescu a convocat pe giranţi pentru rămas bun. Făcînd expunerea evenimentelor, mîndru că „n-a pătat tronul ţării cu nici o picătură de sînge", a încheiat cu cuvintele „*Astfel am ridicat în fruntea ţării pe idiotul ăsta*"! Era, fireşte, vorba de Mihai I.

Cu infantilismul său cerebral iremediabil, Mihai a fost ridicat nu din voinţa poporului român, care nu l-a confirmat niciodată, ci din voinţa calculată a Germaniei, simplu manechin regal expus în vitrina statului.

Glasul Patriei, 1 ianuarie 1964

FAUNA RENEGAȚILOR

Al. Hodoș [1]

Sînt întrebări încîlcite ca un nod de sfori, pe care anevoie izbutești să le descurci; cîteodată nu ai încotro, și trebuie să le tai, ca Alexandru Macedon, cu sabia. Altele, mai lesnicioase, poartă în ele însele răspunsul lor, și altă trudă nu-ți cer, decît să le dezghioci ca pe-o nucă; o ușoară strîngere în cleşte e de-ajuns să scoată miezul la iveală. Iar uneori întrebările își dau replica una-alteia, ca un ecou, și răspunsul la un „de ce?" rezolvă în același timp pe următorul „pentru ce?".

Astfel, e destul să cunoaștem motivele pentru care au părăsit țara cei ce uneltesc astăzi împotriva ei, ca să înțelegem, totodată, pricina care-i face să nu-și dorească reîntoarcerea.

Să ne aducem aminte. Epoca marilor afaceri și a pricopselii prin politică se încheiase pentru totdeauna în România. Vechile partide, numite istorice fiindcă le trecuse vremea, se înecaseră în propria lor murdărie: nu mai erau consilii de administrație, nu mai erau comisioane, nu mai erau șperțuri, iar pămîntul țării nu se mai afla în stăpînirea moșierilor, exploatatori pînă la singe ai trudei țărănești. Noua rînduială românească nu le mai priia, nici marilor latifundiari ai banului, nici bine-răsplătitelor slugi ale lor. Cum să nu fi fost împinse

[1] Scriitor și publicist. A fost unul dintre membrii marcanți ai P.N.C. Goga-Cuza.

de nevoia fugii, toate aceste resturi ale unei lumi care se prăbușea? De la trepădușul cu ciomag, care aștepta în anticameră recompensa zelului său electoral, pînă la „șeful" însuși, care primea în plic sigilat contravaloarea mănoasei concesiuni a unor servicii publice, întreaga faună a junglei politice din România, micii escroci ca și tîlharii *en gros*, au rămas, ca să zicem așa, în disponibilitate, și s-au risipit în cele patru vînturi, să se aciuiască în alte culcușuri. Cum să mai rămînă gangsterii cu gazetă în țara unde nu mai era rost de nici un șantaj? Și mai ales, cum să n-o șteargă purtătorii de pistol, care transformaseră uciderea de oameni într-un ideal politic, și urmau acum să răspundă în fața justiției pentru crimele lor?

Au plecat afaceriștii, au plecat aventuriștii, au plecat, înaintea tuturor, asasinii.

Cu cine să începem și cu care dintre ei să sfîrșim? Să privim oleacă în penibilul cuib de paraponisiți, suspendat în văzduh sub acoperișul nu-știu cărui zgîrie-nori din New York, care s-a botezat singur „Comitetul Național Român". Trei vorbe, trei minciuni! Ce fel de comitet, pe care nimeni nu l-a ales? Cum național cînd îndeletnicirea lui e trădarea de neam? Și pentru ce român, dacă ciracii lui au rupt toate legăturile cu țara, slujind interese străine? Dar cine sînt aceia care n-au mai putut suferi să trăiască în România?

E unul, de pildă, C. Vișoianu, fostul om de casă al milionarului Max Aușnit, și administrator-delegat al Uzinelor „Titan, Nadrag, Calan", care n-avea altă grijă decît încasarea regulată a unor grase tantieme și singura osteneală de a iscăli într-un registru confidențial. E unul ca Sabin Manuilă, doctorul care fără să practice vreodată medicina, descoperise rețeta propriei sale stări înfloritoare, trecînd la specialitatea statisticii și operînd sume fabuloase, pe care nu le-a înregistrat nici un recensămînt. E unul căruia îi zice Cornel Bianu, prostia întruchipată, dar destul de șmecher ca să realizeze o avere considerabilă, făcînd pe numele lui, ca raportor al unei legi agrare, o frumoasă moșie din „rezerva de stat" de pe șesul fertil al Aradului, dînd în schimb iugăre sărace cumpărate pe datorie. E unul ca George Assan, fost proprietar al unei coș-

cogeamite mori, care din măcinișul făinii de lux culegea lamura aurului, în vreme ce plugarului ostenit pe moșia boierească trebuia să-i ajungă o coajă de mămăligă rece. E unul ca inginerul Al. Bunescu, fostul director de jalnică memorie al Monitorului Oficial, beneficiarul scandaloaselor contracte ale fabricii de avioane S.E.T. și tristul erou al jafurilor săvîrșite cu construirea halelor din Obor. E unul ca Augustin Popa, fostul teolog de la Blaj, Don Juanul stufișurilor din Veza, care se instalase în palatul cu rotative al „Curentului" și visa șefia partidului național-țărănesc.

Toți afaceriștii, care se simțeau atît de bine în România locmalelor de ieri, și-au luat picioarele la spinare în clipa cînd au priceput — și nu era greu! — că în țara cea nouă epoca marilor lovituri s-a sfîrșit.

Ce cale era în stare să aleagă un aventurier ca generalul dezertor Gheorghe Ion, fostul atașat militar al legației antonesciene din Berlin, improvizat la cererea Gestapo-ului german, ministru de ultima oră al României subjugate, atunci cînd, după 23 August, el a rămas mai departe în slujba dușmanului? S-a prăbușit în dezonoare, de teama răspunderii! Dar preabine cunoscutul Pamfil Șeicaru, pamfletarul totdeauna de vînzare, lipitoarea tuturor fondurilor secrete, deprins să cîștige mai mulți bani cu articolele pe care se tocmea să nu le mai scrie? Pe cine avea să mai șantajeze și de unde mai putea să încaseze? Cum era să rămînă Virgil Veniamin, ridicolul delegat de astăzi al C.N.R.-ului pentru Europa, fostul consilier juridic și colaboratorul legilor rasiale ale dictaturii cu zvastică? Și dacă nu pleca Mihai Fărcășanu, fostul șef al tineretului liberal, cine ar fi pus la cale, dintre fugari, atacul banditesc împotriva Legației române de la Berna?

România de azi își întinde brațele primitoare și cheamă la sînul ei pe cei care și-au părăsit altădată căminurile, în căutarea unei vieți mai bune. Am citit cu emoție, în coloanele acestei gazete, mărturisirile cîtorva din acești repatriați, care ascultînd îndemnul inimii, sub impulsul dorului de țară, au făcut cale întoarsă și s-au așezat din nou printre ai lor. Ei au acum putință să se integreze în rîndul forțelor muncitoare

din patria regăsită, fiecare după însușirile lui, fiecare cu partea lui de rîvnă, răsplătiți cu îndoita bucurie de a-și cîștiga cinstit existența și de a pune umărul la ridicarea Patriei. Ei n-au fost proprietari de moșii, nici patroni de fabrici; n-au fost misiți de afaceri veroase, nici minuitori de fonduri secrete; n-au jucat la Bursă, n-au încasat tantieme și nu s-au înfruptat din prisosul banchetelor de la Clubul Milionarilor. Sînt lucrători ai pămîntului, sînt muncitori ai uneltelor, sînt unii dintre ei ingineri și chiar artiști. N-au fost stîlpi de cafenea, ca huliganul „Zvasticii de foc" I. V. Emilian, n-au ciupit subsidii inavuabile ca petrecărețul Eftimie Gherman, și — spre deosebire de popa Boldeanu — n-au tras cu pistolul, măcar în vrăbii!

Nici celor greșiți nu li-e închisă calea întoarcerii. Ca în parabolă, e loc la masă și pentru tacîmul „fiului risipitor". Decretul care a prelungit timpul înăuntrul căruia românii plecați pot reveni acasă, șterge toate vinovățiile trecutului, afară de una singură: crima. Nu se spală atît de lesne mîinile pătate de sînge; mîinile ucigașilor din beciurile Poliției legionare; mîinile masacrelor din abatoare; mîinile care au omorît pe Nicolae Iorga. Toți acei apucați ai crucii strîmbe, de felul sinistrului transformist Horia Sima, au fugit peste hotare ca să scape de judecată; și ați vrea să revină acum, pocăiți, pentru a-și ispăși pedeapsa cuvenită pentru faptele lor. Curajul lor nu merge atît de departe.

In fruntea acestor rînduri am așezat două întrebări: de ce au plecat fugarii și pentru ce, atîți din ei, nu se întorc? Răspunsul la amîndouă e unul și același. Pentru că România a încetat de a mai fi un Eldorado al aferiștilor, pentru că aventurierii nu mai pot face carieră, pentru că nu ne învoim să iertăm pe criminali.

Glasul Patriei, 20 februarie 1964.

AM IEȘIT DIN NOAPTEA MISTICĂ

Cristofor Dancu [1]

Umanismul lumii noi s-a revărsat asupra mea și a multora cu o răbdare și o înțelegere pedagogică, psihică și morală, care-i reflectă valoarea și nețărmurita lui dragoste față de om și de fericirea lui deplină. In dramaticul frămînt psihologic care mi-a ținut retortele sufletului în efervescențe, ani de zile, umanismul socialist mi-a dăruit armătura rațională care a elaborat și instaurat, în ființa mea, putința unei obiectivități depline. Aceasta a dat posibilitate teologului să descopere stupefiat ce a făcut opacitatea misticismului legionar — la care am aderat în 1937, propovăduind-o în *„Buna Vestire"* și *„Vremea"* — din morala și din spiritul creștin, pe care le-a deteriorat și pervertit într-un mod cumplit și dezastruos.

Voi aminti doar cîteva fapte, auzite personal din gura autorilor materiali sau a martorilor care le-au trăit. Sînt fapte care m-au cutremurat, obligîndu-mă la revizuiri fundamentale.

Legionarii fugiți la Berlin în 1938, cu știrea și sub oblăduirea partidului nazist și a ministerului de externe hitlerist au organizat atentatul căruia i-a căzut victimă Armand Călinescu, primul-ministru al țării atunci. Vasile Boldeanu, comandant-legionar și secretar-general al fostei organizații legionare,

[1] A intrat în organizația legionară în anul 1935. A fost redactor la ziarul legionar „Buna vestire" și șef de cuib.

fiind refugiat în Serbia în timpul războiului, organizează aco-
lo echipe teroriste, pe care le trimite comandamentului legio-
nar din țară; „fratele de cruce" Sadovan, șeful unei atari echi-
pe, „sancționează" cu o rangă de fier, izbită în cap, pe profe-
sorul I. V. Georgescu, pe care îl lasă în nesimțire, într-un lac
de sînge, deoarece acesta periclita comanda șefului suprem, al
cărui concurent primejdios era. Potecaș, legionar cunoscut, fost
inspector la ministerul cultelor în guvernarea legionară, refu-
giindu-se spre Germania, pe Dunăre, cu un vas cu alți legio-
nari, tot în timpul războiului, este autor moral al asasinării
studentului Teodorescu, zvîrlit în valuri din mersul vaporului
de o echipă de legionari. În asasinarea lui Stelescu, dintre cei
zece ucigași, nu mai puțin de patru (Atanasiu, Georgescu,
Vlad și Bogdan) erau teologi; prin fapta lor oribilă, ei s-au
pus în contradicție cu învățăturile creștinești, nesocotindu-le
într-un chip înspăimîntător și de nepermis. La congresul le-
gionar de la Tg. Mureș, unde s-au întocmit faimoasele „echi-
pe ale morții", din biroul congresului au făcut parte teologi ca
Furdui, Rodeanu și Andronescu. Iar niște elevi din „frățiile de
cruce", ale seminarului de la Curtea de Argeș, au pus dinami-
tă în mormîntul lui Armand Călinescu, făcîndu-l țăndări. Un
doctor în teologie și comandant-legionar, Ștefan Palaghiță, a
scris în 1937 o lucrare bazată pe citate din legea talionului și
din Vechiul Testament, pe care a prezentat-o lui Codreanu
spre justificarea tuturor crimelor legionare de pînă atunci. În
timpul războiului, un șef al „frățiilor de cruce", într-o tabără
la Bîlea, în Munții Făgărașului, hotărăște să fie introdus Co-
dreanu, ca a patra persoană, lîngă cele trei ipostaze ale Sf.
Treimi, chipul ucigașului lui Manciu fiind astfel luminat de
candelă și pus în simetrie cu divinitatea. Dintre refugiații le-
gionari la Berlin, în 1938, un comandant-legionar primea de
la ministerul de externe hitlerist, condus de von Ribbentrop,
un salariu lunar în mărci echivalent cu salariul unui ministru
în funcțiune, din țară. Un alt comandant legionar, fost secre-
tar-general al organizației, împuternicitul lui Horia Sima pe
lîngă Gestapo, „verifica" și obținea „aprobări" pentru legio-
narii fugari de a intra și a fi găzduiți în Germania. Unul din

cei mai intimi colaboratori subterani ai lui Sima mi-a povestit
cum personal a primit și i-a predat comandantului gărzii de
fier pașaport și bani grei de la Moruzov, care îl anunța să dis-
pară, ca să nu-l prindă Gabriel Marinescu. Radu Mironovici,
comandant al „Bunei-Vestiri" și șeful organizației legionare
din țară după fuga din 1941 a lui Horia Sima, mi-a povestit
cum generalul Piky Vasiliu, adevăratul ministru de interne al
lui Antonescu, l-a scos din închisoarea de la Deva și l-a inter-
nat în sanatoriul dr. Gerota, unde i-a plătit întreținerea din
fondurile ministerului de interne, în timp ce numeroși legio-
nari se aflau în închisori, ca o consecință a sîngeroasei rebe-
liuni la care participaseră. Nu după multă vreme Radu Miro-
novici lua masa, uneori în cadru intim, acasă la Eugen Cris-
tescu.

Secretarul-general al ministerului de interne din timpul
guvernării legionare, același intim colaborator care i-a adus
„comandantului" pașaportul și banii de la Moruzov și care, la
întîlnirea acestuia cu Horia Sima la Berlin, le-a servit drept
straje, mi-a povestit cum în luna noiembrie 1940 Sima perso-
nal i-a dat ordin să-i „lichideze" pe cei 64 foști demnitari fe-
recați la Jilava. Sima i-a atras însă atenția ca să fie adus la
Jilava și Moruzov, folosindu-se de acest prilej ca să-i arate
„recunoștința" pentru că-i salvase viața. Sima calculase pre-
cis și rece: un atare martor trebuia să dispară. După cum tot
rece și cinic, fostul secretar-general al ministerului de interne
mi-a spus cum a transmis echipelor ordinul de execuție, care
peste cîteva ceasuri a fost tradus în fapt prin oribilul masacru
atît de cunoscut. La scurt interval, drapelele de doliu a 47 de
universități din toate cele cinci continente ale lumii au con-
damnat asasinarea bestială a profesorului Nicolae Iorga, mem-
bru activ sau de onoare al acestor înalte instituții de cultură.
Chiar și acum, după zeci de ani, Horia Sima, primul strigoi
dintre umbrele transfugilor uneltitori împotriva propriei patrii,
afirmă cu cinism că „Iorga și Madgearu își meritau soarta".

Pe plan social-economic este de-a dreptul uluitoare propu-
nerea din 1940 a lui N. Malaxa, care, prin casierul central al
organizației legionare ce se afla la cîrma țării, oferă subsidii

extraordinare acestei organizații. Și spre a se vedea că faptul nu este o vorbă în vînt (marele hipopotam al industriei capi-taliste românești, exploatatorul lipsit de scrupule, viza prin aceasta acapararea, prin intermediul legionarilor, a întregii țări, cu bogățiile ei imense), în același an Malaxa ajută pe le-gionari să pună mîna pe clădirea și instalațiile fostelor ziare „Adevărul" și „Dimineața", acaparate de un grup de indus-triași în frunte cu Gigirtu, proprietarul minelor de aur „Mica". Aceste bunuri au fost încorporate de societatea „Cuvîntul", dar 80 la sută din acțiuni au fost trecute pe numele lui Horia Si-ma. Societatea „Cuvîntul" a editat ziarul cu același nume, pri-mul oficios al guvernării legionare. Toate aceste lucruri mi le-a povestit Titi Cristescu, fostul casier central al gărzii de fier, care a făcut tranzacția, a fost în consiliul de administra-ție al întreprinderilor Malaxa și a condus apoi respectivele în-treprinderi grafice. La înzestrarea presei legionare mai contri-buiseră și alți pachidermi ai industriei exploatatoare a bogă-țiilor românești ca Bujoiu, exploatatorul minerilor din Valea Jiului și Gigirtu. Zeci de milioane s-au scurs în buzunarele lui Sima și ale altor corifei legionari, care învățaseră foarte repe-de de la predecesorii lor că banul n-are miros.

Faptul că peste hotare, refugiații legionari au fost găz-duiți și stipendiați de hitleriști, iar în țară finanțați de către marii industriași, arată limpede că organizația legionară nu a fost decît o agentură a unei puteri străine — Germania nazis-tă —, slujind interesele acesteia în spațiul carpatic.

Vaida Voevod, ca ministru de interne, dă lui Codreanu carnete cu foi de drum gratuite, cu care „băieții" cutreieră ța-ra în propagandă. Nașul gărzii de fier cum singur își spunea Vaida, îl crește și îl protejează pe Codreanu. Moruzov îl ridi-că și-l manevrează pe Sima. Eugen Cristescu și Piky Vasiliu sînt „îngerii păzitori" ai lui Radu Mironovici...

Dar și sub raportul corectitudinii personale și al „trăirii în sărăcie, rupți de orice bucurie pămîntească", cum juraseră la mormîntul lui Moța și Marin, — toate gradele, adică așa-zisa „elită" legionară, au oferit un spectacol din cele mai ab-jecte.

Nefasta acțiune de întunecare și deteriorare a spiritului uman, exercitată de garda de fier, o vom mai desprinde din încă două fapte legionare. In timpul cît a durat aducerea ca-davrelor celor doi legionari morți în Spania, poetul Horia Sta-matu a alcătuit un „Acatist Moța-Marin", după toată forma ri-tuală și prozodică a acatistelor bisericești. Și ca și cum blas-femia religioasă nu ar fi fost deplină, „acatistul" a mai și fost tipărit într-o tipografie mănăstirească, aceea de la Cernica. După cum tot în această tiparniță bisericească a fost impri-mată și broșura „Congresul de la Tg. Mureș", cuprinzînd „dez-baterile" și „hotărîrile" care au dus la sinistrele echipe ale morții.

Ne oprim cu enumerarea. Pe un parcurs de numai șapte ani au fost uciși de legionari sute de oameni, dintre care patru foști prim-miniștri ai țării (N. Iorga, I. G. Duca, Armand Că-linescu și generalul Argeșanu). Organizația legionară se so-cotea totuși învestită cu misiunea de a reîntrona pe Hristos pe pămînt. Este în aceste atitudini o violentă contradicție care arată că un creștin nu poate fi legionar fără să-și piardă mîn-tuirea, dacă crede în ea. Personal nu am ieșit din ghearele acestei contradicții decît prin extirparea din mine a tuturor erorilor care mi-au nimicit viața trecută și care formează ab-surda concepție legionară. Legionarismul, prin răzbunare, prin cultul forței pînă la violență și crimă, prin orgoliul său exa-cerbat pînă la megalomanie, prin lașitate, necurățenie și tră-darea de frați este cea mai insolită tăgadă a creștinismului și naționalismului. Ca și hitlerismul și fascismul, el a fost ire-mediabil repudiat de omenire și așezat ca o mostră în muzeul de orori al trecutului.

In România se petrec astăzi schimbări epocale. Nu numai fiecare an, dar fiecare zi reprezintă o treaptă în plus de isto-rie măreață și strălucitoare. Pe toate plaiurile patriei noastre nu cresc numai giganții construcției ci se înfăptuiesc mai ales uriașele prefaceri în mentalitatea și realizările morale ale oa-menilor, care generează entuziasmul tumultuos, creator, ce a schimbat și schimbă cu fiecare ceas, fața și profilul material și moral al țării noastre. Poporul român nu a avut niciodată

în lume prestigiul pe care-l are astăzi. Oamenii de creație, de artă, de cultură și de știință sînt adevărați ambasadori ai revoluției culturale profunde care s-a făcut la noi și dascăli de valoare pentru generațiile de azi și de mîine. Noile transhumanțe ale geniului românesc al muncii sînt tractoarele românești, sondele românești, instalațiile petroliere, uzinele de tot felul montate de meșterii și inginerii români în zeci de țări din toate continentele lumii. Iar măreţele construcții interne, — de la orașe noi și cartiere noi, zidite din temelii ca niște bulevarde ale soarelui, și pînă la giganții metalurgiei ori barajele care au supus puterea apelor și munților, — sînt de-a dreptul uimitoare...

Peste noaptea grea a trecutului meu legionar a răsărit o lumină nouă, zămislită de un lung și adînc proces de conștiință. Repudiez orice formă de viață care se dizolvă în confruntarea cu normele rațiunii și ale valorilor etern umane. Știu acum să iubesc nemărginit omul și, de astăzi înainte, sensul vieții mele este de a lupta pentru înfăptuirea fericirii lui. Viața mea aparține în întregime poporului care mi-a redat-o generos.

Glasul Patriei, 18 martie 1965.

BUCURIA DE A MUNCI PRINTRE AI TĂI

Mihai Stănescu

De un an și mai bine, Institutul de Proiectări pentru Amenajări și Construcții Hidrotehnice din București are un nou angajat. E vorba despre desenatorul Constantin Fota, care, la sfîrșitul anului 1963, s-a repatriat din Suedia.

In clădirea proiectanților de pe strada Dr. Rîureanu, aproape de Poșta Centrală, l-am cunoscut de curînd pe noul desenator al Institutului. Acesta lucra la planșetă schița unei stații de pompare pentru desecarea lacului Greaca, în timp ce colegii săi de atelier se ocupau de alte proiecte. Atmosferă de studiu și migală. Tăceri prelungi, în care „vorbesc" doar penițele-topografice și riglele mecanice, întrerupte de expresii tehnice și sugestii reciproce. Indemînarea artistică este evidentă. Aș zice că mă aflu într-un cadru pictural, dacă n-ar fi vorba de o îndeletnicire în care singurele culori admise pe „șevalet" sînt ale hîrtiei de calc și tușului sobru, răspîndit liniar și milimetric.

★

Convorbirea cu repatriatul s-a desfășurat în ambianța aparent boemă a atelierului.

In linii mari, odiseea lui Constantin Fota se aseamănă cu a multor compatrioți pe care împrejurările vitrege ale războ-

iului i-au smuls din mica arie familială pentru a-i arunca în viltoarea marilor frămîntări și suferințe care au zguduit omenirea pentru un lung șir de ani.

...„Era în toamna lui 1943 cînd am plecat cu un transport militar în Germania hitleristă, pentru specializare — mi-a spus interlocutorul meu. Unitatea de radiotehnicieni din care făceam parte a fost cartiruită la Nordhausen, unde am început cursurile și instrucția sub comanda maiorului Al. Păunescu, care se bucura de multă încredere din partea hitleriștilor. In iulie 1944, cînd cursul de specializare trebuia să ia sfîrșit, la intervențiile interesate ale acestui ofițer superior, s-a hotărît prelungirea perioadei de instrucție. Dorința multor elevi de a se întoarce în patrie a fost interpretată, de Păunescu, un act de nesupunere, susceptibil de a fi deferit curții marțiale. Așa a început calvarul pribegiei pentru numeroși militari români aflați departe de țară în ajunul lui 23 August 1944. Așa am devenit eu însumi un om al nimănui"...

Compatriotul Constantin Fota a relatat în continuare că, după eliberarea României, ostașii români din Germania au fost puși sub stare de arest, la dispoziția elementelor din S.S. Dorul de țară, teama de necunoscut și disperarea tulburau adînc sufletele oamenilor. Comandamentul nazist le-a dat cinci minute de gîndire ca să opteze pentru una din următoarele situații: voluntari în trupele S.S., muncitori la fabricile hitleriste de armament, sau prizonieri — expuși nimicirii lente — în lagărele de război. In fața refuzului hotărît de a servi interesele nazismului, elevii acestei școli au fost internați în lagărul de la Moosburg. Zile și nopți au fost ținuți într-o baracă mizeră, lipsindu-le hrana și păturile, și avînd așternut doar paiele mucede aduse din grajduri și ocoale. Expediați apoi într-un lagăr de muncă forțată, lîngă München, compatrioții noștri se prăbușeau pe terasamentul căilor ferate, unde lucrau la descărcatul vagoanelor de piatră și la transportul materialelor grele, pentru reparații. Pe carnetul de prizonier li s-a făcut următoarea mențiune care echivala cu un verdict de condamnare la moarte: „Refuză voluntariatul în armata germană".

„Păstrez acest carnet cu nr. 137.425 — a precizat Constantin Fota —, ca pe unul dintre cele mai îngrozitoare documente ale barbariei naziste, la care din nefericire au contribuit și cîțiva români trădători de neam...

Imi amintesc că în lagărul Moosburg a venit însuși Horia Sima, înconjurat de aghiotanți gardiști și de ofițeri S.S., ca să forțeze înregimentarea noastră în așa-zisa „armată națională", condusă de un alt trădător, Chirnoagă, și a cărei menire era de a lupta împotriva României care se alăturase Națiunilor Unite în războiul antihitlerist...

Legionarii mi-au făcut viața de nesuportat și după eliberarea mea din lagăr, la sfîrșitul ostilităților. Mă stabilisem la München, unde Traian Boeru și avocatul Popa ademeneau conștiințe și făceau trafic de bursă neagră, unde excolonelul Alexandrescu și V. Apostolescu conduceau un comitet de transfugi, la adăpostul căruia urmăreau să se chivernisească, și unde cîrciumarul de astăzi Aurel Popescu se ostenea să recruteze spioni împotriva patriei de obîrșie. Tot la München se afla I. V. Emilian, care își visa un viitor de prim-ministru, umblind pe străzile orașului cu o jalnică pază personală.

Fostul maior Păunescu la Freiburg și fostul general Ion Gheorghe la München, de acord cu legionarii încercau să pună bazele U.A.R.G.-ului de mai tîrziu. Nu după multă vreme ei au devenit căpeteniile acestei organizații antiromânești, trăind din subsidii străine și din cotizațiile impuse compatrioților lor.

Văzind faptele conducătorilor „exilului" am cunoscut rușinea de a fi un înstrăinat. Mi-am dat seama că lîngă asemenea specimene puteam fi expus celor mai grave neajunsuri, ca mulți dintre pribegi. Exemple? Mă gîndesc la acel nefericit Magheru, căruia un pretins șef al emigrației i-a ademenit soția, și care a ajuns să-și tîrască zilele pe patul unui sanatoriu, subminat necontenit de marea lui nefericire.

Preoții Bîrlea și Zăpîrțan practicau, printre refugiați, sistemul interogărilor deghizate, care-i transforma pe aceștia în victime iar pe zeloșii purtători de rantie în beneficiari ai activității lor de spionaj. Un prieten de-al meu, Teodor Pușcașu,

mi-a povestit că mergînd împreună cu soția sa la preotul Bîrlea, acesta l-a trimis să cumpere ceva din oraș, pentru ca între timp să obțină prin forță tot ce-și dorea de la femeia altuia. Bîrlea i-a oferit... 45 de mărci pentru a-i cumpăra tăcerea".

In dorința de a se salva din mediul acesta devorant, Constantin Fota s-a refugiat în 1955 în Suedia. Imbunătățirea situației materiale, ca electrician la Köping și apoi ca desenator-tehnic la Stockholm, n-a adus însă nici o schimbare în starea sa morală.

„Ca și cum n-ar fi fost de ajuns această suferință — a subliniat repatriatul — altele au venit curînd să-mi tulbure și mai adînc existența. M-au înconjurat, și în Suedia, trădători ce calomniau țara și încercau să mă atragă de partea lor. In ultima perioadă a pribegiei mele, aceștia încercau să mă abată de pe drumul întoarcerii acasă. Imi voi aminti totdeauna cu profund dispreț de nume ca: Miron Giuroiu, omul C.N.R.-ului vișoienist, Nicolae Pitulea, Cristache zis Barbu și alți legionari care nu văd cu ochi buni starea înfloritoare a României de astăzi".

N-a trecut însă multă vreme și lui Constantin Fota i s-a oferit prilejul să citească un număr din *„Glasul Patriei"*. Emoția care l-a copleșit, în fața slovelor de-acasă, o retrăiește din plin în clipele acestea, prin evocarea unei *cîntări* de intensă vibrație poetică prin care ziarul nostru se adresa compatrioților din depărtări: *...Nu-ți tresare oare-n sînge, cu acorduri lungi și vii, / coarda dorului ce plînge sub arcuș de pribegii? // ...Taci, și-ascultă cum te cheamă, să te-ntorci din nou acasă, / lungi amurguri de aramă și tarlale de mătasă.*

„Iată-mă, în sfîrșit, acasă, în lumea pe care am dorit-o timp de 20 de ani! — mi-a spus Constantin Fota la încheierea convorbirii noastre, manifestîndu-și astfel sentimentul unei profunde satisfacții. Revederea cu ai mei a fost fericită și emoționantă. Mama, al cărei suflet a fost cel mai rănit prin lunga și chinuitoarea noastră despărțire, și-a adunat acum puteri noi, pentru a-mi dărui toată duioșia de care foarte multă vreme n-am avut parte. Este nelipsită din locuința mea din blo-

curile noi de pe Șoseaua Olteniței. Nu vă puteți imagina ce înseamnă pentru mine bucuria muncii în mijlocul poporului nostru, pe care l-am regăsit în iureșul atîtor însuflețite prefaceri. Sînt mîndru că pot contribui și eu, prin munca ce depun în cadrul Institutului de Proiectări din București, la opera de amenajări și construcții hidrotehnice care este menită să sporească — cu mii și mii de hectare de teren arabil — bogăția patriei și bunăstarea poporului român".

Luîndu-mi rămas bun de la Constantin Fota, pe care îl aștepta lucrul la planșetă în mijlocul unor colegi și îndrumători plini de solicitudine, mi l-am imaginat pe repatriat străbătînd marile întinderi „de mătase" ale țării înnoite, pentru a confrunta schițele sale cu terenul, fericit de a fi devenit dintr-un „om al nimănui" un cetățean cu rosturi trainice printre milioanele de oameni harnici ai României socialiste.

Glasul Patriei, 1 Iulie 1965.

FIŞA ÎNLOCUITOR

CULEGERE DE ARTICOLE
apărute în ziarul „Glasul Patriei"
referitoare la unele aspecte
ale activităţii fostei organizaţii legionare

Ediţia 1967
Seria 0878
Nr.

Data eliberării	Cui s-a eliberat	Semnătura de primire	Semnătura de primire a lecţiei restituite	Data restituirii
~~[illegible] 1968~~	~~Cpt. Constantin~~			
19.XI. 968	Cpt. DANCILĂ N.	cpt. [illegible]	[illegible]	30.XI. 968

Corector: STOIAN RADU

Dat la cules: 06.09.67; Bun de tipar: 28.10.67.
Tiraj 1000 ex., din care 950 hîrtie scris tip II
şi 50 ex. hîrtie scris tip I. 61x86/34.1